

לא יודע כלום

ראש הממשלה נתניהו נחקר במשטרה בחשד לעבירות שוחד, מרמה והפרת אמונים. בחקירה הודה כי ביקש מבעל ערוץ 14 לשנות את הסיקור לטובתו, אך טען כי לא קיבל תמורה. בכיר בליכוד: "ברור שיש כאן עבירה"

ראשונה מ-16

היה אבוד ופלאי

היתרון המכריע בקרב הזה היה מודיעיני. כשהגיעו לשטח, הם ידעו בדיוק איפה כל אחד מהם נמצא

כבר ניצלו אותו

אחרי הכישלון, ברוגז ושתיקה ממלאים את המסדרונות: הסגל לא מסתיר את כעסו על ההחלטה, ובכירים רבים מתלוננים על כך שלא הוקשבו להם

ומה אחרת?

לפחות מי שלא הלך למשרד הבריאות, הלך לבית הכנסת, לחדר הכושר או לבית הקברות

ישראל היום | 26.11.2026 | כ"ט בכסלו תשפ"ז, גיליון 1222 | יום הפיוס, ט"ו בכסלו תשפ"ז, 26.11.2026 | ישראל היום

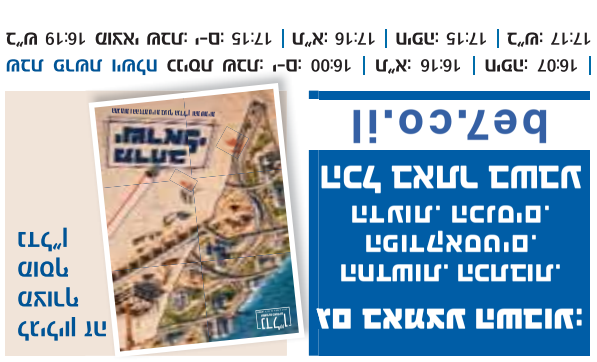

לא כולם יודעים:
יש כאן מרפאה.
בקרוב.
בית קברות.
bez.co.il

ר"ש	17:17	ש"ק	17:15	מ"א	17:16
שבת יציאת שבת: 16:19					
ראש חודש כסלו תשפ"ז: א'-ב': 16:00					
שבת פרשת וישלח כסלו תשפ"ז: א'-ב': 16:00					
ש"ק	17:15	מ"א	16:16	ראש חודש: 16:07	

בס"ד

מכירה וקנייה של רכבים חדשים ויד שניה מכל הסוגים
בשיתוף פעולה עם כל חברות הרכבים הגדולות בארץ

ליווי אישי והכוונה • מינימום מחיר, מקסימום שירות

תנאי מימון נוחים • אפשרות עד 100% מימון • טרייד אין לכל הרכבים • קילומטראז' נמוך
כל הרכבים שמורים ומטופלים • חיסכון לצרכן ומחירים מיוחדים • רכישות רכבים

ביטוח במקום במחירים הזולים בארץ!!!

חדש! ליסינג תפעולי לרכבים 22/23 במחירים הזולים בארץ

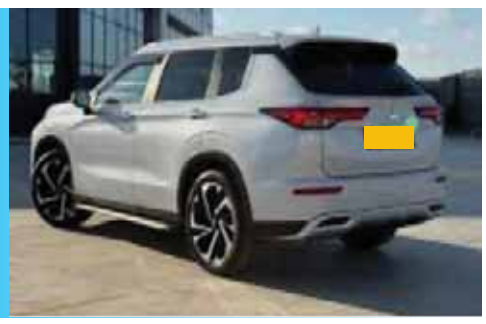

מיצובישי אאוטלנדר 2023,
יד 01 פרטי, אינסטייל
30,000 ק"מ,
144,000 ₪

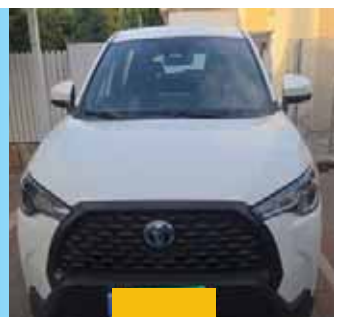

טויוטה קורולה קרוס 2022,
היבריד, 90,000 ק"מ,
יד 01 טסט 9/27,
110,000 ₪

טויוטה קורולה 2018,
יד 02 דגם GLI
140,000 ק"מ, טסט 6/27,
55,000 ₪

טויוטה יאריס קרוס 2023,
היבריד, יד 01 פרטי,
84,000 ק"מ

קיה סורנטו 2023,
היבריד, 7 מקומות,
60,000 ק"מ,
185,000 ₪

טויוטה ראב 4, 2023,
היבריד, יד ראשונה,
92,000 ק"מ,
145,000 ₪

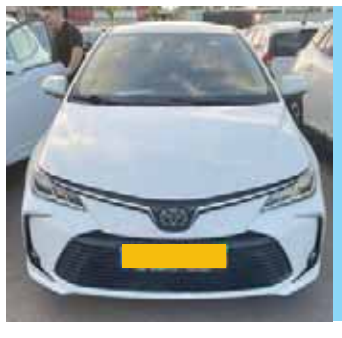

טויוטה קורולה 2020,
היבריד, יד 1 פרטי,
46,000 ק"מ,
83,000 ₪.

קיה פיקנטו 2021,
יד 02, אוטומט רגיל
(לא רובוטי) 30,000 ק"מ,
טסט 4/27, 59,000 ₪

מיצובישי אאוטלנדר 2023,
יד ראשונה, 7 מקומות,
62,000 ק"מ,
129,000 ₪

טויוטה אוריס 2018,
יד 01 פרטי,
טסט 8/27,
112,000 ק"מ,
45,000 ₪

ע.נ.ח

צביקה טבת 052-2557776 יאס אישי ואדיב

וואלט

תוכנית השידוכים שנכנסה לכולנו ללב

ראשון ושלישי 21:15
ערוץ 13

חנוכה של נפלאות

בכפר הרא"ה

באים לסיור בבית הציונות הדתית

בואו לסיור אינטראקטיבי וחווייתי, שבו תפגשו את הסיפורים,
האנשים והדילמות של הציונות הדתית מראשיתה ועד ימינו.

חוויה מהנה ומשמעותית לכל המשפחה!

נשארים לחופשה במתחם האירוח

מחפשים חופשה משפחתית לחנוכה?

בואו ליהנות מחדרי אירוח נעימים באווירה כפרית, ולקבל
חוברת קופונים עם הנחות למגוון אטרקציות ופעילויות באזור!

מבצע חג! 10% הנחה **העוגות של שושנה | הרואה בקפה | משתלת הרא"ה** ביום הביקור

להזמנות: WWW.BZD.ORG.IL | 052-411-1650

בית הציונות הדתית בית הכיפה, ישיבת בני- עקיבא כפר הרא"ה

בס"ד

דמרי בהנחות בלעדיות לכולם!

על מגוון פרויקטים, עד סוף השנה

INBAR MERHAV HAVAS

דמרי במבצע הנחות שאסור לכם לפספס!
זו ההזדמנות שלכם להתקדם לדירה חדשה באחד מהפרויקטים האיכותיים של דמרי.
מהרו - המבצע לזמן מוגבל

כרמי גת - כרמי גת בוטיק | דירת 3 חד' החל מ-₪1,737,000

אשקלון - דמרי רמות אשקלון | דירת 3 חד' החל מ-₪1,590,000

אופקים - דמרי אפיקי נחל | דירת גן 5 חד' החל מ-₪1,975,000

נתיבות - נופי יורם נתיבות | דירת 4 חד' החל מ-₪1,405,000

דמרי
מהחזון ועד המפתח

2475*

* הדמיות להמחשה בלבד. מלאי מוגבל. כפוף לתקנון.

כי כולנו
אור אחד
חנוכה
שמח
מבצעי חנוכה מדליקים עכשיו בסניפי סופר ספיר ברחבי הארץ

וודקה גריי גוס 700 מ"ל 129.90 ₪ 99.90 ₪	ג'וני ווקר בלק לייבל / וויסקי שיבס ריגל 700 מ"ל 129.90 ₪ 99.90 ₪	רביעיית היינקן/ גולדסטאר 4*250 מ"ל 24.90 ₪ 14.90 ₪	קמח חיטה לבן מנופה 1 ק"ג | נפלאות 8.90 ₪ 3 ב- 18 ₪	שמן זית תוצרת 750 מ"ל 29.90 ₪ 19.90 ₪	מאסטר שף עגבניות קצוצות דק שלישייה 3*400 גר' 19.90 ₪ 2 ב- 25 ₪
מעדן פרי סנדלפור 284 גר' 23.90 ₪ 15.90 ₪	רבע לשבע 160 גר' | עלית 14.90 ₪ 10 ₪	נייצר ואלי חמישייה 20.90 ₪ 10 ₪	מארז צ'יטוס עשירייה 10*20 גר' 15.90 ₪ 10 ₪	פופ סטאר פופקורן חמישייה 5*100 גר' 19.90 ₪ 10 ₪	
קליק 65 גר' 8.90 ₪ 3 ב- 20 ₪	סוכריות גומי הריבו 70 גר' 9.90 ₪ 4 ב- 20 ₪	פסק זמן 36-45 גר' 6.90 ₪ 5 ב- 20 ₪	גלילי וופל אמיצ'לי 150 גר' 20.90 ₪ 2 ב- 25 ₪	גלידת קרמיסימו / קולקשיין 1.33 ל' 26.90 ₪ 17.90 ₪	פראנוי פטל מצופה שוקולד 150 גר' 34.90 ₪ 2 ב- 50 ₪
מוצרלה בייבי פיראוס 150 גר' 15.90 ₪ 9.90 ₪	רביולי שטראוס 400 גר' 21.90 ₪ 14.90 ₪	גבינת חלומי 24% 200 גר' | מחלבות גד 28.90 ₪ 16.90 ₪	צהובה מגורדת ריץ 500 גר' 28.90 ₪ 19.90 ₪	בולגרית משק צוריאל 250 גר' 28.90 ₪ 19.90 ₪	סלמון מעושן סלטי שמיר 100 גר' 23.90 ₪ 14.90 ₪
בצק עלים מרודד/בצק פילו שלושת האופים 1 ק"ג 22.90 ₪ 14.90 ₪	חטיפי פיצה מעדנות 650-710 גר' 38.90 ₪ 29.90 ₪	ציפס ויליגר 1 ק"ג 14.90 ₪ 2 ב- 22 ₪	פילה אמנון ללא עור 100% דג סדרת המאה בלדי | 800 גר' 34.90 ₪ 2 ב- 55 ₪	פילה סלמון מנות דגי תנובה 99.90 ₪ 79.90 ₪	אצבעות אנטריקוט קפוא חב"ד/בעדני/חתם סופר 69.90 ₪ 59.90 ₪

ייתכנו הגבלות או התניות | התמונות להמחשה בלבד | עד גמר המלאי | בכפוף לתקנון | ט.ל.ח | לא לקניה סיטונאית | אזהרת אלכוהול: מומלץ להימנע משתיה מופרזת | תיתכן שונות במחיר המוצר לפני הנחה בין סניפי הרשת השונים ולכן מחירים לפני הנחה מוצגים בסניפי הרשת השונים על המוצר עצמו/בסמוך למוצר

המבצעים בתוקף בתאריכים 29.11-12.12.26

לשירות קבוצות ומבצעים

בואו לעבוד איתנו

מכל הקצוות, מכל הדעות, מכל הלבבות, עם אחד אנחנו

סופר ספיר
חווית קניה בעיר

אופקים | אור יהודה | אור ים | אלעזר | אלפי מנשה | אריאל | באר טוביה | בית אל | בר גיורא
חדרה | חולון | חיפה | חצור | טירת הכרמל | ירושלים (למעט סניף פת) | כוכב יעקב | מודיעין
מעלה אדומים | משמר הירדן | עתלית | פרדס חנה | צור הדסה | צפת | קדימה צורן
קרית גת | קרית ים | קרית שמונה | ראש פינה | רחובות | שדרות | שואבה | תל אביב

החנוכה הזה הוא נס גדול ✨

בכל שעה* זוכים ב-1,000 ₪ בתווי קנייה

רכשו 6 ממוצרי אסם המשתתפים במבצע, סרקו, העלו את הקבלה, ענו על השאלה ותוכלו לזכות ב-1,000 ₪ בתווי קנייה

*ההשתתפות מותנית ברכישת 6 ממוצרי הבישול והמאפה ממותג "אסם" כמפורט ובכפוף לתקנון בעמוד הפעילות ב-mako **(לא כולל חטיפים)** בתאריכים 25/11-10/12/26. בחירת הזוכים תעשה ביחס לכל שעה בין השעות 8:00-20:00 בימים א'-ה', ו-8:00-14:00 ביום ו' (בכל שעה זוכה אחד). לא כולל שבת. תשובות שיישלחו לאחר השעה 20:00 בימי חול יכנסו לתחרות של השעה 8:00 ביום העוקב; תשובות שיישלחו לאחר 14:00 ביום ו' ו/או ישלחו ביום שבת לא יובאו בחשבון. יש לשמור קבלה. כל קבלה מאפשרת השתתפות אחת.

BSD גל אורן

עמותת חום
למען ילדים ונוער במצוקה

בזאת חנוכה

נעשה משהו טוב ונעזור לכמה

אלמנות,

שצריכות טיפולי שיניים דחוף.

ובזכותם רפואה שלמה, זיווג בנים ופרנסה.

לתרומות:

***8635**

hom.org.il

לעילוי נשמת צילה גולדברג ע"ה

לכל השאר - אנחנו נדאג

נבחרת מומחים
מרפאות ליווי אישי עם מיטב הרופאים הבכירים

נוחות מירבית
כל הבדיקות במקום אחד: סקירה, U.S ועוד...

זמינות ומהירות
זמינות תורים גבוהה במיוחד במרפאות ובמכונים

רוגע וביטחון
צוות רפואי בכיר ומרדימים זמינים כולל בסופ"ש

אקסטרה מנוחה
3 לילות בתנאי אשפוז מפנקים

ערכת שחרור מיוחדת בשבילך
הכוללת ביגוד מלא לתינוק ומוצרים מהמשך הישראלי

מרכז רפואי
מעיני הישועה
מיסודו של ד"ר משה רוטשילד ז"ל
מסונף לפקולטה לרפואה, אוניברסיטת תל אביב
מקצוענים עם נשמה

My CLUB
מועדון היולדות
של מעיני הישועה

אנחנו כאן
בשבילך,
בכל שלב:
*5571

מצדיעים על הגבורה

לפצועי מערכות ישראל ונפגעי פעולות האיבה

יותר ממאה עשרים וחמישה אלף פצועי מערכות ישראל
ונפגעי פעולות איבה חיים בינינו.
משתקמים, עובדים, חולמים, אוהבים, ממשיכים.

שבוע ההוקרה זאת הזדמנות מצוינת להכיר את הגיבורים שחיים בתוכנו,
להקשיב לסיפורים שלהם שהם חלק בלתי נפרד מהסיפור של כולנו.

חפשו ברשת: יום ההוקרה.

משרד המורשת
Ministry of Heritage

מערך ההסברה הלאומי
משרד ראש הממשלה

לפנ

עד 120

LONGEVITY STANDARD

AVRAHAM.

פתחנו!

קומפלקס מגורי ה-LONGEVITY 'עד 120' מודיעין

בואו לבקר ולהתרשם מתפיסת מגורי ה-LONGEVITY
התורמת לאריכות ימים באיכות חיים.

עכשיו במחירי השקה מיוחדים

רשת מגורי ה-LONGEVITY 'עד 120' בפריסה ארצית:
תל אביב | הוד השרון | ראשון לציון | מודיעין | כפר סבא
בקרוב: קריית מוצקין | ירושלים | נס ציונה | קריית אונו

*6120

עמנואל שילה

eshilo777@gmail.com

שנאתם אומנותם

חקיקת "חוק הנאשם" בכנסת דווקא ביום שבו הוכח בבית המשפט עד כמה תיקי נתניהו רעועים, ממחישה היטב כיצד גוש איזנקוט נותן לשנאת נתניהו להנחות אותו אל דרכים עקלקלות ולהסיט אותו מדרך הישר

צילום: יונתן זינדלי פלאש 90

למרות המכה שספגה מהשופטים, גוש האופוזיציה מבקש להעניק לה סמכות להדיח ראש ממשלה. היועמ"שית גלי בהרב־מיארה השבוע במשפט נתניהו

1 נראה שחבר הכנסת עודד פורר ועוד 64 ח"כים מגוש איזנקוט יכולים להגיש בקשה ולרשום על שמם שיא גינס חדש, כי ספק אם אי פעם הוגשה בפרלמנט כלשהו בעולם הצעת חוק בעיתוי כה אומלל, שמוכיח בעליל עד כמה מדובר בחוק מופרך, מופרע ומטורלל.

הדברים אמורים בהצעת "חוק הנאשם", המדיפה ריח מצחין של חקיקה אינטרסנטית פוליטית ופרסונלית, שלא באה לעולם אלא כדי למנוע מנתניהו את האפשרות להיבחר שוב לראשות הממשלה. בין השאר קובעת הצעת החוק המגונה, שעברה ביום רביעי בקריאה טרומית, כי חבר כנסת שהוגש נגדו כתב אישום לא יוכל לקבל את המנדט להרכבת ממשלה. לא זו אף זו, גם מי שכבר מכהן כראש ממשלה יהיה חייב להתפטר מכהונתו ברגע שיוגש נגדו כתב אישום.

ולמה ההצעה הזאת כה גרועה? כי לא במקרה קבע המחוקק עד כה, ואפילו שופטי בג"ץ קיבלו את קביעתו, שהגשת כתב אישום איננה עילה להדיח ראש ממשלה מכהן, או למנוע ממועמד שהוא נאשם להרכיב ממשלה. מאחורי המצב החוקי הקיים עומדת התפיסה הצודקת שלנאשם יש חזקת חפות, ושלא ייתכן שבחירתו הדמוקרטית של העם תבוטל על סמך החלטה של הפקידות המשפטית להגיש כתב אישום, לפני ניהול הליך משפטי הוגן ולפני הכרעה של בית המשפט. יתר על כן, החוק הקיים אף קובע ובצדק שגם אם הורשע ראש הממשלה בערכאה ראשונה, הוא לא יודח מתפקידו עד לפסק דין חלוט לאחר הגשת ערעור.

2 כל זה היה נכון וראוי גם אילו הייתה לנו מערכת תביעה מצטיינת במקצועיותה, נקיית כפיים ולא חשודה כלל על הטיית דין ואכיפה מפלה בגלל העדפות פוליטיות. אלא שהמציאות אצלנו היא הפוכה לחלוטין כבר שנים רבות, ובמיוחד מאז שנפתחה החקירה נגד בנימין נתניהו והוגש נגדו כתב אישום.

בנימין נתניהו מצליח להיבחר שוב ושוב לראשות הממשלה למרות כתב האישום, משום שלציבור רחב במדינת ישראל אין אמון במקצועיותה ובניקיון כפיה של המערכת שהיועמ"שית גלי בהרב־מיארה ופרקליט המדינה עמית איסמן עומדים בראשה. כבר שנים רבות נחשפות לאורך המשפט עובדות מסמרות שיער שמחזקות עוד ועוד את התחושה שחקירות נתניהו נוהלו לא מתוך בקשת האמת והצדק, אלא מתוך מטרה פוליטית להביא להדחתו, לאחר שמחנה מתנגדיו ושונאיו נואש מלנצח אותו בדרך הישר של ההכרעה בקלפי.

מתנגדי נתניהו, יריביו ושונאיו היו משוכנעים שעצם הגשת כתבי האישום נגדו תהרוג אותו פוליטית. אחרי שכתב האישום "מדינת ישראל נגד בנימין נתניהו" יכתים אותו כמושחת, או שמפלגתו תדיח אותו או שהבוחרים ינטשו אותו בהמוניהם.

> האם אין בין כל אותם 65 ח"כים, רבים מהם טריים וערכיים לכאורה, מישהו עם חשיבה עצמאית, שכל ישר ומצפון שטרם הושחת? האם כולם יצדיעו לציניות חסרת הבושה של הבוסים שלהם, וילכו אחרי מנהיגי מפלגתם כל הדרך לגיהינום שהם ממיטים עלינו?

לתדהמתם הרבה ולאכזבתם הגדולה זה לא קרה. אין ספק שמאז הגשת כתב האישום נתניהו ומחנהו שילמו מחיר אלקטורלי והתקשו הרבה יותר לנצח בבחירות, אבל הוא עדיין הצליח לשרוד ולתת פייט, ורוב הזמן גם להישאר על כס ראש הממשלה. אז מה עושים? עושים מחטף של חקיקה. מגבשים רוב זמני בכנסת בתמיכת מפלגות אנטי־ציוניות ואוהדות טרור, ומעבירים באמצעות הברית הטמאה הזאת חוק אנטי־דמוקרטי שימנע מנתניהו להתמודד.

3 רצתה ההשגחה העליונה ו"חוק הנאשם" עבר בקריאה טרומית בדיוק ביום שבו הוכיחו שופטי נתניהו עד כמה מדובר בחוק מופרך, מושחת, אנטי־מוסרי ואנטי־דמוקרטי. השופטים, שיושבים על המדוכה כבר שש שנים במשפט ששיגע וטלטל את המדינה, כפו על היועמ"שית גלי בהרב־מיארה לבוא לאולמם כדי לומר לה שבתיקי 2000 ו־4000 לא צפויה הרשעה, וגם את תיק 1000 כדאי לסיים בהסכמה בין התביעה להגנה. כלומר, נתניהו הואשם בהאשמות רעועות, אבל לפי החוק שמבקש להעביר גוש השינוי־לרעה, למערכת התביעה המוטה ומעוותת הדין שלנו, שזה עתה נחשפה ערוותה בבית המשפט, אמורה להינתן הסמכות להדיח ראש ממשלה מכוח עצם החלטתה להגיש נגדו כתב אישום. וכך, באותו יום עצמו שבו לא היססו 65 ח"כים בהובלת עודד פורר להצביע בעד החוק המופרך הזה, הוכח בעליל עד כמה הכוח שהוא מבקש להעניק לפרקליטות הוא כוח להשחית.

האם אין בין כל אותם 65 ח"כים, רבים מהם טריים וערכיים לכאורה, שבאו למערכת הפוליטית מתוך כוונות טובות לתרום ולתקן, מישהו עם חשיבה עצמאית, מצפון שטרם הושחת ושכל ישר? האם כולם יצדיעו לציניות חסרת הבושה של הבוסים שלהם, וילכו אחרי מנהיגי מפלגתם כל הדרך לגיהינום שהם ממיטים עלינו? האם טחו עיניהם מלראות עד כמה פשתה הפוליטיזציה במערכת המשפט שלנו, שכבר לא מסתפקת בהטיה פוליטית של המשפט הציבורי ומגיעה עד לכדי פוליטיזציה של המשפט הפלילי?

4 ההתנהלות הפלגנית וחסרת המצפון של גוש השינוי־לרעה בעניין "חוק הנאשם" היא רק משל להתנהלות הכללית שלו. סילוק נתניהו כאן ועכשיו - זהו הערך הקדוש והעליון, שלמענו מותר ומוצדק ואף מצווה לעשות כל עוול וכל תועבה. לכרות ברית טמאה עם מפלגות אנטי־ציוניות שליבן נמצא בצד של אויבינו? אין בעיה. לזרוק למזבלה את דגל "ברית המשרתים מול ברית המשתמטים" שבו נופפו לאורך כל הקמפיין? קטן עליהם. נוצרה הזדמנות פז להקים ממשלת אחדות, לקרב לבבות ולהנמיך להבות? זה לא מעניין אותם.

אפילו את החשש שהבוחרים הנבגדים יבואו איתם חשבון על הפרת הבטחותיהם, ויחזירו את נתניהו בגדול בבחירות שלא יאחרו לבוא עם נפילת הקואליציה הרעועה שלהם, איזנקוט ליברמן ולפיד הצליחו להדחיק. במסגרת ממשלת אחדות הם יכולים להגיע עם נתניהו להסכם רוטציה שישלח אותו הביתה לבלי שוב בעוד שנה, שנה וחצי, מקסימום שנתיים. אבל הם לא מסוגלים לדחות סיפוקים. הם חייבים לראות את נתניהו עף כאן ועכשיו, גם אם בכך הם מסתכנים שבעוד שנה הוא יחזור, ובגדול, לארבע שנים נוספות.

אה, ושכחנו עוד משהו קטן וחסר חשיבות. אין להם בעיה גם לתת את הגה השלטון בידיו של טירון פוליטי. בתקופה הכי קשה ורגישה בתולדות המדינה, הם חותרים למנות לראשות הממשלה אדם שעוד לא הוכיח שום יכולת בשדה האזרחי ולא מילא בהצלחה שום תפקיד מיניסטריאלי. מה כבר יכול לקרות? מקסימום הוא יעשה טעויות קשות של טירונים.

תתעוררו, חברים. מה שהיה ביום רביעי בבית המשפט הוא קריאת השכמה למחנה שלם, שתאוות שלטון ושנאת נתניהו מעבירים אותו על דעתו. חברי כנסת חדשים ונקיים, אתם נגררים לתהום על ידי מנהיגים מוכי סנוורים שהשנאה מובילה אותם. אל תלכו כעיוורים אחרי מי ששנאתם אומנותם. שימו לנגד עיניכם את טובת המדינה ותדרשו מהם להקים ממשלת אחדות. ■

בשבע
קבוצת התקשורת הגדולה בישראל לציבור הדתי

מו"ל: בשבע השבועון לציבור הדתי בע"מ **יו"ר מועצת המנהלים בערוץ 7:** יעקב כ"ץ (כצל"ה) **יו"ר קבוצת בשבע:** דודו סעדה **עורך ראשי:** עמנואל שילה **סמנכ"ל:** דודי פינקלר **סגנית עורך:** חגית רוזנבאום **עורך אקטואליה ואתר בשבע:** יוני רוטנברג **מנהל מכירות:** מאיר מלמד **מנהלת סטודיו:** סגולי קירשנבוים **סטודיו:** חגית שחור, רעות מליחי, סמדר בן טוב **מנהל דיגיטל:** מאיר פריאנטה **רכזת מערכת:** שירה נחום **עורכות לשון:** אפרת פוקס, אפרת אורנשטיין **מנהלת הפקה:** שמרית שמח **מוקד הפצה:** 03-9185555

המערכת אינה אחראית לתוכן המודעות

מערכת ומחלקת מודעות | טלפון: 03-9185553 פקס: 03-9237777 כתובת למשלוח דואר: ת"ד 3631 קריית אריה פ"ת 4959258 אתר: **be7.co.il** | הפצה: בר הפצות

דתיים לאומיים

כמוך.

דורכים עליך!

עקום! עם איזנקוט.

להצטרפות
לקבוצות הווטסאפ

אבישי גרינצייג
gravishai@gmail.com

יאללה די

הטקס היה קצר והשופטים במשפט נתניהו היו חדים וברורים: אין סיכוי סביר להרשעה בתיקי 2000 ו־4000, בתיק 1000 אפשר וצריך להכריע במהירות ◄ אז למה גררו מדינה שלמה לסאגה מטוררלת שנמשכת כבר יותר מעשור? מאותה סיבה שגם עכשיו, ככל הנראה, פרקליטות המדינה תסרב לוותר

צילום: יונתן זינדל, פלאש 90

◄ השופטים הגיעו למסקנה שחייבים לזמן אותה כדי להוריד אותה מהעץ. גלי בהרב־מיארה בכניסה לבית המשפט

מודה שאני לא דמיינתי, וכך גם לא דמיין אף אחד מעורכי הדין של התביעה או של ההגנה, שכך יתנהל הדיון במשפט האלפים ביום רביעי השבוע. בערוץ i24NEWS, שבו אני משמש כפרשן משפטי, קבעו משדר מיוחד. ביני לבין עצמי הרהרתי על מה אפשר יהיה לדבר במשך שלוש שעות של משדר. כולם ציפו שהשופטים יחזרו וידחקו ביועצת המשפטית לממשלה לסגת מסעיף השוחד בתיק 4000, וגם יביעו ביקורת כללית על המשך ניהול ההליך. איש לא העלה על דעתו שהתביעה תקבל סנוקרת משלושת השופטים שבמשך קרוב לשבע שנים שמרו על שקט, שיש לא מעט שפירשו אותו כאדישות.

ראש ההרכב, השופטת רבקה פרידמן־פלדמן, פתחה ואמרה כי "נקודת המוצא היא שלאחר סיום עדותו של מר נתניהו, ההליך הגיע לצומת בה נכון לדעתנו לבחון כיצד יש להמשיך. לטעמנו, האינטרס הציבורי מחייב מחשבה מחדש".

בנוגע לפרשת 4000 - תיק בזק-יס - השופטים אמרו כי "נדמה לנו שאישום השוחד מעורר קשיים ניכרים. ראשית, יסוד ה'בעד' נשען, בעיקרו, על הטענה בדבר הנחיה של מר נתניהו למר פילבר. הטענה מבוססת בעיקר על עדות פילבר. לכאורה, קשה לקבוע ממצאים עובדתיים על בסיס עדות זו, הן נוכח מהלך החקירה והשינוי בגרסה, והן נוכח נתונים אובייקטיביים שאינם מתיישבים איתה". כלומר, פילבר (שמשום מה מאז רביעי בבוקר מתהלך כטווס כאילו הוא הקורבן פה ולא ההפך) זגזג בנוגע לקיומה של שיחת ההנחיה ותוכנה. ומלבד זאת, יש נתונים אובייקטיביים ששוללים את עצם קיומה של השיחה במועד הנטען.

עוד כתבו השופטים: "בנוסף לכך, יש ספק רציני אם הוכחה הטענה של היענות חריגה. לא ברור ביחס למה נטענת החריגות. יש ספק רציני אם התשתית מבססת את הטענה. יש גם ספק רציני אם הוכחה מודעות של מר נתניהו בזמן אמת לקיומה של היענות חריגה כנטען. נוכח הספקות האמורים, גם ניגוד העניינים הנטען לגבי מר נתניהו מעורר קושי, גם בכל הנוגע לעבירה של הפרת אמונים. לגבי אישום זה, אנו מעריכים שסיכויי ההרשעה נמוכים, במידה המצדיקה לשקול את הדברים מחדש".

זו דרמה ענקית. אם עד עכשיו שמענו שהשופטים רק ממליצים לפרקליטות לחזור בה מסעיף השוחד - כעת הם אומרים בפירוש שגם אין סיכוי סביר להרשעה בנוגע להפרת האמונים בפרשה זו.

הפרקליטות טמנה את הראש בחול

מכאן עברה ראש ההרכב לדבר על פרשת 2000 - שיחות נתניהו-מוזס: "אשר לאישום השני, יש לנו ספק רציני אם המתואר בכתב האישום מגלה עבירה". בכך השופטים מאמצים באופן מוחלט את עמדת המשנה ליועמ"ש דאז, רז נזרי, שאמר: "בתיק 4000 יש חשד לעבירת שוחד אבל אין די ראיות לכך. בתיק 2000 יש ראיית זהב למעשה, אבל אין עבירה". למעשה, השופטים הלכו צעד אחד נוסף ואמרו עם התקדמות המשפט שבתיק 4000 אין די ראיות גם לעבירת הפרת אמונים.

ומה לגבי תיק 1000, תיק טובות ההנאה מפאקר ומילצ'ן? לגביו השופטים נשארו עמומים, והמליצו "לחתור

> הדיון הקצר הזה, שנמשך 12 דקות ברוטו, היה לגמרי יכול להיעשות באמצעות נציגי הפרקליטות או אפילו בהחלטה כתובה. לא היה צורך מעשי שבהרב־מיארה תגיע בעצמה לשם כך. המטרה הייתה אחרת. אני מודה שזו פרשנות, אך זו הפרשנות האפשרית היחידה לדעתי: המטרה של השופטים הייתה לתת נבוט על הראש של היועמ"שית

כרך חדש בסדרה!

המתנה המושלמת לחנוכה!

"הספר מאגד בתוכו שיעורים ביאורים ומהלכים מרתקים תוך לימוד השוזר הנהגות והדרכות לחיים טובים ומוצלחים"

בסיום כל שיעור קוד QR לצפייה מקוונת

חיים של אגדה

אגדות חז"ל לימי חנוכה ט"ו בשבט ופורים

מאת הרב בן ציון אלגאזי שליט"א

ראש ישיבת ההסדר 'רמת גן', מייסד וראש מכון 'צורבא מרבנן'

להזמנות:
טל': 1700-500-777 | 050-2223377
אתר: www.tzurbuy.com

ישיבת ההסדר רמת-גן
להאיר את העיר

צורבא מרבנן TZURBA M'RABANAN
לעילוי נשמת מאיר (מיש) אלימלך ז"ל

אבישי גרינצייג
gravishai@gmail.com

צילום: מרים אלסטר, פלאש 90

◄ לא רק שאין שוחד, גם אין הפרת אמונים. נתניהו ופרקליטו עמית חדד (ארכיון)

לסיום והכרעה באישום השלישי". נראה ברור שהם ממליצים ללכת להסדר טיעון רק בנוגע לתיק 1000, כשתיקי 2000 ו־4000 מחוץ למשחק. או שמא להמשיך לנהל את ההליך גם בנוגע לתיק 1000, דבר שיאפשר להגיע להכרעת דין מהירה בתוך חודשים ספורים.

אני לא מתיימר לטעון שצפיתי את התוצאה הזאת מראש (כי זה לא יהיה נכון), אבל כן הצעתי מעל דפי עיתון זה לפרקליטות לזנוח את תיקי 4000 ו־2000. בדצמבר 2024 כתבתי כך: "אולי צריך שהפרקליטות תבחר מתוך שלוש הפרשות פרשה אחת שהיא הכי חזקה מבחינה ראייתית, ותוותר על השתיים האחרות. אם התיק הזה יוביל לשינויים בחוק סדר הדין הפלילי ולרפורמה בניהול ההליכים הפליליים במדינת ישראל - נוכל לפחות לומר שמשהו חיובי אחד יצא ממנו. רק נקווה שזה לא יוביל לעוד ועדת חקירה שתגיש את מסקנותיה ב־2040".

אודה ולא אבוש שההקשר לא היה קריסת התיקים, אלא ההבנה הבסיסית והברורה שהתיק יימשך עוד שנים (כפי שאכן קרה, וכפי שעוד יימשך), ושהפרקליטות חייבת לקבל החלטה קשה בנוגע לניהול ההליך. אם המלצתי הייתה מתקבלת - היינו יכולים להיות כבר מזמן, אבל ממש מזמן, עם הכרעת דין. אבל הפרקליטות, כפי שרק הפרקליטות יודעת לעשות, העדיפה לטמון את הראש בחול או לחלופין לדפוק את הראש בקיר. וכך הגענו לאן שהגענו.

טקס השפלה שהוכן מראש

מלכתחילה הייתה דרישתם של השופטים שהיועצת המשפטית לממשלה תגיע בעצמה לדיון הזה קצת משונה. זה אירוע חריג ביותר, ולא הייתה ברורה התועלת שלו. מדבריהם לכתחילה היה נשמע שהם רוצים לשמוע את עמדתה ואת דבריה. בדיעבד, ברור לגמרי שזה לא באמת היה העניין. הדיון הקצר הזה, שנמשך 12 דקות ברוטו, היה לגמרי יכול להיעשות באמצעות נציגי הפרקליטות או אפילו בהחלטה כתובה. לא היה צורך מעשי שבהרב־מיארה תגיע בעצמה לשם כך. המטרה הייתה אחרת. אני מודה שזו פרשנות, אך זו הפרשנות האפשרית היחידה לדעתי: המטרה של השופטים הייתה לתת נבוט על הראש של היועמ"שית.

את המסר עצמו הם היו יכולים להעביר גם בהחלטה כתובה וגם באולם בפני הפרקליטים. המטרה, לעניות דעתי, הייתה לפגוע בביטחון העצמי של היועמ"שית כמי שעומדת בראש התביעה הכללית. זה היה טקס השפלה שהוכן מראש כדי להוריד את גבהות הלב של התביעה. השופטים ניסו לרמוז פעמיים לתביעה לחשב מסלול מחדש בנוגע להמשך ניהול ההליך. זה לא הועיל, אולי אפילו להפך. לפיכך הגיעו השופטים למסקנה שחייבים לעשות טקס השפלה כדי להוריד את התביעה מהעץ הגבוה שהיא טיפסה עליו.

אם נהיה כנים, אני בספק רב מאוד אם הטקס הזה יועיל. זו לא מערכת שנוהגת לקפל את הזנב ולחתוך הפסדים. אם יש תכונה אחת שמייחדת את המערכת זו היכולת לדפוק את הראש בקיר ולא לוותר. זו מערכת שמצטיינת באי הפקת לקחים ובאי הסכמה לערוך חשבון נפש. לאו דווקא בגלל נתניהו. זה פשוט הדי־אן־איי של המערכת. הרבה לפני שגלי בהרב־מיארה מונתה לתפקידה, וגם לפני קודמה ולפני קודמו.

הפרקליטות צריכה לבחון את הדברים ברציונליות, למרות ההשפלה המקצועית והמבוכה האישית. היא צריכה להבין שמהערוגה הזאת כבר לא יצמחו שושנים ופרחים אלא רק קוצים ודרדרים. הפרקליטות לא צריכה להסכים שהתיק תפור או שהגשתו בחטא יסודה. היא יכולה להציג את חזרתה מן האישומים כשיקול פרקטי, אף על פי שהיא מאמינה בנכונותם.

גלי בונה על ערעור לעליון

כתב האישום בתיק הזה הוגש בינואר 2020, ונחקר החל ממרץ 2016. חלף יותר מעשור. והוא מדבר בחלקו על אירועים מלפני קרוב לשני עשורים. יאללה די.

אצטט שוב מן הדברים שכתבתי בשלהי דצמבר 2024:

"אני חושב שחייבים להודות שהתיק הזה מתפוגג לאיטו. כמו משפט רונאל פישר ורות דוד, שממשיך להתנהל עוד מאמצע 2015 (!) למרות שהמשאבים האדירים שהושקעו בו כבר מזמן הפסיקו להצדיק את התוצאה (החלשה) בסוף ההליך - גם משפט נתניהו מתנהל עם משאבים אדירים ועם תועלת אפסית.

"הדבר המדהים הוא שגם הפרקליטות יודעת את זה. גם היא יודעת שאין לה באמת יכולת לסיים את האירוע. איך אני יודע זאת? כי ביוני 2022 הסתיימה בבית המשפט עדותו של עד המדינה שלמה פילבר, שבמסגרתה הוא חזר בו במידה רבה מהעדות שמסר במשטרה. רק באפריל 2024 הודיעה הפרקליטות לפילבר שהיא שוקלת לבטל את הסכם עד המדינה איתו בשל הטענה כי הפר את ההסכם במסגרת עדותו, וזימנה אותו לשימוע על כך. אם טענתו בשימוע תידחה, הוא יזומן לשימוע נוסף לגופו של עניין כדי להחליט אם יוגש נגדו כתב אישום. ואז הפרקליטות תצטרך להגיש נגדו כתב אישום, ולנהל נגדו הליך פלילי שלם נוסף מלבד משפט האלפים. לא סתם פרקליט המדינה עמית איסמן גורר רגליים בצורה מביכה בעניין הזה. הוא יודע שאין לו את המשאבים ואת הכוחות לכך. אז הוא עושה מה שאבא של הרשל'ה היה עושה במצבים כאלה.

"זוכרים את תיק הטרדת עד המדינה? באוקטובר 2019 יונתן אוריך, ישראל אייזנהורן ועופר גולן נחקרו באזהרה בחשד להטרדת פילבר. החקירה נגדם הובילה להתדיינויות בלתי פוסקות בערכאות השונות עקב טענות לחיפוש לא חוקי שנערך בטלפונים שלהם. רק ביוני 2023 החליט פרקליט המדינה לזמן אותם לשימוע לפני הגשת כתב אישום. אנחנו כבר בדצמבר 2024 ועדיין לא הוגש כתב אישום (וגם לא נסגר התיק)".

מה השתנה מאז שכתבתי את הטור ההוא לפני שנתיים? עדיין לא התקבלה החלטה כלשהי בעניין פילבר (כלומר, אפילו לא הוחלט על הגשת כתב אישום נגדו, וכל שכן שההליך לא החל). ובעניין תיק הטרדת העד? כתב האישום הוגש נגד אוריך וגולן, אך הפרקליטות נאלצה לסגת מכתב האישום. עדיף לחתוך הפסדים מאשר לחטוף אותם בתוספת ריבית והצמדה.

ברור לי מה הפרקליטות אומרת לעצמה כעת. בעבר הרכב השופטים בראשות אשר קולה המליץ בתוקף לפרקליטות לחזור בה מכתב אישום בתיק אונס חמור, ולהסתפק בהרשעה זניחה באישום אחר. היא סירבה. בית המשפט זיכה את הנאשם. ואז בית המשפט העליון הפך את פסק הדין והרשיע את הנאשם.

אך יש לי שתי הערות חשובות על זה. הראשונה היא שתאורטית זה כמובן יכול להיות (בעיקר בתיק 2000, כשהמחלוקת היא יותר משפטית ולא הראיות עצמן כמו בתיק 4000), אבל זה חסר כל משמעות. לבנות על הרשעה נגד נתניהו בעוד שלוש או ארבע שנים, זה ממש להיתלות באוויר. גם אם זה יקרה, זה כבר לא יהיה רלוונטי לכלום. נתניהו יהיה כבר בן יותר מ־80, לאחר שכיהן כראש ממשלה במשך שנים רבות. כבר לא תהיה להליך הזה שום משמעות ושום רלוונטיות. השנייה היא שגם בתיק ההוא התקיים דיון נוסף, והרכב מורחב חזר וזיכה את הנאשם.

יאללה די.

אני בספק רב אם הטקס הזה יועיל. זו לא מערכת שנוהגת לקפל את הזנב ולחתוך הפסדים. אם יש תכונה אחת שמייחדת את המערכת זו היכולת לדפוק את הראש בקיר ולא לוותר. זו מערכת שמצטיינת באי הפקת לקחים ובאי הסכמה לערוך חשבון נפש. לאו דווקא בגלל נתניהו. זה פשוט הדי־אן־איי של המערכת

ברכות לתלמידי הישיבות,
האולפנות והתיכונים הדתיים
לקראת ארועי תורת חיים ברשת אמית

התוועדות
מוסיקלית

י"ט כסלו
בנייני האומה ירושלים

הילולת
הבאבא סאלי

נתיבות

יַחַד כּוּלָּם קְדוֹשָׁה!

אמית
מצדיעים לעבר. מעצבים עתיד

חפשו 'רשת אמית' ב-

ב"ה

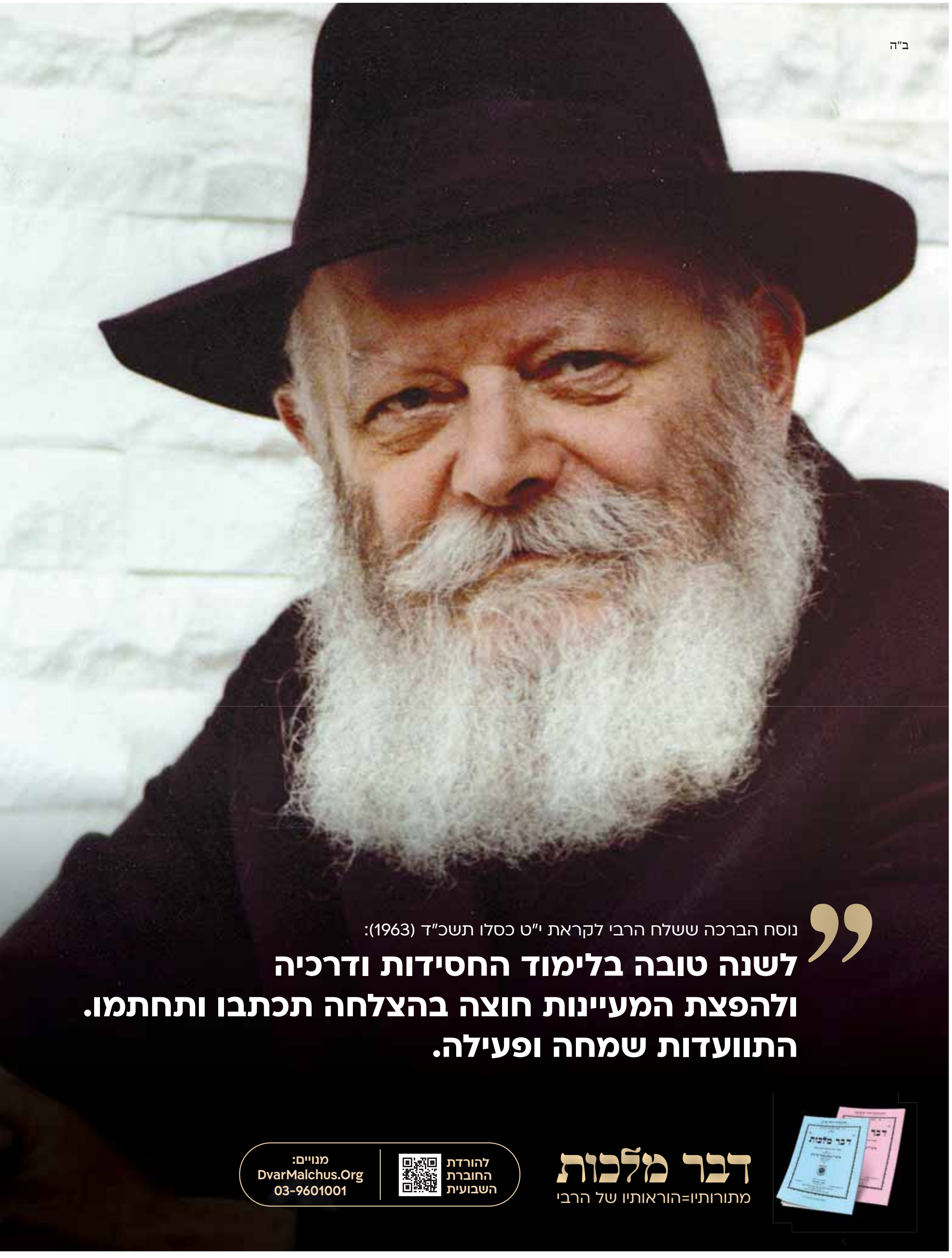

נוסח הברכה ששלח הרבי לקראת י"ט כסלו תשכ"ד (1963):

לשנה טובה בלימוד החסידות ודרכיה
ולהפצת המעיינות חוצה בהצלחה תכתבו ותחתמו.
התוועדות שמחה ופעילה.

דבר מלכות
מתורותיו=הוראותיו של הרבי

להורדת החוברת השבועית

מנויים:
DvarMalchus.Org
03-9601001

מן המעיין ועד לחוצה

מכתב מהרבי לקראת י"ט כסלו תשי"ב (1951)

ב"ה, ער"ח כסלו ה'תשי"ב,
ברוקלין, נ.י.

אל אנ"ש, ואל כל חובבי תורה ומצוה
אשר בכל אתר ואתר
ד' עליהם יחיו

שלום וברכה!

הולך וקרב היום יום בשורה, יום ג' תשעה עשר בכסלו, הוא היום אשר בו יצאה לאור צדקת כ"ק אדמו"ר הזקן - (בעל התניא והשו"ע) - ואתו עמו צדקת תורת החסידות - תורת חסידות חב"ד ותורת החסידות הכללית.

כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע כותב - במכתבו מיו"ד כסלו ה'תש"י, שני חדשים לפני יום ההסתלקות - אשר "לימוד תורת החסידות אינו ענין השייך רק לאיזה מפלגה שהיא, אלא חובת לימודה מוטלת על כללות בני ישראל יחיו בכלל, ועל בני תורה בפרט". וחובה על אנ"ש - **התעסקות** בהפצת לימוד דא"ח [=דברי אלוקים חיים - תורת החסידות]. והתעסקות - פירושה השתדלות שאינה פוסקת ובאופן שבכל עניניו - גם הצדדיים - מתכוון להשגת מטרה זו "כמו במסחר הרי הוא עסוק כל היום בזה, לאו דוקא בעת שהוא עסוק בגוף ועצם העסק, לפי שהענין נוגע לו ביותר. אַז ער איז אָנגעטאָן אין דעם בכל שעה ובכל זמן" (שמלובש בזה בכל שעה ובכל זמן).

ובמקום אחר יבאר בארוכה, איך כי התנאי, אשר **יפוצו מעינותיך** - של כ"ק הבעש"ט - **חוצה** הוא הקדמה הכנה וכלי לביאת המשיח.

תנאי זה, אשר על כל אחד מאתנו כולנו להשתדל בכל תוקף למלאותו, שלשה פרטים בו:

א) **יפוצו**. ללַמד תורת הדא"ח באופן של **הפצה** - פיזור במרחב רב, שיגיע הלימוד לכל חלקי המקום שבו מלמד תורה זו.

ב) **מעינותיך**. תורת הדא"ח שמפיץ, צריך שיהיו נשמרים בה תכונות של מעין. ושתי תכונות עקריות במעין: א) מימיו חיים ונובעים הם בלי הפסק מן מקור המעין. ב) אין משגיחין כל כך על הכמות, כי המעין ממקורו נובע טפין טפין. וכן הוא גם התנאי בהפצת תורה זו. אין הכמות עיקר כל כך, ובלבד שיהי' לימוד חי בחיות נפשי והתלהבות פנימית, ונובע ממקורו - מפנימיות נפש מפיץ התורה, הקשור בפנימיות לבבו בנשיאי תורת הדא"ח.

ג) **חוצה**. אל לנו להסתפק בלימוד בבית־המדרש ובבית־הכנסת בלבד, כי אם גם בלכתו בדרך בשבתו בחנות וכיוצא בזה. וכן בנוגע למהות הלומדים אין להתצמצם במפלגות אחדות או בסוגי אנשים מיוחדים, כי גם על הפשוט שבפשוטים מוטלת חובת לימוד תורת הדא"ח, ואפילו הגדול שבגדולים אינו יכול להגיע עד תכליתה.

וגם לאלו הנמצאים מחוץ לכל המחנות, גם במקום שהכתוב מעיד עליו שהוא **חוצה** - גם שם צריך להפיץ המעינות.

וזכות ההשתדלות בהפצת המעינות חוצה תמשיך ותהי' כלי לקבל ברכות כ"ק מו"ח אדמו"ר אשר ברך את כל אחד מאתנו - לי"ט כסלו, אשר קודם ההסתלקות, ובאמירה לנוכח: "תתברכו מהשם יתברך בשנה טובה בלימוד והפצת החסידות, אתם ביתכם בניכם ובנותיכם יחיו בדרכי החסידות, ואתם ובני בתיכם וכל הנלוים אליכם תתברכו כולכם בכל הדרוש לכם בגשם וברוח".

בברכת הצלחה בעבודה ושפע
טוב גשמי ורוחני
מנחם שניאורסאהן

בין י"ט כסלו לחנוכה

מכתב מהרבי מזאת חנוכה תשכ"ב (1961)

בנועם נתקבלה הידיעה על דבר השתתפותם בהתועדות י"ט כסלו, יום גאולת רבנו הזקן וגאולתנו ופדות נפשנו.

ויהי רצון שהתעוררות יום סגולה זה תומשך בכל ימות השנה ועד למעשה בפועל - שהוא העיקר: התחזקות בלימוד התורה, נגלה וחסידות, ובקיום המצות באור והתלהבות. וכל זה - באופן דמוסיף והולך.

ועל־פי תורת הבעש"ט אשר מכל ענין יש ללמוד מוסר השכל בעבודת האדם לקונו, הרי כן הוא גם בענין הסמיכות דיום י"ט כסלו לימי החנוכה,

כי הנה ידוע אשר מאסרו של רבנו הזקן הי' בעבור שיטתו להפיץ חלק התורה שהי' עד אז בבחינת רזי תורה - להפיצו עד שיגיע חוצה בהבנה והשגה. וגאולתו - במובן הרוחני - הוא הסכם ונתינת כח מלמעלה להפצה זו, ובאופן דמוסיף והולך מוסיף ואור - ככל חלקי התורה שנצטווינו להעלות בקדש.

ועוד להוסיף - שאפילו אם בדורות הקודמים, שראשונים כמלאכים, לא הי' הכרח בהפצה זו, הרי כשנתמעטו הלבבות - ההכרח גדול ביותר. וכידוע המשל של רבנו הזקן - לאבן טובה שהיתה בכתר המלכות והיא נזר ועיקר הכתר. אבל כשנחלה בן המלך ועד שבא לידי סכנה - **ציווה** המלך והוציאו האבן מן הכתר ושחקו אותה הדק היטב במים בכדי להשקות את בן המלך - על הספק אולי תגיע טיפה אחת לפיו ושב ורפא לו.

ועל דרך זה בנר חנוכה: קשור הנס בנרות המנורה שבבית המקדש. ובבית המקדש עצמו - לא בעזרות ולא באולם, כי אם בהיכל פנימה, אבל בעקבות מלחמת היונים וריבוי החשך - הוקבעה מצות הדלקת נרות על ידי כל אחד ואחד בביתו, גם בחוץ לארץ ואפילו בזמן הזה, ולא עוד אלא שידליקם על פתח ביתו מבחוץ. וכלשון המדרש הובא ונתבאר ברמב"ן - דוקא נרות אלו אינן בטילות לעולם.

אין אור אלא תורה, שנאמר כי נר מצוה ותורה אור - וכשמתרבה החושך אז אדרבה מוסיפים אור ומצווים להאיר לא רק את הבית פנימה אלא גם על פתח ביתו מבחוץ.

ויהי רצון אשר כל אחד ואחת יעשה בזה ככל המוטל עליו, הלוך והוסיף באור -

עד אשר יאירו את חשכת הגלות ואת חושך העולם ובאופן דאתהפכא חשוכא לנהורא,

ויקוים היעוד: לא יהי' לך עוד השמש לאור יומם וגו' כי ה' יהי' לך לאור עולם וגו'.

בכבוד ובברכה.

יוני רוטנברג
yoniro770@gmail.com

לא הותר לפרסום

במשך שנתיים של מלחמה קמנו בכל בוקר בחרדה מפני הודעה על נופלים ששמם הותר לפרסום. אבל גם אחרי שהוכרז על הפסקת אש ממשיכים ליפול לוחמים שזוועות המלחמה הכריעו את נפשם. שמותיהם לא הותרו לפרסום, אבל זה לא אומר שאנחנו לא חייבים להוקיר את מסירות הנפש שלהם

צילום: עמותת קרן דוביק ז"ל

◄ מאז פרוץ המלחמה, שיעור הלוחמים מקרב המתאבדים זינק לכמעט 80 אחוזים. לוחמים משוחררים בסדנה (למצולמים אין קשר לכתבה)

קשה לי לכתוב את זה. כבר זמן ארוך אני מתחבט ביני וביני. האם התופעה היא אכן כפי שמתואר? מה יגרום השיח עליה - תיקון או חלילה החרפת הבעיה? וכיצד העיסוק בה ישפיע על אויבינו, האם הוא יחזק את רוחם? האם הוא ישבור את רוחנו? וכעת אני כותב. לא מפני שהתקבלה החלטה ברורה, מנומקת, מגובה בנתונים ובהוכחות. בנושאים רגישים כאלה אין החלטות חד־משמעיות. אלא מפני שהאינטואיציה וחוש הצדק הפנימי הגיעו לנקודה שבה ברור לי שעדיף לדבר מלא לדבר. הצלת החיים הממשית גוברת על החשש לאובדן חיים אחרים.

במשך שנתיים של מלחמה קשה בכמה חזיתות, הסיוט הגדול של כולנו היה להתעורר לבוקר שבו הודעות "הותר לפרסום" ממלאות את אתרי החדשות. בכל פעם המועקה הזאת שבלב, הלחיצה על הקישור כדי לראות את השמות והפרצופים, והחרדה העמוקה בזמן שהקישור נטען, שמא הפעם יהיה זה אדם קרוב מעבר לאחווה הכלל־ישראלית. וכשרואים פרצופים צעירים, מחייכים, שכעת אינם, הצער מתפשט ומבקש לעצור את ההתארגנות לעבודה ופיזור הילדים ועבודות הבית וטרדות היום, ורק הכוח שמניע את הכול מכריח אותנו להמשיך למרות זאת.

היום נמשך, ובין עניין אחד למשנהו משתרבב לעינינו ריאיון עם אימו של הנופל, וסיפור של חבר שמתפרסם בווטסאפ, וקשר עקיף שנמצא לאחד הנופלים. הצער מחליף את המועקה, צער עמוק על חיים מלאים ושמחים שחלפו. לפתות יש את אתוס הגבורה להתנחם בו, ונאומים מעוררי השראה של הורים אצילים מעל ארון בנם הקדוש. שגרה של מלחמה.

המציאות הזאת, עם כל הקושי שהיה בה, היא מציאות מאוד קלה לפענוח ולהתנהלות. הקודים ברורים. בבוקר כזה השדרנים ברדיו מדברים בקול נכאים, וכל אדם מוריד בכמה מעלות את מפלס קלות הראש. אנחנו יודעים בבירור מי גיבור, מי מסכן, מי ראוי לכל תמיכה ומי יזכה להלוויה ממלכתית ומקום של תהילת עולם בדברי ימי עמנו.

ויש מציאות אחרת. נחבאת, מוסתרת, רחוקה מעין הציבור. בבקרים רבים מאוד בשלוש השנים האחרונות ישנם שמות של לוחמים שלא הותרו לפרסום. גם הם נפלו בקרב, או שמא נכון יותר לומר - נפצעו בקרב ונפטרו מפציעיהם אחרי תקופת התמודדות מייסרת. כוונתי ללוחמים שמוראות המלחמה הכבידו עליהם, עד שהמשא גבר והם קצו בחייהם.

איני מומחה בפסיכולוגיה, ועל כן לא אערער על המדיניות הגורפת של צה"ל וגופי התקשורת להימנע מדיווח על התאבדויות. המומחים מסבירים שיש חשש מפני חיקוי ומתן לגיטימציה, ולכן יש להימנע מפרסום כדי לשמור על אלו שעדיין מתמודדים. אבל אני כן חושב שלצד זאת, כשמדובר במקרה כה ייחודי בתולדות ישראל, יש מקום לשים לב לאספקטים נוספים של הנושא. וזו הסיבה שאני כותב, באמת בדחילו ורחימו ואחרי לא מעט חרטות ומחיקות, את הטור הזה.

כמו עם רחפני נפץ

המציאות היא שעשרות גברים ישראלים, פטריוטים וגיבורים אמיתיים, יצאו לשדה הקרב ובאיחור מה גם לא חזרו ממנו. הם לא אנשים שגורלם לא שפר עליהם וסבלו ממחלות פסיכיאטריות, לא כאלה שנפלו לסמים ולקו בפסיכוזה. אלה אנשים שמוגדרים מלח הארץ לפי כל פרמטר - ואם לא היו יוצאים להילחם למעננו, כנראה היו ממשיכים לחיות עד היום הזה. מה שמוביל למסקנה הפשוטה: לא צריך להיות הבדל ביניהם ובין הנופלים מירי צלף של חיזבאללה או מפיצוץ מטען בעזה. כל מי שיצא אל התופת במודע, למען העם והארץ, ולא חזר - הוא גיבור שנפל על קידוש השם. וצריך למצוא את הדרך, על אף המגבלה שנובעת מחשש החיקוי, להעניק לפחות למשפחותיהם את הכבוד הזה.

להכרה שלנו בנופלים האלה יש חשיבות מכיוון נוסף. בחודש מאי האחרון, כשהלוחמים שתמרנו בלבנון מצאו את עצמם נבוכים נוכח איום רחפני הסיב האופטי של חיזבאללה, נתניהו ידע לשבור את כל המסגרות כדי להציל חיים. עשרות לוחמים נהרגו מרחפני הנפץ הללו, ונדמה היה שצה"ל לא יודע להתמודד עם הבעיה. אז הודיע נתניהו בישיבת ממשלה: שני מיליארד שקלים, באופן מיידי, יוקצו למציאת פתרון. יזמים וחברות פרטיות שהתגייסו לעניין מצאו את עצמם פועלים בגן עדן נטול בירוקרטיה ועיכובים, העיקר להציל את חיי הלוחמים. ההתקדמות בתחום כמובן חוסה תחת צנזורה, אך בתוך שבועות ספורים אפשר היה לראות ירידה במספר ההרוגים מהאיום הזה.

זה די אלמנטרי, כך צריכה להתנהג ממשלה. נכון שהממשלה חייבת לדאוג תמיד לשלום אזרחיה, אבל יש לה מחויבות מוגברת כלפי אזרחים שהיא שולחת מכוח צו גיוס מחייב אל לב הסכנה כדי ליישם את מדיניותה. בכל סעיפי תקציב המדינה אפשר לדון, לקצץ, לעכב, לפרוס. תקציבים שקשורים לשמירה על חיי חיילינו - בזה לא עושים חשבון.

אני חושב שזו צריכה להיות המדיניות גם כלפי לוחמינו שחייהם נתונים בסכנה כרגע, אף על פי שהם יושבים בבית. גופים רבים עוסקים בבריאות הנפש של הלוחמים. אני לא מספיק בקיא כדי לדעת אילו אמצעים עומדים לרשותם ומה חסר להם, אבל אני כן יודע שעיקרון אחד צריך להיות ברור: יש כאן סכנת נפשות מוחשית, כמובן כל מקרה לגופו, ולפיכך גם ההקצאות והמשאבים צריכים להיות בלתי מוגבלים.

חור שחור במשרד הביטחון

אני בכוונה לא עוסק במספרים, משום שהם נתונים במחלוקת. חבר הכנסת אלעזר שטרן הוביל כמה דיונים בנושא החשוב הזה בוועדת המשנה לענייני משאבי אנוש בצה"ל, שבראשה עמד בכנסת הקודמת. ארגונים שתומכים בהלומי קרב ופוסט־טראומטיים יוצאי צה"ל טוענים למספר גבוה בהרבה מהנתונים שסיפק משרד הביטחון. ואומנם, גם בנתונים של משרד הביטחון נרשמת עלייה, אך הם טוענים שצריך לנרמל את המספרים לעומת מספר המילואימניקים שגדל דרמטית. מנגד, גם למשרד הביטחון יש חור שחור שהוא לא מצליח למדוד, והוא אוכלוסיית המשתחררים משירות סדיר. שזו, ניתן לשער, אוכלוסייה שנמצאת בסיכון גבוה יחסית.

הנתונים עוד ייבדקו ויחודדו. ועדה מיוחדת בראשות האלוף מוטי אלמוז הוקמה כדי לברר זאת. אבל גם משרד הביטחון מודה בנתון, שלעניות דעתי מראה באופן חד־משמעי שזהו אירוע חמור שדורש התייחסות מיוחדת: ערב המלחמה, שיעור המתאבדים ששירתו כלוחמים מקרב המתאבדים באותה שנה בצה"ל עמד על 71 אחוזים בלבד. כלומר, רוב ההתאבדויות לא היו קשורות להשלכות של חוויות מהקרבות - מה גם שלא היו קרבות. מאז פרוץ המלחמה, שיעור הלוחמים מקרב המתאבדים זינק לכמעט 80 אחוזים.

> עשרות גברים ישראלים יצאו לשדה הקרב ובאיחור מה גם לא חזרו ממנו. לא צריך להיות הבדל ביניהם ובין הנופלים מירי צלף של חיזבאללה או מפיצוץ מטען בעזה. כל מי שיצא אל התופת במודע, למען העם והארץ, ולא חזר – הוא גיבור שנפל על קידוש השם. וצריך למצוא את הדרך להעניק לפחות למשפחותיהם את הכבוד הזה

אני חושב שהנתון הזה הופך את הדיון לקטנוני וחסר משמעות. אם אתה מבין בוודאות שיש לך תופעה רחבה וחסרת תקדים של אנשים שזוועות המלחמה הכריעו את נפשם, זה באמת משנה אם מספרם הוא 04 או 07 בשנה? אם, נניח, נתניהו היה יודע ש"רק" 02 לוחמים נהרגו מרחפנים ולא 04, הוא היה מוותר על שני מיליארד השקלים ואומר: אה, זה רק 02? חשוב לאסוף נתונים כדי להיות עם יד על הדופק, אבל אסור שקטנות המוחין הזאת תכתיב את המדיניות.

והעיקר, שחשוב בהרבה מלחפש אשמים, הוא הקבלה שעלינו לקבל על עצמנו. אם שמענו על משפחה שיש בה בן שמתמודד עם פציעה קשה כזאת - להיות לצידה לפחות כפי שהתאמצנו להקיף משפחות של פצועים קשה בגוף או חלילה נופלים. כשיש הזדמנות לסייע, צריך להפנים שזו הצלת חיים פשוטו כמשמעו. ואם ראינו לוחם כזה, וזיהינו שהקושי גובר עליו - לעשות כל מאמץ כדי לחבר אותו לעזרה ראשונה נפשית ולגורמי מקצוע שיוכלו לסייע לו.

גיבורים מספרים

מפעל הפיס, הרשויות המקומיות וארגון נכי צה"ל מזמינים אתכם לשמוע גיבורים מספרים בבתי הלוחם, בגלצ ובגלגלצ.

בואו לשמוע מקרוב עשרות סיפורי גבורה מעוררי השראה של חיילים ואזרחים.
כי הסיפור שלהם,
זה הסיפור של כולנו.

מפעל הפיס גיבורים מספרים

(אדלר חנמסקי & ורשבסקי) GREY

מפעל הפיס
הכל חוזר לקהילה

ארגון נכי צה"ל | מרכז השלטון האזורי בישראל | מרכז השלטון המקומי בישראל | גלצ

מאיר בן שבת

עימות צבאי? קודם לאתגר את המשטר

דחיית ההכרעה לתחילת השנה האזרחית נשענת על שיקולים מחושבים, אך מעניקה לטהרן זמן יקר לשיקום מערכי הטילים – ומעודדת אותה לשקול מכת מנע. ישראל חייבת לשמר מוכנות, לחתור ללכידות ולהחזיר את הדיון הביטחוני אל החדרים הסגורים

בעוד הנשיא טראמפ מתמהמה בהחלטתו על חידוש הלחימה, שופרות המשטר בטהרן דנים בקול באפשרות ליזום מתקפת מנע. "אם המלחמה ודאית, מדוע שלא ננחית אנחנו את המכה הראשונה?", שאלה הכותרת הראשית של 'כיהאן', העיתון האיראני השמרני המזוהה עם המנהיג העליון שחוסל, עלי ח'מינאי. הטיעון המרכזי של העיתון ברור: אם וושינגטון וירושלים נערכות ברצינות לסבב לחימה נוסף, כדאי שאיראן תקדים ותנחית את המכה הראשונה, תשפיע על מאזן הכוחות ותגבה מחיר כבד כבר בפתיחה.

כמובן אין זו סיבה לחשוב שחופש הביטוי והדיון הפתוח הגיעו למחוזות התקשורת האיראנית. סביר יותר שהעיסוק הפומבי של העיתון באפשרות ליזום מתקפת פתע נעשה על דעת המשטר, במטרה לחזק את הקו הלוחמני שהוא משדר ולהכניס את שחקני האזור למתח. ועדיין, אין מקום לשאננות מצידנו.

מדוע המתנה ולא הכרעה?

אם אין מדובר במהלך הטעיה מתוכנן, יש לתהות על הסיבות שהביאו את טראמפ להכריז כי ישקול לחדש את התקיפות רק לאחר 1 בינואר. זאת בשעה שההיערכות הצבאית כבר הושלמה, ומנגד האיראנים מנצלים כל דקה כדי לשפר את מוכנותם. ההכרזה, שנשמעת כעוד שליפה מבית היוצר של הנשיא האמריקני, משקפת דווקא מכלול של שיקולים מחושבים:

מיצוי "אסטרטגיית החנק": טראמפ מאמין כי המצור הימי והסנקציות הכבדות שהוטלו בחודשים האחרונים עושים את שלהם, בלי לסכן חיילים אמריקנים או לגרור את ארצות הברית לעימות יקר ומדמם. קמפיין החיסכון באנרגיה, בהשתתפות הנשיא פזשכיאן, סיפק לכך הוכחה נוספת. דחיית המלחמה נועדה לאפשר למצוקה הכלכלית ולמחאות הפנימיות להגיע לנקודת רתיחה, בתקווה שהמשטר יישבר מבפנים - או לכל הפחות ייחלש ויאלץ להגיע לשולחן המשא ומתן כשהוא בעמדת נחיתות קיצונית. אם טהרן תנסה לפרוץ בכוח את המצור הימי, היא תספק בכך לוושינגטון עילה מיידית ולגיטימציה ללחימה.

היערכות להתלקחות רב־זירתית: תקיפה עצימה באיראן תגרור התלקחות שתכלול את המיליציות השיעיות וארגוני הפרוקסי בעיראק, לבנון, סוריה ותימן. זו חייבת להיות הנחת העבודה של ארצות הברית, ישראל ושותפותיהן. דחיית המועד מספקת זמן יקר לעיבוי ההגנה האווירית האזורית ולשיפור המוכנות גם בזירות הללו.

הגנה על הכלכלה האמריקנית בעונת החגים: החודשים נובמבר ודצמבר הם שיא עונת הקניות, התיירות והצריכה בארצות הברית. מערכה צבאית נרחבת במפרץ הפרסי בעיתוי זה עלולה להקפיץ את מחירי הנפט והדלק - לאחר הירידה הניכרת שרשמו - לטלטל את השווקים ולפגוע בכיסו של האזרח האמריקני רגע לפני החגים. טראמפ, שמודד את הצלחתו גם דרך מדדי הכלכלה, היה מעדיף מן הסתם להימנע מתרחיש כזה.

הימור פוליטי לקראת שינוי בקונגרס: באופן פרדוקסלי, דווקא בינואר צפוי להיכנס לתפקידו קונגרס חדש שבו לדמוקרטים יהיה רוב בשני הבתים, מה שיקשה על טראמפ לגייס גיבוי למהלכים צבאיים. להצבת דד־ליין מצד טראמפ לתחילת השנה יש תפקיד כפול: היא מציבה אולטימטום ברור לטהרן בלי להיגרר למלחמה לא פופולרית; ואם יחליט לבסוף לתקוף בינואר, יוכל להציג זאת כמוצא אחרון לאחר מיצוי כל האפיקים הדיפלומטיים, ובכך לנטרל חלק ניכר מהביקורת בוושינגטון.

שמירה על עמימות וחוסר ודאות: לבסוף, ייתכן שטראמפ כלל אינו כובל את ידיו לתאריך מסוים. בסגנונו המוכר, נקיבה בתאריך יעד מייצרת מנוף לחץ פסיכולוגי ומעניקה להנהגה האיראנית "סולם" לרדת בו מהעץ ולחתום על הסכם חדש. במקביל הוא שומר לעצמו את הזכות להקדים את הפעולה בכל רגע נתון, אם יזהה חציית קו אדום.

האם המחלוקת הפנימית בישראל השפיעה על עמדת וושינגטון?

גם אם אין עדויות שתומכות באפשרות זו, ניתן להעריך כי התשובה לכך היא חיובית. המציאות הפוליטית בישראל גררה את השיח הביטחוני הרגיש ממקומו הטבעי בחדרים הסגורים אל אולפני הטלוויזיה. בכך נחשפה לעין כול גם המחלוקת בשאלת נחיצותה או דחיפותה של הפעולה מול איראן. בנסיבות כאלה, כשהממשל האמריקני רואה בישראל שותפה קריטית למהלך הצבאי, אך טבעי שאי ההסכמה אצלנו תשפיע על ההתלבטות באשר לביצועו.

צילום: שאטרסטוק

דחיית המלחמה נועדה לאפשר למצוקה הכלכלית ולמחאות הפנימיות להגיע לנקודת רתיחה. נשיא איראן מסעוד פזשכיאן

בטהרן מגבירים תעוזה

על כל פנים, באיראן מבינים היטב את הרציונל האמריקני. "האויב מבקש להפעיל לחץ כלכלי ולנקוט צעדים אחרים כדי לגרום לקריסה פנימית במקום מלחמה צבאית", הצהיר יושב ראש הפרלמנט האיראני מוחמד באקר קאליבאף ברשתות החברתיות. לדבריו, הדרך היחידה מצד איראן להרחיק את איום המלחמה היא להרתיע את האויב ולבסס אצלו את התודעה כי לא יוכל להשיג את יעדיו בכוח. הצהרה זו מצטרפת לשורת התבטאויות של קאליבאף, שבהן הבהיר כי אירן לא תישאר במצב של "לא מלחמה ולא שלום", הציב שבעה תנאים לחידוש המשא ומתן ואיים בהרחבת זירות הלחימה אם ארצו תותקף.

מנקודת המבט הישראלית, ההתפתחויות הללו מחייבות שימור מוכנות שיא לכל התרחישים ותיאום הדוק עם וושינגטון. במציאות המתוחה, כשהחיכוך גובר מדי יום, הלחימה עלולה להתחדש אפילו כתוצאה מהתנגשות נקודתית בשטח, ולא רק בעקבות החלטה מתוכננת. את הזמן שנותר עד לחידוש הלחימה יש לנצל גם "להידוק הברגים" בהיערכות מול הזירות הנוספות שיושפעו מהעימות עם אירן, ובראש ובראשונה - לבנון.

לא להתרגש מאיומי 'מועצת השלום'

האזהרה שצוטטה בתקשורת מפיו של היועץ האמריקני ג'רד קושנר גרינבאום, ולפיה 'מועצת השלום' תזרוק את המפתחות של עזה בחזרה לאו"ם אם ישראל תמשיך לעכב את יישום המתווה ברצועה, אינה צריכה לעורר בהלה בירושלים.

נקודת המוצא לכל דיון מפוכח במצב צריכה להיות הכרה כנה בכך שהתרומה העיקרית של "תוכנית טראמפ" כבר מומשה בהשבתם של החטופים הישראלים. ישראל נאלצה להסכים למרכיבים אחרים בתוכנית רק כתנאי וכתמורה להשבתם - ולא משום שראתה בהם פתרון אידיאלי או מועדף. מכאן ואילך, בכל הנוגע לעיצוב היום שאחרי ברצועה, מאזן היתרונות והחסרונות של המתווה האמריקני נעשה מורכב, ובוודאי אינו מובהק לטובת ישראל.

האיום שהשמיע גרינבאום מבוסס על ההנחה שהפחד הישראלי מפני תרחיש של שליטה בכל רצועת עזה הוא כל כך גדול, עד שישראל תהיה מוכנה לבלוע כל צפרדע כדי להימנע ממנו. מי שסבור כך פשוט לא הפנים את השינוי העמוק שחל בתודעת הציבור הישראלי מאז 7 באוקטובר.

סקרי דעת הקהל שנערכו בישראל לאורך שנת 2026 לימדו על ספקנות עמוקה ביחס להתקדמות לשלבי ההסדרה הבאים בעזה, על התחושה שהאיום הביטחוני מהרצועה טרם הוסר, ועל התנגדות רחבה למתווים שתחנת הסיום שלהם היא מדינה פלשתינית. בחלק ניכר מהסקרים אף נרשמה העדפה ברורה להמשך לחימת צה"ל לצד הקמת ממשל צבאי זמני. הסנטימנט הדומיננטי בציבור הישראלי חשדן מאוד כלפי הסדרים בין־לאומיים - ובעיקר כלפי כאלה שמאפשרים לאויב לא רק לשרוד, אלא גם לשקם את כוחו.

הצעדים שמועצת השלום מבקשת לקדם כעת כוללים בין היתר הסמכת כוח ייצוב בין־לאומי ופריסת כוח שיטור מקומי. כל זה קורה בשעה שחמאס נותר גורם הכוח הבלתי מעורער ברצועה, ממשיך להתחזק, ומוכן לאפשר - במקרה הטוב מבחינת האמריקנים - רק גרסה עזתית למודל חיזבאללה בלבנון: ממשל אזרחי שאינו חמאס באופן רשמי, אך עושה את דברו בפועל, מתוך אונס או מרצון. העובדה שחמאס מביע עמדה שלילית כלפי מועצת השלום אינה צריכה להיתפס בישראל כעדות שמסגרת על גוף זה. ובאשר לאזהרת גרינבאום: אם המנגנונים הבין־לאומיים הללו ימשכו את ידיהם מהרצועה, יוסרו גם הכבלים המדיניים שמונעים כיום מצה"ל להשלים את פירוז השטח ולסכל התעצמות מחודשת של ארגון הטרור.

ישראל חייבת להמשיך במאמצי הסיכול נגד חמאס, להרחיב את פעולותיה גם לבלימת ההברחות וההתעצמות, ובד בבד לשמור על דיאלוג קרוב ומכבד עם ממשל טראמפ. ואולם כל צעד שיידרש מאיתנו מעתה ואילך חייב להיבחן במשקפיים של תועלת ביטחונית נטו. ישראל אינה יכולה להרשות לעצמה להתפשר על היעד של פירוק חמאס או להיכנס לתהליכים שיכבלו את ידיה. אסור להיכנע לאיומים - גם אם המשמעות היא שמי שמחזיק כעת במפתחות יבחר להניח אותם על השולחן.

המציאות הפוליטית בישראל גררה את השיח הביטחוני הרגיש ממקומו הטבעי בחדרים הסגורים אל אולפני הטלוויזיה. בכך נחשפה לעין כול גם המחלוקת בשאלת נחיצותה או דחיפותה של הפעולה מול איראן. בנסיבות כאלה, כשהממשל האמריקני רואה בישראל שותפה קריטית למהלך הצבאי, אך טבעי שאי ההסכמה אצלנו תשפיע על ההתלבטות באשר לביצועו

הכותב הוא ראש מכון משגב לביטחון לאומי ולאסטרטגיה ציונית, כיהן כראש המל"ל בשנים 2017-2021

החורף הזה,
לא נשארים לבד בבית.

מחוץ לפתח הדלת מחכה לכם קהילה חמה,
חברים ומגוון פעילויות - בלי לצאת לרחוב הקר.

ברמת תמיר תיהנו מחורף עטוף בביטחון, אווירה משפחתית, ארוחות חמות
ועושר של חוגים ותרבות,
בית אחד שדואג לכל הפרטים הקטנים.

בואו לגלות ולהרגיש את האווירה על כוס תה חם.

כשרות למהדרין
אווירת שבת וחגים

צוות מקצועי
וטיפול רפואי 24/7

יחס חם
ומשפחתי

רמת תמיר - דיור מוגן לגיל השלישי
כתובתנו: רחוב שפע חיים 2, ירושלים

למידע נוסף: *6864

רמת תמיר
בית מוגן דתי לגיל השלישי
דואגים שתמיד תרגישו בבית!

חגית רוזנבאום

Hagitr72@gmail.com

צילום: יונתן זוגדל פלאש 90

"אם עכשיו התאריך היה נובמבר 23', האם חבר כנסת אחד היה מעז להקים ממשלה כזו?". המשפחות השכולות בכנסת

כנסת ישראל נגד המשפחות השכולות

מנסור עבאס הודיע להלומי קרב שאין להם זכות דיבור. אפרת רייטן ניסתה להשתיק בנות משפחה של נופלים. לירון אבישר בן־חורין דחתה אותן לסוף הדיון ← גוש השמאל־ערבים השתלט על הכנסת ומפנה את גבו למי שלחמו למעננו ← ואל מול הדורסנות עולה דמותו הקשובה והצנועה של חבר הכנסת והשר הרב יצחק לוי, שהלך לעולמו השבוע

"נכנסים לוחמים, הם לא נותנים לך בכלל לדבר. אתה מתפוצץ עליהם, הם תומכי טרור. הם רוצים לטפל בנו, הלוחמים, כשהם תומכי טרור?! הם רוצים להשפיל את כל העם היהודי. אתה הולך בכנסת - מרגיש כאילו אתה בשג'אעיה. איך הגענו למצב הזה אחרי 7 באוקטובר?".

רב־סמל מתקדם במיל' גיא זקן, הלום קרב שלחם בעזה, נסער כולו מהדיון שהשתתף בו השבוע בוועדה למיגור הפשיעה במגזר הערבי בכנסת, שבראשה עומד חבר הכנסת מנסור עבאס, יושב ראש מפלגת רע"ם. "רע"ם הוציאה הודעה שצה"ל מבצע רצח עם. היום בוועדה מנסור עבאס אומר לי: אין לך פה זכות דיבור! מנסור עבאס אומר לנו שאין לנו זכות דיבור בכנסת ישראל? זה לא הגיוני, צריך לשנות פה את הכול", אמר זקן בזעזוע בשיחה עם ערוץ 14.

חברו, רב־סמל מתקדם במיל' רן דדון, גם הוא הלום קרב, הוסיף: "אתה בא לכנסת ישראל וכולם נגדך. זה לא הגיוני. וכולם סותמים את הפה ולא עושים עם זה כלום. רק בשבוע שעבר היו אצלנו ארבעה מתאבדים חדשים. אני בא לכנסת לצעוק את הצעקה של הלוחמים, אז תומכי טרור אומרים לי 'צא החוצה'. אנחנו לא נפסיק, נצעק בלי סוף כל יום כדי שידאגו ללוחמים".

מופע הבלהות שהתרחש השבוע בוועדות הכנסת החדשות, שעברו לשליטת חברי הכנסת מגוש השמאל־ערבים, היה מצמרר בה במידה שהיה מהיר. לעומת ארבע שנות קדנציית הימין שבהן השתדלו חברי הכנסת של הקואליציה להתנהל במתינות, להיות קשובים לכל הצדדים במטרה להוריד להבות וליצור אמון בקרב פלח העם שנמצא באופוזיציה, הרי שכעת, בתוך שבועיים בלבד, הגוש המתיימר לבשר על שינוי ואיחוי עלה ללא היסוס עם די־ניין על כל מי שנקרה בדרכו. השבוע היו אלה מי שנמצאים בלב הקונצנזוס הישראלי אחרי שלוש שנות מלחמה - המשפחות השכולות, הלוחמים והפצועים, שלא זכו לשום הנחות אצל מי שממהרים לקבל החלטות בזק שלא יותירו זכר לעובדה שפעם הייתה פה ממשלת ימין.

האטימות הזאת זועקת במיוחד נוכח העובדה שבשלוש שנות המלחמה השתלטו משפחות חטופים ומשפחות שכולות "מהצד הנכון" של המפה על דיוני הוועדות, כשמאחוריהם מכונת יחסי ציבור משומנת שמעניקה להן לגיטימציה להשתולל, לפוצץ דיונים, להתבטא באלימות ולעשות ככל העולה על רוחן תחת הטייטל שבשמו נכנסו לוועדה. כעת, כשהגלגל רק מתחיל להתהפך, ראשי הוועדות של השמאל לא מסתירים אפילו את האפליה הברורה שלהם ביחס למשפחות שכולות מהצד הנכון והלא נכון, או כפי שכינתה אותן חברת הכנסת אפרת רייטן ('הדמוקרטים'), שעומדת בראש ועדה לביטול הרפורמה המשפטית - משפחות שכולות "מהצד השני".

אחת המשתתפות בדיונים האלה היא תמר גרסין, אחות שכולה וחברת פורום המשפחות השכולות 'דין וצדק'. בשבוע שעבר היא הגיעה לוועדת הכספים, כעת בראשות חברת הכנסת אבישר בן־חורין ('ביחד'), ותכננה לדבר לפני הדיון, כפי שנהוג כבר שלוש שנים בכנסת, כדי להעביר את המסר לחברי הכנסת בטרם יקבלו החלטה ויצביעו. אלא שלפתע היא וחברותיה התבקשו להמתין שעה וחצי לסוף הדיון על מנת לקבל את זכות הדיבור. בן־חורין ביקשה לסכם את הדיון, ולתת למשפחות לדבר כשחברי הכנסת כבר עם רגל וחצי בחוץ. רק אחרי לחצים וויכוחים ניאותה יושבת הראש החדשה לאפשר למשפחות לומר את דברן בדוחק.

תמר גרסין, אחות שכולה וחברת פורום המשפחות השכולות 'דין וצדק': "אנחנו בכנסת כבר שלוש שנים ויודעות איך משפחות שכולות מדברות לחברי כנסת. אבל כאן, פתאום אחרי שלוש דקות הגיעה האבטחה לתמר תשובה בגלל מה שאמרה למתן כהנא. אמרו לה שהיא לא יכולה לפנות לחברי כנסת. זה שקר"

"מה קרה, עברו שלוש שנים ושכחתם?"

השבוע, כאמור, הגיעו המשפחות לוועדה בראשות חברת הכנסת אפרת רייטן. כאן המצב כבר החמיר, שכן בתחילה לא הרשו למשפחות כלל להיכנס לדיון. רייטן לבסוף הורתה להכניס גם את המשפחות השכולות "של הצד השני". גם היא ניסתה לדחות את זכות הדיבור שלהן להמשך הוועדה, אך בני המשפחות דרשו לדבר כשחברי הכנסת עדיין קשובים למסרים. לרייטן עלה רעיון דמוקרטי חדש: לבקש מחבר הכנסת הטרי ארז תדמור מהליכוד לוותר על זכות הדיבור שלו תמורת זכות דיבור לנציגת המשפחות. תדמור בתמימותו הסכים, אך גרסין סירבה לתרגיל באומרה שחבר כנסת לא צריך לוותר על זכות הדיבור, שכן למשפחות שמורה הזכות לדבר ללא תנאי. לבסוף הצליחו המשפחות לדבר, אבל בחלק מהדיון הן נאלצו להשתמש בצעקות ובהרמת קול כדי לממש את זכותן, זו שמשפחות "מהצד הראשון" זכו לה ללא עוררין בקדנציה הקודמת.

רייטן, שמקפידה להמחיש היטב עד כמה אירוני שם מפלגתה, 'הדמוקרטים', אסרה גם על נציגי עמותת 'דגבים' להשתתף בדיון בוועדה בראשותה. "שנים שאנחנו פעילים בזירה האזרחית ונמצאים בדיוני ועדות הכנסת, ודווקא חברת כנסת ממפלגת 'הדמוקרטים'

אלעד.
משהו טוב
קורה פה
לשכת סגן ראש העיר
עו"ד יניב בדלוב

הפורום הדתי לאומי
אלעד

חנוכה בקהילה
הדתית לאומית באלעד

גמר חידון חנוכה

מזכרת לכל משתתף

האירוע יתקיים
ביום שני
30/11/26 כ' כסליו

באודיטוריום
במתנ"ס העירוני-
רבי חייא 6 אלעד

התכנסות בשעה: **17:30**
תחילת מופע
וגמר חידון **17:45**

כניסה חופשית מותנת ברישום מוקדם בקישור המצורף:

חגית רוזנבאום
Hagitr72@gmail.com

צילום: יונתן זקס/פלאש 90

נצמד לעקרונותיו גם כשנדרש לשלם מחיר אישי ופוליטי. הרב יצחק לוי ז"ל

חוסמת ומשתיקה את ארגוני החברה האזרחית", נמסר מ'רגבים', "בפעם האחרונה שבדקנו במילון, דמוקרטיה לא כוללת רמיסה והשתקה של קולות החברה האזרחית. יושב ראש הכנסת מתן כהנא, לתשומת ליבך".

גרסין מספרת גם על תקרית שהייתה מעורבת בה חברתה לעמותה תמר תשובה, כשזו ניגשה אל חבר הכנסת ויושב ראש הכנסת הטרי מתן כהנא, והטיחה בו: "איך אתה לא מתבייש להיבחר באצבעות של ערבים?". "אנחנו בכנסת כבר שלוש שנים ויודעות איך משפחות שכולות מדברות לחברי כנסת", אומרת גרסין, "אבל כאן פתאום אחרי שלוש דקות הגיעה האבטחה לתשובה בגלל מה שאמרה למתן כהנא. אמרו לה שהיא לא יכולה לפנות לחברי כנסת. הם קיבלו כניסה לוועדות, זכות דיבור, עשו מה שהם רוצים, והיא לא יכולה לדבר לחברי כנסת. זה שקר", היא מתקוממת.

כלל נוסף שמושת כעת על משתתפי "הצד שני" שרוצים להגיע לוועדות, הוא מכסה של 70 משתתפים לוועדה. "עכשיו הם אומרים שאפשר להירשם רק 70 איש מבחוץ, ואחרי זה הרישום נסגר. ומה היה בשנים קודמות? אנשים הגיעו בעשרותיהם, משפחות שכולות עם הפעילים שלהם, עם היח"צ, נכנסו בכמויות ואף אחד לא סגר את הדלת. אנחנו פה רק שבועיים, ואנחנו נאלצים לצאת מגדרנו כדי לדבר, חברי כנסת צריכים להתחנן שייתנו לנו לדבר. זה גם ככה קשה לנו, אנחנו מגיעים בכוחות האחרונים, ואני חוזרת הביתה חולה מכל אירוע כזה".

הדרישה העיקרית של פורום דין וצדק, שעליה הוא נאבק עוד מהקדנציה הקודמת, היא הקמת ועדת חקירה שאינה ממלכתית (קרי - לא מובלת על ידי בג"ץ) לבדיקת אירועי הטבח. כעת, הפורום נלחם עוד יותר כדי שההחלטה על אופי חקירת המחדל לא תתקבל באצבעות של חברי כנסת ערבים ותומכי טרור.

"שילמנו מחיר, החיים שלנו התהפכו", אומרת גרסין, "לא ניתן שיקימו ועדה שתטייח מה שקרה שם. נלחמנו על זה שלוש שנים, ועכשיו במחי יד הם רוצים להרוס הכול. הם עושים מה שבא להם ולא רואים אותנו ממטר, והם גם לא הגונים כלפי המצביעים שלהם עצמם. עשו סקר בגוש השינוי, ורק 24 מנדטים תמכו בממשלה שנסמכת על ערבים, זה מיעוט".

גרסין גם הטיחה בחברי הכנסת בוועדות: "אם עכשיו התאריך היה נובמבר 23', האם חבר כנסת אחד היה מעז להקים ממשלה כזו? אחד מכם? מה קרה, עברו שלוש שנים ושכחתם? אז אנחנו נזכיר לכם, כי אנחנו לא שוכחים, אנחנו חיים את זה יום ולילה". אבל למרות האטימות שהיא נתקלת בה, גרסין מבטיחה להמשיך ולהיאבק בתוך הכנסת: "זה ייקח זמן, נשלם עוד מחירים, אבל הם לא יהיו פה. המלחמה שלי היא שלא יהיו עוד משפחות שכולות כמונו. רוצים כיסאות? בבקשה, בתמיכת יהודים. זה חייב להיעצר כאן ועכשיו".

השר שתמיד נשאר בן אדם

הרב יצחק לוי ז"ל, שהלך השבוע לעולמו בפתאומיות בגיל 79, כיהן כיושב ראש המפד"ל, אבל יותר מכך - היה הראשון להיות יושב ראש שהוא "חרד"ל". אחרי מנהיגי מפד"ל שענו לתדמית בעלי השפמים בסגנון 'הפועל המזרחי', הרב לוי הביא איתו רוח רעננה של מי שגדל במסלול ארוך שנים של ישיבות, כולל הסמכה לרבנות, לאחר מכן עסק בהוראה וחינוך, ואף כיהן כראש ישיבה תיכונית.

היותו סמן תורני יותר עלה בקנה אחד עם היותו סמן ימני אידאולוגי יותר. אם עד אז הייתה המפד"ל שם נרדף לפשרנות פוליטית וערכית, הרי שהרב יצחק לוי נצמד לעקרונותיו גם כשנדרש לשלם מחיר אישי ופוליטי. פעמיים פרש מתפקידיו בממשלה על רקע מחלוקות מדיניות עמוקות: הפעם הראשונה הייתה בשנת 2000, בעקבות ועידת קמפ דיוויד, והפעם השנייה בשנת 2004, כאשר התפטר מתפקידו כסגן שר במשרד ראש הממשלה במחאה על תוכנית ההתנתקות.

לוי נולד בשנת 1947 בקזבלנקה שבמרוקו לאורה ולדניאל יצחק לוי, שלימים כיהן אף הוא כחבר כנסת מטעם המפד"ל. כשהיה ילד עלה עם משפחתו לישראל. בנעוריו התחנך בישיבה התיכונית נתיב מאיר, ובהמשך למד בישיבת כרם ביבנה ובישיבת הכותל, שם הוסמך לרבנות. לאחר שירותו הצבאי, שבו הגיע לדרגת רב־סרן, פנה לעולם החינוך וכיהן כראש הישיבה התיכונית בית יהודה בכפר מימון - היישוב שבו התגורר עד יומו האחרון. בה בעת מילא שורה של תפקידים ציבוריים, בהם מזכ"ל המפד"ל וחבר הנהלת תנועת בני עקיבא.

בשנת 1988 נבחר לוי לראשונה לכנסת מטעם המפד"ל, ופתח קריירה פרלמנטרית שנמשכה כשני עשורים, עד פרישתו בשנת 2009. בשנים 1998-2002 עמד בראש המפד"ל והוביל אותה בצמתים פוליטיים מורכבים. לאורך שנותיו בממשלות ישראל כיהן בשורה ארוכה של תפקידי מפתח, בהם שר החינוך, התרבות והספורט, שר התחבורה, שר האנרגיה והתשתיות, שר הבינוי והשיכון, השר לענייני דתות ושר התיירות. בתום 21 שנים בשדה הפוליטי, חזר לאהבתו הגדולה בתחום החינוך והשתלב בהנהלת המכללה האקדמית לחינוך חמדת הדרום.

לרב לוי ורעייתו לא נולדו ילדים משלהם, והם אימצו שישה ילדים. הגדולה שבהם, איילת השחר, נרצחה בפיגוע מכונית תופת סמוך לשוק מחנה יהודה בשנת 2000. השבוע הוא נטמן במקום מגוריו בכפר מימון. רבים ליוו אותו בדרכו האחרונה.

את הריאיון האחרון שלו העניק לפני כשנה בכנס 'בשבע' שהתקיים במכללה האקדמית לחינוך חמדת הדרום בשדות נגב, מכללה שהרב לוי עמד בראש הוועד המנהל שלה. דבריו האחרונים גילו את אהבת הארץ העמוקה שפיעמה בו עוד מבית ההורים, ואת האמונה והדבקות ביישוב הארץ בכל מחיר.

אפרים אנטמן, לשעבר עוזרו של הרב יצחק לוי: "הוא היה איש חינוך דגול, נעים הליכות, צנוע ורב פעלים, שילוב של תורה ועשייה ציבורית כאחד. תמיד דיבר בנחת וברוגע, בצניעות ובענווה והשרה אווירה של כבוד לזולת. תמיד השתדל לסייע ולעזור לכל מי שפנה אליו בכל דבר ועניין, בכל שעה ובכל עת"

הוא סיפר על הוריו שעלו כ־60 שנה לפני כן מקזבלנקה שבמרוקו. הרקע הציוני החזק של יהדות מרוקו פיעם גם בבית ההורים. "במובן האידאולוגי, הוריי ציפו לרגע שיוכלו לעלות לישראל. מבחינה כלכלית זה כבר היה הרבה יותר קשה, חלק גדול מהציוד שהבאנו מחו"ל הלך לאיבוד, קיבלנו דירה קטנה, אבל התפתחנו והסתדרנו. אידאולוגית הייתה ציפייה גדולה ושמחה גדולה".

ביום הולדתו העשירי לקח אותו אביו להר ציון, בתקופה שלפני שחרור הכותל. "הוא לקח אותי לקבר דוד, שם התפללנו, הראה לי את העיר העתיקה ואמר: לשם אנחנו צריכים להגיע. הציונות ואהבת הארץ היו חדורים עמוק בליבו והוא הוריש לנו את זה, לכל הילדים".

בהמשך התייחס לשכול האישי שחווה, על רקע שנות מלחמת 'חרבות ברזל' וריבוי המשפחות השכולות. "נהרגה לנו ילדה, שהייתה נשואה ואמא לבת. זה אירוע מאוד קשה, הילדה הגדולה שלנו. ברוך השם לילדה שלה יש כבר ילדים, אנחנו בקשר מצוין איתה, קשורים מאוד. אבל אז זו הייתה תקופה מאוד מסובכת וקשה. וכמו כל עם ישראל, שיש כל כך הרבה משפחות שכולות, אנחנו ממשיכים הלאה בדרך, לא נעצרים. ברוך השם היום אנו משפחה עם ילדים, נכדים ונינים, לא מתנתקים מהארץ. אנחנו חיים בארץ ישראל מתוך אהבה גדולה וידיעה שזו הארץ שהקב"ה נתן לנו, ואנחנו לא נבהלים".

בסיום דבריו, העביר הרב לוי את מה שנשמע כעת כצוואה לעם כולו, המתמודד עם מלחמות וכאבים: "בשנתיים האחרונות אנחנו עוברים תקופות קשות, כואבים ומצטערים, אבל זה לגמרי לא קשור לאהבת הארץ ושהייתנו בה. אין שמץ מחשבה לפקפק בקשר עם הארץ, ארץ ישראל נקנית בייסורים, זה לא דבר חדש. בעזרת השם נראה ימים של נחמה וישועה ושלום".

אפרים אנטמן היה עוזרו של הרב לוי במשך שנים רבות בפוליטיקה, בתפקידיו כשר וכיושב ראש המפד"ל. הוא מתאר אותו כ"איש חינוך דגול, נעים הליכות, צנוע ורב פעלים, שילוב של תורה ועשייה ציבורית כאחד". אנטמן מספר כי הרב לוי "תמיד דיבר בנחת וברוגע, בצניעות ובענווה, והשרה אווירה של כבוד לזולת. תמיד הייתה לו אוזן קשבת לכל אדם באשר הוא.

"זכיתי לפעול ולעבוד במחיצתו שנים רבות, וליוויתי אותו בכל מקום. הרב לוי היה קשוב מאוד לפניות הציבור", מספר אנטמן, "תמיד ענה בנחת ובנועם והשתדל לסייע ולעזור לכל מי שפנה אליו בכל דבר ועניין, בכל שעה ובכל עת".

אנטמן מעיד כי הרב לוי השקיע את כל מרצו וכוחותיו "עבור עם ישראל, עבור יישוב הארץ, הגדלת התורה ותמיכה במשפחות נזקקות. השקט, השלווה והענווה שלו נתנו בי את הכוח והרצון העז להיות איתו ולהשתדל לעשות את המיטב למען הצלחתו".

אשכולות (ע"ר)
מרכזי הסיור והתודעה של ישראל

קרן קימת לישראל
KKL-JNF

מאירים בחנוכה
אשכולות וקק"ל

ימים שלישי רביעי כ"ח - כ"ט כסלו תשפ"ז | 8-9.12.2026

טיולים ופעילויות לכל המשפחה עם מדריכי אשכולות בשיתוף חטיבת החינוך והקהילה בקק"ל

סיורי בוקר 10.30-13.30

צפון:
- **ברון, מרגלים ומושבה אחת - זכרון יעקב** | מסו"ל בשבילנו
- **הנוטרים הכרמים והברון בבנימינה** | מסו"ל גליל
- **גבורה יהודית בעכו העתיקה** | מדריכי אשכולות
- **גבורה בטבריה** | מסו"ל כנרת
- **ניגונים בסמטאות צפת** | מרכז תודעה רוח צפת
- **הכפר הנעלם ונחל הזהב בקריית שמונה** | מסו"ל אורות הגליל
- **יודפת - בעקבות המורדים** | מסו"ל מורשת הגליל העליון
- **הסודות של החוף הצפוני** | מדריכי אשכולות
- **ביריה: יער של סיפורים ונוף** | מדריכי אשכולות
- **על שפת המצוק: מבוא חמה** | מסו"ל הגולן
- **שביל בין הגשרים - נחל חרוד** | מסו"ל גלבוע מעיינות
- **גבורה וטבע בנחל חדרה** | מדריכי אשכולות

שומרון ובקעת הירדן:
- **בשביל הגיבורים, אל מעיינות הבקעה** | מסו"ל בקעת הירדן
- **הקרב הראשון של המכבים** | מסו"ל שומרון

דרום:
- **מאירים את המדבר בסנפיר הקטן** | מסו"ל ביחד ירוחם
- **עוז מול עזה** | מסו"ל חברון
- **סודות המדבר בנחל גשרון** | מסו"ל אל ארצי
- **בשורה טובה מהבשור** | מסו"ל בית מוריה
- **אורות של חברון** | מדריכי אשכולות

מרכז:
- **סיור למזכרת במזכרת בתיה** | מסו"ל ציוני דרך
- **צרעה - אור של גבורה בשפלה** | מדריכי אשכולות
- **מערות וסודות בחורבת בורגין** | מדריכי אשכולות
- **מדרס: מעל ומתחת לאדמה** | מסו"ל מדרשת הדרום
- **בעקבות המכבים במודיעין** | מסו"ל בשבילוד
- **תעלומת קברי המכבים ביער בן שמן** | מסו"ל הרי גופנא

ירושלים:
- **מהזית אל המנורה** | מסו"ל ראשית ירושלים
- **"רק בגלל הרוח"- משכנות שאננים והר ציון** | מדריכי אשכולות
- **בעקבות גיבורי העבר וההווה - מצפה הראל** | מדריכי אשכולות
- **המבצר החשמונאי הנשכח** | מסו"ל שער הגיא
- **שני מכבים, רכס אחד - רכס שיירות** | מדריכי אשכולות
- **למה דווקא כאן? החידה של נבי סמואל** | מדריכי אשכולות
- **סודות המים של החשמונאים** | מסו"ל עיר דוד

סיורי ערב 18.00-21.00

צפון:
- **גבורה ואור בקיסריה** | מסו"ל בשבילנו
- **על שפת הכנרת, בעקבות החלומות** | מסו"ל כנרת
- **אכזיב: עששיות ותעלומה** | מסו"ל גליל
- **ניגונים לאור החנוכיות בצפת** | מרכז תודעה רוח צפת
- **כשהערב יורד על ראש פינה** | מסו"ל אורות הגליל
- **חנוכיות וסודות בטבריה העתיקה** | מדריכי אשכולות
- **מבית הכנסת העתיק אל תל סאקי** | מסו"ל הגולן

בקעת הירדן:
- **"אור גדול מאיר הכל" עששיות במחולה** | מסו"ל בקעת הירדן

מרכז:
- **רחובותיה הציוריים של מזכרת בתיה** | מסו"ל ציוני דרך
- **אור מתוך החולות - תל אביב** | מסו"ל חברון
- **מאירים את רחובות** | מסו"ל בשבילוד

נפתחו סיורים נוספים בירושלים

ירושלים:
- **לצאת מהחומות: לאור חנוכיות** | מדריכי אשכולות SOLD OUT
- **ימי הזוהר של נחלאות** | מסו"ל שער הגיא SOLD OUT
- **אלף נרות וגג אחד מעל כולם** | מדריכי אשכולות SOLD OUT
- **הרובע נדלק** | מסו"ל עיר דוד SOLD OUT

הפנינא משפחות

בין השעות 10:00 - 15:00

לשעת באדמה
הרפתקאה בשן המצוות בניצן
מרכז תודעה התורה והארץ

חשיבת עולי הרגל
בשמורת עוכי ושאון בשוש עציון
מרכז תודעה ידע המקדש

האגף לתרבות יהודית
יוצרים חיבור לנשמה

סעודיו בת למי

לפרטים: 08-6630030 | 053-3035067
מידע על מסלולים נגישים באתר אשכולות

10 ₪ למשתתף!

להרשמה היכנסו לאתר או סרקו:
www.eshkolot-il.com

עמיאל ירחי

צמד בנט

איזנקוט נחוש להקים ממשלת מיעוט בשיטת יאיר לפיד, ליברמן מצא דרך להפר גם את ההבטחה לא לשבת עם המפלגות הערביות, ובנט כרגיל מחכה לדקה ה־90 אבל לא מחליט לבדו ◂ והמשא ומתן בין הליכוד ל'ישר!' נמשך השבוע במלוא המרץ – בהילוך סרק

אחרי שבמערכת הבחירות הקודמת שאלת הרכב הממשלה הייתה ברורה, והדרמה היחידה נסובה סביב השאלה האם בצלאל סמוטריץ' יקבל את משרד האוצר או את משרד הביטחון, הפעם - תשעה ימים לתום המנדט של גדי איזנקוט - כמעט הכול עדיין פתוח. בהינתן המצב הזה, בלשכת יושב ראש 'ישר!' נדרשו להכריע בשאלה שמעטים האנשים בישראל שהיו צריכים להכריע בה בחייהם והם עדיין בחיים: איך מקימים ממשלה?

השיטה המסורתית, שמזוהה יותר עם נתניהו, כוללת משא ומתן מקביל עם כל סיעות הגוש, כתיבה מדודה של כל סעיף - סגן שר שלקחת למפלגה אחת יופיע מיד במפלגה אחרת - מגדל קלפים מדוקדק שבנוי על הסכמות הדדיות. אבל איזנקוט - אם הוא רוצה עצה מאדם שהרכיב ממשלה בחייו - סביר יותר שיצא מלשכתו בכנסת, ילך לסוף המסדרון ויפנה ימינה ללשכת יאיר לפיד, מאשר שיקבל עצה מנתניהו. שיטת לפיד עובדת יותר כמו קרב אגרוף: השבעה תחת לחץ. במקום לבנות ארבעה הסכמים במקביל, למהר לסגור הסכם עם הלקוח הראשון ולהיות נדיבים. ברגע זה, אומרת הטקטיקה של לפיד, השותפים האחרים יילחצו וימהרו לחתום.

ב־2021 היה זה ליברמן הראשון לחתום על הסכם קואליציוני, כשהוא גורף למפלגתו את השילוב המנצח של משרד האוצר וועדת הכספים. חלפו חמש שנים ושוב ליברמן הוא הראשון לסגור, הפעם עם איזנקוט. הוא מסכם במהירות את ההסכם הקואליציוני, משריין לעצמו שלל נאה ביחס לשבעה מנדטים, ומסייע לאיזנקוט להלחיץ את בנט, את יאיר גולן ובעיקר את נתניהו.

התמורה שנתן ליברמן, שאחרי שמכר בנזיד עדשים את ההבטחות שלו למילואימניקים בקווי היסוד של 'ישראל ביתנו' - כפי שעדיין מופיעים באתר המפלגה: "חקיקת חוק גיוס חובה לכל אזרח ישראלי בגיל 18, ללא הבדל דת או מוצא" - היא ההסכמה להתקפל שוב למול ההבטחה שלא להקים ממשלה בהישענות על המפלגות הערביות. על ההבטחה הזאת חזר גם אחרי הבחירות. השבוע הבטיח לבכיר בגוש השינוי שיסכים להקים ממשלה בעזרת המפלגות הערביות, ואחר כך גם הודיע על כך בתקשורת.

איך זה ייתכן? לא בהימנעות, אלא בהיעדרות. במקום שהח"כים הערבים יימנעו במליאת הכנסת, אנשי איזנקוט משדלים את ליברמן להסכים לממשלה שקמה כאשר 'הדות התורה' וכל המפלגות הערביות יוצאות מהמליאה. במקרה כזה, איזנקוט - בעזרתו של סגלוביץ' - יגבר על נתניהו בהצבעה דרמטית במליאה ברוב של 49 מול 46. הח"כים החרדים והערבים, שיהיו מגש הכסף של ממשלת איזנקוט, יוכלו בינתיים להעביר את הזמן במתחם סינמה סיטי הסמוך לכנסת. ספק אם יש מקום מתאים יותר. הרי בגוש השינוי הבטיחו קודם הבחירות שממשלה ערבית־חרדית היא תסריט של מדע בדיוני.

צילום: יונתן זינדל, פלאש 90

הכתם שנוצר ממסע ההלבנה לרשימה המשותפת לא יישכח כל כך מהר. יוסף ג'בארין

לגייס את ש"ס, במקום למצוא את עצמך מוסיף - נתניהו יגדל, ומהר מאוד תמצא דווקא את עצמך הולך.

אחרי שהצליח לקפל שוב את ליברמן, המוקש הבא של איזנקוט הוא נפתלי בנט. בתוך גוש איזנקוט יש מי שמאשים את בנט בכך שהוא דוהר לבחירות חוזרות באמצעות יצירת כאוס - פגישה עם נתניהו, ביקור בבית הנשיא ושיח על אחדות שרחוקה כרגע מלהתגשם - כדי לנטרל ממשלת חרדים־ערבים. בליכוד מסתכלים בהנאה על הצרות שגרם השבוע בנט לאיזנקוט, ובסביבת נתניהו השתעשעו ברעיון לשלוח את בנט לאיזנקוט במטרה ללחוץ עליו להסכים לממשלת אחדות, מודעים לכך שאם תוקם ממשלת חרדים־ערבים בנט יפר שתי הבטחות בחירות.

לא פחות מההתקרבות לנתניהו, איזנקוט צריך להיות מודאג מכך שלנתניהו ולבנט יש דבר נוסף שהם חולקים במשותף: המחשבה שהם ייצאו מחוזקים מבחירות חוזרות. למזלו של איזנקוט, במפלגת 'ביחד' יש מי שעדיין נושא את הלפיד של "רק לא ביבי" - יאיר לפיד. הצמד, שהיה הקאמבק המפתיע של בחירות 2026, מגלה בשבועיים האחרונים שהזמן שחלף מאז 2021 עשה את שלו: אצל לפיד התחדדה הסלידה מנתניהו, ולבנט חזר התיאבון להשיב אליו את מצביעי הימין מגבעת שמואל. שני השותפים הפוליטיים משכו השבוע בכל הכוח איש איש לכיוונו: בנט

ליברמן דורש: נתחיל ב־61, מכאן ואילך פוחת והולך. איזנקוט מתעקש: נתחיל עם 49, מכאן ואילך מוסיף והולך. יושב ראש 'ישראל ביתנו' מזהיר את יושב ראש 'ישר!': אם נתחיל ב־49 ונישען על הערבים, ובלי שנצליח לגייס את ש"ס, במקום למצוא את עצמך מוסיף – נתניהו יגדל, ומהר מאוד תמצא דווקא את עצמך הולך

נושא הלפיד של הרל"ב

בדרך לחתימה על ההסכם, ועד הרגע הדרמטי של השבעת הממשלה במליאת הכנסת, מתנהל בין ליברמן לאיזנקוט ויכוח טרי אך ארוך שנים, כזה שמתאים היטב לממשלה שצפויה לקום בחנוכה. ליברמן הפסימיסט, שבכל פעם שנשאל לשלומו עונה "שום דבר טוב לא מאיים עלינו", רוצה ממשלה גדולה ויציבה מיומה הראשון, ולכן מנסה לגייס גם את ש"ס - למרות ההתנגדות העיקשת של דרעי - כדי שהממשלה תקום עם לפחות 61 מנדטים.

מנגד, איזנקוט, שממשיך לפזר מסרים של תקווה, מאמץ את שיטת בית הלל ומבקש להתחיל עם מה שיש. הוא מבטיח לליברמן שברגע שישביעו ממשלה יגיעו עריקים מהליכוד והקואליציה תגדל. ליברמן דורש: נתחיל ב־61, מכאן ואילך פוחת והולך. איזנקוט מתעקש: נתחיל עם 49, מכאן ואילך מוסיף והולך. יושב ראש 'ישראל ביתנו' מזהיר את יושב ראש 'ישר!': אם נתחיל ב־49 ונישען על הערבים, ובלי שנצליח הודיע בקולו שיסכים שנתניהו יהיה ראש הממשלה ברוטציה, ולפיד שלח את אנשיו להזהיר מהשארת נתניהו בשלטון. לפיד מוכן לכל ממשלה שתביא להזזת נתניהו; בנט מעדיף רוטציה עם נתניהו על פני כל ממשלה אחרת.

המתיחות בין השניים עולה לאט, ואם תגיע לפיצוץ זה יקרה ברגעי ההכרעה. בינתיים, לפיד בכובע של איש חינוך נותן לבנט מרווח פעולה, משוכנע שלפני שידרוש ממנו להסכים לממשלה שנשענת על המפלגות הערביות הוא צריך לתת לבנט לנסות להגשים את רעיון האחדות. רוצה לומר: נפתלי, אתה יכול לנסות להקים איזו ממשלה שתרצה, בסוף תחזור כי בצד השני אין פרטנר.

ובכל זאת, אף על פי שכרגע הם מצליחים לעבוד יחד למרות הפערים, שאלה אחת כבר הביאה למחלוקת בגוש השינוי: כמה זמן לקיים מגעים על ממשלת אחדות? נתניהו נהנה מכל יום שחולף בלי שאיזנקוט מודיע שעלה בידו. ציר איזנקוט דורש לעצור את המגעים בימים הקרובים, בעוד ציר בנט מבקש למצות את האפשרות, אולי אפילו לחכות לתקופה שבה המנדט ישוב אל הכנסת - הרי בפעם שעברה שהקים ממשלה, בנט חיכה לדקה ה־90.

אחדות במחלוקת מי ראשון

קצב השיחות של הליכוד ומפלגת 'ישר!' במגעים להקמת ממשלת אחדות היה אינטנסיבי, אבל לפחות עד יום רביעי בצהריים היה בו שיח כמעט על הכול, ובמקביל על שום דבר. איזנקוט, שרוצה לשדר שניסה לפנות לאחדות לפני שיפנה לשיתוף פעולה עם בל"ד, הורה לצאת למרתון שיחות עם הליכוד. בפועל ראינו יותר ריצה בסגנון הקפות - מעגלים על מעגלים בלי לגעת בנקודה.

הרי בכל הכבוד לסוגיית המדינה היהודית או הרפורמה המשפטית, הכול יודעים מנהיג למה נכנס למשא ומתן. גם אם הנושא אינו מדובר בתוך החדר, השאלה מי יהיה ראש הממשלה מטרידה את נתניהו ואיזנקוט יותר מפסקת ההתגברות. כל עוד אף צד לא יסכים להתפשר בנושא הרוטציה, אפשר לקיים שיחות מעמיקות אל תוך הלילה, לגעת בשורשי המחלוקת בחברה הישראלית ולצטט בלהט שירים בשבח האחדות - אבל ההשפעה על המציאות לא תהיה גדולה יותר ממסמרינון הדרכה מרומם של בני עקיבא. הרי אם יש הסכמה אחת בין הליכוד ל'ישר!', היא שמי שייצא כשידו על העליונה ויהיה ראש הממשלה הראשון - או אולי היחיד - של הממשלה ה־38, יצטרך לוותר לצד השני על כל התיקים הבכירים וכך גם על כל נושאי הליבה השנויים במחלוקת, מגיוס החרדים דרך ועדת חקירה ל־7 באוקטובר ועד הרפורמה המשפטית.

בליכוד מעריכים שהאחדות עוד רחוקה, ובינתיים מביטים בתדהמה בחברי המפלגה של איזנקוט ששותקים נוכח סעיפי הכניעה לחרדים שאיזנקוט מוכן לתת. הדיון שהתקיים השבוע בוועדת החוץ והביטחון בנושא חוק הפטור מגיוס היה השקט ביותר שאני זוכר בוועדה. בחדר הסמוך שתקו חברי גוש השינוי בזמן שחבר הכנסת יאסר חוג'יראת נאם בערבית בוועדה החדשה של מנסור עבאס - ולא, אין פה בעיית שפה: את ההתבטאות של חוג'יראת בעברית צחה על כך שחמאס הוא ארגון צדקה כל הכנסת זוכרת.

אם בסופו של דבר לא תקום ממשלה שנשענת על המפלגות שמסרבות לכנות את חמאס ארגון טרור, הכתם על חברי הכנסת ששותקים - הכתם שנוצר דווקא ממסע ההלבנה לרשימה המשותפת - לא יישכח כל כך מהר. חברי הכנסת שהבטיחו שיקימו ממשלה ציונית לא יוכלו לומר "לא ידענו". השבוע, כשמפלגת 'ישר!' הקימה את הוועדה לפיקוח על חוק ההעמדה לדין של הנוח'בות ומחבלי 7 באוקטובר, בחרו בגוש איזנקוט שלא לשבץ בוועדה חברי כנסת מרע"ם ומהרשימה המשותפת. נראה שכאשר מדובר בעונש שמגיע לרוצחי תינוקות, הם פחות מעוניינים לשמוע את הדעות האמיצות של השותפים הערבים.

הקרן להתחדשות קהילות בישראל
גבעת התחמושת
המרכז למורשת
מלחמת ששת הימים
משרד החורשת
איתן
בימים ההם
בזמן הזה.
מחברים את רוח המכבים
ורוח ירושלים.
ערב קהילתי מרגש ומגבש בחנוכה
על גבורה וניסים על ירושלים והמכבים.
חידות | הפעלות | יצירה
משחק וירטואלי | סיפורי גבורה
קהילת בית כנסת? מעוניינים לקיים ערב כזה? הרשמו וקבלו ערכה

צילום: יונתן זינגל פלאש 90

התגאתה בחוק שאפילו לא ידעה מה כתוב בו. חברת הכנסת אורית פרקש־הכהן

"דורסנות מוחלטת של מחנה איזנקוט"

גוש השמאל מנצל את הרוב הזמני לבולמוס חקיקה, ומה שהקואליציה היוצאת חוקקה בעמל של חודשים, הכנסת הנוכחית מבטלת ברגע ◄ השערורייה הגדולה פרצה כשהתברר שהצעת החוק לוועדת חקירה ממלכתית כוללת חקירת פשעי מלחמה של צה"ל. ב'ישר!' אמרו שמדובר בטעות, אבל העבירו את החוק בקריאה טרומית – ביחד עם "חוק הנאשם" ◄ והייעוץ המשפטי של הכנסת? שותק, כי מה שאסור לימין מותר בהחלט שמאל

אסף משניות

בזמן שאיזנקוט ואנשיו דוהרים בכל הכוח לעבר הרכבת ממשלה, ככל הנראה בהישענות על לפחות אחת מהמפלגות הערביות, מחנה איזנקוט מנהל במקביל גל חקיקה חסר תקדים בכנסת, בתקופה של גיבוש ממשלה. אלא שבולמוס החקיקה הזה מוביל את חברי הכנסת להניח על השולחן חוקים, שמסתבר כי במפלגתו של מחזיק המנדט עצמו לא יודעים מה כתוב בהם.

האירוע החמור ביותר התרחש בדיון בוועדה המסדרת על הצעת החוק להקמת ועדת חקירה ממלכתית. במשך כל מערכת הבחירות, מפלגות מחנה איזנקוט הצהירו שוב ושוב שהדבר הראשון שינסו להוביל אליו בכנסת החדשה הוא הקמת ועדת חקירה ממלכתית. ביום שלישי השבוע, החוק - שאותו הניחה על השולחן חברת הכנסת אורית פרקש־הכהן ממפלגת 'ישר!' - עלה להצבעה למעבר לקריאה טרומית בוועדה המסדרת, שאותה מוביל חבר הכנסת רועי פולקמן.

אלא שבדיון עצמו התברר כי פרקש־הכהן כלל לא קראה את החוק שהגישה, או לכל הפחות את דברי ההסבר בו. חבר הכנסת דוד פטר מהליכוד הצביע במהלך הדיון על דברי ההסבר לחוק, שם נכתב כי אחת ממטרות ועדת החקירה היא "קיום בחינה של אתגרי ההתנהלות האזרחית והצבאית בשטח רווי אוכלוסייה אזרחית, תוך התמודדות עם מערכה מדינית־משפטית ותודעתית בזירה הבינלאומית... במסגרת זאת כלולה, בין היתר, השאלה אם המדיניות בנושא זה, באופן כללי, ודרכי יישומה במהלך המלחמה, תואמת את חובותיה של מדינת ישראל בהתאם לכללי המשפט הבינלאומי".

המשמעות של הסעיף הזה, שמגדיר את מטרותיה ותפקידיה של ועדת החקירה שאיזנקוט מנסה להקים, היא שהוועדה תחקור טענות על פשעי מלחמה שבוצעו כביכול על ידי לוחמי צה"ל בזמן המלחמה, בדגש על הלחימה בעזה, וכן את שאלת הכנסת הסיוע ההומניטרי לרצועה בזמן המלחמה.

כשחבר הכנסת פטר הציג את הסעיף, יושב ראש הוועדה חבר הכנסת פולקמן הופתע ואמר כי לא ידע שהסעיף המדובר נמצא בדברי ההסבר לחוק. פולקמן גם הוסיף שלו היה יודע על הסעיף מראש, לא היה מעלה את החוק להצבעה בוועדה המסדרת. במסגרת התגלית הוחזרה לוועדה חברת הכנסת פרקש־הכהן, על מנת לברר איתה מה המשמעות של הסעיף בדברי ההסבר. פרקש־הכהן טענה שהיא לא ידעה שהסעיף נמצא בתוך נוסח החוק, וכי מדובר בטעות.

נציגי הליכוד בוועדה המסדרת הציעו לפולקמן למשוך את החוק ולהגיש אותו בצורה מתוקנת. אך פולקמן סירב לעשות זאת, והרוב המובנה בוועדה המסדרת שיש לאיזנקוט, בשיתוף פעולה עם המפלגות הערביות, העביר את

ד"ר שאול שארף, מומחה למשפט חוקתי: "אנחנו נמצאים כל הזמן בקמפיין בין־לאומי שמשחיר את ישראל, ועכשיו חברי הכנסת של גדי איזנקוט מאפשרים לטענות הללו להיכנס מהדלת האחורית. מצד אחד גולן יוכפז והתאגיד משדרים תחקיר על נוהל יתוש נגד חיילי צה"ל, ומצד שני הכנסת בשליטת השמאל מכינה את ועדת החקירה נגד חיילי צה"ל"

ב"ה

ספרי
אור החיים
מרכז הספר היהודי הגדול בעולם

מחפשים ספר? סרקו ומצאו!

מגזין

לא חוזרים מצמאה בלעדיהם

מעל אלף כותרים במחירים של פעם בשנה!

היריד בעיצומו!

- אבות החסידות
- תורת חב"ד
- החסידות לענפיה
- הגות חסידית
- סיפורי צדיקים
- מתחם השקות
- ספרות חסידית לילדים

חגיגת הספרות החסידית הגדולה בעולם!

3 ספרים ב-100₪

4 ספרים ב-100₪

5 ספרים ב-100₪

בניני האומה ירושלים | י"ד-כ"א כסלו

גברים
- יום חמישי ט"ז כסלו 26/11 11:00-02:00
- מוצאי שבת י"ח כסלו 28/11 20:00-02:00
- יום ראשון י"ט כסלו 29/11 11:00-01:00
- יום שלישי כ"א כסלו 1/12 11:00-23:00

נשים
- יום שלישי י"ד כסלו 24/11 16:00-01:00
- יום רביעי ט"ו כסלו 25/11 16:00-01:00
- יום שני כ' כסלו 30/11 16:00-01:00

יריד החסידות
חפארת משה – נר אברהם יצחק

לכל המבצעים והספרים: sifreiorhachaim.co.il | **לקטלוג:** or1800350036@gmail.com

צילום: קובי גדעון פלאש 90

◄ אף ועדה מעולם לא קיבלה מנדט לחקור את חיילי צה"ל באופן גורף. ועדת טירקל לחקר אירועי המרמרה

הצעת החוק להצבעה במליאה וביום רביעי בצהריים היא עברה בקריאה טרומית. יש לציין שהדרך מהקריאה הטרומית ועד להקמת הוועדה בפועל עוד ארוכה למדי.

גורמים בכירים ב'ישר!' מבהירים בשיחה עם 'בשבע' מדוע פולקמן סירב להצעה של נציגי הליכוד בוועדה: "החבר'ה של הליכוד יודעים היטב את העבודה, איך לעכב תהליכים בכנסת. אם היינו מושכים את החוק זה רק היה נותן להם מתנה. החוק היה מתעכב בחודשיים, ואין לנו שום כוונה לעשות זאת".

יכולתם להגיע איתם להסכמה נקודתית על החוק הזה, שייתנו להעביר אותו לקריאה טרומית בצורה מתוקנת.

"אבל אז היינו צריכים לשלם מחיר. אין מתנות חינם בבית הזה, ובטח שלא בוועדה המסדרת".

החו"כית לא כתבה את החוק שהגישה

מאז שהתבררה הטעות, כדבריה של פרקש־הכהן, מנסים ב'ישר!' לגמד את האירוע. הטענה שאנשי המפלגה חוזרים עליה שוב ושוב היא שאין שום כוונה שהוועדה תחקור את חיילי צה"ל בטענות לפשעי מלחמה, ושהחלק החשוב והמהותי בחוק הוא לא דברי ההסבר שבו אלא סעיפיו.

אלא שבניגוד לטענות הללו, לדברי הסבר לחוק יש במשפט הישראלי משמעות עצומה. מדובר באחד הכלים העיקריים, על פי החוק, שבתי המשפט צריכים לפרש על פיהם את החוקים השונים. "דברי ההסבר לחוק הם למעשה המטרה והמניע של החוק", אומר ד"ר שאול שארף, מומחה למשפט חוקתי, מרצה במרכז האקדמי פרס ועורך כתב העת המשפטי 'רשות הציבור'.

מה המשמעות של סעיף כזה בדברי ההסבר של החוק?

"המשמעות ברורה מאוד. למעשה המחוקקים נותנים לוועדה סמכות לחקור חיילים על טענות של פשעי מלחמה. אנחנו נמצאים כל הזמן בקמפיין בין־לאומי שמשחיר את ישראל, ועכשיו חברי הכנסת של גדי איזנקוט מאפשרים לטענות הללו להיכנס מהדלת האחורית. אנחנו נמצאים בתוך פעולת מלקחיים שעושים על חיילי צה"ל. מצד אחד גולן יוכפז והתאגיד משדרים תחקיר על נוהל יתוש נגד חיילי צה"ל, ומצד שני הכנסת בשליטת השמאל מכינה את ועדת החקירה נגד חיילי צה"ל".

כשחברת הכנסת פרקש־הכהן אומרת כי היא לא הייתה מודעת שהסעיף הזה נכנס לנוסח דברי ההסבר של החוק ומדובר בטעות, מה אפשר ללמוד על כל הליך החקיקה האינטנסיבי של מחנה איזנקוט?

"כמה דברים. קודם כול, זה אומר שלא חברת הכנסת פרקש־הכהן כתבה את החוק. מישהו אחר כתב אותו בשבילה. דבר שני, צריך לומר שזה מקובל מאוד שחוקים נכתבים על ידי גופי מחקר ויועצים חיצוניים. זה נכון בכל מקום בעולם, וזה נכון גם בישראל. אבל בכנסת הקודמת ניהלו ציד מכשפות נגד פורום קהלת, שסייע בניסוח חוקי הרפורמה, והם התנהלו בהגינות לאורך כל הדרך. פה מנסים לבטל את הטענות על הטעות החמורה הזאת, שעוד עלולה לפגוע קשות במדינת ישראל. כל מה שאנחנו רואים מהיום שבו איזנקוט קיבל את המנדט זה שיש כללי משחק אחרים לשמאל ולימין".

גורמים במפלגת 'ישר!' אומרים ל'בשבע' כי מאחורי תהליך ניסוח החקיקה עומד צוות היועצים הפנימי של המפלגה. היועצים הללו עומדים מאחורי ניסוחי החוקים של כל הליכי החקיקה שמתנהלים בימים אלה. בחלק ניכר מהחוקים מדובר בחקיקה שנועדה לבטל את חוקי הרפורמה המשפטית של הממשלה הקודמת, מה שאומר שיש באותם סעיפים מילה אחת בלבד: בוטל. לעומת זאת, בחוקים אחרים ישנם ניסוחים בפועל. כמו שהתברר, לחברי הכנסת של המפלגה לא תמיד יש מושג מה כתוב בחוקים שלא הם כתבו, אבל הם חתומים עליהם.

אלא שפרקש־הכהן אמורה הייתה, לפי דבריה שלה, להכיר את החוק שהגישה, שכן זאת הפעם החמישית שהיא מעלה את החוק להצבעה. לאחר ההצבעה על החוק בקריאה טרומית אמרה פרקש־הכהן את הדברים הבאים: "ארבע פעמים הגשתי בכנסת הקודמת הצעות חוק להקמת ועדת חקירה לטבח 7 באוקטובר. ארבע פעמים ממשלת 7 באוקטובר הפילה את הצעות החוק שלי והורידה אותי מהדוכן. אבל היום, בפעם החמישית, לא הורידו אותי מהדוכן וההצעה עברה בקריאה טרומית".

אהרון ברק בעד חקירת החיילים

לצד הטיעון שמנסה להמעיט בחומרת האירוע, במפלגת 'ישר' טוענים כי הנוסח הועתק מוועדות חקירה קודמות שגם בהן היה סעיף דומה, אך "לאור רגישות האירועים היה צריך לנסח אותו אחרת". אלא שבדיקת 'בשבע' מגלה כי בוועדות החקירה הקודמות שהוקמו בעקבות מלחמות, לא היה שום סעיף שנתן לוועדה סמכות כלשהי לחקור את העמידה בכללי הדין הבין־לאומי בשעת המלחמה. כך היה בוועדת החקירה הממלכתית של אגרנט לחקר מחדלי מלחמת יום כיפור, ובוועדת החקירה הממשלתית של וינוגרד לחקר מחדלי מלחמת לבנון השנייה.

לעומת זאת, הוועדות שבהן כן הופיע סעיף שקשור לחקירה בנוגע להתאמת פעילות צה"ל לדין הבין־לאומי היו ועדות שעסקו באירועים נקודתיים. הראשונה הייתה ועדת החקירה הממלכתית של כהן, שעסקה בטבח סברה ושתילה. כבר בכתב המינוי של הוועדה קבעה הממשלה כי האירועים בסברה ושתילה היו זוועות, והמנדט של הוועדה לא נועד לקבוע האם מדובר היה בהפרה של החוק הבין־לאומי, אלא האם יש גורמים ישראלים שהיו אחראיים בעקיפין לטבח החמור, שכידוע לא בוצע על ידי חיילי צה"ל.

הוועדה השנייה היא הוועדה הציבורית לאירועי משט המרמרה, המוכרת יותר בשם ועדת טירקל, שם המנדט מראש הוגדר לצורך בדיקת חוקיותו של המצור הימי שהטילה ישראל על רצועת עזה. חשוב להזכיר - לא מדובר בוועדת חקירה, ממלכתית או ממשלתית. ובכל מקרה, גם בוועדת טירקל וגם בוועדת כהן מדובר היה בוועדות שהוקמו לבדיקת נושא ספציפי, בניגוד לוועדת החקירה הממלכתית שאותה מקדמת חברת הכנסת אורית פרקש־הכהן, שאמורה לחקור גם את המחדלים שהובילו לטבח, וגם את ניהול המלחמה, כפי שעולה מהחוק המתגבש.

לצד הניסיונות לגמד את חומרת החוק שהוגש, בכירים ב'ישר!' זועמים על האירוע. "אסור היה שדבר כזה יקרה. זאת טעות שאין לנו את הפריבילגיה לעשות. העיניים גם ככה נעוצות בנו, מחכות לכל טעות. אז טעות כזאת בחוק כל כך דרמטי זה פשוט לירות לעצמנו ברגל", אומרים הבכירים ל'בשבע'.

"הצעת החוק הזאת היא הכול חוץ מטעות", טוען חבר הכנסת דוד פטר (הליכוד), "מי שכתב אותה ידע היטב מה הוא עושה. בריאיון שנתן אהרון ברק לתמר אלמוג הוא אומר שאחת התכליות החשובות של ועדת החקירה היא לחקור את פשעי המלחמה של צה"ל. אז מדובר פה ברוח המפקד".

איך אירוע כזה יכול בכלל להתרחש?

"חשוב לי לומר, וגם אמרתי את זה בדיון, שאני בטוח במאת האחוזים שאורית היא אישה ציונית אוהבת ישראל, ואין שום סיכוי בעולם שהיא הייתה מכניסה סעיף כזה לחוק. וכמו שהיא עצמה אומרת, היא לא הייתה מודעת לניסוח. הבעיה היא שבבוקר של יום שלישי, לפני שהדיון החל, היא העלתה לאינסטגרם שלה סרטון ובו היא מתרברבת על החוק. כי בזה חברי הכנסת של המחנה השני עסוקים, להוציא סרטונים מפוצצים לרשתות החברתיות, בלי לדעת בכלל על מה הם מצביעים".

בתגובה לפנייתנו, במפלגת 'ישר!' דחו את השאלה האם עמדת המפלגה תומכת בסעיף שקורא לחקור את

צילום: חיים גולדברג פלאש 90

חבר הכנסת דוד פטר: "כשבכנסת הקודמת הימין ניסה להעביר את תיקון פקודת המשטרה, הייעוץ המשפטי העביר אותו מסכת עינויים שגם הגיעה לבג"ץ לפני שהצלחנו להעביר את החוק. אבל עכשיו אנחנו נמצאים בתוך שנת חורף של הייעוץ המשפטי, שמאפשר לשמאל בשלושה שבועות מה שהוא לא איפשר לימין בארבע שנים"

ב"ה

ספרי
אור החיים
מרכז הספר היהודי הגדול בעולם

יריד החסידות
תפארת משה - נר אברהם יצחק

יריד החסידות הענק של צמאה

מחירים שלא מוצאים בספרים!

היריד בעיצומו!

בניני האומה ירושלים
י"ד – כ"א כסלו • 2.12–10.12

גברים
יום חמישי ט"ז בכסלו 26/11 • 11:00-02:00
מוצ"ש י"ח בכסלו 28/11 • 20:00-02:00
יום ראשון י"ט בכסלו 29/11 • 11:00-01:00
יום שלישי כ"א בכסלו 1/12 • 11:00-23:00

נשים
יום שלישי י"ד בכסלו 24/11 • 16:00-01:00
יום רביעי ט"ו בכסלו 25/11 • 16:00-01:00
יום שני כ' בכסלו 30/11 • 16:00-01:00

אלפי ספרים במחירים של פעם בשנה

3 ספרים ב-100 ₪
4 ספרים ב-100 ₪
5 ספרים ב-100 ₪

מתחם ההשקות | אבות החסידות | תורת חב"ד | החסידות לענפיה
הגות חסידית | סיפורי צדיקים | ספרי ילדים | מתחם משחקים

מחפשים ספר? סרקו ומצאו!

לכל המבצעים והספרים: sifreiorhachaim.co.il
לקטלוג: or1800350036@gmail.com

צילום: נועם מושקוביץ

◄ השופטים קבעו שאין כלום בתיק, הכנסת אישרה את "חוק הנאשם" בקריאה טרומית. מליאת הכנסת

חיילי צה"ל בגין פשעי מלחמה. לשאלתנו האם המפלגה תמשיך לעבוד עם הגורמים שניסחו את החוק, לא קיבלנו מענה. בנוסף לכך, בתגובה לשאלותינו מסר חבר הכנסת רועי פולקמן, יושב ראש הוועדה המסדרת, את התגובה הבאה: "חיילי צה"ל הם קודש הקודשים ואף אחד לא מתכוון לחקור אותם. להפך, ועדת החקירה הממלכתית נועדה לחקור את המחדל המדיני והמערכתי שהוביל לשבעה באוקטובר. הניסיון של הליכוד להיתלות בניסוח שמופיע בדברי ההסבר בלבד, ושכל מטרתו המקורית הייתה לבלום תביעות נגד ישראל בהאג, הוא ספין שנועד למטרה אחת: לעכב ולקבור שוב את הקמת ועדת החקירה הממלכתית. תפקידה של הוועדה המסדרת הוא לאפשר לכנסת להתחיל לעבוד, ולא לנסח סעיפי חוק. משיכת החוק הייתה מעניקה לליכוד עוד חודשים של סחבת. מעבירים את החוק בקריאה טרומית כדי להתניע את התהליך, ובהכנה לקריאה ראשונה נדייק ונתקן כל סעיף וכל מילה כדי להבטיח שחיילי צה"ל יקבלו גיבוי מלא ושהוועדה תתמקד אך ורק בחקר האמת ובאחריות למחדל".

"חוק הנאשם" עבר בקריאה טרומית

סיפור חוק ועדת החקירה הממלכתית הוא רק סימפטום לנעשה בימים אלה בכנסת. בשורות מחנה הימין עומדים בהשתאות נוכח בליץ החקיקה של מחנה איזנקוט, וטוענים לדורסנות עצומה בניגוד לנורמות הנהוגות בכנסת עשרות שנים. בנוסף לכך, חלק מהחוקים שעלו השבוע להצבעה בקריאה טרומית יצרו מבוכות נוספות לאיזנקוט ולמחנה שמריץ אותו לראשות הממשלה.

מעל כולם נמצא "חוק הנאשם", שאותו דורש ליברמן לקדם. ביום רביעי השבוע עבר בקריאה טרומית החוק, שלפיו הנשיא לא יוכל להטיל את המנדט להרכבת הממשלה על חבר כנסת שהוגש נגדו כתב אישום. משמעות הדברים היא שנתניהו, לצורך העניין, לא יוכל לקבל את המנדט.

אלא שההצעה עלתה במליאה שעה קלה לאחר הסערה שהתרחשה במשפט נתניהו שמתנהל בבית המשפט המחוזי בירושלים. השופטים במשפט נתניהו אמרו ליועצת המשפטית לממשלה כי תיק 4000, תיק הדגל של נתניהו, לא יגיע לכדי הרשעה באף אחד מהסעיפים בו; בתיק 2000, תיק מוזס-נתניהו, אין בכלל עבירה שעליה צריך להעמיד לדין; בתיק היחיד שעדיין פתוח מבחינת השופטים, תיק 1000, המליצו השופטים לפרקליטות לנסות להגיע להסדר עם נתניהו, ולמעשה לסיים את המשפט. נכון לזמן כתיבת שורות אלה, מחנה איזנקוט לא הגיב לדברי השופטים בתיקי נתניהו, אך נתן לחוק הנאשם - לצד תיקון הנבצרות, חוק מח"ש וחוק הוועדה הממלכתית - לעבור בקריאה טרומית בכנסת.

יש לציין שבליץ החקיקה נוגד כל נורמה מקובלת בכנסת ישראל מיום הקמתה. נסביר את הסיבה: בישראל נהוגה שיטת משטר פרלמנטרית־קואליציונית. בעברית פשוטה המשמעות היא שהכנסת מתכנסת סביב רוב קבוע, קואליציוני, ומתנהלת על פיו. זאת הסיבה שהומצאו מודלים כדוגמת משמעת קואליציונית, שהפרה שלה עלולה לעלות לחבר הכנסת בהרחקתו מהמפלגה.

עד לגיבוש הקואליציה, שעל בסיסה פועלת הממשלה, הכנסת למעשה פועלת בלי רוב קבוע אלא ברוב "זמני ונקודתי". מערכת הייעוץ המשפטי של הכנסת כבר עסקה בסמכויות החקיקה שיש לרוב זמני בכנסת בשלל פעמים שונות, וקבעה בכל הפעמים הללו כי הכנסת, עד לגיבוש קואליציה והרכבת ממשלה, אינה יכולה לחוקק חוקים באופן רגיל. היא יכולה לחוקק רק חוקים לשעת חירום, כדוגמת חוקי מלחמה או החוקים בתקופת הקורונה, ובעיקר חוקים שנועדו לאפשר את הקמתה של הממשלה. מדובר בחוקים כדוגמת ביטול המגבלה על מספר שרים, יצירת תפקיד ותוכן החוק של ממשלת החליפין, וסמכויות של משרדי הממשלה. כך למשל, בכנסת הקודמת - במסגרת החקיקה המקדימה שנועדה לאפשר את השבעת הממשלה - נחקק התיקון לפקודת המשטרה, שנתן לשר לביטחון לאומי סמכות רבה יותר במשרדו. החוק הועבר כחלק מההסכמים הקואליציוניים בין הליכוד לעוצמה יהודית.

> **ד"ר שאול שארף:** "כשמסתכלים על מה שקורה כרגע בכנסת, עולה תמונה שצריכה להטריד את כולנו. הייעוץ המשפטי קובע כלל חמור מאוד: מה שאסור לימין לבצע ברוב קבוע בכנסת, מותר לשמאל לבצע ברוב זמני שמחר בבוקר עשוי להיעלם אם תקום ממשלה בהרכב שונה. זו פגיעה קשה בכל נורמה דמוקרטית שיש לנו"

"כל מה שאנחנו רואים פה זו דורסנות של כל נורמה קיימת בישראל. מבחינת מחנה איזנקוט, אין שום דבר שיעצור אותם. הייעוץ המשפטי לכנסת לא נוקף אצבע כדי לעצור את ביזיון הכנסת שאנחנו חווים בו", אומר חבר הכנסת פטר.

למה זה ביזיון הכנסת? הרי כרגע יש למחנה איזנקוט רוב.

"אין לו רוב. מדובר על מיעוט שמאלני שמחזיק ב־48 מנדטים בלבד, ובשביל להעביר חקיקה הוא חייב לעשות יד אחת עם המפלגות הערביות כדי ליצור רוב פרלמנטרי זמני. והוא קיבל מהייעוץ המשפטי של הכנסת יד חופשית לבטל כל חוק שעולה על רוחו. אנחנו חווים במשתה רעבתני של מחנה איזנקוט".

האם היה בעבר משהו דומה למה שאנחנו רואים כעת בכנסת?

"ממש לא. כשבכנסת הקודמת הימין ניסה להעביר את תיקון פקודת המשטרה, הייעוץ המשפטי העביר אותו מסכת עינויים שגם הגיעה לבג"ץ לפני שהצלחנו להעביר את החוק. ושם היה מדובר בחוק שברובו לא נועד להוסיף סמכויות, אלא להבהיר מה הסמכויות שלו. וכמובן, מדובר היה בחוק של יצירת סמכויות לשר בממשלה, שזה בדיוק המקרה שבו מותר לחוקק לפני השבעת ממשלה. אבל עכשיו אנחנו נמצאים בתוך שנת חורף של הייעוץ המשפטי, שמאפשר לשמאל בשלושה שבועות מה שהוא לא איפשר לימין בארבע שנים".

וד"ר שאול שארף מוסיף: "כשמסתכלים על מה שקורה כרגע בכנסת, עולה תמונה שצריכה להטריד את כולנו. הייעוץ המשפטי קובע כלל חמור מאוד: מה שאסור לימין לבצע ברוב קבוע בכנסת, מותר לשמאל לבצע ברוב זמני שמחר בבוקר עשוי להיעלם אם תקום ממשלה בהרכב שונה. זו פגיעה קשה בכל נורמה דמוקרטית שיש לנו".

חוגגים חנוכה

בדיוק

עם מה שצריך

שלא יפילו אתכם בפך!
שמן למאור צריך לשמונה ימים בלבד
בנטו חיסכון קונים בדיוק את מה שצריך
להדלקת נרות מהודרת וחגיגית

האורגים 21 אשדוד
אסתר המלכה 19 כרמי גת

אושר אמיתי מה נקרא חיסכון
רשת מזון למהדרין זולה ומשתלמת בישראל

נטו חיסכון
הרווח כולו שלך.

לקבוצת המבצעים הסודית סרקו >

רוצים לעבוד איתנו? סרקו >

מכבדים כרטיסי:
משרד הפנים, היימיש כארד - טובה וברכה, אידיש כארד, מלכי רבנן אשל ירושלים, להחזיקם ולהחיותם, מזון ומחיה, נדרים כארד,כארד שופ.

1599-50-1221

סניפים: אשדוד | אלעד | באר שבע | בית שמש | ביתר עילית | בת-ים | חדרה | כרמיאל | מודיעין עילית | מעלות | נתניה אגמים | נתניה הפלדה | עפולה | קרית אתא | קרית יערים - טלזסטון | קרית שמונה | רמות - ירושלים | פתח תקווה - **בקרוב** | קצרין - **בקרוב** | ראשון לציון - **בקרוב** | צפת - **בקרוב**

שלם וקח עוד היום אצלך בבית

מחסני חשמל

הרשת הזולה והמשתלמת בישראל

BLACK FRIDAY

LG מסך 65″
LG NANO 4K UHD 2026
65"
SMART TV
65NU850B6LA
₪ 1,990 במקום ~~₪ 2,290~~

TELEFUNKEN מסך 55″
55"
SMART TV
TLEDDS-55LVU
₪ 990 במקום ~~₪ 1,190~~

JVC
VIDAA
SMART TV
LT-60N7175
₪ 1,190 במקום ~~₪ 1,490~~ 60"
LT-70N7175
₪ 1,490 במקום ~~₪ 1,690~~ 70"
LT-75N7175
₪ 1,790 במקום ~~₪ 2,190~~ 75"

Hisense מסך 40″
Full HD 1080
40"
SMART TV
40A49Q
₪ 690 במקום ~~₪ 944~~

JVC מסך 32″
32"
LT-32NQ2170
₪ 299 במקום ~~₪ 399~~

Hisense מסך 75″
75"
SMART TV
Mini LED
75U72Q
₪ 3,490 במקום ~~₪ 3,890~~

SAMSUNG מסך 65″
65"
SMART TV
OLED
QE65S85F
₪ 3,490 במקום ~~₪ 5,940~~

LG מסך 75″
LG QNED AI
75"
SMART TV
2026
75QNED70B6T
₪ 3,290 במקום ~~₪ 3,690~~

Hisense מסך 75″
75"
SMART TV
75E79Q
₪ 2,990 במקום ~~₪ 3,790~~

TCL מסך 98″
98"
משחק GTA במתנה
SMART TV
75P79K
₪ 5,990 במקום ~~₪ 9,490~~

SAMSUNG מסך 98″
98"
SMART TV
Crystal UHD
UE98U9000H
₪ 5,450 במקום ~~₪ 6,290~~

LG מסך 65″
LG OLED evo AI
65"
SMART TV
2026
OLED65CS6VA
₪ 4,990 במקום ~~₪ 5,690~~

JVC מסך 100″
100"
SMART TV
QLED
LT-100NQ7165
₪ 3,990 במקום ~~₪ 4,490~~

amazon קורא ספרים אלקטרוני
Kindle Paperwhite Signature Edition 32GB
₪ 799 במקום ~~₪ 899~~

Lenovo מחשב נייד
IdeaPad Slim 3 15IRH10 83K100TMIV Core i5-13420H 256GB SSD
₪ 1,990 במקום ~~₪ 2,199~~

acer מחשב נייד
Acer Aspire Lite 15 AL15-32P-C0KT - Celeron N4500 128GB SSD 8GB RAM Windows 11 Home
₪ 1,499 במקום ~~₪ 1,799~~

SAMSUNG
Samsung Galaxy S26 FE 256GB
₪ 2,199 במקום ~~₪ 2,399~~

SAMSUNG שעון חכם
Galaxy Watch 9 SM-L345 LTE
₪ 999 במקום ~~₪ 1,149~~

SAMSUNG טאבלט סמסונג
Galaxy Tab S10 Lite X400 256GB 8GB RAM
₪ 1,399 במקום ~~₪ 1,599~~

roborock ערכת אביזרים מתנה!
שואב אבק רובוטי שוטף
Saros 10R
₪ 2,390 במקום ~~₪ 2,799~~

DREAME
שואב אבק ומקרצף רובוטי
Dreame D20 Ultra
₪ 1,490 במקום ~~₪ 1,990~~

dyson
שואב אבק אלחוטי
SV55 V8 Cyclone
₪ 1,390 במקום ~~₪ 1,690~~

JBL בידורית ניידת
PARTYBOX CLUB 120
₪ 949 במקום ~~₪ 1,099~~

Canon מצלמה דיגיטלית קומפקטית
Canon IXUS 285 HS A
כולל עברית
3 שנות אחריות
₪ 1,299 במקום ~~₪ 1,599~~

AMCOR
מקרר אמקור 4 דלתות
600 ליטר
TMR4628NHSS
במקום ~~3,490~~ ₪
3,190 ₪

אלקטרה
מקרר מקפיא עליון אלקטרה
635 ליטר
EL675DN
מקרר ענק
במקום ~~3,789~~ ₪
2,990 ₪

מקרר 4 דלתות מקפיא תחתון
500 ליטר
RNF-600GA-SS
במקום ~~2,190~~ ₪
1,990 ₪

אלקטרה
מקרר הפוך מקפיא תחתון אלקטרה
293 ליטר
EL35N
10 שנות אחריות (9+1) בתוספת 99₪
גימור נירוסטה
במקום ~~1,990~~ ₪
1,490 ₪

AMCOR
מקרר מקפיא עליון אמקור
330 ליטר
TMR334DHW
במקום ~~1,590~~ ₪
1,190 ₪

SHARP
מקרר שארפ 4 דלתות נירוסטה
421 ליטר
SJ-8420
במקום ~~3,590~~ ₪
3,490 ₪

BOSCH
מדיח כלים אינטגרלי 12 מערכות כלים בוש
SMV25AX07F
אינטגרלי מלא
במקום ~~2,190~~ ₪
1,990 ₪

SAMSUNG
מדיח כלים רחב 14 מערכות כלים סמסונג
DW60CG550FSREU
במקום ~~2,450~~ ₪
1,990 ₪

TELEFUNKEN
מייבש כביסה פתח חזית
HEAT PUMP
800WH
8 ק"ג
במקום ~~1,290~~ ₪
999 ₪

CRYSTAL
מכונת כביסה פתח עליון
WC6000
6 ק"ג
במקום ~~1,290~~ ₪
999 ₪

BOSCH
מכונת כביסה פתח קדמי 8-1 ק"ג בוש
WGA1320SIN
8 ק"ג
1200 סל"ד
במקום ~~2,390~~ ₪
1,999 ₪

CRYSTAL
מכונת כביסה פתח חזית 12-1 ק"ג
TMW12600MW
12 ק"ג
במקום ~~1,599~~ ₪
1,195 ₪

אלקטרה
מכונת כביסה פתח חזית אלקטרה
EL80
8 ק"ג
במקום ~~1,250~~ ₪
999 ₪

AEG
תנור אפיה בנוי
תוצרת גרמניה
OS6AB50AK
במקום ~~2,090~~ ₪
1,890 ₪

NINJA
נינג'ה גריל חשמלי
EG203
במקום ~~899~~ ₪
749 ₪

BOSCH
תנור אפיה בנוי בוש
HBF010BA1
במקום ~~2,190~~ ₪
1,199 ₪

אלקטרה
תנור אפיה בנוי אלקטרה
EL100171S
במקום ~~799~~ ₪
549 ₪

BOSCH
כיריים אינדוקציה בוש
חד פאזי
אינדוקציה
PUG611AA5E
במקום ~~1,893~~ ₪
1,290 ₪

Whirlpool
כיריים גז 4 להבות זכוכית שחורה וירלפול
NB/629
במקום ~~1,490~~ ₪
999 ₪

אלקטרה
כיריים גז 4 להבות נירוסטה
EL4034N
במקום ~~444~~ ₪
289 ₪

KitchenAid
מיקסר מקצועי קיצ'נאייד
קערת נירוסטה 5 ליטר
5KSM125IOB/EOB
במקום ~~2,090~~ ₪
1,490 ₪

KENWOOD kMix
מיקסר קנווד מקצועי 5 ליטר
KMX753ACR
במקום ~~1,490~~ ₪
990 ₪

אלקטרה
גריל חשמלי AIR FRY אלקטרה
SC30
במקום ~~599~~ ₪
499 ₪

magimix
מעבד מזון מג'ימיקס
CS3200CMSE
במקום ~~1,190~~ ₪
890 ₪

NUTRI NINJA
מעבד מזון נינג'ה ענק ועוצמתי
PRO BN653
במקום ~~569~~ ₪
399 ₪

ELECTRA PRO
מכונת קפה אוטומטית אלקטרה
שירות V.I.P בבית הלקוח
1 ק"ג פולי קפה מתנה!
MA-FACM1005A2
במקום ~~1,290~~ ₪
990 ₪

NESPRESSO
מכונת קפה נספרסו Vertuo Pop
במקום ~~299~~ ₪
219 ₪

ELECTRA
בר מים Electra Pure Water RX-355-AS
במקום ~~990~~ ₪
סנן במתנה
849 ₪

ECOVACS
מנקה חלונות Ecovacs Winbot Mini
במקום ~~759~~ ₪
699 ₪

ECOVACS
שואב אבק רובוטי
Deebot N20e
במקום ~~839~~ ₪
699 ₪

DOMA
תמיסת ניקוי מתנה!
מכשיר לניקוי כתמים בקיטור
עצמתי במיוחד 2100W
W09-01
במקום ~~799~~ ₪
599 ₪

BRAUN
מגהץ קיטור בראון
הספק 2400W
משאבת מים 6 בר
IS1014VI
במקום ~~399~~ ₪
299 ₪

BRAUN
מכשיר להסרת שיער
יבוא רשמי
IPL 5210
במקום ~~1,530~~ ₪
1,190 ₪

BRAUN
מייבש שיער
HD215ILE
במקום ~~1,89~~ ₪
149 ₪

שעות פתיחה: בימים א'-ה': 09:30-21:30 שישי וערב חג: 09:00-15:00 מוצאי שבת וחג: חצי שעה מצאת השבת עד 23:00

בתוקף עד- 30.11.26 או עד גמר המלאי, המוקדם מביניהם | ט.ל.ח. | מינימום מלאי 10 יחידות, בכפוף לתקנון המופיע בחנויות | התמונות להמחשה בלבד | המחיר הקודם של המוצר שבמבצע היה בתוקף לפחות יום

צילום: נתנאל יעואד פלאש 90

יודע לדבר עם היהודים בשפת הזכויות, הדמוקרטיה והשוויון. טיבי בהפגנה נגד הריסת בתים לא חוקיים בשכונת סילוואן ירושלים

תוכנית טיבי להשמדת ישראל

עד שנות ה־90 היה אחמד טיבי יועצו הקרוב של רב המרצחים יאסר ערפאת, שלחש על אוזנו איך לערבב את החברה הישראלית ◄ לאחר שהסכמי אוסלו הפכו לעובדה מוגמרת פנה טיבי להגשמת החלק השני של התוכנית: סיום הגדרתה של מדינת ישראל כמדינת הלאום של העם היהודי, תוך ניצול המנגנון הדמוקרטי של הכנסת ◄ מתחת לחליפה ולעברית המשובחת מסתתר לאומן ערבי שמעודד פיגועים ומהלל שהידים, במסווה של מאבק למען שוויון לערבים אזרחי המדינה ◄ עכשיו, כשגוש השמאל תלוי בו, הוא הפך לבעל הבית – והוא לא מחמיץ שום הזדמנות להפגין את זה ◄ מי אתה באמת, אחמד טיבי?

רבקי גולדפינגר

"אנחנו אדוני הארץ", הכריז חבר הכנסת אחמד טיבי בלהט בחתונה באום אל־פחם, שעות ספורות לאחר השבעתו לכנסת. גם במפגש עם בני נוער מטורעאן הוא נצפה אומר "אנחנו בעלי הבית", לקול תשואות הצעירים. בכנסת הוא מסתובב כבעל בית, ואף הרחיק בזה אחר זה חברי כנסת מהמליאה שהטיחו לעברו שהוא וחבריו תומכי טרור. שיכרון הכוח נובע, כך נראה, מהחיזורים הרבים אחריו מצד ראשי מפלגות גוש השינוי, מהלגיטימציה ומהחיבוק המלטף שהוא זוכה להם בערוצי התקשורת השונים, ומההישג יוצא הדופן בבחירות האחרונות, אז הגיע לשיא הכוח של מפלגתו. בכנסת הבאה, הוא מבטיח, ההישגים יהיו גדולים אף יותר.

כמעט שלושה עשורים הוא מכהן בכנסת ישראל. שועל פרלמנטרי ותיק. עוד קודם היה יועצו של יושב ראש אש"ף יאסר ערפאת. בכנסת הנוכחית הוא מכהן גם כסגן יושב ראש הכנסת, תפקיד שכבר מילא בעבר.

ד"ר אחמד טיבי בן ה־67 נולד בטייבה, ילד שני מבין שבעה אחים, להוריו הייפא וכאמל טיבי. הוא סיים לימודי רפואה באוניברסיטה העברית בירושלים. את ההתמחות בגינקולוגיה החל בהדסה הר הצופים, אך פוטר לפני סיום ההתמחות בעקבות תקרית אלימה שבה הטיח את תיקו בראש של מאבטח בכניסה לבית החולים. המאבטח נפצע ונזקק לטיפול רפואי.

בשנת 1984 נפגש עם יאסר ערפאת בתוניס, תוך עבירה על החוק הישראלי שאסר באותם ימים על מפגש עם אנשי ארגון הטרור אש"ף. למרות זאת המשיך להיפגש עם פעילים פלשתינים בולטים במקומות שונים בעולם, ועקב כך נחקר כמה פעמים במשטרה, ולתקופה קצרה אף הוצא נגדו צו איסור יציאה מהארץ.

לאחר החתימה על הסכמי אוסלו ב־1993 התמנה טיבי ליועץ רשמי של ערפאת. את יחסיו עם ערפאת תיאר כך: "כל המהלכים שלי מבוצעים בהנחיותיו. אני מאמין שיש לו אמון בי, ואני מקווה שאני מצדיק אותו". זאת ועוד, כשנה בלבד לפני כניסתו לכנסת ישראל, שימש טיבי דובר של המשלחת הפלשתינית בפסגת וואי פלנטיישן.

בשנת 95' הקים את מפלגת תע"ל, וב־99' הפך לחבר כנסת מן המניין בכנסת ישראל. בכנסת היה פעיל ולרוב לא הסתיר את דעותיו, וגם תוך כדי כהונתו המשיך במפגשים עם גורמים עוינים בעולם. בשנת 2005 ביקר בלבנון. בעקבות ביקור זה שקל היועץ המשפטי לממשלה להעמידו לדין, אך לבסוף החליט לסגור את התיק נגדו.

שלוש שנים אחר כך, בשנת 2008, נסע לקטאר כדי להשתתף ב'פורום דוחא'. ולא, לא כנציגה של ישראל. בגיליון המשתתפים של הכנס הופיע שמו של טיבי כנציג של - לא פחות ולא יותר - פלשתין. וכאילו לא די בכך, בנאומו באותו כנס לא חסך את שבט לשונו מישראל, שאותה הגדיר "מדינת אפרטהייד" שבה "הדמוקרטיה היא ליהודים בלבד". באותה שנה נפגש טיבי גם עם נשיא סוריה בשאר אל־

צילום: באדיבות המצולם

עקיבא ביגמן, אתר 'מידה': "טיבי לא היה רק 'מקורב' לערפאת – הוא היה איש מערכת מן המניין באש"ף, עובד מן השורה בלשכתו של יושב ראש ארגון הטרור, יועץ רשמי לענייני ישראל ודובר המשלחת הפלשתינית מול התקשורת הישראלית והבין־לאומית. המעבר שלו אל ספסלי כנסת ישראל לא היה שינוי כיוון אלא המשך מתוכנן היטב באותו פרויקט מדיני"

מכון הר ברכה

חדש בסדרת
פניני הלכה

תורה עם וארץ

מבט תורני והלכתי רחב על
מקומה של התורה בחיי היחיד,
העם והמדינה.

בין הנושאים בספר:

- לימוד התורה
- חינוך ולימוד תורה
- מצוות יישוב הארץ
- עבודה, כלכלה ומדע
- השירות הצבאי
- שבט לוי – מחנכים ולוחמים

לומדים ומשתפים
3 עותקים
ב-120 ₪

לפרטים ורכישה:
shop.yhb.org.il
02-9709588

צילום: משה שי כלאש 90

◄ "אם אבו עמאר היה בחיים, הוא היה גאה בך". יאסר ערפאת מגיע לעזה במסגרת הסכם אוסלו

אסד. לאורך השנים אף ערך ביקורי תמיכה והזדהות בבתיהם של מחבלים משוחררים והביע כלפיהם אהדה גלויה.

אמירותיו של אחמד טיבי בשפה הערבית פותחות צוהר לדעותיו ולהלך רוחו. לאורך שנים, למרות היותו חבר בכנסת ישראל, טיבי מביע אהדה מפורשת לגורמי טרור. את "נאום השהידים" המפורסם שלו נשא באירוע של הרשות הפלשתינית ב־2011, ובו אמר: "בהיסטוריה של העמים ובמאבקיהם השהיד הוא שיא התפארת. אין ערך נעלה יותר מאשר השהאדה. השהיד הוא אשר פורץ את הדרך, ומשרטט בדמו את הדרך לחירות ולשחרור", קרא טיבי והוסיף: "יש לכבד את השהידים של העם הפלשתיני ויש לשחרר את אסיריו האמיצים. זוהי זעקה שאנו משמיעים מכאן ומכל מקום לשחרר את אסירי החירות, האלפים שיושבים בבתי הכלא של הכיבוש, שהסוהר שלהם רוצה לתייגם כמחבלים", אמר.

דוגמה נוספת מ־2018 היא אמירתו של טיבי באירוע של הרשות הפלשתינית שהוקדש לכבוד המחבל מרוואן ברגותי (ארכי־מחבל שנידון בישראל לחמישה מאסרי עולם מצטברים ול־40 שנות מאסר). טיבי כינה בנאומו את המחבל ברגותי בכינויי חיבה: "המפקד, הסמל, הלוחם והחבר", ואף ציין בחום: "אחי מרוואן". הוא שיבח והילל מחבלים נוספים, מהם אחמד סעדאת (שנידון בישראל ל־30 שנות מאסר) וח'ליל אל־וזיר, המוכר יותר בכינויו אבו ג'יהאד, שהיה סגנו של יאסר ערפאת וראש הזרוע הצבאית של אש"ף, והיה אחראי לרצח של עשרות ישראלים.

רק בסוף השבוע האחרון נסע אחמד טיבי לביקור ניצחון בירדן, שם זכה לכבוד מלכים. הוא נפגש עם חברי פרלמנט ירדנים והשתתף באירוע חגיגי שערך לכבודו חבר הפרלמנט לשעבר ח'ליל עטיה בביתו בעמאן. בתמונות משם נראה עטיה מצדיע לטיבי ומכנה אותו 'גיבור'. אותו עטיה שיבח את חמאס על הטבח בשבעה באוקטובר והצית את דגל ישראל בכמה הזדמנויות.

גם סוהא ערפאת, אלמנתו של יושב ראש הרשות הפלשתינית לשעבר וארגון הטרור אש"ף יאסר ערפאת, פרסמה פוסט תמיכה חם בטיבי: "אם אבו עמאר היה בחיים, הוא היה גאה בך, ד"ר אחמד טיבי", כתבה, "למדת ממנו את התעוזה, הגאווה והאומץ שלו... אתה מקור גאווה עבורנו".

טיבי, שזוכה בימים אלה לתמיכה רבה ברחוב הפלשתיני, נמנע באופן שיטתי - כמו יתר חבריו למפלגה - מלהגדיר את חמאס ארגון טרור. את תמיכתו בגורמי טרור הוא מביע לעיתים באופן ישיר ולעיתים באופן עקיף בדרכו המתוחכמת.

השבוע עלה לכותרות בעקבות תקרית אלימה בכנסת. הקומיקאי גיא הוכמן הגיע לכנסת במטרה לצלם סרטון לקידום האחדות, וניסה לתעד בפלאפון את טיבי מתבטא בנושא. הוכמן התקרב לעברו, הניח את ידו על כתפו ושאל: "אחמד, אחדות? אחדות?", אלא שטיבי בתגובה הדף את הוכמן בכוח במרפקו, תוך שהוא מעיף את הטלפון מידיו. לאחר התקרית פנה הוכמן לקבלת טיפול רפואי בכנסת. אין מדובר במקרה ראשון של אלימות מצד טיבי. לאורך השנים פורסמו כמה וכמה אירועים שבהם הואשם בהפעלת כוח כלפי שוטרי מג"ב, חיילים ואזרחים. פעמים רבות ניצל את חסינותו כחבר כנסת ונהג בכוח ובדורסנות כלפי כוחות הביטחון.

בימים אלה, כאשר האפשרות להקמת ממשלת מיעוט בהישענות על המפלגות הערביות קורמת עור וגידים, הכרת זהותו, יעדיו וחזונו המדיני של יושב ראש התנועה הערבית להתחדשות (תע"ל) ויושב ראש סיעת המשותפת, חבר הכנסת אחמד טיבי, הכרחית לבחינת השלכותיו של צעד דרמטי והרה אסון שכזה.

התקדים הראשון להתערבות בג"ץ

עקיבא ביגמן, חוקר באתר 'מידה', מצביע על הסכנה הרבה הטמונה בחזון שנושא ופועל לקידומו חבר הכנסת טיבי: "גם מהדברים שהוא אומר וגם מהדברים שהוא עושה, זה ברור מאוד מה החזון שמוביל את טיבי. המצב הסופי מבחינתו הוא שתי מדינות לשני עמים, כאשר מדינה אחת היא מדינת לאום פלשתינית על כל שטחי 67', והמדינה השנייה היא מדינת כל אזרחיה שבה אין צביון יהודי־ציוני מובהק. זאת אומרת, מדינה שתהיה בסופו של דבר מדינה ערבית עם נוכחות יהודית. מדינה פלשתינית לצד מדינה לא יהודית - זה הסיפור. חיסולה של מדינת ישראל".

את זה הוא אומר בפה מלא?

"הוא לא יגיד את המילים המפורשות 'חיסול של מדינת ישראל' כי הוא לא מטומטם. הוא רוצה גם להתמודד לכנסת, ולא רוצה שיפסלו אותו, אבל הוא מדבר בשפת הזכויות, הדמוקרטיה והשוויון וכן הלאה. הם מדברים במפורש על אוטונומיה לערביי ישראל. הם מזהים את עצמם כפלשתינים תושבי ישראל. הם מדברים על אוטונומיה לפלשתינים בתוך שטחי 48', כך שהתוצאה היא די ברורה.

"אחרי שמקימים את המדינה הפלשתינית, מסירים ממדינת ישראל את כל מה שהופך אותה למדינה יהודית, כולל חוק השבות, כולל כל מיני עניינים תרבותיים וסמליים של שפה וחגים לאומיים, וכולל הענקת זכויות קולקטיביות לערבים, פלוס שיבה של 'פליטים'. ולכן אני אומר, כשמדברים על מדינה דו־לאומית ומסתכלים על הדמוגרפיה כרוב יהודי ומיעוט ערבי זה מטעה, כי ברגע שאתה מבטל את חוק השבות מצד אחד ומכניס את זכות השיבה מצד שני, אז גם הדמוגרפיה הזאת מתהפכת מהר מאוד, ובוודאי המדינה תהפוך למדינה ערבית. הם חותרים לשם".

זה מדובר באופן גלוי?

"הם אומרים כל מיני מילים. אחמד טיבי מדבר יותר את שפת הזכויות והצדק והשוויון והזכויות של העמים הילידים, כאילו הם שאריות של איזה עם עתיק שרובו נכחד ויש רק מעט ילידים שצריך לשמר אותם, ולא כאילו הם הרוב הדמוגרפי בכל המזרח התיכון ואם אנחנו לא נשמר את הזכויות שלנו הם ימחקו אותנו בצורה מוחלטת. זה השיח שהוא מוביל".

ובשפה הערבית הוא מדבר אחרת?

"אני לא דובר ערבית, אבל אני נחשף למה שמתפרסם בערוצי התקשורת וברשתות, ובשפה הערבית הוא מדבר את שפת הפלשתיניזם, המאבק נגד הכיבוש, נגד הדיכוי, שחרור האסירים, הג'יהאד והשהידים וכן הלאה. הוא תמיד יגיד שזו לא הכוונה לאלימות. זה תמיד הוויכוח איתו. כשרוצים לפסול אותו בוועדת הבחירות, הוא אומר: אני לא מדבר על אלימות. זה רק צורת התבטאות, זאת רק אלגוריה. ואני אומר: הוויכוח עם אחמד טיבי הוא לא על האמצעים, הוא על המטרה. זאת אומרת, גם אם

ד"ר מרדכי קידר: "אחמד טיבי פועל לביטולה של המדינה היהודית והפיכתה של ישראל למדינה ערבית. הוא רק משתמש בכלים הדמוקרטיים שמדינת ישראל מעמידה לרשותו. כל הבעיה היא שהוא נכנס לכנסת עם אג'נדה כזאת, בניגוד לחוק שאומר מפורשות שלא יהיה אדם מועמד לכנסת, אם יש במטרותיו או במעשיו שלילת קיומה של מדינת ישראל כמדינה יהודית"

בס"ד

מכללה ירושלים
איכות תורנית-אקדמית-חינוכית

תואר שני במכללה ירושלים

מכסת מלגות מוגבלת
כל הקודם/ת זוכה!

הזדמנות אחרונה להצטרף!

עד 9,000 ש"ח מלגה

מסלולים נפרדים לנשים ולגברים

למידה היברידית **מותאמת אישית**

אלפי מוסמכים/ות!
הצטרפ/י גם את/ה להצלחה!

מבצע המלגות נמשך!

נפתח הרישום לסמסטר ב'

שנה אחת! > יום בשבוע

החזר שכר לימוד לזכאי משרד החינוך

תואר שני + 1 לימודי תעודה לבחירה

קבוצת נשים
קבוצת גברים

ניהול וארגון מערכות חינוך

+ תעודה בהוראה מתקנת (נשים)
+ כלים בהדרכת הורים (גברים)

לפרטים על התואר השני: 02-6750715/736 053-9690697
rishumsheni@michlalah.edu | מכללה ירושלים, רח' ברוך דובדבני 36, ירושלים

צילם: ויקפדיה

◄ אזרח ישראלי, וחלק בלתי נפרד מהצוות הפלשתיני. החתימה על הסכם אוסלו בבית הלבן

אני מקבל לגמרי את הטענה שלו שהוא נגד אלימות - ואני לא מקבל את הטענה הזאת כי אני חושב שהוא משקר - אבל גם אם ניקח את הקו שלו שהוא נגד אלימות באופן מלא, והוא כולו איש אוהב שלום ואוהב אדם - הוויכוח שלנו איתו הוא על המטרות שלו. והמטרות שלו מסוכנות למדינת ישראל. הוא רוצה בסופו של דבר שמדינת ישראל תחדל להתקיים כמדינה יהודית. זה לא משנה בסוף אם אתה עושה את זה באמצעות אלימות, או באמצעות שכנוע, או דרכי שלום או הצבעה בכנסת. וזאת הסכנה הגדולה. אני לא מפחד מאחמד טיבי כי הוא יעשה פיגוע. אני מפחד שהוא יבטל את מדינת ישראל כמדינה יהודית".

ובג"ץ לא רואה את זה?

"בג"ץ רואה את מה שהוא רוצה לראות, ואנשים כמו טיבי מנצלים את המערכת הליברלית שבתוכה הם מתקיימים. ואגב, פסק הדין הראשון, התקדימי, שבו בג"ץ התערב בהחלטות ועדת בחירות לפסול מועמדים ערבים, היה ב־2003 סביב טיבי. הטקס הזה שיש לנו כל מערכת בחירות, שוועדת הבחירות פוסלת את הלאומנים הפלשתינים ובג"ץ מחזיר אותם, נתפר למידותיו של אחמד טיבי ב־2003 על ידי השופט אהרן ברק".

חלק מובנה במשלחת הפלשתינית

לאחרונה פרסם ביגמן תחקיר מקיף באתר 'מידה', שעוסק בקשריו ההיסטוריים והפוליטיים של טיבי עם יושב ראש אש"ף יאסר ערפאת. במשך עשור שלם, טוען ביגמן, שימש טיבי חלק בלתי נפרד מהכוורת המבצעית של יאסר ערפאת: "למעשה, לטיבי יש שתי קריירות: הקריירה הראשונה שלו התחילה באמצע שנות ה־80 והמשיכה עד סוף שנות ה־90, בקריירה הזאת הוא היה מקורב לאש"ף ויועץ של ערפאת. הקריירה השנייה היא בכנסת ישראל. ואם בשיח הציבורי בישראל נהוג להתייחס לחבר הכנסת טיבי כאל מי שהיה מקורב לערפאת, מעין איש קשר בין ירושלים לרמאללה ולתוניס - מעיון במסמכים היסטוריים, בדיווחי חדשות בזמן אמת, בפרוטוקולים מסווגים של משרד ראש הממשלה ובספרי זיכרונות של אדריכלי תהליך אוסלו, אפשר ללמוד שהתיאור הזה מחמיץ את העיקר. כי טיבי לא היה רק 'מקורב' - הוא היה איש מערכת מן המניין באש"ף, עובד מן השורה בלשכתו של יושב ראש ארגון הטרור, יועץ רשמי לענייני ישראל ודובר המשלחת הפלשתינית מול התקשורת הישראלית והבין־לאומית", אומר ביגמן בהדגשה, "ויותר מכך, המעבר שלו מלשכת ערפאת אל ספסלי כנסת ישראל לא היה שינוי כיוון אלא המשך מתוכנן היטב באותו פרויקט מדיני".

כבר באמצע שנות ה־80, טוען ביגמן, החל טיבי לטוות קשרים עם צמרת אש"ף בתוניס. "כשעוד היה אסור להיפגש עם אש"ף הוא יצר איתם קשר. הוא נסע לחוץ לארץ ומשם לתוניס, כשהחוק הישראלי אסר באותה עת באופן מוחלט על אזרחי ישראל לקיים מגעים עם אנשי אש"ף ומסיבה טובה מאוד. צריך להזכיר לקוראים שבתקופה ההיא אש"ף היה בראש רשימת האיומים על מדינת ישראל. מדובר היה בארגון טרור רצחני שעמד מאחורי שורה ארוכה של פיגועים רצחניים, כמו הטבח באולימפיאדת מינכן והפיגוע במעלות, חטיפות מטוסים כמו החטיפה לאנטבה, וירי רקטות וארטילריה בלתי פוסקים על יישובי הצפון. וטיבי, אזרח ישראלי, נמצא איתם בקשר. הוא נוסע לשם כנראה יותר מפעם אחת, והם רואים בו דמות שאפשר להעביר מסרים דרכה. בסופו של דבר, ב־1990 שר הפנים אוסר עליו לצאת מן הארץ לחודשיים, אחרי ששוכנע שקיים חשש כי יציאתו עלולה לפגוע בביטחון המדינה".

עם פרוץ תהליך אוסלו בשנת 1993, מציין ביגמן, הפך טיבי ממתווך שנמצא בעיקר מאחורי הקלעים לשחקן מפתח בלב המשא ומתן. "הוא המשיך להיות בקשר הדוק איתם. ב־'91, בוועידת מדריד - שזה היה מין הקדמה לשיחות אוסלו - הוא תדרך את התקשורת הישראלית ביחס לדברים שקורים בשיחות ותיווך את המסרים של אש"ף".

תחת איזה טייטל הוא מרואיין בתקשורת הישראלית?

"לפי מה שאני מצאתי הם קראו לו ערבי־ישראלי העומד בקשרים עם הנהגה הפלשתינית. זה מספיק. ב־'93 זה כבר מובהק, והוא חלק מהצוות של אש"ף במשא ומתן על הסכמי אוסלו. הוא היה שם ותיווך בשיחות וייעץ לערפאת".

זאת אומרת שהוא בא עם האג'נדה והאינטרסים של אש"ף ולא עם האג'נדה של ישראל?

"הוא חלק מהצוות המצומצם של אש"ף. זה מובהק", אומר ביגמן, "עדות מעניינת לכך מופיעה בספרו של אבי גיל, מי שהיה עוזרו הקרוב של שר החוץ דאז שמעון פרס. הוא מתאר שברגע האחרון, ממש שעות לפני החתימה במדשאות הבית הלבן, ערפאת הכניס להם עוד דרישה לשינוי בהסכם, והאיש שהופקד על ביצוע המהלך מול המשלחת הישראלית היה אחמד טיבי. הוא ממש מתאר איך טיבי מתקשר אליהם, ובסוף הלחץ עובד וטיבי מגיע למלון של המשלחת הישראלית ונפגש בעצמו עם פרס. ואחרי שפרס מסכים לוותר, טיבי מתקשר לערפאת. יש דקה שקט מתוח, ואז הוא אומר שערפאת מעביר שלוש נשיקות - שתיים על כל לחי של טיבי ועוד אחת על המצח של פרס. ככה מתואר בספר. כך שטיבי הוא חלק מובנה במשלחת הפלשתינית. כמי שגדל והתחנך בישראל, והכיר היטב את הפוליטיקה והפסיכולוגיה הישראלית, טיבי היה זה שידע איך להתנהל מול ממשלת רבין ופרס, ולנהל את המערכה התקשורתית בשפה העברית".

עקיבא ביגמן, אתר 'מידה': "גם אם ניקח את הקו שלו שהוא נגד אלימות והוא כולו איש אוהב שלום – הוא רוצה בסופו של דבר שמדינת ישראל תחדל להתקיים כמדינה יהודית. אני לא מפחד מאחמד טיבי כי הוא יעשה פיגוע. אני מפחד שהוא יבטל את מדינת ישראל כמדינה יהודית"

המזרחנים הזהירו, הפוליטיקאים התעלמו

באוקטובר 1993, במהלך שיחות קהיר לקראת הסכם 'עזה ויריחו תחילה', טיבי נכנס לדיונים עם משלחת אש"ף מול נציגי ממשלת ישראל. "בשיחות בקהיר טיבי היה חלק מהצוות הפלשתיני בפגישות עם ראש הממשלה רבין", מסביר ביגמן, "בעקבות הדבר הזה משרד החוץ טען ש'אין זה ראוי שאזרח ישראלי, בעל חובת נאמנות בתור אזרח ישראלי למדינת ישראל, יהיה חבר פורמלי במשלחת זרה שמנהלת איתנו משא ומתן על עניינים מדיניים רגישים'. כתוצאה מכך הורו רבין ופרס לעוזריהם לנתק את קשרי העבודה הרשמיים עם טיבי. היה ברור אפילו לאדריכלי הסכם אוסלו בעצמם שזאת מציאות אבסורדית".

וטיבי נענה לדרישה הישראלית?

"הוא עדיין ממשיך לפעול כיועצו וכדוברו של ערפאת ולעבוד במשלחת בכל מיני דרכים. הוא פשוט לא מופיע בישיבות. ואנחנו רואים אחר כך שגם בשיחות וואי פלנטיישן, אחמד טיבי הוא ממש דובר המשלחת. רואים אותו מתדרך עיתונאים, מספר מה קורה בשיחות, מה הדרישות של ישראלים, מה הדרישות של הפלשתינים. נתניהו אומר כל מיני דברים ואז טיבי הוא זה שמגיב מטעם המשלחת הפלשתינית לדרישות ישראל".

התערבותו של אזרח ישראלי במשאים ומתנים רגישים כחבר המשלחת הפלשתינית עוררה חוסר נוחות רבה בקרב גורמים ישראליים. "יש אפילו דיון סגור בהשתתפות בכירי המזרחנים בישראל, בגוף שנקרא בזמנו 'יועץ לענייני מיעוטים במשרד ראש הממשלה', מה לעשות עם אחמד טיבי. הפרוטוקול מאותו דיון חושף איך ראו חוקרי המזרח התיכון הבכירים ביותר את התופעה שאותה כינו בשם המפורש: 'טיביזציה של ערביי ישראל'.

"הם ראו בכך סכנה. הדיון היה עם פרופ' דן שיפטן וגם עם פרופ' יהושע (שוקה) פורת, מבכירי המזרחנים בישראל. השניים הם לא אנשי ימין, והם מצביעים על האתגר של 'הטיביזציה של ערביי ישראל'. פרופ' פורת אמר: 'לפי דעתי, חלק אינטגרלי מבעיית יחסינו לערביי ישראל הוא ד"ר אחמד טיבי. טיבי הוא אזרח ישראלי שממשלות ישראל מדברות איתו כנציג הצד השני (הרשות הפלשתינית). צריך שייקבע במפורש בחוק שאזרח ישראלי לא יכול לייצג ממשלה זרה, גוף זר, אלא באישור ממשלתי'. זאת אומרת שאם אנחנו נותנים לטיבי - שהוא ערבי ישראלי - לעבוד עם אש"ף, זה אומר שמבחינתנו אנחנו רואים באש"ף גורם שמייצג את ערביי ישראל. כשטיבי עובד עם אש"ף זה עושה פלשתיניזציה של ערבי ישראל. הם ממש מתריעים על כך. פרופ' שיפטן הציע לאמץ את המודל האמריקני לרישום סוכנים זרים, שהמשמעות היא שאם אתה רוצה לייצג את אש"ף - בבקשה, אבל תירשם כסוכן זר, ואז למשל יהיה

אשכולות (ע"ר)

מרכזי הסיור והתודעה של ישראל

לפגוש בדרכים המתעוררות לחיים

לגעת באבנים המספרות על הדורות הקודמים

להתחבר לאנשים במקום בו הלב והארץ נפגשים

בואי להוביל שירות לאומי משמעותי

הבמה שלך. הסיפור של כולנו.

הדרכה במרכזי התודעה של אשכולות - מפגש חי ובלתי אמצעי עם כל גווני החברה הישראלית

ידע המקדש ירושלים

להביא את סיפור המקדש
לכל העם והארץ.
הצגות, וסדנאות חווייתיות

הודיה: 058-6283598

עפרה

סמינריונים, ימי עיון, פעילויות
מגוונות, ומופעי תרבות לכל
קשת החברה הישראלית

יהודית: 053-9474678

המקום תל אביב

בית חם לתרבות, רוח
ויצירה יהודית-ישראלית
בלב העיר הגדולה

נטע: 055-9948003

נצרים חלוצה

חינוך, ציונות והתיישבות.
הדרכת קבוצות, ניווטים,
מחנות קיץ ועבודה חקלאית

רעות: 052-7710428

משרד ההתיישבות והמשימות הלאומיות

האגף לתרבות יהודית יוצרים חיבור לנשמה

אשכולות מרכזי הסיור והתודעה של ישראל

@eshkolot17

לשאלות ופרטים, גפן:

058-4311444 | www.eshkolot-il.com

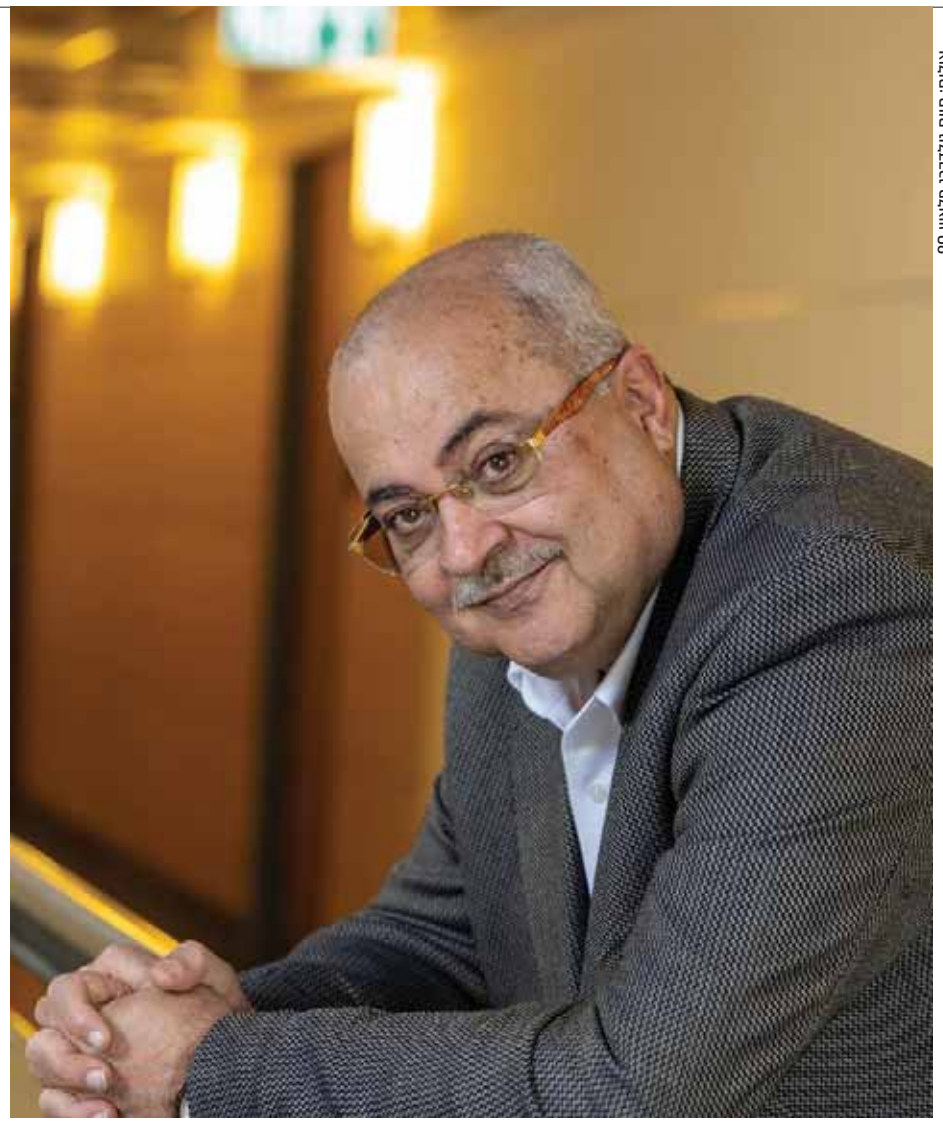

צילום: חיים גולדברג פלאש 90

◄ "השהיד הוא אשר פורץ את הדרך, ומשרטט בדמו את הדרך לחירות ולשחרור". אחמד טיבי

לך קצת קשה אחר כך להיות מועמד לכנסת. אבל העצות שלהם לא התקבלו".

מדינה לפלשתינים, ומדינה לכל השאר

בשנת 1999, בבחירות לכנסת ה־15, טיבי דילג מלשכתו של ערפאת ישירות אל כנסת ישראל, "ללא יום אחד של צינון", מדגיש ביגמן, "כמו שאמרתי, הקריירה הציבורית של אחמד טיבי לא מתחלקת לשני פרקים נפרדים - אחד בשירות ערפאת ואחד בכנסת - אלא בנויה משני שלבים משלימים של אסטרטגיה לאומית אחת: מבחינתו, השלב הראשון של הקמת מדינה פלשתינית הסתיים. כיוצאו, דוברו ואיש סודו של ערפאת, הוא פעל כדי להביא להכרה באש"ף, להשיג ויתורים ממשלות רבין, פרס ונתניהו, ולקבע את קיומה של הרשות הפלשתינית כעובדה מוגמרת בשטח. מבחינתם המשימה הושגה. זאת אומרת אף אחד כבר לא יבטל את הסכם אוסלו, אם אפילו נתניהו - המתנגד הכי קולני להסכמים - בסך הכול קיבל אותם. ואז הוא עובר למשימה הבאה שלו ומתמודד לכנסת".

לטענת ביגמן מטרת השלב השני בקריירה של טיבי - שהחל בשנת 1999 עם היבחרו לכנסת ועד היום - היא השגת דה־ציוניזציה של מדינת ישראל. "טיבי בחר להיכנס אל תוך כנסת ישראל כדי לקדם מבפנים את חלקו השני של החזון הפלשתיני: הפיכת מדינת ישראל ממדינה יהודית וציונית ל'מדינת כל אזרחיה', או מדינה דו־לאומית. טיבי מנסה לשנות את אופייה של מדינת ישראל. יש לו בחזון שתי רגליים: רגל אחת זו מדינה פלשתינית, רגל שנייה זו מדינת כל אזרחיה המנוטרלת מכל מה שהופך אותה לציונית, ובסופו של דבר המטרה היא להפוך אותה למדינה ערבית. מאז ועד היום הוא בתוך הפרויקט הזה".

אם השאיפות של טיבי כל כך מובהקות וברורות, למה הוא טרח בישיבת המליאה האחרונה, כסגן יושב ראש הכנסת, לדרוש מחברי הכנסת שלא יכנו אותו תומך טרור? למה זה חשוב לו?

"הוא רוצה לקבל לגיטימציה בישראל. הוא לא יגיד את הדברים האלה במפורש. זה חלק מהדו־פרצופיות הזאת והניסיון ללכת בין הטיפות. אולי הוא בעצמו גם באופן אישי לא תומך בפגיעה בחפים מפשע או משהו כזה - אני כאמור לא מאמין לו לדברים האלה - אבל שוב, הדגש צריך להיות על המטרות הפוליטיות שלו".

אולי הוא מבין שהצגתו כתומך טרור עלולה להפריע להקמת ממשלה בהישענות על הערבים?

"נכון. יש קמפיין שלם להקמת הממשלה, ואם מתייגים אותם ובצדק כתומכי טרור - זה מקשה על גוש השינוי להקים איתם שותפות. אני מניח שזה מה שמעסיק אותו. אני לא חושב שאכפת לו אם קוראים לו כך או אחרת".

אגב, סוהא ערפאת עצמה שיבחה והיללה אותו על המינוי בכנסת ועל ההתנהלות שלו. זאת אומרת, הקשר הרעיוני והאישי עם משפחתו של רב המרצחים ערפאת ברור.

"חד־משמעית. הוא גם לא מכחיש את זה, הוא גאה בזה. הוא התראיין לפני כמה שנים ואמר: אני גאה ששירתי ועבדתי עם ערפאת. הוא ממש לא מכחיש את זה. בעיניו הרי להקים מדינת פלשתינית זה צדק, והוא היה שותף למה שצודק - להפוך את מדינת ישראל למדינת כל אזרחיה, לא יהודית ולא ציונית. הוא עושה את מה שהוא מאמין בו. הבעיה עם אחמד טיבי היא לא בתכונות האופי שלו, או משהו מהסוג הזה. הבעיה היא המטרות והשאיפות המסוכנות שלו, ולכן האתגר שמציב טיבי בפני מדינת ישראל הוא עצם החזון המדיני שהוא מוביל, חזון שמטרתו הסופית היא ביטול אופייה היהודי של המדינה, ונעשה מתוך קודש הקודשים של הריבונות הישראלית".

ד"ר מרדכי קידר: "אחמד טיבי היה יועץ לענייני ישראלים של יושב ראש אש"ף יאסר ערפאת, מה עוד צריך כדי להבין במי מדובר ומה הסכנה הטמונה בהשקפת עולמו? שלא נדבר על הנאומים שלו, שבהם הוא מהלל ומשבח את השהידים. זה בערבית. בעברית זה כבר נשמע אחרת"

לבנוניזציה של ישראל בחסות המחלוקות

גם המזרחן ד"ר מרדכי קידר משוכנע כי פעילותו הפוליטית והשקפת עולמו של חבר הכנסת אחמד טיבי מסוכנת למדינת ישראל. "אחמד טיבי היה יועץ לענייני ישראלים של יושב ראש אש"ף יאסר ערפאת, מה עוד צריך כדי להבין במי מדובר ומה הסכנה הטמונה בהשקפת עולמו? שלא נדבר על הנאומים שלו, שבהם הוא מהלל ומשבח את השהידים. זה בערבית. בעברית זה כבר נשמע אחרת. תמיד זה ככה. הם מדברים בשתי שפות ובדרכים שונות. ודרך אגב, הוא לא היחיד. גם בחו"ל זה ככה. הרבה מאוד מהמוסלמים באירופה, כשהם מדברים בצרפתית, גרמנית או אנגלית, הם דבש וחלב. לעומת זאת כשהם מדברים בערבית אל הציבור שלהם, הם מעלים מסרים בעייתיים מאוד".

לפי התרשמותך, מה החזון שנושא אחמד טיבי?

"אחמד טיבי פועל לביטולה של המדינה היהודית והפיכתה של ישראל למדינה ערבית. הוא רק משתמש בכלים הדמוקרטיים שמדינת ישראל מעמידה לרשות כל אדם, כי לרצות לשנות את אופייה של המדינה זו לא עבירה על החוק. כל הבעיה היא שהוא נכנס לכנסת עם כזאת אג'נדה בניגוד ל'חוק יסוד: הכנסת' סעיף 7א', שאומר שלא יהיה אדם מועמד לבחירות לכנסת אם יש במטרותיו או במעשיו, לרבות בהתבטאויותיו, במפורש או במשתמע, שלילת קיומה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית, או תמיכה במאבק מזוין של מדינת אויב או של ארגון טרור נגד מדינת ישראל. זו לשון החוק".

ובג"ץ, שמאשר את התמודדותם בכל מערכת בחירות, לא מבין את זה?

"ודאי שהוא מבין, אבל זו גם המגמה של בג"ץ - לבטל את העובדה שהמדינה הזאת היא מדינה יהודית. מספיק לראות כמה היתרים בג"ץ נותן לאיחוד משפחות, כשתמיד גברים ערבים ישראלים מביאים נשים פלשתיניות לכאן מעזה, מהר חברון. ככה גדל לנו בתוכנו, גם בנגב, לא רק דור של בדואים אלא דור של פלשתינים".

הוא פרלמנטר ותיק, כמעט 30 שנה בכנסת ישראל.

"הוא מביא לכנסת אג'נדה פשוטה: להביא כמה שיותר הישגים פוליטיים למגזר הערבי. כדאי לראות מה קרה בלבנון כדי להבין מה עלול לקרות אצלנו. לבנון נוסדה למען הנוצרים, כמסקנה מטבח הנוצרים הארמנים והאשורים במלחמת העולם הראשונה. אלא שאז, המהפכה האסלאמית באיראן הצליחה לחדור ללבנון החל מתחילת שנות ה־80 ולהקים את חיזבאללה, בין השאר בזכות מחלוקות בקרב הנוצרים. השיעים למדו עם השנים לנצל את המחלוקות בקרב הנוצרים כדי להשתלט על מערכות המדינה, עד למציאות שבה לבנון היום אינה נשלטת עוד בידי הנוצרים אלא בידי השיעים. המצב אצלנו עלול להיות דומה", מתריע ד"ר קידר.

"בגלל מחלוקות בין יהודים עלול המיעוט האסלאמי לתפוס עמדות דוגמת מה שכבר מתרחש, יושבי ראש ועדות בכנסת וסגנות יושב ראש הכנסת, וכשתורכב ממשלה שתסתמך עליהם הם ידרשו משרות ממשלתיות. זה יהיה סופה של מדינת ישראל כמדינת היהודים. מה לא ברור פה?", הוא מזדעק, "אנחנו לא מאוחדים, ולשם הוא מכוון - לקרעים ולבקעים בקרב הציבור היהודי, כדי לעשות את מה שחיזבאללה עשו ללבנון. זה כל הסיפור. כשאנחנו רואים אותו חבר בכנסת ישראל, אנחנו צריכים לראות את חיזבאללה משתלט על לבנון. זה אותו דבר. צריך להעיף אותם מכל המדרגות, וגם את בג"ץ שהכשיר אותם. הרי ועדת הבחירות פסלה אותם, כך זה בכל מערכת בחירות מחדש, ובג"ץ מכשיר אותם בניגוד לחוק. משם מתחילה הבעיה".

אל תתפשרו על דירה

פרטים בעמוד 23
במוסף נדל"ן המצורף לגיליון זה

גבעת הודיה

אשכולות (ע"ר)
מרכזי הסיור והתודעה של ישראל

משרד ההתיישבות והמשימות הלאומיות

האגף לתרבות יהודית יוצרים חיבור לנשמה

שיירות

סיורי בוטיק למבוגרים בחנוכה

שלישי-רביעי | כ"ח - כ"ט כסלו תשפ"ז | 8-9.12.2026 | 18:00-21:00

סטודיו בת עמי

צפון:

- **שרשרת הדורות של לוחמי צפת מהחשמונאים ועד תש"ח**
  מרכז תודעה רוח צפת
- **סיפור הקמת המושבה זכרון יעקב בחנוכה תרמ"ב**
  מסו"ל בשבילנו
- **מערה, מעיין ומנורה - חוויה מרתקת של חיבורים בפקיעין**
  מסו"ל מורשת הגליל העליון

ירושלים:

- **אור בשכונת הבוכרים, סיפורן של עדות בשכונת פאר**
  מסו"ל חברון
- **השטאטל הירושלמי - נרות חנוכה בשערי חסד וסביבותיה**
  מדריכי אשכולות
- **עיר עוטפת אור - סיפורי חנוכה בעיר העתיקה**
  מסו"ל ראשית ירושלים
- **נחלאות שמאחורי החלונות - מעשי חסד וגבורה בימים ההם בזמן הזה**
  מדריכי אשכולות
- **חנוכיות על הגבול בנופים המשתנים של העיר - מוסררה, מאה שערים והעיר העתיקה**
  מסו"ל עיר דוד
- **קסם השכונה המאגדת בתוכה שכונות רבות וקטנות - נחלאות**
  מסו"ל בשבילוד

New! 4 Boutique Tours in English for Adults During Hanukkah

1. **Tiberias:**
   The Lost Treasures
   Guided by Kinneret Field Study Center
2. **Tzfat:**
   A Festival of Light and Song
   Guided by Ascent Center
3. **Jerusalem:**
   A City Wrapped in Light
   Guided by Reishit Jerusalem Field Study Center
4. **Jaffa:**
   Old Jaffa After Dark
   Hebron Tour Center

עלות: 45 ₪ למשתתף!

להרשמה היכנסו לאתר או סרקו:
Scan the QR Code to register
www.eshkolot-il.com

לפרטים: For details:
053-3035067 | 08-6630030

צילום מסך

◄ "המטרה שלהם היא לחשוף את חיילי צה"ל לפגיעה. הם מנוכרים לחיילי צה"ל". מתוך הפרומו של 'זמן אמת'

תעמולה בכספי הציבור

תחקירים שמסכנים את חיילי צה"ל, ראיונות מתחנפים לתומכי טרור והדחה של עיתונאים שאינם מתיישרים עם הקו – תאגיד השידור הציבורי מקבל מהמדינה תקציבי עתק, ובאמצעותם הוא מייצר תכנים שמכוונים לשרת אליטה צרה המחזיקה בדעות קיצוניות ◄ ממשלת הימין ניסתה לאזן את המועצה הציבורית המנהלת, אבל בג"ץ כהרגלו פסל אותה ◄ והציבור הרחב? לא צופה, רק משלם ביוקר על ערוץ שפועל נגדו

יוסף ארנפלד

כבר מרגע הפתיחה של תוכניתו 'פגישה' ב'כאן 11' במוצאי שבת האחרונה, סימן רוני קובן את הטון המפנק של הערב כולו: "דוקטור, כן דוקטור, אחמד טיבי, הוא האורח שלי הערב", פתח בעקיצה לעבר אייל ברקוביץ', שהושעה בעבר לאחר שהטיל ספק בתוארו של חבר הכנסת. במקום לערוך ריאיון נוקב עם מי ששימש בעבר יועצו של ערפאת, ורק לאחרונה התארח בירדן אצל תומכי טבח שבעה באוקטובר, בחר השידור הציבורי להעניק לו במה נוחה ומחבקת, שנועדה להלבין אותו כשותף לגיטימי לממשלה עתידית.

טיבי, מרואיין רהוט וממולח, קיבל מרחב חופשי להציג את הנרטיב שלו על קרובי משפחתו שנהרגו ברצועה ועל הקיפוח של החברה הערבית, בעוד קובן - מראיין שיודע היטב לאתגר כשהוא חפץ בכך - העדיף להחריש מול טענות מקוממות. כך, כשטיבי דיבר על קיומם של "בלתי מעורבים" בעזה, נמנע קובן מלהזכיר לו את עדויות השבים מהשבי על אזרחים עזתים, מהם נשים, ילדים וזקנים, שלקחו חלק פעיל בחטיפה.

השיא נרשם כשקובן ניגש לשאלה אם חמאס הוא ארגון טרור, לאחר התנצלות מראש על "השאלה שנמאס לך לענות עליה", והסתפק בהצהרתו הכללית של טיבי על התנגדות לטרור. קובן לא טרח לעמת אותו עם הביקורים המתועדים שלו בבתי משפחות של רוצחי יהודים, או עם אמירתו המפורסמת מהעבר: "כן, המשפחה שלי שהידים, אני גאה בהם".

הריאיון המלטף עם טיבי אינו נורת האזהרה היחידה המעידה על האג'נדה החד־צדדית שמוביל תאגיד השידור הציבורי. מגמה זו מקבלת ביטוי מובהק גם סביב תוכנית התחקירים 'זמן אמת' ב'כאן 11', בעניין תחקיר על 'נוהל יתוש', שבמסגרתו צוות לוחמים שפעל במשך שבועות במנהרות עזה נעזר בתושבים מקומיים. פרסום המידע הזה בעיצומה של מלחמה מסב נזק ישיר ללוחמי צה"ל. בהתאם לכך, עוד בטרם שודר הפרק המלא ורק נחשף הפרומו, התעוררה סערה ציבורית נרחבת ונשמעו קריאות לגנוז את התחקיר המסכן את לוחמינו - דרישה שנכון לכתיבת שורות אלו לא נענתה בחיוב.

בצל הדברים הללו, אי אפשר להתעלם מפרשת סיום דרכה של המגישה איילה חסון בתאגיד, שהתפוצצה בעקבות דבריה בשידור על החברה הבדואית, כשאמרה בריאיון לרדיו 'גלי ישראל': "מה זה גוש השינוי? נשים בדואיות בנגב, עם רעלות, שלרוב הן נשים מוכות. ואחרי שהן מתבגרות ונהיות 'קשישות' בנות 26, הבעל מביא עוד איזו אישה. ואחרי שהיא מגיעה לגיל 25, הוא מביא עוד אישה. והרי פוליגמיה זה אסור במדינת ישראל, אז הוא בכלל מתגרש ממנה - אבל היא נשארת, וכל כספי הביטוח הלאומי עוברים לילדים".

חסון אומנם חזרה בה והבהירה את דבריה בהתנצלות פומבית כשאמרה: "אני מבקשת להתייחס לדברים שאמרתי בריאיון לרדיו גלי ישראל, בנוגע לנשים בחברה הבדואית בנגב. אני מבקשת להבהיר שלא הייתה לי שום כוונה לפגוע בשום אישה, ומי שנפגעה מדבריי אני מתנצלת בפניה מעומק הלב". למרות שוועדת האתיקה הסתפקה בהתנצלות זו, הנהלת חטיבת החדשות של 'כאן 11' דרשה ממנה בהמשך להקריא נוסח הבהרה והתנצלות מוכתב גם בשידור חי בטלוויזיה. חסון סירבה לדרישה זו, שהובילה בסופו של דבר לסיום דרכה בתאגיד.

"גוף שמעניק תוכן מעולה"

צילום מסך

ציקו מנשה, לשעבר המשנה למנהל חטיבת החדשות של התאגיד: "אני כציבור רוצה לממן גוף שידור שייצר לי תכנים דיגיטליים מעולים, תכנים טלוויזיוניים שאין להם מתחרים בטלוויזיה המסחרית. בעיניי זה קריטי במדינה דמוקרטית. אם נפקיר את כל המגרש לכוחות השוק, נקבל תוכן זבל להמונים בלבד, כי מה שיקבע זה הכסף וכמות העיניים שצופות"

גם בתוך התעשייה עצמה יש מי שמתקשים להבין את התנהלות התאגיד בפרשה. בעיצומו של העימות המתוקשר עם ההנהלה, איילה חסון זכתה לקבלת פנים חמה ותשואות בכנס הקרן למנהיגות ציונית בירושלים. למשמע מחיאות הכפיים, היטיבה חסון לתאר את הניתוק של מקבלי ההחלטות כשאמרה: "זה הפער שבין טוויטר פינת 'הארץ' לבין עם ישראל".

במהלך פאנל תקשורת שהנחתה בכנס, מתחו שני בכירים בתעשייה - מנכ"ל התאגיד לשעבר אלדד קובלנץ והמפיק רם לנדס - ביקורת חריפה על התנהלות הערוץ. קובלנץ לא היסס להגדיר את המשבר מול חסון כ"אירוע ניהולי כושל" והסביר: "נאמר משהו בכלל בערוץ אחר, איילה התנצלה - מבחינתי האירוע תם. לגבי מה המוטיבציות ולמה זה קרה - אין לי מושג, אני מניח שאיילה יודעת יותר ממני. אני הייתי נוהג אחרת". בעוד חסון עצמה הבהירה כי "יוחסו לי כוונות ודברים שלא היו בשיחה הזאת", לנדס סיכם את התנהלות התאגיד במילים חדות עוד יותר: "זה על גבול ההזוי מה שקרה שם".

נוסף על כך, כשבוחנים את הרכב המשתתפים בפאנלים, את בחירת המרואיינים ואת הקו המערכתי בתאגיד השידור הציבורי, עולה תמונה שמציבה סימני שאלה נוקבים באשר לכיוון שאליו נושבת הרוח בשידורים - הטיה חד־משמעית שמאלה, באופן שאינו משקף את מגוון הדעות בחברה הישראלית. מציאות זו צורמת במיוחד נוכח העובדה שפעילות התאגיד ממומנת במלואה מכספי משלם המיסים הישראלי.

מנגד, צ'יקו מנשה, לשעבר המשנה למנהל חטיבת החדשות של התאגיד, סבור כי דווקא ממרחק הזמן, לאחר שנים מחוץ למערכת, מתחדדת חשיבותו של הגוף. "הצורך בשידור ציבורי אקוטי בימינו יותר מתמיד", אומר מנשה בשיחה עם 'בשבע', "אני כציבור רוצה לממן גוף שידור שייצר לי תכנים דיגיטליים מעולים, תכנים טלוויזיוניים שאין להם מתחרים בטלוויזיה המסחרית, ולא פחות מזה - שידורי חדשות ברדיו ובטלוויזיה שלא מושפעים משיקולים מסחריים של רייטינג ומסוגלים לתת לציבור נטו חדשות. בעיניי זה קריטי במדינה דמוקרטית. אם נפקיר את כל המגרש לכוחות השוק, נקבל תוכן זבל להמונים בלבד, כי מה שיקבע זה הכסף וכמות העיניים שצופות".

מנשה מדגיש את הייחודיות של התאגיד בשירות לכל האוכלוסייה, תחום שלדבריו הערוצים המסחריים כלל אינם נוגעים בו. "איזה גוף שידור ייצר סדרות איכות, ישדר ברדיו במגוון שפות לכל המגזרים שקיימים בישראל? איזה גוף שידור יעניק במה קבועה לתוכנית מיצוי זכויות כמו של ד"ר גילי תמיר? זה נטו שירות לציבור".

לשיטתו, נתוני הצפייה וההאזנה מוכיחים שהציבור דווקא מביע אמון מלא בתאגיד. "הציבור מצביע בעיניים, באוזניים וברגליים בצריכת התוכן של התאגיד - קודם כול בדיגיטל, וגם ברדיו ובטלוויזיה הלא־ליניארית. הצריכה ההמונית מעידה על הצורך, הביקוש וההצלחה שלהם". את המתקפות על תקציב התאגיד תולה מנשה באינטרסים כלכליים צרים: "אין לי ספק שהקולות שקוראים לפגוע במימון התאגיד מונעים על ידי בעלי עניין עסקיים, שבעיקר סובלים מהגוף היציב שמעניק תוכן מעולה במקום שהם יגזרו קופונים כספיים על עוד תחנת שידור אזורית וכדומה".

באשר לסערת סיום דרכה של איילה חסון בתאגיד, מנשה מגבה לחלוטין את החלטת ההנהלה. "לתאגיד יש תקנון אתיקה ברור, לעיתונאיו יש חובה לנהוג על פי אמות המידה שהוא מגדיר, ולהנהלה יש חובה ציבורית ברורה לוודא שכך הם פועלים. אני סומך לגמרי על הנהלת התאגיד הנוכחית בשיקוליה".

שורה שאסור לסטות ממנה

בניגוד גמור לעמדתו של מנשה, חנן עמיאור - סופר, מבקר תקשורת ומגיש הפודקאסט 'לימין שור' - מציג תמונת מצב חריפה ורואה באירועים האחרונים חלק ממנגנון מתוזמר היטב. "הדברים קשורים זה בזה, הכול מתנהל לפי אותה רוח מפקד ואותה אחדות שורה שאסור לסטות ממנה אפילו מילימטר, ומי שסוטה ממנה מילימטר מוצא את עצמו בחוץ, כמו איילה חסון", קובע עמיאור.

צילום מסך

חנן עמיאור: "כבר לפני שנתיים פקעו כהונותיהם של שבעה מתוך 12 חברי המועצה, והחוק קובע שאסור לקבל החלטות בהרכב חסר. יצחק עמית נתן להם את הרשות להמשיך לכהן רק בחמישה מתוך 12. כל מה שאנחנו רואים – ביזה של קרוב למיליארד שקל מכספי הציבור כדי להפוך את התאגיד הציבורי לערוץ תעמולה אנטי־ישראלי – זה בניגוד לחוק"

מבחינתו, הבעיה אינה מסתכמת רק בקו המערכתי אלא בעצם חוקיות התנהלותו של הגוף כולו. עמיאור מבקש לחדד נקודה שלדבריו נעלמת לעיתים מהשיח הציבורי: את מדיניות התאגיד, את מינוי המנכ"ל ואת ההנהלה מכתיבה מועצה ציבורית בת 12 חברים, המתמנה על ידי ועדת איתור שאת העומד בראשה ממנה שר התקשורת לכהונה של חמש שנים.

בפועל, המנגנון הזה אינו מתפקד כיום ופועל בניגוד לחוק. "כבר לפני שנתיים פקעו כהונותיהם של שבעה מתוך 12 חברי המועצה, והחוק קובע שאסור לקבל החלטות בהרכב חסר", מסביר עמיאור, "יצחק עמית נתן להם את הרשות להמשיך לכהן רק בחמישה מתוך 12. גם כהונתו של מנכ"ל התאגיד פקעה כבר לפני חודשים, ויצחק עמית אמר לו: 'אתה ממשיך לכהן'. זה בניגוד לחוק. כל זה נועד כדי למנוע הקמת ועדת איתור לפי החוק, משום ששר התקשורת שלפי החוק ממנה אותה הוא שלמה קרעי. כל מה שאנחנו רואים - ביזה של קרוב למיליארד שקל מכספי הציבור כדי להפוך את התאגיד הציבורי לערוץ תעמולה אנטי־ישראלי - זה בניגוד לחוק".

בנוגע לתוכני השידור עצמם, עמיאור משוכנע כי אין מדובר במקריות. "ברור שלעולם לא תראה ב'זמן אמת' או אצל רוני קובן פרק שמחמיא לממשלה או לימין, וברור שאיילה חסון - זה היה רק שאלה של זמן עד שלא יוכלו יותר לשאת את הנוכחות שלה, ויחליפו אותה למרבה הסמליות בחן ליברמן - אחת העיתונאיות הכי מזוהות עם השמאל שיש בתקשורת".

לדבריו, הבחירה במחליפתה של חסון מעבירה מסר ברור לציבור: "הם בעצם אומרים: 'אנחנו מצפצפים עליכם, אנחנו מצפצפים על החוק, יש לנו את בג"ץ ששובר בשבילנו את החוק, ואנחנו נמשיך לקחת את הכסף שלכם כדי להסית נגדכם'. זה בא לידי ביטוי בניסיון לפגוע בחיילי צה"ל, שזו בעצם המטרה של התחקיר על 'נוהל יתוש', מתוך ניכור גמור לחיילים ולסבל של התושבים בערים המעורבות - שלהם מאותתים שהם גוזענים בגלל המחאה נגד אלימות השכנים הערבים שלהם - וכמובן בהסתה נגד הממשלה והציבור הרחב שבחר בה".

בהתאם לכך, עמיאור אינו מסתפק ברפורמה נקודתית אלא קורא לסגירת שידורי האקטואליה של התאגיד לחלוטין. "יש לנו עניין עם תאגיד שאותו חייבים פשוט לסגור, לפחות את מחלקת האקטואליה שלו", הוא אומר בהחלטיות, ומציין כי גם החלפת ההנהלה בעתיד לא תפתור את הבעיה המובנית: "אין מקום לשידורי אקטואליה, שהם בהגדרה שנויים במחלוקת, מכספי ציבור. אם ימונה מחליף לגולן יוכפז והוא יחזיר את איילה חסון במקום חן ליברמן, אז השמאל יכעס. האם בכלל יש מקום לתאגיד אחר שעוסק בקידום התרבות הישראלית, על זה אפשר לדבר באופן אחר לגמרי, וגם שם יש בעיה, כי השליטה של השמאל קיימת גם בוועדות סינון ואישור תקציבים של פרויקטים תרבותיים. ראינו את זה בסדרות תעודה ודרמה כמו 'שעת נעילה', שהיו מוטות לחלוטין. אבל במתכונת הנוכחית, אין לזה שום זכות קיום".

התזמון של הסערות האחרונות הוא מקרי, או שבתאגיד קיבלו רוח גבית מתוצאות הבחירות?

"ברור שתוצאות הבחירות הפיחו בהם רוח קרב, לדעתי אגב בטעות - מתוך שגיאה של הבנת המציאות הפוליטית. אבל הם מפרשים את המצב כניצחון שלהם, ולכן הם עושים את הדברים האלה. אנחנו חייבים להיות מחויבים לתיקון העוול הזה: פשוט לסגור את התאגיד".

עמיאור משוכנע כי התחקיר על 'נוהל יתוש', שנועד לפגוע בחיילי צה"ל ולהחליש אותם, אינו מקרה בודד אלא חלק ממדיניות עקבית. "תהיה בטוח שיש להם עוד כמה תחקירים כאלה במחסנית, שהמטרה שלהם היא לחשוף את חיילי צה"ל לפגיעה. הם מנוכרים לחיילי צה"ל. כמה שהם יגידו עד מחר שזה לא נכון, זאת האמת - זה מה שמשתקף מהשידורים שלהם: ביקורת מתמדת על צה"ל והבעת ספק בצדקת הפעולה בעזה. אסור שזה יהיה בכסף ציבורי".

מה האינטרס להמשיך ולהפיק תכנים כאלה חרף נתוני הרייטינג הנמוכים של הערוץ?

"בדיגיטל יש להם יותר צפיות מאשר ברייטינג בזמן אמת. מעבר לכך, התאגיד הוא מפעל ענק שמספק עבודה למאות עיתונאים, שמניעים את מפעל התעמולה של השמאל. אנשים לא מוותרים כל כך מהר על הפוזיציות האלה. מאות אנשים מתפרנסים מזה, וכמו שאנחנו רואים, מי שלא מתיישר לפי השורה כמו איילה חסון - מוצא את עצמו בחוץ. אנחנו מחויבים לשנות את הדבר הזה. אם זה לא ילך בקונסטלציה הפוליטית הקרובה, אז זה ילך בזאת שאחריה. אסור שהדבר הזה יימשך. אנחנו פשוט צריכים להיות מחויבים ליעד הזה, ולא לאבד קשר עין עם המטרה הזאת אפילו לרגע אחד".

"פשע נגד חופש הביטוי"

זוועית נוקבת אף יותר מציג עורך הדין זיו מאור, מנהל החדשות ברדיו 'גלי ישראל', לשעבר יושב ראש 'האגודה לזכות הציבור לדעת', השולל מן היסוד את עצם הצורך בגוף שידור הממומן מכספי ציבור. מבחינתו, הסוגיה חורגת בהרבה מניהול כושל או מהטיה נקודתית. "השידור הציבורי הוא פשע נגד חופש הביטוי. אין לו הצדקה בשום מדינה דמוקרטית. הוא שריד של תקופות שבהן ניתן היה בדוחק להצדיק אותו", הוא אומר נחרצות.

מאור מפרק לגורמים את שתי ההצדקות המסורתיות לקיומו של שידור ציבורי, וטוען כי מעבר לעובדה שמעולם לא הוכיחו את עצמן במבחן המציאות, ההתפתחות הטכנולוגית הפכה אותן ללא רלוונטיות

צילום מסך

◄ "ריאיון מתרפס שמטרתו להפוך את האיש הלא לגיטימי הזה ללגיטימי". רוני קובן מראיין את אחמד טיבי

צילום: חיים גולדברג פלאש 90

◄ "את יוכפז עניין דבר אחד: שהתאגיד יתיישר עם עשרת הדיברות של הפרוגרס". מנכ"ל התאגיד גולן יוכפז

בעליל. "ההצדקה הראשונה היא הרצון לתת במה לקולות שאין הצדקה מסחרית להשמיע אותם - לדוגמה, שלקבוצות מיעוט כמו בני העדה האתיופית תהיה טלוויזיה", הוא מסביר.

לדבריו, אף פעם לא ראינו תאגיד שידור ציבורי בעולם שמצטיין במתן ביטוי אפקטיבי למיעוטים. "בסוף מישהו צריך להחליט איזו קבוצה תקבל ביטוי. ההחלטות הללו אקראיות לחלוטין, וכמו כל גוף ממשלתי חסר אחריותיות כלפי הציבור, בסוף זה הולך למקורבים לפי שיקולים לא ענייניים", הוא גורס, "מעבר לכך, הנחת היסוד הזאת נשענה על כך שעד שנות ה־90, הקמת אולפן טלוויזיה עלתה עשרות מיליוני שקלים. היום לכל אחד מאיתנו בכיס יש מכשיר שכוח השידור וההפקה שלו עולה עשרות מונים על האולפנים של פעם. אם יוצר מהעדה האתיופית יפיק סרטון טוב ויעלה אותו לרשתות, הוא יגיע לציבור הרחב. הוא לא צריך תאגיד של מיליארד שקל בשביל זה".

גם את ההצדקה השנייה - הרצון לנתק את העבודה העיתונאית מלחצים כלכליים של בעלי הון ומפרסמים - דוחה מאור על הסף: "טוענים שאם 'קשת' נמצאת בבעלות בעלי השליטה בקוקה קולה, ועיתונאי ב'חדשות 12' ימצא חלילה בעיה במוצר - הבעלים יגנוז את התחקיר. הטיעון הזה מעולם לא החזיק מים, כי תמיד יש ערוץ מתחרה שיש לו אפילו תמריץ כלכלי לחשוף את זה. יתרה מכך, זה לא נכון גם במבחן המציאות: יצא לי לעבוד בעבר עם איש תקשורת מרשות השידור שערך 'תחקיר' על מוצר מסוים, וכשהצבעתי על פגמים בכתבה הוא הודה בפניי שהחברה שיצאה הכי טוב בכתבה פשוט שילמה לו אישית הרבה מאוד כסף כדי לשדר אותה. התפיסה שאינטרסים מסחריים עלולים להשחית נכונה גם לגבי בני אדם וכתבים בדרג נמוך - ולהפך, הרבה יותר קל להשפיע כך על אדם בודד מאשר על תאגיד".

לשיטתו, פרשת סיום דרכה של איילה חסון היא תוצאה ישירה של אותו עיקרון מובנה - היעדר אחריותיות כלפי הצופה. "האתוס של השידור הציבורי אומר: 'אנחנו לא מסחריים, ולכן אנחנו נקיים מאינטרסים פסולים'", מנתח מאור, "גוף תקשורת מסחרי חייב דין וחשבון לקוראים ולצופים שלו; אם תייצר תוכן משעמם או מנותק, הקהל ינטוש, המפרסמים ייעלמו והעסק ייסגר. לכן העיתונאי והעורך מחויבים לקהל שלהם. המנגנון הזה פשוט לא קיים בשידור הציבורי, ומשהו אחר מחליף אותו: פקידים ומנהלים שיושבים ומחליטים לפי קריטריונים שרירותיים מה ישודר ומה ייגנז, איזה עיתונאי יקבל במה ואיזה עיתונאי יצונזר".

כאשר עולה סוגיית נתוני הצפייה הנמוכים של שידורי החדשות ב'כאן 11', שצנחו לאחרונה לשפל של כ־0.3 אחוזי רייטינג (כ־7,000 צופים בלבד), מאור טוען כי התאגיד יצר לעצמו מנגנון חסין מפני כל ביקורת. "אי אפשר לנצח את התאגיד בסוגיית הרייטינג. אם הרייטינג גבוה, מה שכמעט לא קורה, יגידו: 'וואו, תראו כמה אוהבים אותנו'. ואם הרייטינג נמוך, הם יגידו: 'מה אתם רוצים? אנחנו גוף לא מסחרי, אנחנו קיימים בדיוק בשביל זה'. לא מזיז להם שהרייטינג נמוך, כי הם יכולים להצטדק: 'אנחנו מביאים תוכן איכותי, תוכן שחשוב שהציבור יראה, לא תוכן שהציבור רוצה לראות'. זו אמירה אדנותית ומתנשאת, שמתיישבת עם הקומוניזם באשר הוא".

התפיסה הפטרונית הזאת, לדבריו, היא שמסבירה גם את ההתעקשות להדיח את איילה חסון. "מבחינתם, הדבר הנכון הוא שאיילה חסון תתרפס. היא אפילו לא דיברה לא יפה על נשים בדואיות, אלא פשוט העזה לסטות מהקו שמפלגת הפקידים מתווה. עוצמת הצפצוף שגולן יוכפז צפצף על רוב הציבור - שדווקא מסכים עם חסון ומבין שהדברים ששיתפה אינם סטיגמות נבובות - היא בלתי נתפסת. את יוכפז עניין דבר אחד: שהתאגיד בהנהלתו יתיישר עם עשרת הדיברות של הפרוגרס ולא יסטה מהם במילימטר. לכן, מי שאומר דברים כאלה חייב 'ללכת לקנוסה', וברגע שהיא סירבה להתכופף, היא כבר לא שם".

המעבר ההולך וגובר של עיתונאים ימניים לערוצים כמו ערוץ 14, לא מרוקן את התקשורת הממוסדת אפילו מ"עלי התאנה" שלה ומותיר את הזירה מופקרת?

"קודם כול, זה לא מדויק שרק ערוץ 14 קולט אליו את הפליטים הימניים של התקשורת הממוסדת - קיים היום גם ערוץ 15 (i24NEWS), ששם לעצמו את דגל האיזון. אבל הנקודה העיקרית היא שהתקשורת הממוסדת - הן השידור הציבורי והן הערוצים המסחריים 12 ו־13, המפוקחים באגרסיביות על ידי הרשות השנייה - מתקיימת בחסות פרוטקציה של הפקידות הממשלתית. הם היחידים שמשוכנעים שמה שמצופה מהם הוא להתיישר עם קו המפלגה ולא לאפשר פתחון פה מינימלי למי שסוטה ממנו, למעט חריגים בודדים כמו עמית סגל. בגלל מנגנוני הפיקוח המגוננים עליהם, הם מנותקים מהעדפות הקהל, אינם מכירים את הציבור הישראלי כמות שהוא, ובטוחים שישראל המשתרעת ממערב לנתיבי איילון היא הציבור היחיד שקיים".

מיושרים עם ערכים פרוגרסיביים

מאור רואה קו ישיר המחבר בין הדחתה של חסון, הריאיון המלטף של רוני קובן עם אחמד טיבי והתחקיר על 'נוהל יתוש'. מבחינתו, מדובר בהרחבה שיטתית של גבולות הלגיטימציה הציבורית: "זה לחלוטין אותו קו, זה 'חלון אוברטון'. אחמד טיבי הוא תומך טרור, הוא לא לגיטימי, ואסור על פי חוק שיהיה חבר כנסת. כדי להפוך את האיש הלא לגיטימי הזה ללגיטימי, הוא צריך ריאיון מתרפס אצל רוני קובן".

באותה נשימה, מאור מכוון את הביקורת החריפה ביותר כלפי התחקיר של 'זמן אמת' על 'נוהל יתוש', שאותו הוא מגדיר חציית קו אדום מסוכנת: "זה בכלל שלב אחד מעל כל הסיפור הזה - ממש לשים רגליים לצה"ל ולסנדל אותו בכל דרך אפשרית".

בתגובה לשאלה מדוע הממשלה הנוכחית אינה מצליחה לבלום את התופעה, מאור תוקף גם את אוזלת ידו של הדרג הפוליטי. "הכנסת הזאת וממשלת הימין התאפיינו בהרכנת ראש בלתי מוצדקת בפני הממסד. הממשלה קיבלה החלטה חוקית לסגור את גלי צה"ל, ושר התקשורת הוא בעל הבית של התדרים ויכול להוציא צו שמפסיק את קיומה. הבעיה היא בממשלה שהפקירה את זכויותיה אל מול הדורסנות של השופטים והפקידים".

בנוגע לתאגיד השידור עצמו, מאור מבקש לנפץ גם את המוסכמה הרווחת שלפיה יש להפריד בין מחלקת החדשות המוטה לבין מחלקת התרבות והדרמה המוערכת. "אין פריים אחד שיצא תחת ידו של התאגיד שאיננו אינדוקטרינציה שמאלנית על מלא. גם כשהם עושים סרט שמציג בצורה נעימה לעין את הדתיים הלאומיים, את המתנחלים או את החרדים - בסוף הסאבטקסט ומוסר ההשכל תמיד מיושרים עם הערכים הפרוגרסיביים. והסיבה שהם היחידים שעושים תוכן מושקע היא שיש להם מיליארד שקל לבזבז. ברגע שתסגור את התאגיד, כל היוצרים הללו ימצאו בית בשוק החופשי - יש דרך להרוויח מסדרות איכותיות כשלא מתחרים בגוף ממשלתי עתיר תקציב".

לדבריו, מחקר שערך על מאות סקנדלים בתאגידי שידור ציבורי ברחבי העולם הדמוקרטי, הוכיח כי אין מדובר בתקלה מקומית אלא במאפיין מובנה. "לא מצאתי סקנדל אחד שבו שידור ציבורי הואשם בהטיה ימנית מדי. תמיד מדובר בהטיה שמאלה. שידור ציבורי הוא יוזמה שמאלנית מעצם הגדרתו, התערבות ממשלתית בשוק שיכול לפעול מצוין לבד, ולכן תאגידי השידור תמיד יקדמו את אג'נדת השמאל שלה הם חייבים את קיומם. גם הקריאה ההיסטורית של אורי אורבך זיכרונו לברכה 'הטובים לתקשורת' נתקלת במנגנון סינון מתוחכם - כפי שחוויתי על בשרי כשהתגייסתי לגלי צה"ל עד שהודחתי משם - שפולט החוצה כל מי שאינו מתיישר עם קו המפלגה".

בשורה התחתונה, מאור קובע נחרצות כי אי אפשר להסתפק בשינויים חלקיים. "לשידור הציבורי אין תקנה. לא מדובר באירוע נקודתי, ואירוע איילה חסון הוא רק סימפטום לבעיה המוטמעת במנגנון עצמו. לא יעזרו עוד פיקוח, גיוון באוכלוסין או תוספת של אלמנטים מסחריים. שידור ציבורי הוא שמאלני בהגדרה - וכשהציבור אינו שמאלני, השידור הציבורי מתעסק בתודעה ועושה תעמולה".

צילום: יח"צ

עורך הדין זיו מאור: "התקשורת הממוסדת מתקיימת בחסות פרוטקציה של הפקידות הממשלתית. הם היחידים שמשוכנעים שמה שמצופה מהם הוא להתיישר עם קו המפלגה ולא לאפשר פתחון פה מינימלי למי שסוטה ממנו, למעט חריגים בודדים כמו עמית סגל. בגלל מנגנוני הפיקוח המגוננים עליהם, הם מנותקים מהעדפות הקהל ובטוחים שישראל המשתרעת ממערב לנתיבי איילון היא הציבור היחיד שקיים"

אשכולות (ע"ר)
מרכזי הסיור והתודעה של ישראל

גבעת התחמושת
המרכז למורשת
מלחמת ששת הימים

סטודיו בת עין

ששה סיורים
בעקבות קרבות ששת הימים
מציינים ששים שנה
לשחרור ירושלים

סיורי חנוכה
בעקבות הגבורה והאור

שני-רביעי, כ"ז-כ"ט בכסלו תשפ"ז | 7-9 בדצמבר | 18:30-21:00

1 קו עירוני וההחטיבה הירושלמית
בעקבות החטיבה הירושלמית: מארמון הנציב, "הבית הבודד" והקרב בחורשה, דרך יער השלום ו"מעוז צור" של נעמי שמר ועד כיבוש אבו תור.

2 שכונות התפר ומעבר הגבול
הליכה בשכונות ממילא ומוסררה בעקבות המציאות של עיר חצויה ואתגרי היומיום של התושבים על הגבול עם ירדן, עד מעבר מנדלבאום ההיסטורי.

3 הרובע בששת הימים וסיום בכותל
סיור בסמטאות הרובע היהודי בעקבות ימי הקרב המכריעים, סיפורי התקומה והשיבה המרגשת אל העיר העתיקה, וסיום מרומם ברחבת הכותל המערבי.

4 שירים שפרצו את החומות
ממשכנות שאננים להר ציון: הרכבל הסודי, המנהרה, קו התפר וקרבות החטיבה הירושלמית והצנחנים - בליווי שירי התקופה של יצחק שלו וחיים חפר.

5 הקו העירוני
לאורך הגבול בדרום העיר: מארמון הנציב, בית ש"ץ, מצפה דוד והקרב בחורשה והאנדרטה שמול הארמון דרך יער השלום, אבו תור והתצפית על הר ציון והר הבית.

6 "הר הסודות" מובלעת הר הצופים
מהתצפית ששמשה כמקום האבל על המקדש דרך חזון האוניברסיטה, ועד ל-19 שנות מובלעת מבוצרת בשטח הירדני. סודות יחידת "מצוף" ותצפית מרהיבה.

האגף לתרבות יהודית
יוצרים חיבור לנשמה

לפרטים: 08-6630030 | 053-3035067
מידע על מסלולים נגישים באתר אשכולות

10₪ למשתתף!

להרשמה היכנסו לאתר או סרקו:
www.eshkolot-il.com

כפייה אינה אחדות

הקמת הישיבה בכפר הרא"ה הייתה צעד נועז מול הממסד של תנועת 'המזרחי', שלא ראה בחיוב ריבוי מוסדות בחינוך הדתי ◄ אבל הרב משה צבי נריה האמין באחדות שנובעת מגיוון, והתמיד בכך לכל אורך הדרך. במבחן התוצאה – הוא צדק ◄ לקראת י"ט בכסלו, יום השנה ה־31 להסתלקותו של המחנך הגדול

צילום: באדיבות המשפחה

◄ איסור הבמות מלמד שחפץ ה' הוא בעבודה מאוחדת ומשותפת. הרב משה צבי נריה זצ"ל

הרב אברהם וסרמן

בסוף מסע המושבות המפורסם של שנת תרע"ד הגיעה משלחת הרבנים לחיפה, שם היה סכסוך בין הגבאי שבנה בית כנסת חדש ובין רב שהמשיך להתפלל בישן. הראי"ה קוק נשא דרשה על "יצרא דבמת יחיד" שהחריב את אגודת היראים, כמו יצר עבודה זרה שהחריב את ההמון. הרבנים נשארו שם בשבת, ועד יום ראשון הצליחו להשכין שלום בין הצדדים (מתוך מסע המושבות תרע"ד).

במאמר "על יצרא דבמת יחיד" (ליקוטי הראי"ה חלק א, צניף מלוכה, עמ' 77), הוסיף הרב נריה להסביר כי האיסור לשחוט קורבן מחוץ למקדש נועד לא רק למניעת עבודה זרה, אלא גם למנוע יצירת פירודים שעלולים לצמוח באומה מחמת פגיעה במעמדו המרכזי של בית הבחירה. דווקא אצל תלמידי החכמים והצדיקים עלולות להתפתח "מחלוקות לשם שמיים", שיביאו להקמת עוד ועוד חוגים נפרדים ומסוכסכים. ועל כך בא איסור הבמות, ללמד שחפץ ה' הוא בעבודה מאוחדת ומשותפת, שבה כל החוגים, העדות והשבטים יכולים להקריב על אותו מזבח ובאותו בית מקדש.

וכאן הבן שואל, אם כן, מדוע הרב נריה הקים ותמך במוסדות שפרשו מהארגון שבו צמחו? המוסד הראשון הוא ישיבת בני עקיבא כפר הרא"ה. כיום הכול מתרפקים בחום ובחיבה על מוסד זה, שהיה הנחשון אשר בעקבותיו קמה רשת אדירת ממדים של ישיבות ואולפנות בני עקיבא. אלא שבימי בראשית לא היה הדבר פשוט.

בשנת תרצ"ח (1938) הוקמה בתל אביב ישיבת 'היישוב החדש' בראשות הרב משה אביגדור עמיאל, רבה הראשי של תל אביב ומראשי תנועת 'המזרחי', ובמימון התנועה. אלא שצוות הר"מים שהוכנס לישיבה היה מורכב כמעט כולו מרבנים חרדיים. מתחילה ביקש המזרחי מהרב נריה להיות המדריך הרוחני, כדי לתת למוסד צביון דתי־לאומי. אבל כשבא לפגוש את צוות הישיבה - חסמו אלה את דרכו. רק אז החליט להקים ישיבה עצמאית וביקש את חסותו של 'המזרחי'. אך כשפנה אל הרב מימון, מראשי התנועה, לבקש תקציב - קיבל סכום זעום, תוך אמירה שאין סיכוי למוסד כזה לקום.

> הכיתות בחמ"ד היו מעורבות, בנים ובנות ביחד, נגד הפסיקה המקובלת – לרבות זו של הרב קוק. חלק גדול מההורים שלחו את ילדיהם לחינוך חרדי, ורבים מאותם ילדים – ובעקבותיהם גם ההורים – פיתחו הזדהות עם ערכי החברה החרדית ולעיתים אף הפכו להיות חלק ממנה

הרב נריה לא התייאש, והחליט להקים את הישיבה בכפר הרא"ה, שבו כיהן הרב שאול ישראלי כרב היישוב. הרב ישראלי תמך מאוד בהקמתה של הישיבה, ולימד בה את השיעור הגבוה במשך כמה שנים. כמעט בלי תקציב, ובעיקר במסירות נפש של התלמידים ובתמיכה של חקלאי כפר הרא"ה, קמה הישיבה. לא למותר לציין כי הן הרב נריה והן הרב ישראלי היו בוגרי ישיבת מרכז הרב בראשותו של הראי"ה, אשר נפטר כחמש שנים קודם להקמת הישיבה.

הצורך בישיבה כזאת נבע מהמציאות הקשה שבה חלק מתלמידי התיכונים הדתיים, בוגרי החינוך הדתי שנפשם חשקה בתורה, נטשו אותם כבר בשלב צעיר לטובת ישיבות חרדיות. לפי פרסומי הג'וינט, 46.7 אחוזים מהבנים שנכנסו ללמוד בישיבות לא ציוניות בין השנים 1944-1964 היו בוגרי החינוך הממלכתי־דתי! חלק אחר נטש את חיי התורה, ולעיתים לא נותרו מתוך מחזור שלם אלא בודדים שהמשיכו בחיי

מבצעי חגים
מבצעי חגיגה
בשיווק השלם

(29.11-4.12.26) חג חנוכה ו'-ב'-ג' כפרו

אגסים ק"ג 2- ₪9.90

מנג'ו מהמם ק"ג 2- ₪9.90

מנג'ו ורוד ק"ג 2- ₪9.90

קיווי ק"ג 2- ₪5.90

תפוז/קלמנטינה ק"ג 2- ₪4.90

סלרי ק"ג 2- ₪3.90

סלק ק"ג 2- ₪2.90

מבצעי היכרות בינוס שיווק-רכישה ב"א - ב"ד כפרו (1-2.12.26)

ענבים אדומים ללא גרעינים 500 גרם | **ענבים ירוקים** ללא גרעינים 500 גרם | **מנגו** 1 יח' | **אבוקדו** 1 יח' | **מלפפון** 1 יח' | **עגבניות שרי** 250 גרם | **פלפל אדום** 1 יח' | **בצל יבש** 1 ק"ג | **תפוחי אדמה** 1 ק"ג | **גזר** 1 ק"ג | **בטטה** 1 ק"ג | **תפוחים** 1 ק"ג | **בננות** 1 ק"ג | **תפוזים** 1 ק"ג | **אשכוליות** 1 יח' | **לימונים** 1 יח' | **תפוחי עץ** 1 ק"ג | **אגסים** 1 ק"ג | **אפרסקים** 1 ק"ג | **שזיפים** 1 ק"ג | **נקטרינות** 1 ק"ג | **מלון** 1 יח' | **אבטיח** 1 יח' | **מלון גליה** 1 יח' | **מלון כתום** 1 יח' | **מלון צהוב** 1 יח' | **מלון קנטלופ** 1 יח' | **מלון הונידיו

צילום: בארכיונות המשפחה

בירושלים סעיף נפרד ובתל אביב מעורב כדי לא להרחיק את הנוער. הרב נריה עם חניכי בני עקיבא

תורה ומצוות.

כשהחלו הישיבות התיכוניות להתפתח קמה ביקורת חריפה מצד ראשי החמ"ד, שדגלו בשיטה של ריבוי לימודי חול ומעט לימודי קודש, כפי שהכירו ממערב אירופה. ביקורת מסוג אחר הייתה על "ניתוק": אנחנו מחנכים את הנוער להגשמה, לעבודה חקלאית ולבניין הארץ, נשמעה הטענה, ואתם סוגרים אותם בפנימיות ומחנכים אותם להיות "ישיבה בוחערס" המנותקים מהמציאות הישראלית ומהעם שבשדות. ביקורת נוספת הייתה על התחרות - יש לנו רשת של בתי ספר תיכוניים מצוינים בערים, מדוע אתם מקימים מערכת מתחרה? אין לנו תקציבים להרפתקאות פרטיות.

כשהלכה רשת הישיבות התיכוניות ושגשגה, והתלמידים הלכו ורבו, נוספה טענה חדשה של מנהלי התיכונים הדתיים וראשי מחלקת החינוך בישיבות המרכז של 'המזרחי': אתם לוקחים מאיתנו את התלמידים הטובים ביותר, את האידיאליסטים ואת בני המשפחות השורשיות, ומשאירים את בתי הספר התיכוניים שלנו מרוקנים מתוכן וממנהיגות נוער. כלומר, לטענתם, הוקמה מערכת אליטיסטית שמתעלמת מהשכבות החלשות.

לעומת התיכונים הדתיים שביקשו לגדל בוגרים דתיים, הישיבות התיכוניות שאפו - ולבסוף הצליחו - להקים דור של תלמידי חכמים, שאת רוב יומם מקדישים כבר בגיל צעיר ללימוד תורה. גם מי שלא המשיך במסלול לימודי קודש שנים רבות כדי להפוך לתלמיד חכם, ספג מטען גדול של תורה שהמשיך ללוות אותו בדרכי החיים והגן עליו מהשפעות שליליות. לא הייתה זו במת יחיד הנובעת מפינוק רוחני אלא צורך קיומי, שהמערכת לא השכילה לאפשר.

"מקל הנועם לא ייהפך למקל חובלים"

גם לאחר מהפכת הישיבות התיכוניות, רמת החינוך היסודי של זרם החמ"ד נותרה נמוכה. במערכת השעות היו פי שלושה לימודי חול מאשר לימודי קודש, מכיוון שמנהיגי החמ"ד נתנו משקל ערכי גדול יותר ללימודי החול. נכון להיום, בבתי הספר היסודיים של החמ"ד רק כשליש מהשעות (בממוצע) הן קודש.

הכיתות בחמ"ד היו מעורבות, בנים ובנות ביחד, נגד הפסיקה המקובלת - לרבות זו של הרב קוק. חלק גדול מההורים שלחו את ילדיהם לחינוך חרדי, ורבים מאותם ילדים - ובעקבותיהם גם ההורים - פיתחו הזדהות עם ערכי החברה החרדית ולעיתים אף הפכו להיות חלק ממנה. כך נוצר מצב שבו במהלך השנים פחתו האחוזים של התלמידים בחמ"ד, ואחוז התלמידים בחינוך החרדי עלה מאוד.

בשנת תשל"א פתחה קבוצת הורים יוצאי מרכז הרב גן חובה משותף עם הורי בית הספר 'מימון' בשכונת קריית משה בירושלים. בנוסף לתוכנית הקבועה הוסיפו, בתשלום ההורים, גננת־מורה נוספת שהעבירה לילדי הגן "נושא תורני". בעקבות ההצלחה, הציעו להורי 'מימון' להמשיך בשיתוף פעולה בפתיחת שלוש כיתות א' - כיתת בנים, כיתת בנות וכיתה מעורבת - ולאפשר לכל הורה לבחור את הכיתה הרצויה לו. אבל ההצעה נדחתה על ידם על הסף, מה שאילץ את קבוצת ההורים ההיא להקים את בית הספר 'נועם' במסגרת נפרדת. גם מאמציהם של בכירים במערכת החמ"ד ובעיריית ירושלים לשכנע אותם לשתף פעולה נתקלו בסירובם האידאולוגי של הורים שדגלו בחינוך מעורב לכתחילה, ולא היו מוכנים לפשרות. גם כאן - הרצון הבסיסי היה להשתלב במערכת ולקבל את הגוון הרצוי בחינוך ילדיהם, אלא שזו לא הסכימה. כשבית הספר 'נועם' הלך ושגשג רבו ההתנגדויות וההתנכלויות אליו, חלקן במניעת תקציבים, בניגוד לחוק.

נציג הקבוצה, הרב יעקב פילבר, מבכירי תלמידיו של הרב נריה, תיאר את שאיפתם ממסגרת בית הספר: "שיהיה בה רוח לאומית רעננה עם עושר של ידיעות וחוויות של אמונת־אומן וחיי תורה ומצוות". עוד טענו כי מערכת החמ"ד לא יצרה אצל הילדים הפנמה עמוקה של ערכי האמונה, וכתוצאה מכך רבים מהבוגרים לא יכלו לעמוד באווירה החילונית ששררה בצבא, ועזבו את הדת במהלך השירות.

במאמר שפורסם בעיתון 'הצופה', עיתון התנועה הדתית־לאומית, הסביר הרב פילבר כי ישנם ערכים חשובים יותר מאחדות המחנה. כשם שבזמן הקמת המדינה התפצל החינוך הממלכתי לשניים, ממלכתי וממלכתי־דתי, וזאת מתוך הבנה שערכי התורה חשובים מערכי האחדות, כך גם כאן: "כל זמן שאוכלוסייה אחת לא תשכיל לאפשר לאוכלוסייה האחרת לחיות על פי דרכה, יכולים אנו לשכוח מכל סיכוי של שיקום ואחדות במחננו".

שלושה שינויים עיקריים עמדו בבסיס הקמת 'נועם': לימודי קודש, העומדים בראש סולם המקצועות הנלמדים בבית הספר ומהווים לפחות 50 אחוזים מתוכנית הלימודים, המחנכים והמורים בכל המקצועות נוהגים בהליכותיהם והופעתם על פי ההלכה, והפרדה גמורה בין המינים. אברהם רון, מנהל האגף לחינוך דתי, כתב: "היום, לצערי, יש הקצנה משני הכיוונים ואין עדיין נכונות לוויתורים... חוגים כגון 'נאמני תורה ועבודה' נלחמים על 'קדושת' החינוך המעורב, ואינני מבין על מה הם מתעקשים. הרי רוב בתי הספר של 'המזרחי' בראשיתו היו נפרדים, כגון 'תחכמוני' לבנים ו'תלפיות' לבנות... מה רע בשינוי אם הוא שינוי לטובה? תמונת היהדות הדתית היום היא כה מגוונת, שהממסד החינוכי לא ילחץ אותה לאוניפורמיזציה (האחדה, במובן השלילי של הכנעת צד אחד לפי שיטת הצד השני)".

הרשת הלכה והתפשטה בתנופה גדולה בתחילת שנות השמונים, תוך ניהול מאבקים במקומות נוספים - רחובות, פתח תקווה, קריית אתא ועוד - שגם בהם ניסו ההורים לקבל מענה במסגרת החמ"ד, אך נענו בשלילה. עם השנים הלך החמ"ד ופתח את שורותיו בפני

> בוועידת המפד"ל בשנת תשמ"ז (1987) אמר הרב נריה: "כמו שהישיבות התיכוניות גרמו לכך שבהרבה בתי ספר תיכוניים דתיים קמו כיתות תורניות, קמה התעוררות לחזק את המערכות, גם כאן זאת תהיה הברכה. קנאת סופרים תרבה חוכמה, וכל אחד – אם יתמסר לבניין שלו מתוך רצון טוב לא לפגוע באחרים, אין כל ספק שתימצא הדרך"

רשת 'נועם', עד להפיכתה לחלק רשמי ממנו.

בראש המאבק על דמות החמ"ד ועתידו עמדו (ועדיין עומדים) 'נאמני תורה ועבודה', שטוענים כי 'נועם' ומוסדות אחרים שהתפתחו עם השנים גורמים ל"הקצנה דתית", "הסתגרות" ויחס שלילי ללימודי חול. זאת למרות שהמציאות מוכיחה שוב ושוב כי בוגרי החינוך התורני משתלבים - ופעמים רבות מובילים - בכל המערכות: צבא, אקדמיה, מדע, התיישבות, טיפוח אוכלוסיות חלשות ועוד.

כמה רבנים בכירים בציבור הציוני־דתי הביעו את עמדתם בעד רשת 'נועם': הרב שאול ישראלי, הרב הראשי האשכנזי הרב אברהם שפירא, והרב עובדיה יוסף. בוועידת המפד"ל שהתקיימה בשנת תשמ"ז (1987) מתח הרב נריה קו מחבר רעיוני־היסטורי בין מהפכת הישיבות התיכוניות למהפכת 'נועם': "אנחנו מאמינים באמונה שלמה שמקל הנועם חס ושלום לא ייהפך למקל חובלים, אלא כמו שהישיבות התיכוניות גרמו לכך שבהרבה בתי ספר תיכוניים דתיים קמו כיתות תורניות, קמה התעוררות לחזק את המערכות, גם כאן זאת תהיה הברכה. קנאת סופרים תרבה חוכמה, וכל אחד - אם יתמסר לבניין שלו מתוך רצון טוב לא לפגוע באחרים, אין כל ספק שתימצא הדרך".

רק 23 שנים לאחר הקמתו, ולאחר מאבקים מרים, זכה 'נועם' בשנת תשנ"ד (1994) למעמד רשמי והפך לחלק ממערכת החמ"ד. כיום הוא אחת משלוש הרשתות הגדולות של החמ"ד בשם 'נועם־צביה' (על שם הרב צבי יהודה קוק, מורה דרכם של מייסדיו וממשיכיהם), ומאוגדים בו בתי ספר יסודיים ותיכוניים לבנים ולבנות (בנפרד), בכל הארץ.

"מכריחים אותנו לברוח לתנועה קטנה"

בשנת תשל"ז (1977) יצאה לאור חוברת בשם 'קדושים תהיו', ובה הדרכות לצניעות בתנועות הנוער. המחבר היה הרב שמואל כ"ץ, תלמיד ישיבת מרכז הרב ובוגר תנועת בני עקיבא. רבנים רבים כתבו הסכמות לחוברת, ובהם הרב צבי יהודה הכהן קוק: "דבריך היקרים ראויים וחשובים... ומחזקים למחוזקים ומזרזים למזורזים, לעומת חולשת ההרגלים השטחיים הגלותיים באורחות גויים, להתגבר ולהוסיף אומץ לזכות בהתקיימות משאלותינו, שתרגילנו בתורתך ודבקנו וטהרנו וקדשנו במצוותיך, מתוך טהרת חוכמת אווירא דארץ ישראל בישע ה' בשיבת בניו לגבולם". לחוברת ניתנו גם הסכמותיהם של הרב שאול ישראלי, הרב עובדיה יוסף, הרב חיים דוד הלוי, הרב שמחה הכהן קוק והרב נריה.

להנהלת בני עקיבא, שבאותה עת הייתה מורכבת רובה ככולה מאנשי הקיבוץ הדתי, הייתה זו הפתעה גמורה. הרב נריה היה מי שהוביל במסירות ובהתמדה במשך עשרות שנים את תנועת בני עקיבא, חיבר את המנונה, יצק את דפוסי הטקסים שלה, והוכתר בתואר "אבי הכיפות הסרוגות". המהלך החדש שהוביל היה לא פחות מדרמטי, שכן לפתע התברר לכול כי ראה בתנועה מעורבת פתרון של בדיעבד. התגובות הקשות באו תוך התקפות על "התחרדות", "הקצנה" ועוד.

הרב נריה התערב בוויכוח הסוער, והעיד שבתחילת הדרך אכן הפריד בין בנים לבנות בסניפי בני עקיבא בירושלים, אך בתל אביב נמנע מכך משום שראה שהדבר ירחיק את הנוער. לכן, ברוב המקומות התנועה הייתה מעורבת, אך רק מחמת אילוץ. הסניף הנפרד הראשון הוקם בשכונת גבעת שאול בירושלים, והיה גדול ביחס לסניפים נפרדים אחרים, שכן אחוז ניכר של תלמידי 'נועם' התגוררו בסביבתו. את המאבק להשתלבות בתנועה הוביל סניף הרובע בעיר העתיקה, אבל משהתברר שהנהלת בני עקיבא עומדת בתוקף בסירובה לשלב אותו בתנועה, פרשו ממנה גם שאר הסניפים תוך שהם מבהירים: אנו לא ששים לפלג אך מכריחים אותנו לברוח לתנועה קטנה.

כך, בשנת תש"מ (1980), כעשור בלבד לאחר הקמת 'נועם', קמה תנועת 'אריאל', ששמה מבטא את התפילה והציפייה לבניין בית המקדש. היא נתנה מענה לתלמידי 'נועם' ולאחרים, שתנועת נוער מעורבת לא הייתה רלוונטית להשקפתם הדתית. את התנועה ליווה מראשיתה הרב משה צבי נריה, שדחף מאחורי הקלעים להקמתה כשנזדמנה האפשרות של תנועה נפרדת "לכתחילה". זאת בד בבד עם המשך תמיכתו בבני עקיבא. הרב נריה גם גייס לטובת התנועה החדשה את תמיכתן של דמויות תורניות חשובות: הרב צבי יהודה הכהן קוק והרב אברהם אלקנה כהנא שפירא.

מתוך רצון לנסות ולהתאחד בבוא היום, כאשר בני עקיבא יסכימו להכיל בתוכם את הסניפים הנפרדים, שמרו על אחידות בשמות השבטים, בחולצות התנועה ובצבע העניבות. אריאל הקימה סניפים רק במקומות שבהם עלתה דרישה לכך מקרב ההורים, כדי שלא לפגוע בסניפי בני עקיבא הקיימים. בעשרים השנים הראשונות לפעילות התנועה נערכו חמישה ניסיונות איחוד עם בני עקיבא, כולם ביוזמת אריאל, אך ההנהלה הארצית של בני עקיבא סירבה בעקביות לדון ביוזמה.

בתחילת שנות האלפיים, עם חילוף ההנהגה בבני עקיבא וכניסתם של גורמים תורניים להנהלה הארצית, התקבלה ההחלטה לאפשר לכל מקום לבחור אם ברצונו בהפרדה. לא למותר לציין כי תנועת אריאל בחרה במתכוון שלא לציין את שבת הארגון במועד שבו בני עקיבא מציינת אותה, כדי לאפשר להורים שילדיהם משתתפים בשתי התנועות להשתתף בכל האירועים.

כך ברבות השנים התקיימו דבריו של הרב נריה כי ההתחזקות בשמירת ההלכה - במוסדות החינוך ובתנועת הנוער - לא הפכה למקל חובלים אלא למקל נועם.

2021 2022 2023 2024 2025 2026

הייבד כיאל

'בשבע' השבוע - 25 שנה

עריכה: חגית רוזנבאום

היה לאגדה

אל"מ דרור וינברג, שברה מכל פרסום בחיין, יהיה לאגדה במותו ■ בבנתאון הצה"לי הוא "יכלל במסדר הנופלים המצומצם של מפקדים בכירים שמצאו את מותם בקרב, לצידם של ארי"ק רגב ועוזי יאיר", אלברט מנדלר וקותי אדס, ארז גרשטיין ויוני נתניהו ■ לנגד עיניהם של החי"לים בני הישיבות הוא עמוד כמופת וסמל של מקדש שם שמיים בחיין ובמותו ■ עמנואל שילה [עמ' 4] ועברה לקט [עמ' 6]

ניתניהו: שרון מבטא עמדות פרס; יקים מדינה פלשתינית בגבולות 67'

במקום לשבת בחפ"ק, הוא הסתער בעצמו על המחבלים בציר המתפללים בחברון ונהרג בקרב גבורה עם עוד 11 נופלים. מח"ט יהודה, אלוף־משנה דרור וינברג הי"ד, הפך במותו למופת של מנהיגות והקרבה

(גיליון 18, ט"ז בכסלו תשס"ג, 2002)

כשאושר מינויו של שי ניצן לפרקליט המדינה, בימין הזהירו מפני מי שבתפקידו הקודם הנהיג מדיניות אכיפה בררנית דרקונית נגד אנשי ימין. זמן קצר אחר כך כיוון ניצן גבוה בהרבה - אל ראש הממשלה נתניהו

(גיליון 569, י"ח בכסלו תשע"ד, 2013)

השבוע • אקטואליה וחדשות

ועדת האיתור ממליצה: שי ניצן ימונה לפרקליט המדינה

שלמה פיוטרקובסקי

האיתור לפרקליט המדינה, בראשות משפטי לממשלה יהודה וינשטיין, החליטה בתום דיון לילי מרתוני להמליץ לממשלה המשנה ליועמ"ש, עו"ד שי ניצן, לתפקיד המדינה. ניצן יחליף ככל הנראה, לאחר הממשלה, את משה לדור, אשר מסיים את בתום קדנציה מלאה. נציין כי על פי החוק ליקליט המדינה מסור בידי הממשלה, והיא ה לקבוע את זהות פרקליט המדינה

התפרסמה ההחלטה. במסדרונות הפרקליטות רווחה כבר זמן רב ההערכה כי ההליך כבר "מכור" וניצן הוא שימונה לפרקליט המדינה הבא. כתוצאה מכך, כמה מבכירי הפרקליטות שעשויים היו לראות את עצמם מועמדים טבעיים לתפקיד החליטו שלא לבזות את עצמם בהתמודדות. יומיים לפני הישיבה המכריעה פנו גם שופטים רבים לשופט המחוזי צבי סגל, אשר נחשב לשופט מוערך בקרב הקהילה המשפטית ובקרב עמיתיו, וביקשו ממנו להסיר את מועמדותו. לדבריהם, התמודדות שכזו, שאינה פי חוק, איננו ראוי

בפרקליטות יודעים לספר כי ניצן מוערך מאוד על ידי היועמ"ש וינשטיין, אשר רואה בו את יד ימינו בשורה ארוכה של נושאים.

"אותם אנשים בוחרים את אותם אנשים"

עם זאת, במערכת הפוליטית המינוי לא עבר בשקט. חלק מהמתנגדים טענו כי הליך המינוי, שבו היועמ"ש עוקף את הממשלה המוסמכת למנות על

יו"ר הקואליציה, ח"כ יריב לוין, אמר כי "מדובר באותו ריטואל שבו אותם אנש את אותם אנשים מתוך אותם מועמדים". טענה נוספת שהושמעה נגד מינויו נוגעת לרקורד האישי שלו בתחומי אכ חברי כנסת בימין ציינו כי מדיניות האכיפה ניצן כלפי מתיישבי יו"ש בשמונה הש כיהן כמשנה לפרקליט המדינה לענייני הייתה מפלה באופן חריג. חברת הכנ סטרוק, אשר עוקבת במשך שנים אחר פרו ניצן, ציינה כי ניצן עמד בראש הצוו

מה שלמדנו מהרב נריה זצ"ל

להאבק בעוז ולהישאר עדין

יוסי גמזו מגללת אורות ישראל

מהרב נריה למדתי כיצד נראית גדלות נפש היודעת ליצור שלוב הרמוני של תבונות הנראות כהפכים במראיהם. מצד אחד, להיאבק בעוז. לפעול שנים על גבי שנים למען כל היקר לנו. למען המשיך ולמען נפש העם, למען שלמות הארץ וההתיישבות בכל מרחביה. ומאידך, גו זמניות, להיות ערין נפש. קשוב ורגיש, אוהב כל יהודי באשר הוא.

לעתים נדמה שסבי שאבק בהתמדה למען אידיאל נשגב חייב להיות כוחני כמצגנו וחקוף בגישתו. מהרב נריה למדנו כיצד ניתן וצריך לחיות כ"ערינו העצני". כיצד ניתן לשלב בין אהבת ישראל אין סופית לבין מאבק בלתי מתפשר למען אחיותנו בכל מרחבי ארצנו. כיצד ניתן לבטח מצער על נפילות לאומיות, אך לא ליפול בדווח, אלא לקום ולהמשיך לשיר. כיצד ניתן, בנאווה, עם כי מה מרוגע גלוית, תוך שימת מחמיר של עצמה אישית. כיצד "לב אמרין" לא מותר, ואף מאפשר, "יד אחים לכם שלוחה". הרב הראה לנו דרך חיים השואפת לגדלות, תוך צניעות אישית ושפלות הליכות.

הוא היה רביני. סי יתן ונהיה ראויים להיקרא תלמידיו ■

לרגל עשור להסתלקותו - בוגרי כפר הרא"ה מספרים על רבם

הכל מעומק הלב

צבי סל שופט ביהמ"ש העליון בדימוס

הרב נריה היה פותך דגול. אישיותו היתה מתנבת. הוא עשה הכל מעומק הלב. אחת הדוגמאות לכך היא מקרה שאי" רע לאחד שלמדתי בישיבה: בפגישה החלה מכת נביבות. הרב נריה אסף את כל תלמידי הישיבה לבית המדרש, ועלה לדבר בפניהם. הוא נעמד מול ציבור התלמידים ולא היה מסוגל להוציא מילה מפוהו. במקום זאת הוא מרץ בבכי קודע לב. לאחר כמה דקות של בכי הוא ירד מהבמה בלי להוסיף מילה. המעמד הזה עורר כל כך את הלבבות, שמכת הנביבות נפסקה בבת אחת. הוא היה אישיות מתנבת מתוך דוגמה אישית, עם כוונה שהורה שבעבור מהלב.

הוא גם היה איש אשבולות: פייטן, סופר, איש ציבור, ובעיקר תלמידו הגדול של הראי"ה. הוא אסף את כל מה שהרב כתב וחשב, והיה לביוגרף הגדול ביותר שלו. הרא למעשה היה זה שהנחיל את דמותו של הרב קוק לדורות הבאים ■

במלאות עשור לפטירת אבי דור הכיפות הסרוגות, הרב משה צבי נריה זצ"ל, ביקשנו לשמוע מבוגרי ישיבת כפר הרא"ה על הרב שהתווה להם דרך

(גיליון 171, י"ד בכסלו תשס"ו, 2005)

אתנה תא

בשבע

התשובה לפסטיגלים

הנעשייה התוססת בתחום התיאטרון היהודי המתחדש מציבה בשנים האחרונות גם אלטרנטיבה ערכית יותר של הצגות ילדים לחנוכה // מפרה לקס, עמ' 10

02 במחיר שבין שקל לחמישים שקל - כמה ציפים קטנים שיעניקו אחזקו טובים יותר // ירדיה מאיר

16 גידול ילדים דוגמה לריצת מרתון, רק שבמקום כות סבבל סיכת הסמטה היא מבלגת // אסתי רמתי

22 גם כשישראל מקבלת מחמאות מהאוים עך מצב הבטיחות בדרכים רון מסקובץ יודע שהוא ח"י לשאוף ליותר // עניין אישי

הילדים הדתיים כבר לא צריכים לקנא: במקום פסטיגל בחנוכה, יש להם שפע הצגות מושקעות ברוח שמתכתבת יותר עם המכבים מאשר עם המתייוונים

(גיליון 471, י"ב בכסלו תשע"ב, 2011)

לראשונה: יום הוקרה שנתי לפצועי מערכות ישראל ופעולות האיבה

רבקי גולדפינגר

יצוין בתאריך י"ז בכסלו יום ההוקרה השנתי ת ישראל ונפגעי פעולות איבה, כך נקבע בהחלטת לפני כחצי שנה. היום הלאומי מיועד להביע הערכה קרבתם של הנכים והפצועים בישראל, אשר ממשיכים פציעתם לאורך השנים. במסגרת יום ההוקרה טקסים, אירועים ופעילויות הסברה בהובלתו של סגן אבי וורצמן.

התקיימו מגוון אירועים בכל רחבי הארץ, בבתי הספר מלכתיים-דתיים, בתנועות הנוער ובמגוון מקומות יות מופקות בשיתוף פעולה עם ארגון זהות - איגוד יהודית, מפעלות הציונות הדתית, ארגון נכי צה"ל, ארגון איבה, מועצת תנועות הנוער, תנועת בני עקיבא, נט"ל, משרד התרבות והספורט, החמ"ד וארגון משפחה אחת. ר"ב אבי וורצמן, מדגיש כי מדובר בבשורה ובפעם ראל מוקירה גם את אלו שנפצעו במערכות פלא שזה לא קרה עד היום. היום

אין מוצדק מזה: התאריך י"ז בכסלו נקבע כיום הוקרה ממלכתי לפצועי צה"ל ופעולות האיבה. היוזמה לחקיקה, אגב, נולדה מפרויקט שהוביל מחוז דרום בתנועת 'בני עקיבא'

(גיליון 621, י"ב בכסלו תשע"ה, 2014)

2002

באופן נדיר בנוף הישראלי, רפאל איתן (רפול) היה רמטכ"ל בעל תפיסת ניצחון התקפית, שנותר ימני גם כשעבר לפוליטיקה. גלי הים ניצחו אותו והוא טבע למוות בגיל 75

(גיליון 119, י"ב בכסלו תשס"ה, 2004)

2007

ממשיך להוביל

גם בגיל 80, אלוף משנה במיל' משה (מוסא) פלד לא מוכן לרדת אפילו לרגע ממוביל הטנקים שעליו עלה בשבעה באוקטובר, במסגרת ההתנדבות שלו במילואים ← פלד סבור שהצבא תפקד באופן מופתי מאז תחילת המלחמה, וקורא להשהות יוזמות פוליטיות שנויות במחלוקת עד תום הקרבות ← התנועה הקיבוצית שממנה הגיע, הוא טוען, הפנתה עורף לערכי ההתיישבות וארץ ישראל מתוך קנאה בציונות הדתית

"בצבא מכניס
אט'

1992, לאחר שצומת הפכה
וקיבלה שמונה מנדטים. עב
בלבד מאז שהחלה הקדנצי
יצחק רבין הביא לאוויר העול
ובאופן טבעי רפול וצומת ה
בכנסת נגד ההסכם. "בנובמ
מילואים ראשון כנהג מוביל
"ואני עולה למחלקת הכסכ
להם שאני יוצא למילואים.
ראש הכנסת שבח וייס קור
ואומר לי שהוא לא מאשר ל
כי הוא לא מוכן לערבב פולי
הוא לא

נה הגיע אלוף משנה במילואים
ל'מחנה עמוס' בצפון והעמיד
שלו לחניית לילה. הוא והנהג
רגנו כמדי לילה לשינה בקבינה
שקי השינה שלהם. "המוביל
כן אנחנו כל כך שומרים עליו",
שעות. בבוקר הם התארגנו
קות טכניות לכלי וחיזקו את
שהחל פלד לרדת למטה הוא
ה התחתונה, מבין ארבע, של
לבלום את הנפילה הוא שבר את
גלל שהמוביל חנה בתוך מחנה
עה הוא כבר היה בבית החולים
מן לא רב גבס עבה עיטר את
א ישב בבית פלוס חודש נוסף
שלושה חודשים אחרי הפציעה
רות המילואים. רק לפני כמה
השתחרר

מוסא פלד: "יושב ראש הרנסח

משה (מוסה) פלד, פוליטיקאי ימני לשעבר ואיש קיבוץ בית השיטה, לא ויתר על חלקו גם במלחמה הנוכחית, ועם פרוץ הקרבות עלה על מדים כשהוא בן 78

(גיליון 1125, י"ח בכסלו תשפ"ה, 2024)

אביטל רייכנר נחשפה לסיפורה של "פלוגת האלוקים" - פלוגת לוחמים דתיים, רובם ניצולי שואה, שנהרגו כמעט כולם בקרבות מלחמת העצמאות - והחליטה לתת את הכבוד הראוי למי שההיסטוריונים בחרו להעלים

(גיליון 820, י"ד בכסלו תשע"ט, 2018)

על טעות כן חוזרים פעמיים: בריאיון סוער הבטיח מתן כהנא, שר הדתות בממשלת בנט-לפיד הראשונה, לבוחריו הזועמים כי יום יבוא והם יבינו ושהכול היה לשם שמיים. נמתין לשמוע מה יהיו התירוצים שלו בסיבוב השני

(גיליון 970, י"ד בכסלו תשפ"ב, 2021)

את עמיחי שיקלי חשפנו לאור הזרקורים כשעדיין היה ראש מכינה חילוני שדיבר בשפה לאומית ויהודית. מאז הוא הפך לחבר כנסת ושר שמקדם את האג'נדה הזאת בממשלה

(גיליון 771, י"ב בכסלו תשע"ח, 2017)

הרב אליעזר מלמד

דין איפור קבוע שדומה לקעקוע

איפור קבוע נעשה בשיטה של קעקוע רגיל, אך קעקוע נשאר לכל החיים, ואילו איפור קבוע דוהה בתוך כמה שנים ← יש מקילים וסוברים שהאיסור הוא רק בקעקוע לצמיתות ← לדעת המחמירים דין איפור זמני כדין קעקוע קבוע ← הרוצים להקל לעשות איפור קבוע לשם נוי, רשאים לסמוך על הסוברים שאין בכך איסור, אך לכתחילה נכון להחמיר

שאלה: האם מותר לעשות איפור קבוע שדומה לקעקוע? יש מי שהצורך שלו בכך גדול מאוד, כגון נשים שגבותיהן נשרו בעקבות טיפולים אונקולוגיים, או מי שנפצע ויש לו בפניו צלקות קשות, ועל ידי קעקוע בצבע העור הצלקת תטושטש. כמו כן יש נשים בגיל השלישי שסובלות מפרקינסון וידיהן רועדות, וקשה להן מאוד להתאפר בכל יום כפי שהיו רגילות, או נשים שיש להן אלרגיה לחומרי האיפור, וכל עוד היו צעירות נמנעו מלהתאפר, אך ברבות השנים הן חשות צורך גדול לעשות זאת.

ויש שרצונם לעשות איפור קבוע אינו מבוסס על צורך גדול, אלא שכך הם רוצים, כגון נשים שמבקשות לחסוך את זמן האיפור בכל יום. ישנם גם נשים או גברים שמשתוקקים לעשות קעקוע, אך כיוון שהם יודעים שהדבר אסור מהתורה, הם מבקשים לעשות קעקוע זמני. האם הדבר מותר?

תשובה: לפני שנבאר את התשובה, צריך להגדיר מהו קעקוע ומהו איפור זמני.

מהו קעקוע אסור

ככלל יש לעור שתי שכבות, החיצונית (אפידרמיס) מורכבת מתאים שמתחלפים ונושרים בתוך כמה שבועות, ולכן כל עוד הצבע חודר רק לשכבה החיצונית הוא ילך וידהה לכל היותר בתוך כמה שבועות.

לעומת זאת בשכבה הפנימית (דרמיס), הצבע נשאר לכוד בתוך תאים שאינם נושרים, ולכן אף שבמשך הזמן גם התאים ששם מתחלפים, כיוון שהם אינם נושרים, הצבע נשאר באותה רקמה. וכך הוא נותר לאורך שנים, ורק כעבור שנים רבות הוא דוהה מעט.

הקעקוע האסור נעשה בעבר על ידי חיתוך העור והכנסת צבע דרך מקום החיתוך, וכך כאשר העור התרפא והתאחה, נותר הצבע לכוד בעומק העור לצמיתות. כיום עושים זאת על ידי ניקוב העור בנקבים דקים שדרכם מכניסים את הצבע לעומק העור.

מהו איפור קבוע או קעקוע זמני

איפור קבוע נעשה בשיטה של קעקוע רגיל, אלא שבקעקוע רגיל מחדירים כמות גדולה של צבע חזק לעומק השכבה הפנימית של העור (דרמיס), ואילו באיפור קבוע מוחדר צבע פחות חזק בכמות קטנה ובאופן שטחי יותר. הבדל זה נובע מכך שמטרת האיפור הקבוע היא ללוות את תווי הפנים המשתנים עם השנים, ולכן הוא נקבע מתחילה באופן כזה שידהה כעבור כמה שנים, ויהיה ניתן לחזור ולהתאימו מחדש כפי הצורך. אך אם היה נשאר לצמיתות, הוא היה הופך בהדרגה ללא מתאים בשל שינויי הגיל והעור.

לסיכום: קעקוע נשאר כל החיים, ואילו איפור קבוע דוהה לאחר כמה שנים.

דעת המתירים - האיסור בקעקוע לצמיתות

יש מקילים וסוברים שהאיסור הוא רק בקעקוע לצמיתות, וכפי שפירש רש"י (ויקרא יט, כח; גיטין כ, ב) שכתובת קעקע "אינה נמחקת עולמית", ואילו איפור קבוע אינו לצמיתות. וכן כתבו עוד ראשונים שכתובת קעקע נשארת לעולם, ומהם: ריב"ן, רבנו הלל, בכור שור, ר"י פלטיאל, רי"ד, אור זרוע, החינוך, ריטב"א ועוד. וכן הגדירו כמה אחרונים: קרבן אהרן, קיצור שולחן ערוך קסט, א, ערוך השולחן אבן העזר קכד, כ.

טענות נוספות להיתר

גם אם נאמר שאיפור קבוע נחשב כמו קעקוע לצמיתות, יש סוברים שהואיל ואין בו אותיות איסורו מדברי חכמים, ואזי יהיה אפשר להתירו לצורך גדול של מניעת בושה, שכן כלל הוא ש"גדול כבוד הבריות" שדוחה איסורים של חכמים (ברכות יט, ב). נבאר את דבריהם:

ראשית, לדעת רבי שמעון (מכות כא, א), רק כתובת קעקע של שם עבודה זרה אסורה מהתורה, ועשיית שאר כתובות קעקע אסורה מדברי חכמים (תוספות גיטין כ, ב, 'כתובת'; תוספות רא"ש שם; רבי יהונתן מלוניל שם כא, א).

ואף שלדעת רוב רובם של הפוסקים הלכה כדעת תנא קמא שכל צורה אסורה מהתורה (רמב"ם עבודה זרה יב, יא; יראים, אורחות חיים; מאירי; ריטב"א; רבנו ירוחם, ועוד רבים), יש סוברים שהלכה כרבי שמעון (רבי יהונתן מלוניל, קיצור פסקי הרא"ש מכות ג, ו; רבנו בחיי על התורה), ובשעת הדחק אפשר לסמוך עליהם.

כמו כן יש הסוברים שאף לדעת תנא קמא רק אותיות אסורות מהתורה, ואילו שאר צורות אסורות מדברי חכמים. כך כתב בשו"ת מעיל צדקה סי' לא, וכן דייק מרמב"ם וראשונים נוספים. וכך כתב בשו"ת ישכיל עבדי (ח"ו יורה דעה א, יג). אומנם לדעת רוב הפוסקים כל צורה אסורה מהתורה (ראב"ד, ר"ש משאנץ, תפארת ישראל, ערוך לנר, חיים לעולם יורה דעה כ, מנחת חינוך רנג, ג), ואף צורה ללא משמעות אסורה (ערוך לנר, יד הקטנה).

לסיכום: לדעת מקצת הפוסקים קעקוע שאינו בצורת אותיות אסור מדברי חכמים, ולשיטתם אפשר לעשותו כדי למנוע בושה גדולה, כגון להסתיר צלקת או לצייר גבות שנשרו.

פסקי המתירים

יש שמתירים איפור קבוע בדוחק, וכפי שכתב הרב אליהו אברג'ל (דברות אליהו ו, כז) שהמקילות יש להן על מה לסמוך, משום ספק ספקא. וכך כתב מנחת אשר (ב, נו) שבמצב של דוחק גדול יש להקל, כגון אישה עם צלקת בפניה. וכך כתב בשו"ת שרגא המאיר (ח, מד-מה).

בטהרת הבית (ג, ח עמ' כח-לג), על סמך צירוף כל הסברות, הראשון לציון הרב עובדיה יוסף הקל באיפור קבוע גם לנוי. וכך כתב במגדל צופים (ג, לג), וכן הרב עזרא בצרי (תחומין י', עמ' 282), והרב זלמן נחמיה גולדברג (שו"ת בניין אריאל יורה דעה עמ' 116). סברה נוספת להיתר, אפשר לומר שגם הסוברים שכל צורה אסורה, הכוונה לכל צורה שהיא זרה לגוף, אבל איפור קבוע שהוא מלווה את צורת הגוף ואינו יוצר צורה זרה לגוף מותר. ואם מקבלים סברה זו, אזי אפשר שלכל צורך יהיה מותר לעשות איפור קבוע.

דעת המחמירים

לעומת זאת, לדעת המחמירים דין איפור זמני כדין קעקוע קבוע, שכן הוא נעשה באותה דרך, על ידי החדרת צבע לעומק העור. ואף שהוא מחזיק מעמד רק כמה שנים, גם קעקוע שמחזיק מעמד כמה שנים נחשב קעקוע. וכפי שמשמע מלשון ה'נימוקי יוסף' (מכות כא, א), שכתב שכתובת קעקע האסורה היא זו ש"ניכרת שם זמן גדול", וכך כתב רבי יהונתן מלוניל (מכות שם). ולדעתם גם כאשר הראשונים כתבו שכתובת קעקע היא 'לעולם', כוונתם שהיא מחזיקה מעמד כמה שנים ואינה כשאר כתיבה שדוהה לאחר כמה שבועות.

וכן אין לדעתם להתחשב בדעת מקצת הפוסקים שסוברים שאיסור התורה הוא רק בקעקוע של אותיות, אלא יש להורות כדעת רוב הפוסקים שכל קעקוע אסור מהתורה. וכן פסקו למעשה בשו"ת שבט הלוי (י, קלז), להורות נתן (י, סד). וכן נפסק בספרים נוספים של רבני זמננו (ראו שו"ת אבני דרך ב, ז). ולכך נטה בהוראה ברורה (ביאור הלכה הארוך קפ, א, ז).

הלכה למעשה

למעשה, הרוצים להקל לעשות איפור קבוע לשם נוי, רשאים לסמוך על הסוברים שאין בכך איסור, אך כיוון שיש מחמירים, ויש מהם שסוברים שהוא אסור מהתורה, לכתחילה נכון להחמיר. ואולם כאשר האיפור הקבוע נצרך כדי למנוע בושה, כגון לצייר גבות שנשרו או להעלים צלקות, אפשר לכתחילה לסמוך על המקילים הסוברים שאיפור קבוע מותר. זאת משום שגם לדעת רבים מהמחמירים, איפור קבוע אסור מדברי חכמים בלבד, והתירו חכמים לעבור על דבריהם כדי למנוע בושה גדולה.

> כאשר האיפור הקבוע נצרך כדי למנוע בושה, כגון לצייר גבות שנשרו או להעלים צלקות, אפשר לכתחילה לסמוך על המקילים הסוברים שאיפור קבוע מותר. זאת משום שגם לדעת רבים מהמחמירים, איפור קבוע אסור מדברי חכמים בלבד, והתירו חכמים לעבור על דבריהם כדי למנוע בושה גדולה

חדר בלי דלת

שאלה: האם חדר שיש לו פתח בלי דלת לסוגרו חייב במזוזה?

תשובה: לדעת הרמב"ם (תפילין ומזוזה ו, א), פתח שאין לו דלת פטור ממזוזה (וכן דעת החינוך תכג; וכל בו סוף הלכות מזוזה). ואולם לדעת רוב הראשונים, גם פתח בלי דלת חייב במזוזה (ראב"ד שם; ריא"ז מזוזה מג; רא"ש מזוזה ח; רבנו ירוחם כא, ז. וכן עולה מרש"י, רבי יהונתן מלוניל, רי"ד, נימוקי יוסף, מנחות לג, א). למעשה, יש לקבוע בו מזוזה ללא ברכה (ש"ך רפו, כה).

תקרה

שאלה: האם חדר בלא תקרה חייב במזוזה?

תשובה: חדר שנועד לשמש כבית אך אין בו תקרה - פטור ממזוזה משום שאינו ראוי לדירה, ואם חלקו מקורה, אם חלק זה צמוד לפתח ויש בו ארבע על ארבע אמות - חייב במזוזה (רבנו ירוחם; שולחן ערוך יורה דעה רפו, יד). אבל אם החדר משמש לייעודו בלא תקרה, כגון חצר אחורית או פטיו (חצר פנימית), חייב במזוזה, שכן יש חיוב מזוזה גם על חצר שמוקפת חומה ויש לה פתח (פתחי תשובה רפו, יג; יד שאול ט).

המסיר תפילין, האם כשישוב להניחן יברך?

שאלה: המסיר את התפילין על מנת לחזור להניחן, האם כשיניחן שוב יצטרך לברך?

תשובה: לא יברך שוב, הואיל ולא הסיח את דעתו מהן. אבל אם התכוון להסירן למשך יותר מחצי שעה, כשיחזור להניחן יברך שוב. וכן אם הסירן כדי להתפנות בשירותים או כדי להפיח, אף שהסירן למשך דקות ספורות, כיוון שהיה חייב להסירן, כשיחזור להניחן יברך שוב (ראו פניני הלכה חפצי קודש ג, יא, 12).■

קונים זהב וכסף!

יש לכם תכשיטי זהב ישנים או כלי כסף שאינם בשימוש?

אנחנו קונים!

תכשיטי זהב מכל הסוגים

כלי כסף ויודאיקה

סכו"ם כסף

- הערכת שווי מקצועית
- תשלום במקום
- אופציה לעיצוב תכשיט חדש תמורת ישן!
- פגישה בבית הלקוח

054-5725549

מעוניינים בנקודות חלוקה
נוספות של העיתון בשבע?

התקשרו למוקד ההפצה של בשבע

03-9185555

meir@besheva.co.il

כל שבוע,

בשבע

בלחיצת כפתור

המהדורה הדיגיטלית השבועית שלך.

כל חמישי אצלכם במייל!
מוזמנים להצטרף למשפחה הדיגיטלית!

מאיר סיידלר

ממשלת אחדות! על אפם ועל חמתם של מקימיה

חלוקת המושבים, האינטרסים הסותרים בתוך גוש השינוי, שבריריותה הקיצונית של כל אופציה אחרת - כל המכלול הזה מתנקז למקום אחד: ממשלת אחדות

חלוקת המושבים בכנסת כפי שהיא נקבעה בבחירות האחרונות מעודדת מאוד. בעיני היא מדגימה אמיתות תאולוגיות שעליהן גדלנו ועליהן אנחנו אוהבים להתרפק בדברי תורה. כוונתי לפסוקים כגון "לא מחשבותיי מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי", "רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום", "לב מלך ביד ה'" וכן דברי חז"ל המצביעים על כך שהקב"ה מסובב את ענייני העולם בצורה פלאית בלתי צפויה. קורות עמנו מלאים הפתעות. למודי ניסיון אנחנו, והניסיון שלנו אומר שרק לעיתים רחוקות ההיסטוריה מתקדמת לפי תוכנית שנהגתה על ידי ילודי אישה. על פי רוב השחקנים האנושיים רבי העוצמה (מנבוכדנצר עד טראמפ) לא יודעים בעצמם כיצד יצטייר תפקידם בסרט העלילה ההיסטורי שהם משתתפים בו בזמן שהוקצה להם בימי חלדם.

אלוקי ההיסטוריה מנהל את ההתרחשויות מלמעלה על אפן וחמתן, על גבן, על רצונן ועל חוסר רצונן של הדמויות הפועלות בהן. זה נכון באופן כללי, זה נכון כפליים בנוגע לעם ישראל, וזה נכון גם עכשיו: המציאות שנוצרה בעקבות תוצאות הבחירות האחרונות - אחרי שכמה מנדטים של הימין נזרקו לפח אחוז החסימה, אחרי שמפלגות ערביות העוינות את עצם קיומה של מדינת ישראל השיגו 19 מנדטים מפחידים, אחרי שהחרדים נחלשו ואחרי שכל מפלגה קיבלה מה שקיבלה - מאפשרת רק פתרון אחד של ממשלה יציבה. ממשלת נתניהו־איזנקוט. כל אופציה אחרת פירושה ממשלה רעועה.

זה גם רצון הציבור: כל הסקרים מלמדים שרוב מוחלט של הציבור בישראל משני צידי המתרס רוצה ממשלת אחדות, ורוב זה אכן יצר בבחירות האחרונות מציאות שלא מאפשרת ממשלה יציבה אחרת. נדייק ונאמר שאותו רוב בציבור שרוצה ממשלת אחדות רוצה בעצם את ברית המשרתים, לא כסיסמה אלא כמציאות: מי שנלחמו ביחד בשדה הקרב על המדינה ועל חיי אזרחיה, זכאים שנציגיהם ינהיגו את המדינה ואת אזרחיה.

זה משאיר את הערבים בחוץ, ולהבדיל גם את החרדים. האמת שגם אינני רואה אפשרות של ממשלת אחדות עם הדמוקרטים, המכשירים באופן מלא את אויבי המדינה היהודית לתפקידי הנהגה של המדינה היהודית, וגם לא עם בן גביר בעל הסיכה המעוצבת הילדותית של חבל התלייה שבה התפאר קבל עם ועולם. אחדות בלי הקצוות הסהרוריים: זו הנוסחה היחידה שתזכה לתמיכה ציבורית רחבה שלה מדינת ישראל זקוקה עכשיו הן בזירה החיצונית והן בזו הפנימית.

בזירה החיצונית: רק ממשלת אחדות תוכל לנהל לעיני כל העולם את המערכה מול איראן שמצפה לנו וכן את גמר המלאכה בעזה, וליזום את העמדתם לדין של האחראים על הטבח של שבעה באוקטובר ושל מבצעיו. ובזירה הפנימית: רק ממשלת אחדות בכוחה לקבל לגיטימציה ציבורית לתיקון מוסכם של מערכת המשפט שיצאה מהאיזון ולצעוד נוסף המתבקש כבר זמן רב: לפעול לחקיקה שתאפשר את סילוקן מהכנסת של המפלגות הערביות הקיימות. לא בגלל שהן ערביות, אלא בגלל שהן שוללות את קיומה של מדינת ישראל.

אף שבזמן כתיבת שורות אלה נשמעים קולות רקע אחרים, ולמרות שהרי בפרט לפי שיטתי - שהקב"ה מנהל את עולמו על דרך הפוך על הפוך ועוד פעם הפוך - בסופו של דבר הכול אפשרי, אני עדיין מעריך שממשלת אחדות קום תקום. את הציבור לא מעניין מי מהמנהיגים שונא את מי, מי מהם סולד ממי ומי מהם נעלב ממי עד עמקי נשמתו. יושב בשמיים ישחק, ה' ילעג למו. הם עשויים לשבת יחד בממשלת אחדות על אפם ועל חמתם של עצמם. יהיה אשר יהיה: הקדוש ברוך הוא, אנחנו אוהבים אותך, את מחשבותיך ואת דרכיך!

meirse@ariel.ac.il

זיו מאור

אחדות היא שחיתות

הקריאה לממשלת אחדות היא פנטזיה רומנטית נבובה. כשהח"כים מנציחים את כהונתם על חשבון קידום הערכים שהם נשלחו ליישם, זוהי שחיתות

אין לליכוד ולציונות הדתית מנדט לקדם "ממשלת אחדות". יש עיוות מוסרי עמוק בקריאה הזאת, כזה שמאלץ אותי לקחת את דמויותיהם נטולות הדופי הציבורי של אלישע מדן ואיתמר איתם, ודווקא אותם להאשים בשחיתות. כי קריאה לאחדות בעת הזאת היא שחיתות. חברי הכנסת לא נבחרו כדי לקדם אחדות, אלא כדי לקדם ערכים. אם תוצאות הבחירות אינן מאפשרות לכונן כנסת שתקדם ערכים, התוצאה היחידה המתבקשת היא בחירות חוזרות. "אחדות" משמעה שחברי הכנסת יקבלו מאיתנו משכורת ושלל הטבות, ולא יבצעו את עבודתם. כשמישהו מקדם את המשך העסקתו בכפייה, מנצל את חוסר היכולת לפטר אותו בלי שיוכל בפועל למלא את רצון מעסיקיו וממניו, הוא איש מושחת. יש מחיר בהאשמת אנשים כמו מדן ואיתם בשחיתות. זהו מחיר האמת.

אחדות היא מילה יפה. אני קורא לאחדות בשוחות וביציעי האצטדיונים, אחדות במקומות העבודה ובשמורות הטבע, ואלוקים עדי כמה אני מייחל לאחדות בשדה הקרב המכונה כבישי ישראל. אבל הכנסת, כמו כל פרלמנט, לא נועדה להיות מקום של אחדות. להתייחס לאחדות בכנסת כאל ערך, זה עקר ושטחי כמו לדרוש אחדות בין שני צדדים ניצים בבית המשפט. הכנסת, כמו בית המשפט, היא מקום שנועד לחתוך הכרעות לפי מנגנון מוסכם מראש. וכשמכריעים במחלוקות, תמיד יהיה לפחות צד אחד שאינו מרוצה מהתוצאה. כששני הצדדים אינם מרוצים מהתוצאה, גם לזה יש מילה יפה מאוד: פשרה. ופשרה, כמו אחדות, היא לפעמים בלתי נמנעת. אבל כשניתן להימנע מפשרה, כשאפשר להגיע להכרעה, יש חובה לעשות זאת. להחזיק בסמכות ובכוח להחליט בלי להכריע, זוהי שחיתות. כי את הכוח להכריע הפקיד הציבור בידי הח"כים על מנת שישתמשו בו כדי לקדם את ערכיהם.

ההתרפקות על המושג ממשלת אחדות זורקת אותנו לימי הצלופן של בגין בממשלת אשכול וגולדה במלחמות ששת הימים ויום הכיפורים. יש לי ביקורות מלוא הטנא על בגין, אבל במקרה הזה הוא צדק, כי אז היה מדובר באחדות מסוג שונה מזה שעומד כעת על הפרק: בעת מלחמת חירום, האומה כולה רותמת את כל משאביה לעצם הישרדותה נוכח תוקפנות מבחוץ. לפרק זמן מוגדר שכזה, עד להכרעתו המיוחלת של האויב, אפשר להקפיא את המחלוקות הפנימיות ולהימנע מהכרעה בהן. ממשלות האחדות של בגין, קצת כמו תקופת המרי העברי שבה מחתרות השמאל והימין פעלו יחד נגד הכובש הבריטי והאויב הערבי, היו תקופות נעימות למרות האיומים מבחוץ. אבל היו אלה דברים נכונים לשעתם.

את מינון הכנות שהשמאל נושא עימו לחדרי המשא ומתן ניתן לאמוד באמצעות ה"אחדות" שהושגה בזמן שהשעה יפה לכך: ראשית ימי המלחמה הנוכחית. תנאי ל"אחדות" היה הרחקתם של סמוטריץ' ובן גביר מקבינט המלחמה. מין אחדות שכזו, שמדירה מיליוני אזרחים קיצוניים מדי. אחר כך, גנץ ואיזנקוט עשו משהו שבגין לא העלה בדעתו לעשות: כתנאי להסכמתם הנאצלת להצטרף לקבינט תחת נתניהו הם דרשו לקבוע בפועל את מדיניות המלחמה. והם אכן עשו זאת. הליכוד הרבה להצביע בקמפיין על התנגדותם של נציגי השמאל בקבינט לכיבוש רפיח, והתיישרותם עם ממשל ביידן בנושא הזה. אבל יש נקודה נוספת שלליכוד פחות נעים להודות בה: נקודת התורפה של ישראל במלחמה בעזה הייתה ההזדמה הבלתי פוסקת של סיוע לאויב, נגד רצונם של אזרחי ישראל ונגד דרישותיהם הברורות של סמוטריץ' ובן גביר, שזעקו את רצון בוחריהם מחוץ לקבינט המלחמה.

אני מאמין שאם היו משאירים את גנץ ואיזנקוט להיות אופוזיציה, ומשאירים את סמוטריץ' ובן גביר בקבינט, הסיוע לאויב היה נפסק, או לפחות מצטמצם משמעותית. ואני מאמין שאם כך היה קורה, אם הדרך היחידה של העזתים לא לרעוב הייתה לפרוץ את גבול רפיח בואך סיני, המלחמה הייתה נגמרת מוקדם יותר, החטופים היו משוחררים במחיר נמוך יותר, ורצועת עזה הייתה מנוקדת כיום ביישובים יהודיים פורחים על חורבותיהן של ערי הטרור.

מי ששותף לאמונה הזאת, חייב להתנגד לממשלת אחדות. לצפות מאיזנקוט שינהג כמו בגין בשעתו, בכלל ובפרט לאור הרכב הכנסת, זה לצפות מהעקרב שלא יעקוץ את הצפרדע שנושאת אותו לחוף מבטחים. לחתור לממשלת אחדות בתנאים הנוכחיים, זה להעדיף את המשך הכהונה על פני הגשמת ערכים, וזוהי שחיתות. על חברי הכנסת של הליכוד והציונות הדתית להפנים שהברירות הישרות שניצבות בפניהם כעת הן אופוזיציה או קמפיין, והשנייה עדיפה על הראשונה.

להדס ואריאל אורבך
מזל טוב לנישואי הבת
איילת השחר עם מתניה
יהי רצון שיהא ביתם בניין עדי עד
בשבע

הרב אביעד גדות

כשהערבים נוהרים – היהודים מתעוררים

הציונות החילונית מיצתה את דרכה נוכח האתגרים הקיומיים של זמננו. כדי להבטיח את עתידנו כאן, עלינו להפסיק לטשטש את ההבדל בין ישראל לעמים ולהציב את תורת ישראל כמצפן הלאומי

הערבים נוהרים, ולא רק ביום הבחירות. הם נוהרים גם עכשיו ומנצלים הצלחה. זיוף הבחירות לא ייחקר, כי מערכת אכיפת החוק בלמה את ראש השב"כ. כעת הציבור חווה על בשרו את השליטה של מהללי שהידים ותומכי מחבלים במוסדות השלטון, בכנסת ומכאן הדרך קצרה לניהול הממשלה. תחושת הלחץ בציבור היהודי עולה. היא חשובה, אך אסור שהיא תהיה משתקת. פחד צריך להפוך לדחף. האיום הקיומי שלא דמיינו שיסגור עלינו אחרי שלוש שנים של טבח ומלחמה, מחייב אותנו לעלות קומה.

סגולת ישראל ונצח ישראל הם כבר לא מושגים אמורפיים מעורפלים, אלא מצפן לאומי ותוכנית עבודה. הרגש הלאומי והיהודי, הזהות היהודית, חלום הדורות של שיבת ציון, הם כלים אדירים שמתמודדים בקרב איתנים מול נרטיב הנכבה ושקר מדינת כל אזרחיה. זה איננו קרב פשוט, ואנו רואים כיצד יהודים שהתרוקנו מיהדותם ומהתרבות היהודית, כולל חובשי כיפה או כאלה שמשתייכים סוציולוגית למגזר הדתי־לאומי, נופלים כמו זבובים לרגלי הברית האדומה־ירוקה והחיבור העולמי בין פרוגרסיבים לערבים.

אך יותר מכך, ההבנה כי יש הבדל בין יהודי לגוי מתחדדת ומשליכה על ההיבט הלאומי הרחב. אין דרך להאמין ב'המבדיל בין ישראל לעמים' בלי לרדת לרמת הפרט והיחס למיעוטים בישראל. במובן הזה, הבעיה של תומכי טרור רק מחדדת את בעיית ההתבוללות והטשטוש הלאומי, אך היא לא תלויה בה. זה כרטיס אדום למי שבשם 'עמך ישראל' רצה להכליל יהודים וערבים ולמחוק את ההבדל היסודי ביניהם, בשמה של אזרחות נורמטיבית ושירות בצה"ל.

דווקא הציונות הלאומית ז"ל, שכבר לא קיימת היום כי הפוסט־ציונות ירשה אותה, אחזה היטב ביסודות הלאומיים שהבדילו את היהודים מהערבים, גם בחוק השבות, גם בהגדרה של ישראל כמדינה יהודית וכבית לאומי לעם היהודי ולו לבדו, וגם בערכים כמו התיישבות ותחיית הגבורה היהודית. אך בלי קודש ובלי תורה אין למושג הלאומיות קיום. וכעת גם הקיום הלאומי פשוטו כמשמעו עומד בסכנה, בלי קרב צבאי ובלי יירייה של כדור אחד. מכאן שעלינו היהודים להתעורר כיהודים, על עצמנו, על חיינו ועל יהדותנו. מערכת ההפעלה התקלקלה לכל הדעות, אך עלינו להבין את שורש הקלקול כדי שהתיקון לא יהיה שטחי אלא עמוק.

מה התקלקל? האם רק הנוכחות של מפלגות טרור בכנסת בניגוד לחוק יסוד הכנסת היא הבעיה? מי עבר על החוק והכניס אותם? בג"ץ. מה היו המניעים של בג"ץ? איך בג"ץ דורס חוקים בקלות כזאת? למה בכלל יש בג"ץ ולמה הוא נראה כפי שהוא נראה? איך רוב מוחלט של הציבור הערבי תומך במפלגות אלו, והאם זה לא מעיד על בעיה בעצם קיומם של ערבים לאומנים כאן? איך שלטון הפקידים לא רק איפשר אלא אף קידם השתלטות ערבית על מערכת הבריאות, החינוך וענפים שלמים נוספים בתעסוקה, ועוד על בסיס אפליה מתקנת באקדמיה ובמקומות עבודה בשירות הציבורי? מי שולט בתודעה ובתקשורת ומשרת את הנרטיב של פירוק הזהות היהודית של המדינה באצטלה של אחוות עמים מדומיינת?

סימני השאלה רבים, וגם סימני הקריאה, אך דבר אחד ברור. היהודים חייבים להתעורר, וניכר כי הם גם מתעוררים. התעוררות היא חשובה, אבל חשוב גם שהמאבק הלאומי שלנו לא יברח מהשורש ומההבנה שסגולת ישראל ונצח ישראל יונקים את תוקפם אך ורק מתורת ישראל, לימודה וקיומה.

אחרת נדחה את הבעיה ולא נפתור אותה, והיא רק תגדל ותישאר ירושה לבנינו.

יש להחזיר את הריבונות לעם היהודי, את היכולת לחוקק חוקים ולקיים מדינת חוק ולא מדינת בג"ץ. המשפט שצריך לשלוט כאן אינו יכול להיות אנטי־יהודי. תורת ישראל היא שצריכה להנחות את מדינת ישראל, ותמונה ששומרי מצוות מתקשים להעלות עיקרון כה יסודי על דל שפתותיהם. לערבים לאומנים אין מקום כאן, ואת התרבות הפרוגרסיבית ששולטת במוקדי הכוח יש לפרק בשיטתיות. בלי פרוגרסיבים אין לערבים שום סיכוי מול העם היהודי ומול יהודים אותנטיים. המחנה האמוני המתהווה הוא הבסיס לזרם הבריא בעם ישראל.

אין לנו זמן. עלינו להציב חזון ולנוע לקראתו ולאורו. רק מערכת הפעלה שתיבנה מן היסוד על בסיס יהדותה של המדינה, תוכל להחזיר את ישראל אל המסלול הנכון.

הכותב הוא מנכ"ל ארגון חותם - מדינה יהודית על סדר היום

אהד ניימרק

המלחמה שאחרי המלחמה: אל תשאירו את הלוחמים לבד

כמעט מחצית מ־92,300 המטופלים באגף השיקום מתמודדים עם פגיעה נפשית, ורבים נוספים כלל אינם מופיעים בסטטיסטיקה. ההוקרה לפצועי צה"ל אינה מסתכמת ביום אחד בשנה, אלא מחייבת אותנו להתגייס למענם כל יום מחדש

המלחמה אולי הסתיימה בשדה הקרב, אבל בשביל עשרות אלפי לוחמים ולוחמות היא נמשכת גם הרבה אחרי החזרה הביתה. הפציעות לא תמיד נראות לעין, לא כולן מוכרות על ידי המדינה, וההתמודדות אינה מסתיימת עם סיום השירות או ההכרה הרשמית. עכשיו הגיע הזמן לדבר על המלחמה שאחרי המלחמה.

לקראת יום ההוקרה לפצועי צה"ל וכוחות הביטחון פרסם אגף השיקום במשרד הביטחון נתונים שממחישים את גודל האתגר הניצב בפני החברה הישראלית: כ־92,300 פצועים ופצועות מטופלים כיום באגף, מתוכם כ־31,500 פצועי המלחמה. כמעט מחצית מכלל הפצועים מתמודדים עם פגיעה נפשית או פוסט־טראומה. אלה מספרים שקשה לתפוס, אבל מאחורי כל מספר יש אדם - לוחם או לוחמת שחזרו הביתה ולא תמיד מצליחים לחזור לעצמם, אנשי מילואים שמנסים לשוב לעבודה ולמשפחה, בת זוג שמתמודדת עם מציאות חדשה וילדים שמרגישים שמשהו השתנה בבית.

ויש גם רבים שאינם כלולים בנתונים - אנשים שעדיין לא הוכרו על ידי משרד הביטחון, כאלה שנמצאים בתהליך הכרה או כאלה שכלל לא יודעים להגדיר את מה שעובר עליהם. הפציעה שלהם אמיתית לא פחות, והצורך שלהם בתמיכה אינו תלוי בחותמת של המדינה. אנחנו רגילים לדבר על היום שאחרי המלחמה ועל הסכמים ומהלכים פוליטיים, אבל בשביל הפצועים היום שאחרי הוא לעיתים תחילתה של מערכה חדשה. מערכה שקטה, אישית ומשפחתית, שאין בה תמיד מפקדים, חברים לצוות או משימה ברורה. יש בה התמודדות יומיומית עם הגוף, הנפש והניסיון לבנות מחדש את החיים.

המדינה חייבת לקחת אחריות רחבה יותר. אין זה מספיק להגדיל תקציבים, להקים רשויות ולשפר את מנגנוני ההכרה. כל אלה חשובים והכרחיים, אבל השיקום חייב לצאת גם מגבולות המערכת הרפואית והבירוקרטית ולהגיע אל הקהילה, המשפחה והחיים עצמם. אנחנו זקוקים למעטפת שתלווה את הפצועים לאורך זמן, תדע לזהות גם את מי שעדיין לא ביקשו עזרה ותאפשר לכל אדם למצוא את הדרך המתאימה לו להשתקם.

מתוך ההבנה הזאת הקמנו את עמותת 'כשהחזקים מתגלים' - מעטפת קהילתית ללוחמים ופצועי צה"ל. אנחנו פוגשים לוחמים ולוחמות, אנשי מילואים ופצועי מלחמה בים, דרך גלישה, פעילות קבוצתית וחיבור מחודש לגוף ולטבע. בשבילנו הים הוא הרבה יותר ממקום לפעילות ספורטיבית. הוא מרחב שמאפשר לעצור לרגע, לפגוש אנשים שמבינים את החוויה, להרגיש שוב מסוגלות ולגלות כוחות חדשים.

אנחנו לא מבקשים להגדיר אנשים דרך הפציעה שלהם. להפך. אנחנו מאמינים שכל לוחם ולוחמת הם הרבה מעבר למה שעבר עליהם בשנים האחרונות, ושבתוך תהליך של קהילה תומכת ושייכות אפשר לבנות מחדש תחושת ביטחון, משמעות ותקווה ולחזק את החוסן החברתי. השיקום אינו רק ניסיון לחזור למה שהיינו לפני המלחמה, אלא גם האפשרות לגלות מי אנחנו יכולים להיות אחריה ולצמוח.

בשבוע ההוקרה אנחנו רוצים לפנות לכל לוחם ולוחמת, לכל מי ששירתו במילואים במערך הלוחם וחזרו עם פציעה בגוף או בנפש: אתם לא צריכים להתמודד לבד. לא משנה אם אתם מוכרים במשרד הביטחון, נמצאים בתהליך הכרה או עדיין לא יודעים כיצד להגדיר את ההתמודדות שלכם. אנחנו מזמינים אתכם להצטרף אלינו, להגיע לים, להכיר אנשים נוספים ולגלות יחד את הכוחות להמשיך קדימה.

החברה הישראלית כולה ידעה להתגייס בהמוניה בזמן המלחמה. עכשיו המבחן טמון ביכולת להמשיך להתגייס גם כשהכותרות מתחלפות והמצלמות עוזבות את שדה הקרב. ההוקרה האמיתית לפצועי צה"ל וכוחות הביטחון אינה מסתכמת ביום אחד בשנה. היא נמדדת במה שאנחנו עושים למענם בכל יום כל השנה. המלחמה אולי מסתיימת, אבל האחריות והערבות ההדדית שלנו רק מתחילות.

הכותב הוא מנכ"ל עמותת 'כשהחזקים מתגלים' - מעטפת קהילתית ללוחמים ופצועי צה"ל

לשושי אברהם
משתתפים בצערך עם פטירת אמך
פרידה אברהם ז"ל
המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ולא תוסיפו לדאבה עוד
בשבע

לנפתלי רוזנברג
משתתפים בצערך עם פטירת אחיך
דוד צבי רוזנברג ז"ל
המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ולא תוסיפו לדאבה עוד
בשבע

ט"ז בכסלו תשפ"ז | 26.11.2026 • בשבע | 59

חזרה מלכות לישראל

חג החנוכה מציין לא רק את נס פך השמן, אלא גם את חידוש הריבונות היהודית במלכות החשמונאים. עיון במקורות מלמד שגם למדינת ישראל יש מעמד הלכתי של "מלכות" – ולכך יש השלכות מעשיות כבדות משקל

בימי חג החנוכה העומד לפתחנו אנו עוסקים רבות בנס פך השמן. אולם בימי החשמונאים התרחש אירוע נוסף, שאינו פחות חשוב ממנו: חזרת המלכות לישראל. כך מתאר הרמב"ם (הלכות חנוכה ג, א) את השתלשלות הדברים: "בבית שני, כשמלכו יון, גזרו גזרות על ישראל וביטלו דתם, ולא הניחו אותם לעסוק בתורה ובמצוות, ופשטו ידם בממונם ובבנותיהם, ונכנסו להיכל ופרצו בו פרצות וטימאו הטהרות, וצר להם לישראל מאוד מפניהם ולחצום לחץ גדול. עד שריחם עליהם אלוקי אבותיהם, וגברו בני חשמונאי הכוהנים הגדולים והרגום והושיעו ישראל מידם, והעמידו מלך מן הכוהנים, וחזרה מלכות לישראל יתר על מאתיים שנה עד החורבן השני".

הרמב"ם אינו מסתפק בתיאור הניצחון הצבאי וטיהור המקדש. הוא מוסיף ומציין שהחשמונאים "העמידו מלך מן הכוהנים וחזרה מלכות לישראל" - כלומר, תוצאתו של הניצחון הייתה חידוש העצמאות המדינית של עם ישראל בארצו. דברים אלו הועתקו בכתבים הלכתיים לאורך הדורות.

לעומת זאת, בתלמוד (שבת כא, ב; עבודה זרה ט, א) נזכרת אומנם מלכות בית חשמונאי אך לא מצוין דבר העמדתה כגורם לתקנת ימי החנוכה. גם מגילת אנטיוכוס, שיש המייחסים אותה לזקני בית שמאי ובית הלל, מציבה את קבלת המלכות כחתימת סיפור הגאולה: "ויקבלו המלכות בני חשמונאי וזרעם אחריהם מן העת ההיא עד חורבן בית האלוקים מאתיים ושש שנים". ורבי מאיר שמחה מדווינסק, בפירושו 'משך חכמה' (בראשית פרק לז), הולך צעד נוסף וקובע שהניצחון על מלכות יוון וקבלת המלוכה הם עיקר הנס, ועליהם בא זכר הדלקת הנרות: "הנה עיקר הנס לניצחון מלכות אנטיוכוס וישראל קיבלו מלוכה מאתיים שנה, ולזיכרון צריך להאיר נרות".

לפי מקורות אלו, חנוכה הוא גם חג חידוש הריבונות היהודית. כדי להבין מה חשיבותה של מלכות זו, עלינו לברר תחילה מה היה מעמדה ההלכתי.

מלכות שלא כדין?

מדוע, אם כן, אין התלמוד מזכיר את עניין העמדת המלוכה? ייתכן שהתשובה טמונה בביקורת הקשה על מלכות החשמונאים המופיעה בדברי הרמב"ן על התורה. בפירושו לברכת יעקב ליהודה "לא יסור שבט מיהודה" (בראשית מט, י), כותב הרמב"ן: "וזה היה עונש החשמונאים שמלכו בבית שני, כי היו חסידי עליון, ואלמלא הם נשתכחו התורה והמצוות מישראל, ואף על פי כן נענשו עונש גדול, כי ארבעת בני חשמונאי הזקן החסידים המולכים זה אחר זה, עם כל גבורתם והצלחתם - נפלו ביד אויביהם בחרב. והגיע העונש בסוף למה שאמרו רז"ל (בבא בתרא ג, ב) כל מאן דאמר מבית חשמונאי קאתינא עבדא הוא".

החשמונאים היו כוהנים, ואילו המלוכה בישראל נתונה לשבט יהודה. לדעת הרמב"ן הם לקחו לעצמם מלוכה שלא כדין, ועל כך נענשו - למרות צדקתם, ולמרות שבזכותם לא נשתכחה התורה מישראל. מכאן עולה שאלה עקרונית: מה היה תוקף מלכותם? כיצד יכול הרמב"ם לקרוא "מלכות" לשלטון שלא עמד בתנאי מינוי המלך? התשובה לשאלה זו היא המפתח להבנת מעמדה של מדינת ישראל בימינו.

משמעות המלכות - עם שאינו משועבד

רבי יעקב קמינצקי, מחשובי רבני ארצות הברית, מתמודד עם שאלה זו בפירושו לתורה 'אמת ליעקב' (בראשית פרק מט). הוא מוכיח שהחשמונאים לא היו מלכים במובן ההלכתי המלא, ובכל זאת מסביר מדוע הרמב"ם מכנה את שלטונם "מלכות": "באמת נראה שלא היו החשמונאים מלכים ממש, שהרי כתב הרמב"ם (פרק א ממלכים הלכה ג) וזו לשונו: אין מעמידין מלך בתחילה אלא על פי בית דין של שבעים זקנים ועל פי נביא...

> הרמב"ם אינו מסתפק בתיאור הניצחון הצבאי וטיהור המקדש. הוא מוסיף ומציין שהחשמונאים "העמידו מלך מן הכוהנים וחזרה מלכות לישראל" – כלומר, תוצאתו של הניצחון הייתה חידוש העצמאות המדינית של עם ישראל בארצו

והרי בזמן החשמונאים כבר פסקה נבואה מישראל, ואם כן ודאי לא היו מלכים... מכל מקום נראה שמה שכתב הרמב"ם שחזרה מלכות לישראל היינו שכלל ישראל היו ברשות עצמם לגמרי, וזו נקראת מלכות מכיוון דאין הכלל משועבד לשום מלכות אחרת, אבל הם עצמם באמת לא היה להם דין מלך, אלא שהיה להם דיני שופט. וכבר הארכתי לבאר בחידושיי על ספר שופטים שאין בין שופט ומלך אלא זכות הירושה לבניו".

חידושו של הרב קמינצקי כפול. ראשית, "מלכות" בלשון הרמב"ם אינה תלויה בייחוסו של השליט או באופן מינויו, אלא במעמדו המדיני של העם. כאשר כלל ישראל "ברשות עצמם לגמרי" ואינם משועבדים לשום שלטון זר - זו מלכות. שנית, גם מי שאינו מלך ממש אך עומד בראש העם, יש לו "דיני שופט", ושופט שווה למלך בכול מלבד בעניין זכות הירושה. נמצא שאף שהחשמונאים לא היו מלכים כהלכה, שלטונם היה בעל תוקף של מלכות.

בהיעדר מלך – הסמכות חוזרת לאומה

רעיון דומה, ואף רחב יותר, מצוי בדברי הראי"ה קוק בספרו 'משפט כהן' (הלכות מלכים, סימן קמד). הרב קוק קובע שסמכויות המלוכה אינן נעלמות כאשר אין מלך, אלא חוזרות אל האומה עצמה, וכל מי שמנהיג אותה נושא בהן: "וחוץ מזה נראים הדברים שבזמן שאין מלך, כיוון שמשפטי המלוכה הם גם כן מה שנוגע למצב הכללי של האומה, חוזרים אלה הזכויות של המשפטים ליד האומה בכללה. ובייחוד נראה שגם כל שופט שקם בישראל דין מלך יש לו, לעניין כמה משפטי המלוכה, ובייחוד למה שנוגע להנהגת הכלל... אבל למה שנוגע להנהגת הכלל, כל שמנהיג את האומה דן הוא במשפטי המלוכה, שהם כלל צורכי האומה הדרושים לשעתם ולמעמד העולם".

לפי הרב קוק, גם בהיעדר מלך מזרע דוד, מי שמנהיג בפועל את האומה בענייני הכלל - ביטחון, משפט, כלכלה ויחסי חוץ - פועל מכוח משפט המלוכה.

ממשלה נבחרת מקבלת סמכות של מלכות

הרב שאול ישראלי זצ"ל, רבו של כפר הרא"ה, חבר בית הדין הגדול וראש ישיבה בישיבת מרכז הרב, עסק רבות בענייני מדינה, והחיל את העיקרון הזה הלכה למעשה על מדינה דמוקרטית. בספרו 'עמוד הימיני' (סימן ז) הוא מסיק שמינוי השליט יכול להיעשות גם בבחירה על ידי העם, ושהסמכות יכולה להינתן גם למועצה, כלומר לממשלה: "היוצא מדברינו, מכיוון שהוכחנו לעיל בע"ה שכוח המלך ניתן בהעדר המלך גם לשופט, שהוא משמש כממלא מקום של תפקידי המלך... ולאחר שנתברר שמינוי המלך והשופט שווים הם לעניין הרשות הממנה אותם. וזה יכול להיות בשני אופנים: באופן מינוי מלמעלה על ידי נביא וסנהדרין ובדרך בחירה על ידי העם, ואז אין צורך לא לנביא ולא לסנהדרין. מעתה יוצא שכל המינויים הממלכתיים שייעשו בישראל בדרך של בחירות שבהם יכריע רוב העם, יהא להם תוקף וסמכות. ומסתבר לפי עניות דעתי שכשם שיכולים למנות איש אחד כראש ושופט, כמו כן אפשר למנות מועצה שביחד יהיו לה הסמכויות הללו. ולפי זה נראה כי מועצת ממשלה שתיבחר בדרך של בחירות נכונות, יהא לה סמכות בכל מה שנוגע להנהלת האומה כאותה סמכות שהיה למלך ישראל".

בכך נסגר המעגל: אם השופט הוא ממלא מקומו של המלך, אם השופט יכול להיבחר על ידי העם, ואם מועצה יכולה לבוא במקום יחיד - הרי שממשלה שנבחרה בבחירות כשרות נושאת בסמכות של מלך ישראל בכל

מאמרים ותגובות למדור ניתן לשלוח לכתובת eshilo777@gmail.com (המערכת אינה מתחייבת לפרסם את המאמרים שיתקבלו)

הנוגע להנהלת האומה.

בסימן ט' מפרש הרב ישראלי את הנפקא מינה לימינו, וקובע שהיקף הסמכויות נקבע על ידי העם עצמו: "ונפקא מינה מזה לזמננו אנו, לעניין זכויות הממשלה והנשיא הנבחרים, שכפי שכבר ביררנו בסימן ז' בכל מה שנוגע להנהגת הכלל יש להם זכויות מלך... וכל מה שיחליט העם בסמכויות הממשלה והנשיא בין בענייני ממונות בין בענייני נפשות, יזכו בהם, ויהיה לזה תוקף וסמכות של דין תורה. יוצא לפי זה שכל עם הרשות בידו לבחור לו המלך ולמסור לידו סמכויות כראות עיניו... כי התורה מסרה את הדבר באופן כללי להחלטת העם". לאמור: סמכויות הממשלה אינן מוגבלות לרשימה סגורה מימי המלכים, אלא נגזרות ממה שהעם מסר לידיה, ויש להן "תוקף וסמכות של דין תורה".

נשאלת כמובן השאלה, האם שלטון שאינו שומר תורה ומצוות יכול להיחשב "מלכות". גם לכך מתייחס הרב ישראלי, ומבחין בין החובה לכבד את המלך ובין תוקף דיני המלכות: "בשאלה זו של דיני מלך למי שאינו שומר מצוות... והעלינו לחלק בין החוב לכבדו, שבזה אמרו בעושה מעשה עמך, אבל תוקף דיני המלכות יש אם עברו ומינוהו או כשהחמיץ אחר כך, כל עוד שלא סילקו ממנו זכויות המלכות על ידי מאמר נבואי... והדבר מוכרח, שאם לא כן הרי מיד שעבר המלך איזו עבירה שהיא, שוב אינו מלך". כלומר, גם שליט שאינו הולך בדרך התורה אינו מאבד בשל כך את תוקף דיני המלכות שבידו.

מדינת ישראל - מלכות

נשוב להגדרתו של הרב קמינצקי, שלפיה מלכות היא מצב שבו "אין הכלל משועבד לשום מלכות אחרת". מה הם אפוא הסימנים לכך שעם הוא ריבון בארצו? פרופסור אליעזר דון־יחיא המנוח, שעמד בראש המחלקה למדעי המדינה באוניברסיטת בר אילן, פירט במאמר את המאפיינים של מדינה ריבונית. אלו התנאים לדעתו:

א. היכולת לקבוע את גבולות המדינה. יפו, עכו, נצרת, מגדל העמק, ראש העין, בית שמש, מבשרת ציון ושאר פנים הארץ, באר שבע, אשדוד, אשקלון וגם ירושלים המערבית - כל אלה לא נכללו בהחלטת האו"ם בתחום המדינה היהודית. מדינת ישראל כבשה אותם בתש"ח וכללה אותם בגבולותיה.

ב. היכולת לקבוע את חוקי ההגירה. מדינת ישראל חוקקה את חוק השבות וקבעה מי זכאי לבוא אליה.

ג. היכולת לגייס צבא.

> רבה של ירושלים הרב פרנק נשאל בתש"ח על ידי הרב עטיה אם ירק שנלקח מכפרים ערביים שנכבשו כשר למרור, שהרי אין יוצאים ידי חובה במרור גזול. והשיב כי הכיבוש על ידי מדינת ישראל מפקיע את הרכוש מידי בעליו הערבים, ולכן המרור כשר. פסק זה מניח שלמדינה יש סמכות של מלכות. אלמלא כן, לא היה ראש ישיבת פורת יוסף יוצא ידי חובת מרור

ד. היכולת להטיל מיסים.

ה. היכולת לקבוע את ערך המטבע.

כל אלה מתקיימים במדינת ישראל ועושים אותה "מלכות" - הן במובן שהגדיר הרב קמינצקי, עם שאינו משועבד לשום שלטון זר, והן במובן שהגדירו הרב קוק והרב ישראלי - הנהגה שנבחרה על ידי העם ומנהלת את ענייני הכלל.

אין זו הגדרה תאורטית בלבד. יש לה השלכות הלכתיות מעשיות, שרבים מאיתנו נשענים עליהן בלי לשים לב. מדינת ישראל הפקיעה אדמות מבעליהן וסללה בהן כבישים. אם אינה "מלכות", הרי זה גזל ואין לנסוע בכבישים אלו.

דוגמה מובהקת עוד יותר מצויה בשו"ת 'הר צבי' (אורח חיים ב, עד). בעת המצור על ירושלים בתש"ח היה מחסור חמור בירק למרור, ואנשים מירושלים הלכו ליישובים ערביים שננטשו ואספו שם ירק. הרב עטיה, ראש ישיבת פורת יוסף, פנה אל הרב פרנק זצ"ל, רבה של ירושלים, ושאל אם ירק זה כשר למרור, שהרי גזל הגוי גזל הוא, ואין יוצאים ידי חובה במרור גזול. הרב פרנק השיב כי הכיבוש על ידי מדינת ישראל מפקיע את הרכוש מידי בעליו הקודמים, ולכן המרור כשר. פסק זה מניח שלמדינה יש סמכות של מלכות. אילו לא היה למדינת ישראל דין מלכות, לא היה ראש ישיבת פורת יוסף יוצא ידי חובת מרור.

המורדים במלכות

מה פירוש הדבר שלמדינה יש דין מלכות? פירושו שסמכויותיה בענייני הכלל אינן רק חוק אזרחי, אלא יש להן, כלשון הרב ישראלי, תוקף של דין תורה. ומי שקובע לעצמו כללים משלו בתחומים שנמסרו לידי המלכות, אינו רק עובר על החוק - הוא מורד במלכות.

שני תחומים בולטים כאן במיוחד. הראשון הוא השימוש בכוח נגד אויבי ישראל. ההכרעה מתי וכיצד להילחם, ומי ייענש, היא חלק מובהק מ"הנהגת הכלל", שהרב קוק והרב ישראלי מסרו לידי מנהיגי האומה. מי שנוקט מטעם עצמו פעולות נקמה בערבים, נוטל לעצמו סמכות שאינה שלו ופוגע בסמכותה של המלכות. התחום השני הוא גיוס הצבא. היכולת לגייס צבא היא כאמור אחד מסימני הריבונות עצמם. מי שמסרב לצו גיוס שהוציאה המלכות, ממרה את פיה באחד מתחומי סמכותה המובהקים ביותר.

ממה שהובא כאן עולה שלמדינת ישראל יש דין מלכות. ולכן הנוקטים מטעם עצמם בפעולות נקמה בערבים והמסרבים לצווי גיוס, אלו ואלו הם "מורדים במלכות", וזו רשאית לנקוט נגדם פעולות עונשין ככל שייראה לה נחוץ ומועיל ולפי הסמכויות שניתנו לה.

שאל את הרב

בשיתוף: Yeshiva.org.il

סדר ההדלקה

שאלה: איני בקי כל עיקר בהלכות חנוכה, ועל כן אשאל כמה שאלות:

1. מה סדר ההדלקה?
2. איזה נר מדליקים תחילה? כגון ביום השני, שצריך להדליק שני נרות, אחד מצווה ואחד הידור (לא כולל שמש).
3. האם מדליקים עם השמש?

תשובה:

1. מברכים את הברכות, ביום הראשון מברכים שלוש ברכות כפי שכתוב בסידורים, ובשאר הימים אותן ברכות חוץ מברכת שהחיינו. לאחר הברכה מדליקים את הנרות. נוהגים לומר את הפיוטים "הנרות הללו" ו"מעוז צור", שניהם מופיעים בכל סידור.
2. מניחים בצד שמאל את הנר החדש ומדליקים אותו. לאחר מכן פונים לצד ימין ומדליקים את שאר הנרות.
3. במידה ומדליקים בנרות שעווה אפשר להדליק עם השמש (לא חובה). אם מדליקים בשמן לוקחים נר נוסף ומדליקים בעזרתו.

הרב שמואל הולשטיין

זוג שמתארח בשבת

שאלה: זוג שמתארח בשבת אצל ההורים, האם ידליקו נר חנוכה בבית ואז ידליקו אצל ההורים לפני כניסת השבת, או שפשוט ידליקו עם ההורים?

כמו כן במוצאי שבת קודש, האם ידליקו גם בבית או שיצאו ידי חובה על ידי ההורים ולא צריכים להדליק בבית?

תשובה: כאשר אתם מתארחים שבת שלמה אצל אנשים אחרים, בין אצל ההורים ובין אצל חברים וכדומה, הרי המקום הזה הופך לביתכם למשך השבת, ולפיכך ההדלקה היא בבית המארחים. למנהג הספרדים האורחים יוצאים ידי חובה בהדלקת הנרות של המארחים ואין צורך לעשות פעולה מיוחדת לשם כך, ואילו למנהג האשכנזים האורחים מדליקים בעצמם בבית המארחים.

אם נותנים לאורחים דירה אחרת לישון בה, והם אוכלים את הסעודות בבית המארחים, גם אז הדין הוא כך: למנהג הספרדים יוצאים בהדלקת הנרות שנעשית בבית המארחים, ואילו למנהג האשכנזים האורחים ידליקו נרות בבית המארחים ולא בדירת השינה.

לגבי מוצאי שבת - אם מיד בצאת השבת האורחים אורזים את חפציהם ויוצאים חזרה הביתה, אין הם מקיימים את המצווה בבית המארחים וידליקו בביתם כשיגיעו. אך אם במוצאי השבת הם עוד יושבים זמן מה בבית המארחים, זה עדיין נחשב ביתם, ולפיכך הם מקיימים שם את המצווה (וינהגו כדלעיל, לגבי מנהג הספרדים והאשכנזים).

בכל אופן, אין מקום להדליק פעמיים, גם בבית וגם בבית ההורים, כפי שמוצע בשאלה. אם מדליקים בבית המארחים או יוצאים ידי חובה על ידם, אין מדליקים גם בבית.

הרב שמואל אריאל

חנונייה בפתח הבית או החצר

שאלה: אנחנו גרים בבית פרטי עם חצר וחומה. אנחנו מדליקים גם על החומה (בערך 1.70 מטר) ליד השער שהוא ללא מזוזה (אין משקוף), וגם ליד פתח הבית. היכן כדאי לברך לפי הספרדים?

תשובה: במקום שיש פרסומי ניסא הגדול ביותר.

הרב יצחק בן יוסף

לישועתך קיווינו כל היום

הציפייה לגאולה היא עצמה הכוח שמזרז אותה. אחרי שנים של טלטלות, מלחמות ואכזבות, הגיע הזמן להפסיק לנוע בין ייאוש לייאוש, ולבחור בתקווה. אירועי 'צמאה' השנה מציבים תביעה ברורה: מהרה תצמיח

אירועי 'צמאה' בשנה זו עומדים בסימן 'מהרה תצמיח', מילים הלקוחות מהבקשה שאנו אומרים שלוש פעמים ביום בתפילת שמונה עשרה: "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח וקרנו תרום בישועתך, כי לישועתך קיווינו כל היום".

חז"ל אומרים שאפילו אם אין ביד ישראל אלא הקיווי והציפייה לגאולה, כדאיים הם להיגאל בשכר הקיווי (ילקוט שמעוני, תהילים רמז תשלו). והחיד"א מסביר על המילים "כי לישועתך קיווינו", שעצם העובדה שאנחנו מקווים ומצפים לישועה כבר צריכה לגרום לכך שהקדוש ברוך הוא יצמיח במהרה את צמח דוד. כלומר בשכר הציפייה שלנו כשלעצמה אנו כבר ראויים לגאולה (מדבר קדמות, מערכת ק', אות טז).

אומנם עם הנצח לא מפחד מדרך ארוכה, ואומנם נדרש זמן כדי לצמוח ויש תהליך שלם של חרישה וזריעה, השקיה וצמיחה, אבל אנחנו מבקשים מהקב"ה התערבות מהירה בתהליך הזה, בבחינת 'אחישנה', כמו מקל השקד שירמיהו רואה שהוא צומח במהירות מפתיעה. עם ישראל אינו מפחד מדרך ארוכה, אבל גם לא מדרך קצרה! עברנו כבר דרך ארוכה דיה כדי לדרוש, לתבוע, לצפות ולקוות שהכול יסתיים עכשיו ומהר, ויתגלה כבוד ה' על כל העולם כולו, משיח עכשיו. זה רצון ה' וזה למענו.

מאמינים בגאולה ומחכים לה

הרמב"ם בסוף הספר 'היד החזקה' (הלכות מלכים יא, א) מדבר על מי שאינו מאמין בביאת המשיח, וקובע כי לא רק מי שאינו מאמין בו, אלא גם מי שאינו מחכה לביאתו נקרא כופר - לא פחות. באמת? אם אני מאמין באמת שזה יהיה אבל לא מחכה לזה, אני כופר?! אז זהו, שאם אתה מאמין בגאולה ויודע את מהותה ואינך מחכה לה, כנראה אתה מנותק ממנה לגמרי ובטוח שאינך מאמין בה באמת. מי שמבין את מהות הגאולה ומאמין בה, הפועל היוצא המיידי מכך הוא לחכות לה, לצפות לה ולדרוש אותה. על כך אמרו חז"ל: "יש דור שהוא מצפה למלכותי, מיד הם נגאלים" (ילקוט שמעוני, איכה רמז תתקצז). הקב"ה מצפה שנצפה לגאולה שתבוא מיד, ואז היא תבוא מיד. הציפייה למשיח היא חלק בלתי נפרד מהאמונה בביאת המשיח, והאמונה והציפייה האלה הן חלק בלתי נפרד מהקשר שלנו עם הקדוש ברוך הוא, לחכות להתגלות כבוד מלכותו על כל בשר.

עד לפני שנים אחדות, מי שהיה מדבר על המשיח בפני אנשים שלא חיים ביומיום בעולמה של תורה, היה נתקל לעיתים בחיוך סלחני. הוא נתפס כאדם לא ריאלי ולא רציונלי, שמאמין במשהו ערטילאי שעתיד לשנות את כל העולם. אבל היום, בעולם המבולבל וההזוי שאנו חיים בו, התמונה שונה. אולי כדאי שנזכיר לעצמנו מעט את תהפוכות השנים האחרונות: הקורונה, שבעה באוקטובר, המלחמות, הישועות והאכזבות, טראמפ על כל פניו, הבחירות בישראל והמצב שאנו נמצאים בו ממש ברגעים אלו. במציאות כזו, הדיבור על משיח הפך להיות הדבר הכי ריאלי, הכי בהיר, הכי הגיוני והכי עכשווי...

העולם שרוי בכמיהה. "כמה לך בשרי", הבשר עצמו, הגשמיות עצמה כבר כמהה לגילוי האלוקי ולשינוי האמיתי שכל הבריאה זועקת אליו. פעמי המשיח מורגשים מכל כיוון שרק נחשוב עליו, גם בלא טוב וגם בטוב. הדבר ניכר גם בהתפתחות הטכנולוגית המהפכנית של השנים האחרונות, וגם בנפילת כל המסכים, המחיצות והמוסכמות שהחזיקו אותנו. גם

עד לפני שנים אחדות, מי שהיה מדבר על המשיח בפני אנשים שלא חיים ביומיום בעולמה של תורה, היה נתקל לעיתים בחיוך סלחני. הוא נתפס כאדם לא ריאלי ולא רציונלי, שמאמין במשהו ערטילאי שעתיד לשנות את כל העולם. אבל היום, בעולם המבולבל וההזוי שאנו חיים בו, התמונה שונה. במציאות היום הדיבור על משיח הפך להיות הדבר הכי ריאלי, הכי בהיר, הכי הגיוני והכי עכשווי

האחדות שהתגלתה דרך כל החידושים שבעולם היא הכנה להתגלות האחדות האמיתית של הקדוש ברוך הוא, שהשם אחד ושמו אחד ואין עוד מלבדו.

לנוע בין ייאוש לתקווה

ובכל זאת, בשנים האחרונות יש משהו מייאש מאוד. שוב ושוב אנחנו בטוחים שהנה העולם מתהפך, ברור שהיום מגיע משיח, והוא לא מגיע... הרגשנו זאת פעמים רבות בתקופת הקורונה, והרגשנו זאת בימי המלחמות הקשים של שלוש השנים האחרונות. זוכרים את ליל שביעי של פסח, שבו בעיצומו של ליל קריעת ים סוף פקע האולטימטום מול איראן? פעמים רבות באמת הרגשנו והיינו בטוחים שהנה הקדוש ברוך הוא מביא את הגאולה השלמה, אך הדבר לא קרה.

אבל האפשרות השנייה, שזה יימשך בלי סוף, אינה רק מייאשת, היא בעצם לא קיימת. המחשבה שהעולם ימשיך להתנהל בתוהו ובוהו וימשיך עם חוסר היציבות שלו, מייאשת הרבה יותר. לכן, במקום לנוע בין ייאוש לייאוש, נשאר לנו לנוע בין ייאוש לתקווה. והתקווה היא הצד האמיתי, כי עליה, כמו שאומר הרמב"ם (שם), הבטיחו כל הנביאים, וגם בתורה שבכתב הדברים מפורשים. לקדוש ברוך הוא יש מטרה בבריאת העולם הזה, לגלות את אורו, כפי שנרמז כבר בראשית הבריאה: "ורוח אלוקים מרחפת על פני המים", שזוהי רוחו של מלך המשיח (בראשית רבה ב, ד). המשיח הוא המטרה שבשבילה נברא העולם מתחילתו.

זה הדבר האמיתי שכולנו מצפים לו, והוא יקרה בין שנרצה ובין שלא נרצה, בין שנתכונן ובין שלא נתכונן. אבל ככל שנהיה מוכנים יותר כך נזרז אותו, נהיה כלים לאור הזה, ונביא כבר היום, תוך כדי ההכנות אליו, אווירה של גאולה ותיקון עולם. זו המטרה שלנו, ואלו הימים שזה הולך לקרות בהם.

נסיים בדברים שנשא הרבי מלובביץ' זצ"ל בתעצומות וברגש רב בעיצומו של כנס שערך לילדי ישראל בבית מדרשו (חנוכה תשמ"א). כמה פשוט וחד וכמה מאיר: "מאז ומעולם הייתה זו תמיד הדרישה והתביעה, שדורשים שמשיח יבוא מיד, שלכן הפלא הכי גדול הוא שיכול להיות שיהודי יאמר, חס ושלום, שהוא לא רוצה, או שלא נוח לו שיצעקו וידרשו 'אנו רוצים משיח עכשיו!', בשעה שכל יהודי מתפלל ומבקש בשמונה עשרה, כאשר הוא עומד מול הקב"ה בעצמו, שאז בוודאי שהוא דובר אמת. ובשעה שהוא אומר לקב"ה בעצמו שהוא מבקש ממנו, אזי דבר בטוח שהוא רוצה זאת באמת ולא חס ושלום מן הפה אל החוץ, ואנחנו אומרים במילים ברורות 'את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח', שתכף ומיד יצמח ויתגלה ובאופן של 'מהרה', 'צמח דוד עבדך' - המתייחס למשיח כפי שהגמרא אומרת (ירושלמי ברכות פ"ב, ה"ד) ש'צמח שמו'.

"ואנו אומרים עוד יותר ש'לישועתך', שבצמיחת דוד מתבטאת הישועה, כפי שאנו אומרים 'וקרנו תרום בישועתך', אנו מקווים ומבקשים את הישועה הזו: 'לישועתך קיווינו כל היום'! במשך כל היום מקווה יהודי ומבקש שהקב"ה ייענה לתפילתו ויקוים 'מהרה תצמיח'. אף על פי שמתפללים רק שלוש פעמים ביום, ואילו במשך היום ישנן שעות רבות - אין זה אלא שהוא אינו אומר את המילים במשך כל היום, אבל תקוותו שמשיח יבוא עכשיו נמשכת כל היום. כל יהודי שמתפלל, שעומד לפני הקב"ה ומדבר אליו באמת, דורש שמשיח יבוא באופן של 'מהרה', ודורש זאת מהקב"ה באופן של 'כל היום'".

הכותב הוא מייסד אירועי שבוע החסידות 'צמאה' שמתקיימים השבוע בפעם ה־17 בבנייני האומה בירושלים

מאמרים ותגובות למדור ניתן לשלוח לכתובת eshilo777@gmail.com (המערכת אינה מתחייבת לפרסם את המאמרים שיתקבלו)

קוראים על דברים שקורים

אליעד סעדה

פסטיבל האורות הבינלאומי WINTER DREAMS נפתח בגן הבוטני בירושלים

לאחר הצלחה בערים מרכזיות בעולם ובהן פריז, רומא, ברלין ולונדון, פסטיבל האורות הבינלאומי WINTER DREAMS נפתח בגן הבוטני האוניברסיטאי בגבעת רם בירושלים ויפעל עד ה-31 בינואר 2027. הפסטיבל הופך את שבילי הגן וסביבת האגם לממלכה לילית של אור, מוזיקה ודמיון. המסע הלילי, הנמתח לאורך יותר משני קילומטרים, משלב כשני מיליון נורות לד, 44 פסלי תאורה ומיצגי ענק, בליווי פסקול מוזיקלי מקורי. המבקרים עוברים בין 17 עולמות ומתחמים ייחודיים, בהם עולם הפרפרים והפיות, העולם היפני, אגם הכוכבים, מתחם הלייזרים ועולם הממתקים. לאורך המסלול ממתינות נקודות צילום מרהיבות כמו מטוס, גמל ומזחלת מתנות, לצד מתחם חורף עם פינגווינים מוארים ואפקט של שלג יורד. בנוסף, ניתן לקחת חלק פעיל במופע באמצעות מתקנים אינטראקטיביים, בהם תופי טם-טם מוארים המפעילים את התאורה. את החוויה משלימים מתחם קולינרי מחומם של השפים מושיק רוט וגיא גמזו, שוק אוכל חורפי בסגנון אירופי ושוק אמנות של יוצרים ירושלמים ומילואימניקים. הפסטיבל פתוח בימים ראשון עד חמישי ובמוצאי שבת.

מדליקים את חנוכה בירושלים: שלל אירועים לכל המשפחה

צילום: ארגון בוסאני

עיריית ירושלים מזמינה את הציבור לחגיגת חנוכה וחורף עם מגוון אירועים עשיר ברחבי העיר. התוכנית כוללת הופעות מוזיקה של אמנים מובילים (כמו המופע NEXT), פסטיבלי ילדים במוסדות התרבות השונים, ותערוכת חנוכיות ייחודית, "חלונות של אור", בכיכר ספרא.

בנוסף, יתקיימו הדלקות נרות חגיגיות וסיורי חנוכיות מודרכים. ברחבי השכונות ינדוד תיאטרון פסיק עם מופעים לכל המשפחה.

החגיגה כוללת גם אירועי ספורט, כגון אליפות ישראל בטאקוונדו וטורניר אקסטרים בכדורסל, לצד אירועים מיוחדים לצעירים. ב-8 בדצמבר ייערך באצטדיון טדי הפנינג משפחות חינמי לזכרו של מולי ספראי ז"ל, שנועד לעידוד תרומות דם.

ראש העיר, משה ליאון: "הכנו מגוון רחב של אירועים כדי שכל אחד יוכל ליהנות מהעיר".

מול האנטישמיות והאתגרים בתפוצות: 150 שליחי חינוך התכנסו בניו ג'רזי

צילום: יפתח מורן

150 שליחים-מורים של המחלקה לחינוך בהסתדרות הציונית העולמית, הפועלים ברחבי צפון אמריקה הגיעו לכנס השליחים המרכזי של המחלקה לחינוך. **חבר ההנהלה הציונית וראש המחלקה לחינוך, גאל גרינוולד,** פתח את הכנס ואמר: "שליחי ההוראה שלנו הם חוד החנית של העם היהודי בתפוצות. בתקופה מאתגרת זו, נוכחותם בבתי הספר מעניקה לתלמידים עוגן של זהות, שייכות וגאווה יהודית, לצד כלים מעשיים להתמודדות עם גילויי האנטישמיות הגוברים".

בכנס החינוך דנו השליחים באתגרים המורכבים הניצבים כיום בפני יהדות התפוצות, והתמקדו בתפקידם הקריטי בבתי הספר, ובדרכים המעשיות לחיזוק הזהות היהודית והזיקה לישראל בקרב התלמידים, לצד מתן כלים להתמודדות ולהתגוננות מפני אירועים אנטישמיים.

קשר בין עדות: תוכנית הסברה משותפת לחזון לאומי ולמרכז למורשת הדרוזים

צילום: דוברות חזון לאומי

ארגון "חזון לאומי" והמרכז למורשת הדרוזים בישראל פתחו השבוע תוכנית הסברה משותפת לסטודנטים, במפגש חגיגי שהתקיים במרכז למורשת הדרוזים בכפר יאנוח-ג'ת. את המפגש פתח עו"ד מחמוד שנאן, מנכ"ל המרכז, שהציג את פעילותו לחקר המורשת הדרוזית ולהנגשתה לציבור הרחב. בהמשך הציגו נציגי חזון לאומי את התוכנית החדשה. במהלך הערב הכירו המשתתפים זה את זה, שיתפו בתחומי הלימוד והעניין שלהם והניחו את היסודות לעשייה משותפת בתחום ההסברה ולחיזוק הקשר בין הקהילות.

מייסד ויו"ר חזון לאומי, ישראל שולדינר: "השותפות עם העדה הדרוזית מבוססת על ערכים משותפים ועל אחריות לעתידה של מדינת ישראל. באמצעות היכרות, שיח ועשייה משותפת נוכל להצמיח דור צעיר שיוביל את ההסברה בארץ ובעולם".

12 מועמדים בדרך לפסגה: נחשפה הרשימה לפרס ספיר 2026

צילום: סיון פרג'

מפעל הפיס הכריז על 12 הספרים שהעפילו לרשימה הארוכה של פרס ספיר 2026, שנבחרו על ידי צוות שופטים בראשות הרב ד"ר בני לאו. כל סופר המופיע ברשימה יזכה במענק של 30 אלף שקלים.

בשלב הבא יעפילו חמישה ספרים ל"רשימה הקצרה", ויוצריהם יזכו ב-60 אלף שקלים וברכישת עותקים לספריות ציבוריות. בינואר 2027 יוכרז הזוכה בפרס הביכורים שיקבל 75 אלף שקלים, והזוכה הגדול בפרס ספיר, שיקבל 180 אלף שקלים לצד תרגום ספרו.

יו"ר מפעל הפיס, איציק לארי: "הספרים מביאים לקדמת הבמה את עושר היצירה בעברית. הפרס מבטא את מחויבותנו ארוכת השנים לטיפוח הספרות הישראלית ולהוקרת הסופרים שמעשירים את חיינו".

מסיבת חנוכה והוקרה למתנדבות ארגון "חסדי נעמי"

ארגון החסד "חסדי נעמי" ממשיך במסורת השנתית ויקיים מסיבת חנוכה חגיגית להוקרת פועלן של המתנדבות. במרכז האירוע יעמוד המופע "כפולה" מאת שיפי פנגר, המשלב עלילה מוקרנת עם מופע חי על הבמה, וכן יתקיימו הגרלות נושאות פרסים.

האירוע יתקיים ביום רביעי, כ"ט בכסלו (9 בדצמבר), בשעה 09:30 באולמי "ארמונות חן" בבני ברק. הכניסה אינה כרוכה ברכישת כרטיס, אלא מותנית בהרשמה מראש (בטלפון 03-677-7777) ובהבאת חמישה מוצרי מזון יבשים שיועברו למשפחות נזקקות. בארגון מדגישים כי גם נשים שטרם התנדבו בעבר מוזמנות להביא מוצרים, להצטרף למעגל העשייה ולקחת חלק באירוע.

צילום: בני עקיבא

מאות שמיניסטים ברשת אורט בכנסי חשיפה לישיבות ומדרשות

בתי הספר הדתיים של רשת אורט קיימו החודש שני כנסי חשיפה לתלמידי שכבת י"ב, להיכרות עם ישיבות, מדרשות ומכינות קדם-צבאיות לקראת השירות המשמעותי.

באולפנית אורט טבריה התכנסו כ-300 שמיניסטיות מהצפון למפגש עם כ-25 מדרשות ומכינות, שכלל הרצאה של הרבנית רחלי בזק. במקביל, מאות תלמידים השתתפו בכנס בנים באורט פלך ירושלים, שכלל מליאת רבנים, יריד היכרות, סדנאות הכוונה והופעה של אלישע בירנבאום.

מנכ"ל רשת אורט, רז פרויליך, סיכם: "אנו מובילים חינוך המשלב מצוינות מדעית וטכנולוגית עם לימוד תורה ואהבת הארץ, ורואים שליחות בהכשרת דור המנהיגים הבא של החברה הישראלית".

קרדיט תמונה: יואב לביא

לראשונה בגוש עציון: מאות השתתפו במרוץ המדבר

מאות רצים ורצות השתתפו ביום שישי האחרון במרוץ המדבר, שהתקיים לראשונה במזרח גוש עציון באזור נוקדים ותקוע. המשתתפים נהנו מריצה בנופי מדבר יהודה בשלושה מקצים באורך 2.5, 5 ו-10 קילומטרים.

לצד המרוץ נערך פסטיבל החלמוניות "צהוב קרוב", שכלל סיורי פריחה, בישולי שדה וסדנאות יצירה לכל המשפחה, בשיתוף בית ספר שדה כפר עציון ומתנ"ס גוש עציון.

ראש המועצה האזורית גוש עציון, ירון רוזנטל, אמר: "מרגש לראות מאות משתתפים נהנים מהנופים ומחוויית הספורט. מזרח גוש עציון נמצא בתנופת פיתוח אדירה, ואנו מציבים אותו גם על מפת הספורט, התיירות והטבע בישראל".

הלוחם שנפצע קשה בלבנון התארח בסיעת הציונות הדתית

לציון שבוע ההוקרה לפצועי צה"ל, אירחה סיעת הציונות הדתית את יואל שניידר ורעייתו אורנה. שניידר, שלחם בגדוד המילואים עליו פיקד יו"ר הסיעה ח"כ איתמר איתם, נפצע קשה מפגיעת טיל נ"ט בלבנון. הוא הציג צילום CT המראה כדורית ברזל במרחק 2 מ"מ בלבד מגזע מוחו, שיתף באתגרי השיקום וריגש כשביקש לחזור לשירות קרבי.

ח"כ איתם אמר: "משמח לראותו על הרגליים. מחויבותנו לדאוג שהמדינה תיתן הכל למי שנתן לה הכל". השר בצלאל סמוטריץ' הוסיף: "מכוחותיהם אנו שואבים כוח להמשיך בשליחותנו, ומאחלים רפואה שלמה לכל הפצועים".

כרך חדש בסדרת "חיים של אגדה" מאת הרב בן ציון אלגאזי

לקראת ימי החנוכה, משיק מכון "צורבא מרבנן" כרך חדש בסדרת הספרים "חיים של אגדה", מאת הרב בן ציון אלגאזי שליט"א, ראש המכון וראש ישיבת ההסדר רמת-גן.

הספר החדש מצטרף לכרכים הקודמים בסדרה המצליחה, שזכתה להערכה רבה בזכות שפתה הבהירה והנגישה, המקרבת את עומקן של אגדות חז"ל לקהל הרחב. הכרך מאגד שיעורים, ביאורים ומהלכים מרתקים לחגי חנוכה, ט"ו בשבט ופורים, השוזרים מתוך דברי חז"ל תובנות, הנהגות והדרכות מעשיות לבניית חיים טובים, ערכיים ומוצלחים יותר.

לרכישה: מכון "צורבא מרבנן", בטלפון 1-700-500-777.

קוראים על דברים שקורים

אליעד סעדה

השר וסגן ראש העיר במפקדי שבת ארגון בפתח תקווה

שר האוצר בצלאל סמוטריץ' וסגן ראש עיריית פתח תקווה צביקה וישנגרד השתתפו במפקדי השבת המסכמים את חודש הארגון של בני עקיבא בעיר. השניים ביקרו בסניפי הדר גנים, כפר גנים ושיכון, נפגשו עם הקומונריות, המדריכים והחניכים, ושוחחו עמם על ערכי התנועה ועיצוב דור העתיד.
בדבריו התייחס סמוטריץ' לנושא החודש, "ראשינו בעמקי תורתה", מתוך המנון התנועה שחיבר הרב נריה זצ"ל, וכן העניק ברכה לחניכי שבט הרוא"ה רגע לפני ההכרזה על שמם החדש - "קדם". וישנגרד שיתף בביקוריו בסניפים במהלך הלילות הלבנים ובסיוע המוגבר של מינהל שפ"ע בראשותו, שאפשר לסניפים להיכנס לשבת נקיים.

אהבת השם גורדון התארח במועצה האזורית שפיר

צילום: דוברות מועצה אזורית שפיר

ערב שיא ספורטיבי התקיים באולם הספורט במועצה האזורית שפיר, ביוזמת מחלקות הספורט והתרבות, בהשתתפות חניכי חוגי הקראטה, הטאקוונדו וה-MMA מכל רחבי המועצה. במהלך הערב הציגו החניכים את כישוריהם בפני ההורים ובני המשפחה שמילאו את האולם.
אורח הכבוד באירוע היה כוכב אומנויות הלחימה הבינלאומי, אהבת השם גורדון, שצפה בביצועים ושיתף את הקהל בסיפורו האישי, בחשיבות ההתמדה והנחישות ובערכים המלווים אותו כשהוא מייצג את ישראל בזירה העולמית.
המועצה האזורית שפיר ציינה כי היא גאה בדור הצעיר, המוכיח שעוצמה נמדדת גם בערכים ובכוח רצון, ותמשיך לקדם פעילות המשלבת מצוינות וחינוך.

"שבת הכיפה הסרוגה": מהלך ארצי להעצמת תורת ארץ ישראל

בשבת הקרובה, פרשת וישלח, ובסמיכות ליום פטירתו של הרב משה צבי נריה זצ"ל (י"ט בכסלו), תצוין ברחבי הארץ "שבת הכיפה הסרוגה".
מאחורי היוזמה עומדים עשרות גופים, בהם "בית הציונות הדתית", ישיבות, מדרשות, מכינות, רשתות חינוך ותנועות נוער.
במסגרת השבת יתקיימו בבתי כנסת ובמוסדות חינוך מאות שיעורי תורה, שיחות ואירועי "עונג שבת", שיוקדשו למשנת הציונות הדתית ול"תורת ארץ ישראל" - המחברת בין תורת ישראל, עם ישראל וארץ ישראל. במקביל, יגיעו רבנים ומחנכים לקהילות מגוונות כדי להנגיש תורה מאירה ומחברת.
המארגנים מסרו: "המטרה היא להזכיר שכולנו משפחה אחת, ולעורר גאווה בדרך שלנו מתוך ענווה, שותפות ואהבת ישראל".

לקראת חנוכה: דומינו'ס פיצה מהדרין משיקה "פופים דאבל שוקולד"

לקראת חג החנוכה, רשת דומינו'ס פיצה מהדרין מרחיבה את סדרת הקינוחים האהובה ומשיקה את "פופים דאבל שוקולד".
המנה החדשה כוללת שמונה מאפים חמים - פריכים מבחוץ ורכים מבפנים - במילוי שוקולד, שטופים בסירופ שוקולד אגוזים וסירופ שוקולד לבן, ומעוטרים בכדורוני שוקולד.
הקינוח החגיגי, המציע חלופה מתוקה לצד הסופגניות המסורתיות, זמין החל מ-25 בנובמבר (ט"ו בכסלו) בכל סניפי הרשת, להזמנה במקום, באיסוף עצמי או במשלוח.
מחיר המנה עומד על 34.90 שקלים במשלוח או 27.90 שקלים באיסוף עצמי בהזמנה בדיגיטל.
בנוסף, ניתן להזמין ארוחה הכוללת פיצה משפחתית ופופים דאבל שוקולד ב-98 שקלים במשלוח, או 78.40 שקלים באיסוף מהסניף.

תערוכה אינטראקטיבית של חולי סרטן נפתחה בגלריה על האגם ברעננה

בגלריה על האגם ברעננה (דרך הפארק 10) נפתחה התערוכה "משחקים? שיחקת אותה!", המציגה יצירות של חולי סרטן שנוצרו במשך למעלה משנה בסדנת אמנות ב"בית אורנית" של עמותת עזר מציון. המשתתפים הפכו משחקי ילדות, קופסה וחצר ליצירות המבטאות את מסעם עם המחלה.
בין העבודות: קלפי טאקי, לוח סולמות ונחשים, מגדל קוביות, קשת וחצים המכוונים למטרות בריאות ושלווה, ולוח מונופול המשלב סריקות רפואיות. התערוכה אינטראקטיבית ומזמינה את המבקרים לשלוף קלף, לירות חץ או להזיז חלקים.
התערוכה, באוצרות לידיה רוזנסקי נוסנוביץ', תינעל ב-4 בדצמבר. שעות הפעילות: א'-ה', 10:30-13:30. שיחי גלריה יתקיימו ב-27 בנובמבר (11:45) וב-3 בדצמבר (18:30).

בס"ד

הציונות הדתית
בראשות בצלאל סמוטריץ'

מפלגת הציונות הדתית
מרכינה ראש עם פטירתו
של יו"ר המפד"ל והשר לשעבר

הרב יצחק לוי ז"ל

איש תורה וחינוך, ושליח ציבור
אשר הקדיש את חייו לעשייה למען
עם ישראל, ארץ ישראל ותורת ישראל
מתוך שליחות עמוקה

מפלגת הציונות הדתית שולחת תנחומים לרעייתו ומשפחתו
ובבניין ירושלים ננוחם

בצלאל סמוטריץ', שר האוצר ויו"ר הציונות הדתית
וחברי המפלגה

ברוך דיין האמת

פורום תקנה אבל על פטירתו של

הרב יצחק לוי זצ"ל

יו"ר הנהלת הפורום

תלמיד חכם, איש עצה ותבונה שתרם
רבות לעשייתו של הפורום

אנו משתתפים באבלה הכבד של המשפחה היקרה.
המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.

הנהלת פורום תקנה,
חברותיו וחבריו

פורום תַּקָּנָה

כוס תנחומים

משתתפים בצער הרב
על פטירתו של איש החזון והמעש
עסק בצרכי ציבור באמונה

הרב **יצחק לוי** ז"ל

יו"ר המפד"ל והשר לשעבר

תנחומינו הכנים לבני המשפחה
המקום ינחם אתכם בתוך
שאר אבלי ציון וירושלים

יו"ר הדירקטוריון
עמיקם בן צבי

הדירקטוריון וההנהלה

אלעל

שאנן
האקדמית הדתית לחינוך

"וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ כְּזֹהַר הָרָקִיעַ
וּמַצְדִּיקֵי הָרַבִּים כַּכּוֹכָבִים לְעוֹלָם וָעֶד"

האקדמית שאנן מרכינה ראשה בצער עמוק
עם היוודע דבר פטירתו של

הרב יצחק לוי זצ"ל

שר החינוך ויו"ר המפד"ל לשעבר, מחנך וממנהיגיה הבולטים
של הציונות הדתית שהקדיש את חייו לתורה,
לחינוך ולשירות העם והמדינה.

יהי זכרו ברוך

נשיא המכללה פרופ' אבי לוי
חברי הוועד המנהל, הסגל האקדמי וצוות המנהלה

מרכז קטיף להנצחת מורשת
גוש קטיף וצפון השומרון
אבלים על פטירתו
של הרב יצחק לוי זצ"ל
מנהיג המפד"ל,
ידיד אמת של גוש קטיף
ויו"ר לשעבר של המועצה הציבורית של המרכז
תנחומינו למשפחה
בהמשך בניין התורה, העם והארץ ננוחם

מרכז קטיף
להנצחת מורשת
גוש קטיף וצפון השומרון

המכללה
האקדמית חמדת
חוסן, אמונה, חינוך
קריית חינוך שדות נגב

האקדמית חמדת

משתתפים בצער המשפחה
וכואבים את לכתו של

הרב יצחק לוי ז"ל

שר החינוך לשעבר ויו"ר הוועד המנהל של האקדמית חמדת
איש תורה ושליח ציבור מסור, בעל מידות נאצלות, ענווה ומאור פנים,
שהקדיש את חייו לעשייה חינוכית וציבורית

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים
ולא תוסיפו לדאבה עוד

משה דמרי
יו"ר האספה הכללית

פרופ' חיים שקד
נשיא האקדמית חמדת

פרופ' מלכה רפפורט-חובב
יו"ר המועצה האקדמית

100
הסתדרות
הפועל המזרחי
אחדים ובשביל כם

תנועת הפועל המזרחי

משתתפת בצערה של המשפחה
עם הסתלקותו של

הרב יצחק לוי זצ"ל

שר וחבר כנסת לשעבר
ממנהיגי המפד"ל והציונות הדתית
ואיש תנועת הפועל המזרחי
אשר הקדיש את חייו
לתורה, לעם ישראל ולמדינה

"המקום ינחם אתכם
בתוך שאר אבלי ציון וירושלים"

אבי סולימן
יו"ר הפועל המזרחי

אמציה סמקאי
amatzia@tlv-consulting.com

מכת פתיחה אמציה סמקאי

תיקו מובנה, הבטחות שבורות

השבוע דווח שיושב ראש דגל התורה, יעקב אשר, עומד לבקש מהרב דב לנדו והרב משה הלל הירש אישור לפתוח במשא ומתן רשמי עם גדי איזנקוט. לשכתו מיהרה להכחיש, כמקובל בשלב הזה של העסקה. לא הופתעתי כך מאז שהשמש זרחה הבוקר.

בעיתון הזה כותבים לא מעט אנשים שמבינים בפוליטיקה יותר ממני, ואין לי שום כוונה לפלוש לטריטוריה שלהם. אני בסך הכול כלכלן. אבל הכלכלה מכירה את הסיפור הזה היטב, והיא מספרת אותו אחרת מכפי שמספרים אותו באולפנים. שם מדברים על בגידה, על הפתעה ועל דרמה. אצלנו מדברים על מבנה שוק.

שני מוכרי גלידה על החוף

בשנת 1929 הציג הכלכלן הרולד הוטלינג מודל שמוכר היום כמשל מוכרי הגלידה: היכן יתמקמו שני מוכרים על חוף ים ארוך? התשובה היא ששניהם יעמדו באמצע, צמודים זה לזה. מי שיזוז הצידה יפקיר לקוחות למתחרה. ב־1957 העביר אנתוני דאונס את המודל לפוליטיקה. שני מחנות שרוצים לנצח מתכנסים אל הבוחר שבאמצע, ומתחלקים בשוק כמעט חצי־חצי.

מכאן המסקנה שרוב הפרשנים מחמיצים. הבחירות אצלנו צמודות פעם אחר פעם לא מפני שהעם חצוי בדיוק באמצע. הן צמודות מפני ששני הגושים מכיילים את עצמם, בעזרת סקרים, יועצים ואיחודי רשימות, עד למנדט האחרון. ככל שהשוק הפוליטי משוכלל יותר, ההכרעה מתרחקת. חמש מערכות בחירות בין 2019 ל־2022 לא היו תאונה, והתוצאה הנוכחית, 53 לגוש נתניהו, 48 לגוש השמאל ו־19 למפלגות הערביות, היא עוד נקודה על אותו גרף. התיקו לא נולד. הוא מיוצר.

אפילו השם מעיד על כך. הגוש שמכנה את עצמו "גוש השינוי" נמנע בעקביות מהמילה שמאל, ולא במקרה. כשהבוחר החציוני עומד מימין למרכז, מוכר גלידה שרוצה את הלקוחות שלו לא תולה שלט שמכריז שהוא בקצה השני של החוף. אני אמשיך לקרוא לו גוש השמאל, הוטלינג מסביר למה הוא עצמו לא יעשה זאת.

מי שלא זז מחזיק במפתח

בשיטה של שתי מפלגות הסיפור נגמר כאן. מישהו מנצח בנקודה, ומושל. בשיטה פרלמנטרית כמו שלנו הוא רק מתחיל. כששני הגושים תקועים מתחת ל־61, המנדט האחרון שווה יותר מכל אלה שלפניו, ומי שמחזיק בו קובע את המחיר.

ומי מחזיק בו? מי שלא משתתף במרוץ אל האמצע. הבוחר החרדי אינו נודד בין הגושים, וגם הבוחר הערבי לא. המפלגות שלהם אינן צריכות לחזר אחרי הבוחר החציוני, ולכן הן פנויות למכור את עצמן למרבה במחיר. אלה מפלגות ציר מובנות, והשיטה מייצרת אותן בכל סיבוב מחדש. הפעם ש"ס הודיעה שהיא נשארת עם נתניהו, ליברמן פוסל ממשלה שנשענת על הערבים, והמפתח נפל לידי שבעת המנדטים של יהדות התורה.

הבטחתי, אבל לא הבטחתי לקיים

המשפט מיוחס ללוי אשכול, ונהוג לצטט אותו כבדיחה. אך הוא לא בדיחה אלא תוצאה של המודל. כששני הגושים מציעים לאמצע כמעט אותה סחורה, הדרך היחידה של מפלגה לבלוט היא החרם. "לא נשב עם" הוא מוצר שיווקי. לפני הבחירות ממקסמים קולות בעזרת הבטחות, ואחריהן ממקסמים שלטון בעזרת מחשבון. הסתירה בין השניים איננה כשל אישי של פוליטיקאי זה או אחר, היא מובנית.

הרשימה מוכרת. נפתלי בנט חתם ב־2021 בשידור חי שלא יאפשר ליאיר לפיד להיות ראש הממשלה, והקים איתו ממשלת רוטציה. רע"מ, שהייתה מחוץ לתחום, הולבנה בתוך שבועות כשהתברר שהמנדטים שלה סוגרים את החשבון. אביגדור ליברמן הבטיח לפני הבחירות האלה "לא נשב עם ביבי ולא עם טיבי, לא עם גולדקנופף ולא עם דרעי", ועשרה ימים אחריהן כתב ש"מותר ורצוי להתגמש ולהתפשר", כולל בחוק הגיוס. ועכשיו תורה של הרשימה המשותפת, שגורם המעורה במגעים כבר הכין בשבילה את הנוסח: "לא נשענו עליהם, רק העפנו את ביבי".

מי שהכיר את המודל ידע מראש. בכיר חרדי אמר כבר במאי: "ברור לכולם שדקה אחרי הבחירות, אם זה יהיה תלוי בזה - הם ישבו". בצלאל סמוטריץ' אמר ביוני: "בנט רגע אחרי הבחירות הולך לתת לחרדים דף לבן". הם לא נביאים. הם קראו את מבנה השוק.

השותף הזול והיקר ביותר

כאן יש היפוך שכדאי לשים לב אליו. מחירו של שותף נקוב בשני מטבעות: תיקים ותקציבים מצד אחד, ומחיר ציבורי מצד שני. בתיקים, החרדים הם השותף הזול ביותר בשוק. לפי הדיווחים, הרב הירש ביקש לדחוק הצידה אפילו את הדרישות התקציביות: "הדבר הכי חשוב כרגע, שבחורי הישיבות יהיו חוקיים". במחיר הציבורי הם היקרים ביותר, כי הם דורשים בדיוק את הדגל שגוש השמאל הניף. שמונה ימים לפני הבחירות שלחה מפלגתו של איזנקוט מאות אלפי מכתבים בעיצוב של צו גיוס. פחות משלושה שבועות אחריהן מודה בכיר בגוש: "אין ספק שאנחנו מקפלים דגל מרכזי שלנו, גיוס חרדים".

ויהדות התורה לא מנהלת משא ומתן. היא מנהלת מכרז. לפי הדיווחים, הליכוד כבר הציע לעצור בפועל את מעצרי בני הישיבות אם תפסיק את המגעים עם איזנקוט. לקונה אחד יש היסטוריית אשראי גרועה, כמעט ארבע שנים של ממשלת ימין מלא בלי חוק גיוס. לקונה השני אין היסטוריה בכלל. לכן משניהם דורשים אותו דבר: מזומן. הרב הירש, לפי הדיווחים, ניסח זאת טוב מכל כלכלן: "בפועל ולא בהבטחות".

מבחן לשבועיים הקרובים

וכאן הנקודה שעליה הכול יקום או ייפול. כוחה של מפלגת ציר מגיע לשיא רגע לפני ההשבעה וקורס רגע אחריה. ברגע שהממשלה קמה, הקונה כבר קיבל את הסחורה, והמוכר נשאר עם צ'ק דחוי. לכן החרדים דורשים חקיקה לפני ההשבעה וחתימות של כל ראשי הסיעות, ולכן היועצים המשפטיים, שאומרים שאי אפשר לחוקק חוקים לפני שקמה ממשלה, מחזיקים כרגע באחד הקלפים החשובים במגרש.

המנדט של איזנקוט פג ב־6 בדצמבר, עם אפשרות לארכה עד ה־20 בחודש. מי שרוצה לדעת איך זה ייגמר לא צריך לעקוב אחרי סעיפי הגיוס. צריך לעקוב אחרי הבטוחה. אם יימצא מנגנון שמעניש את הממשלה כשהיא מפרה את התחייבויותיה, תהיה עסקה. אם לא, לא יעזרו כל ההצהרות.

מה זה אומר על הדמוקרטיה?

בשיעורי אזרחות מלמדים אותנו שבוחרים לפי אידאולוגיה, ושזו מהות השיטה הדמוקרטית. בפועל אנחנו בוחרים בני אדם, והם ממירים את הקול שלנו, ביום שאחרי, למטבע אחר לגמרי. הנתק בין סט הערכים שעל פיו הצבענו ובין השלטון שקיבלנו הוא פגיעה חמורה בדמוקרטיה. אבל הוא איננו תוצאה של פוליטיקאים רעים. הוא מובנה בשיטה, ויחזור עם כל פוליטיקאי שנציב בה.

התיקו המובנה והפרת ההבטחות המובנית לא עומדים להשתנות, בדיוק כמו הזריחה של מחר בבוקר. נשארת רק שאלה אחת, והיא שלנו ולא של הפוליטיקאים: האם זו באמת השיטה שמתאימה ביותר למדינת ישראל היהודית והדמוקרטית?

הכותב הוא ד"ר לכלכלה ומנכ"ל קבוצת הייעוץ תבור־סמקאי TCG

יותר מאלף מילים טל אנסלמן

התאוששות מרשימה בהייטק: זינוק של 40% במספר האקזיטים בשנת 2025

במהלך שנת 2025 בוצעו בישראל 182 עסקאות אקזיט (M&A ו־IPO), המשקפות עלייה של 40% בהשוואה ל־130 עסקאות בשנת 2024. היקפן הכספי הכולל של העסקאות הסתכם ב־19.5 מיליארד דולרים - גידול של 20% לעומת השנה שקדמה לה (16.2 מיליארד דולר), המהווה כ־4% מהתמ"ג של המגזר העסקי.

מבחינה היסטורית (2010-2025), 2025 מסמנת חזרה לרמות פעילות גבוהות לאחר ההתמתנות שנרשמה בשנים 2022-2023 בעקבות שיאי 2021.

ישראל, אשר מדורגת במקום השביעי מתוך תשע מדינות נבחרות במספר העסקאות מסוג מיזוגים ורכישות ביחס לכוח העבודה (כ־1.5 ל־100 אלף איש), לצד מקום שני בסכום העסקאות מסוג מיזוגים ורכישות מהתמ"ג (1.66%) ובסכום הממוצע לעסקה (127 מיליון דולר), היא עדות לכך שגודל העסקאות, ולא תדירותן, מעצב את מעמדה הבולט.

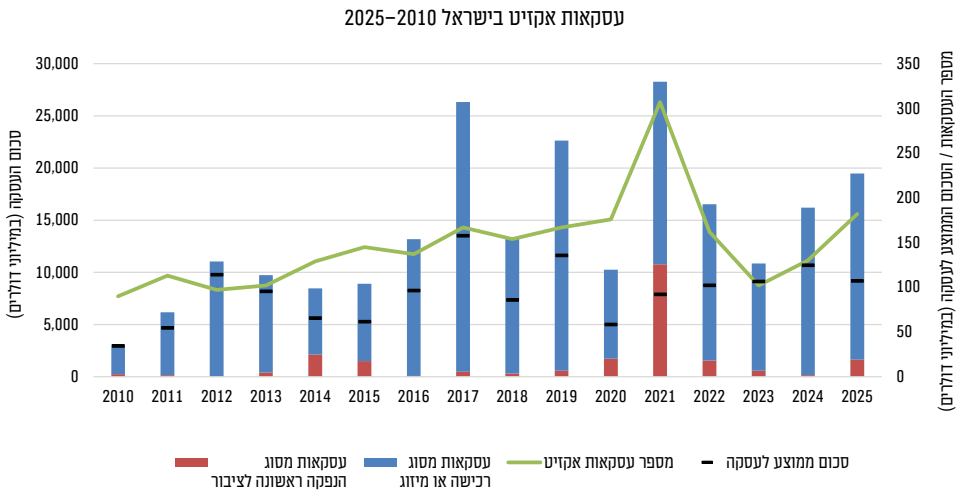

הכותבת היא מרכזת בכירה באגף עסקים וכלכלה העוסקת בניתוח נתונים על חברות הזנק, גיוסי הון ואקזיטים בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

יש מושג צוות "כלכלה קלה"

מיצוע הכנסות

דמיינו שתי חברות ילדות. האחת הפכה לספורטאית מצטיינת, הרוויחה מיליונים מחסויות ומפרסומות ופרשה בגיל שלושים. השנייה למדה מקצוע והתקדמה בהדרגה בעבודתה. כעבור ארבעים שנה מתברר ששתיהן הרוויחו בדיוק אותו סכום, אבל הספורטאית שילמה הרבה יותר מס הכנסה.

איך זה ייתכן? מס הכנסה הוא מס פרוגרסיבי: ככל שאדם מרוויח יותר, שיעור המס על חלקי ההכנסה הגבוהים עולה. אלא שהמס מחושב בכל שנה בנפרד. מי שהרוויח מיליון שקלים בשנה אחת ושום דבר בשנה שאחריה, ישלם בדרך כלל יותר מס ממי שהרוויח חצי מיליון בכל אחת מהשנתיים. הראשון ניצל את מדרגות המס הנמוכות פעם אחת, והשני פעמיים.

כאן נכנס הרעיון של מיצוע הכנסות (Income Averaging): במקום לחשב את המס על כל שנה בנפרד, מתחשבים בהכנסה הממוצעת לאורך כמה שנים. כך מצמצמים את הפער בין אנשים שהרוויחו סכומים זהים, אבל בקצב שונה.

וזו לא רק שאלה של הגינות. מערכת מס שמעניקה יתרון להכנסה יציבה עשויה להשפיע גם על בחירת מקצוע ועל אופן ההשתכרות ממנו. היא עלולה לעודד אנשים להעדיף עבודה בשכר קבוע על פני עצמאות או יזמות, שהכנסותיהן תנודתיות יותר.

הכלכלן ויליאם ויקרי הציע כבר ב־1939 ללכת רחוק יותר, ולחשב את המס בהתחשב בהכנסה המצטברת לאורך החיים. הרעיון היה למנוע מצב שבו העיתוי שבו אדם הרוויח את כספו קובע כמה מס ישלם. הבעיה מתחילה כשמנסים ליישם זאת. איש אינו יודע כמה יהוויח בעתיד, והמדינה זקוקה להכנסות שוטפות ממיסים. לכן בישראל נהוג מיסוי שנתי, לצד חריגים המאפשרים, למשל, לסופרים ולאומנים לפרוס הכנסות מסוימות על פני כמה שנים.

כך מערכת המס מנסה לשלב בין הפשטות של חישוב שנתי ובין ההכרה שההכנסה אינה מתחלקת באופן שווה לאורך החיים. אבל השאלה שהעלה ויקרי נשארת: האם ראוי שאדם ישלם יותר מס רק משום שהרוויח את כספו מהר יותר?

הכותבים ממערכת דף הפייסבוק "כלכלה קלה", המנגיש כלכלה בשפה קלה ואקטואלית

על הנייר אסף נגר

אנבידיה בצומת דרכים: דוחות שיא מול חקירת ה־SEC וחששות לגבי הצמיחה העתידית

מעטות החברות בוול סטריט שהפכו לסמל מובהק של עידן טכנולוגי שלם כמו אנבידיה (NVIDIA). מניית ענקית השבבים, שזינקה בשנים האחרונות לממדים היסטוריים והובילה את מהפכת הבינה המלאכותית, ניצבת כעת בלב סערה רב־ממדית. לאחר ירידה חדה של פחות מ־20% מתחילת נובמבר וכ־30% משיא כל הזמנים (לאחר הזינוק ביום שני השבוע בעקבות הודעת החברה על חזרתו של המייסד והמנכ"ל ג'נסן הואנג לתפקידו), המשקיעים מתלבטים האם מדובר בהזדמנות קנייה נדירה במכפיל רווח חזוי של כ־10 לשנה הבאה, או בהתפכחות כואבת בשוק ה־AI.

הפרדוקס של אנבידיה בולט במיוחד לנוכח תוצאותיה העסקיות. בדוחות הרבעון השלישי של שנת הכספים 2027 (שמתחילה בינואר 2026 ומסתיימת בינואר 2027), שפורסמו ב־17 בנובמבר, הציגה החברה ביצועים חזקים והכתה את תחזיות האנליסטים. ההכנסות זינקו ב־103% לעומת התקופה המקבילה אשתקד והסתכמו ב־115.8 מיליארד דולר, כאשר מגזר מרכזי הנתונים (Data Center) לבדו הניב 107.6 מיליארד דולר - צמיחה שנתית של 110% הודות להאצת האספקות של ארכיטקטורת Vera Rubin NVL72. הרווח הנקי (Non-GAAP) קפץ ב־109% ל־64.9 מיליארד דולר. יתר על כן, החברה סיפקה תחזית הכנסות של כ־130 מיליארד דולר לרבעון הרביעי ושיעור רווח גולמי של 71%-72% (ללא הנחת הכנסות משוק מרכזי הנתונים בסין), ואף העלתה את תחזית צמיחת ההכנסות לשנת הכספים 2028 (שמתחילה בינואר 2027 ומסתיימת בינואר 2028) מכ־70% לכ־75%.

אלא שגם מספרים חסרי תקדים אלה אינם מבטלים לחלוטין את החששות בשוק, שספג טלטלה קשה החודש. ב־12 בנובמבר הודיעה החברה על התפטרותו של הואנג על רקע פרשות אישיות, טענות להתנהלות מול גורמים שנקשרו לסיכון ביטחוני ותחקיר ב'ניו יורק טיימס' שעסק בסגנון הניהול שלו. סמנכ"לית הכספים, קולט קרס, מונתה לממלאת מקום, אך חזרתו של הואנג השבוע מסירה את אי־הוודאות בצמרת ומחזירה לשוק את הדמות המזוהה ביותר עם הצלחת החברה.

במקביל, נותרת עננה רגולטורית כבדה: ביום שישי האחרון (20.11) פורסמו דיווחים על כך שרשות ניירות הערך האמריקאית (ה־SEC) מנהלת חקירה חשבונאית באנבידיה. בנוסף לכך, ה־SEC בוחנת האם החברה הטעתה משקיעים בגילוייה הפומביים, על רקע שאלות האם אנבידיה ידעה על הסטה פוטנציאלית של שבבים מתוצרתה לסין והאם הדיווחים שלה שיקפו כראוי את הסיכונים הכרוכים בכך.

פרט לסוגיות הפנימיות, התנודתיות בוול סטריט משקפת בחינה מחודשת של הוצאות ההון (CapEx) הענקיות על תשתיות AI, שחצו רף של 200 מיליארד דולר ברבעון ושוחקות את תזרים המזומנים החופשי של ענקיות הטכנולוגיה. בשוק גוברים החששות מהאטה בהשקעות הלקוחות ב־2027, אם קצב צמיחת ההכנסות של מעבדות ה־AI יתמתן ותנאי המימון יקשיחו.

לכך מצטרפים שני גורמי מאקרו מרכזיים שמעיבים על 2027 ואילך: ניצחון הדמוקרטים בבחירות האמצע בארצות הברית, המגביר את הסיכון הרגולטורי סביב תשתיות מחשוב ואנרגיה, וטון ניצי בפרוטוקול הפדרל ריזרב המאותת על אפשרות להעלאות ריבית נוספות לבלימת האינפלציה - מהלך המייקר את עלויות המימון ומכביד על מכפילי השווי.

השורה התחתונה למשקיעים מורכבת. מצד אחד, היסודות חזקים, חזרתו של הואנג מייצבת את ההנהגה, והמניה נסחרת במכפיל רווח נקי חזוי אטרקטיבי של כ־10 מול צמיחה של כ־72% ברווח הנקי. מצד שני, חקירת ה־SEC סביב סוגיית סין, לצד החשש מהאטת ה־CapEx ומהעלאת הריבית, צפויים להמשיך וליצור תנודתיות חריפה.

הכותב הוא אנליסט בכיר ומנהל השקעות בנוסטרו של חברת איילון ביטוח ופיננסים

לכותב הסקירה אין עניין אישי בנושא הנדון לעיל. הנתונים והמידע המובאים לעיל אינם מהווים ייעוץ השקעות ו/או תחליף לייעוץ השקעות המתחשב בנתונים ובצרכים המיוחדים של כל אדם

נחמדים מזהב הרב יצחק ליפשיץ

הטמעה חברתית וכלכלה

"אך בזאת ייאותו לנו האנשים לשבת להיות לעם אחד בהימול לנו כל זכר כאשר הם נימולים. מקניהם וקניינם וכל בהמתם הלוא לנו הם אך נאותה להם וישבו איתנו" (בראשית לד, כב-כג).

בפניית שכם וחמור לאנשי שכם טמונה הנחה כלכלית שאיננה כה מובנת מאליה היום. שכם וחמור הטיפו לאנשי שכם למול את עצמם כצעד יוצר אמון בינם ובין משפחת יעקב, צעד שיבטיח את הטמעת משפחת יעקב בתוכם. צעד זה יבטיח לא רק הטמעה חברתית אלא אף הטמעה כלכלית. "הלוא לנו הם", אומרים שכם וחמור.

ההנחה הזאת, שהשתלבות חברתית מובילה להשתלבות כלכלית, מזכירה את משנתו של הכלכלן היהודי קרל פולני. לדבריו, הכלכלה עד העת החדשה לא התבססה על שיקולים רציונליים בלבד, אלא על קשרים חברתיים ושבטיים. הכלכלה המודרנית, לעומת זאת, מושפעת פחות מקשרים חברתיים. על טענה זו חולק מרק גרנובטר, אשר טוען שגם בחברה המערבית הקפיטליסטית, לקשרים ולמבנים החברתיים יש השפעה רבה על הכלכלה.

ואכן, הכלכלה היא פעילות אנושית וחברתית. הכלכלה לעולם איננה מפעל רציונלי, משום שבני אדם אינם פועלים ממניעים רציונליים בלבד. הדבר נכון הן בכלכלה הפנים־ארצית והן בכלכלה בין־לאומית. כל העוסק במסחר עם בני תרבות שאיננה מערבית בלי ללמוד היטב את אורחם ורבעם, מכיר על בשרו את מחירו של היעדר הידע הזה. ולא מדובר אך ורק בפגיעה בנימוס אנשי התרבות האחרת, אלא בחוסר יכולת לנהל איתם משא ומתן יעיל. בסופו של דבר, חוכמת הכלכלה היא חוכמה אנושית, וההצלחה תלויה בשכלול הכישורים האנושיים הנדרשים לכך.

הכותב הוא פרופסור לפילוסופיה ומחבר הספר 'כלכלה וערכי היהדות'

עצם העניין דוד טל

ניהול עובדים זרים בעידן פוסט־פלשתינים

בכנס שהתקיים ב־18 בנובמבר הודיע משרד העבודה שהוא שוקל להתיר לרשתות המזון להעסיק קופאים זרים באופן קבוע. באותו כנס הכריז המשרד על ניסוי בהעסקת 250 נהגי משאיות מחו"ל במפעלי תעשייה שנותרו להם היתרים. אחרי 7 באוקטובר, כשפועלים פלשתינים לא יכלו להגיע לאתרי הבנייה, היה ברור למה צריך פועלים מחו"ל. איך הגענו משם לקופה בסופר?

ערב המלחמה עבדו בישראל בהיתר כ־94 אלף עובדים זרים מחוץ לענף הבנייה. בסוף מרץ השנה הגיע מספרם לכ־131 אלף, עלייה של כ־39 אחוזים. כ־37 אלף עובדים נוספו בתוך שנתיים וחצי, פי שניים מהתוספת בשבע השנים שקדמו למלחמה. בתעשייה לבדה זינק מספרם מ־227 לכ־5,800.

לעיתים העובדים הזרים משלימים את המקומיים. נהג משאית זר נוסף למפעל יכול להצדיק פתיחת משמרת לעובדי ייצור ישראלים. מטפל סיעודי המוצמד לקשיש יכול לאפשר לילדיו לחזור למשרה מלאה. משרד הכלכלה העריך שתוספת של עשרת אלפים עובדים זרים בענף המסחר והשירותים תיצור כ־2,400 משרות לישראלים.

אך העובד מחו"ל עשוי גם להתחרות בעובד ישראלי על אותה משרה. כשהסופר מתקשה לאייש קופה בחמישי בערב, הוא יכול להציע תוספת שכר למשמרת או לגייס קופאי מחו"ל. בהחלט ייתכן שהגיוס מחו"ל הוא האפשרות היעילה יותר, השאלה היא אם הרשת נושאת במלוא העלות של בחירתה, או שחלק מהחשבון מגיע לציבור.

מדינת ישראל עומדת מול מספרים חסרי תקדים של עובדים זרים שנכנסים ליותר ויותר תחומים. עובדים ממדינות עם שכר נמוך משמעותית נוטים לעבוד בשקט ובחריצות בעבור שכר שהישראלים לא באים בשבילו, כך שלמעסיק נוח מאוד להביא אותם. אך לפעמים נוח לו מדי - היות שכולם יודעים שבחישוב הכללי, השכר הוא רק ההתחלה של העלות.

אנחנו יודעים מתי עובד זר נכנס לישראל, אך לא תמיד יודעים מתי הוא יוצא ממנה. בשנות ה־50 וה־60 הביאה מערב גרמניה כ־14 מיליון "עובדים אורחים", אך כ־3 מיליון - יותר מ־20 אחוזים מהאורחים - נשארו אצל המארחים, ואף צירפו בני משפחה. אין טעם להכביר במילים על ההשפעות המורכבות, לעיתים קטסטרופליות, שיש לכך על הלכידות החברתית, המרחב הציבורי ונתוני הפשיעה. מהומות בצרפת ובגרמניה, נתוני הפשיעה בבריטניה והמצב בדרום תל אביב מדברים בעד - או נגד - עצמם.

אם כך, אנחנו במלכוד. אם מספר העובדים הזרים בישראל יעמוד על אפס עגול, המשק יתמוטט. אך אם נתייעץ עם המעסיקים בשאלה כמה עובדים להביא, נקבל מספרים מנופחים באופן מלאכותי, ואת החשבון נשלם כולנו. בתווך, הממשלה מגששת כסומא בבואה לקבוע מכסות, שעליהן מתווכים מקושרים גוזרים עמלות שמנות.

למזלנו, בכלכלה יש כלל ברזל: כשמישהו אחר משלם את המחיר, לוקחים כמה שאפשר. כשאנחנו משלמים בעצמנו, ניקח רק כמה שצריך. לכן, במקום לקבוע מכסות, הממשלה יכולה לאמוד את העלות האמיתית של עובד זר מקצה לקצה - ממשטרת ההגירה, דרך השיטור המקומי ועד לניקיון העירוני. לפי האומדן הזה תקבע הממשלה אגרה שנתית לייבוא עובדים, וההכנסות יפוזרו בין ספקי השירותים הממשלתיים.

אכיפה אמינה תאפשר גם פתיחות רחבה יותר. ככל שהמדינה תצליח לאכוף את תנאי ההעסקה והאשרה ואת היציאה בתום השהייה המותרת, כך היא תוכל לאפשר כניסת עובדים נוספים בביטחון רב יותר. חלק מהאגרה צריך לממן את היכולת הזאת.

אם גם במחיר הזה כדאי לרשת להביא קופאי מחו"ל - שתביא. ואם עדיף לה להעלות את השכר למשמרת של יום חמישי, היא תעשה את החשבון בעצמה. כך ניפטר מחישוב המכסות המסורבל, המעסיקים יוכלו לגייס לפי צורכיהם, ולמדינה יהיו המשאבים לפקח על השהייה של העובדים הזרים בישראל, ולא פחות חשוב - על היציאה שלהם ממנה.

הכותב הוא כתב הכלכלה של 'בשבע אונליין', עמית מחקר במכון ארגמן וחוקר נתונים

עמיחי שילה

אמת מארץ תצרח

AI

1 מאז שהם לא ניצחו בבחירות, גוש המשרתים של החרדים והערבים הניח מספר לא קטן של הצעות חוק על שולחן הכנסת. אחת מההצעות שנידונה השבוע היא הצעת החוק להקמת ועדת חקירה לטבח 7.10, שתחקור בין השאר האם חיילי צה"ל ביצעו פשעי מלחמה, והאם צה"ל עמד בכללי המשפט הבין־לאומי. לא קראתי את החוק, אבל אני מקווה שוועדת החקירה תכלול את תומכי החמאס בכנסת שיוכלו לחקור כל היבט במלחמה שלנו נגד חמאס. אגב, למה צריך בכלל חקירה? הייתי חושב שאלה שרצו בבחירות עם קמפיין שאומר שהם הצבא ידעו מה עושים חיילי צה"ל, אבל מילא. לי אישית הרבה יותר מפריעה המחשבה שצה"ל כפוף לחוק הבין־לאומי ולא לחוק הישראלי, כי אני בכלל לא בטוח שהחוק הבין־לאומי מכיר בזכות הקיום של צבא ישראלי.

2 אחרי שהמפלגות הערביות הגישו דרישה שיפסיקו לקרוא להם תומכי טרור, הייעוץ המשפטי של הכנסת התגייס לתת יד. במקום להורות להם שאסור להיות תומכי טרור בכנסת, היועצת המשפטית של הכנסת נתנה חוות דעת שאומרת שחזרה על המונח "תומך טרור" נחשבת גידוף, וביחד עם גידופים אחרים היא מאפשרת לקרוא את חבר הכנסת לסדר. אז אחרי שהתרגלנו ששקר שחוזרים עליו הרבה פעמים הופך לאמת, בא השמאל הישראלי עם המצאה חדשה: אמת שחוזרים עליה הרבה פעמים הופכת לקללה. האמת, יש משהו משמח בזה שהמונח "תומך טרור" ייאסר בכנסת, כי באמת העניין שחברי הכנסת הערבים תומכים בטרור ולא מוכנים להגיד שחמאס הוא ארגון טרור הוא רק חלק מהבעיה. הרבה יותר מטרידה אותי העובדה שהם למעשה הנציגים של האויב בתוך הפרלמנט שלנו. עכשיו רק צריך לבדוק כמה זמן ייקח לייעוץ המשפטי לאסור גם את הביטוי הזה.

3 המשטרה הודיעה שיוגש כתב אישום נגד עאהד רחאל, ראש מועצת אל־בטוף, בחשד שהוא ובני משפחתו הפעילו כנופיית פרוטקשן בעזרת חברת שמירה שלא באמת שמרה וגבתה מקבלנים עשרות אלפי שקלים בחודש לכל אתר בנייה. ראש המועצה המדובר, שוטר לשעבר, התבטא שוב ושוב בנוגע לחשיבות המלחמה נגד הפשיעה במגזר הערבי, ואפילו השתתף בשביתה כללית נגד האלימות בחברה הערבית. לא מדובר בצביעות, כי הוא בסך הכול רצה שהמשטרה תפעל נגד המתחרים שלו. זה הרי פחות או יותר מה שאנחנו עושים עם הרשות הפלשתינית, וראשי הצבא לאורך השנים היו מוכנים שתיבש יד ימינם ובלבד שהם לא ידברו נגד התיאום הביטחוני עימה. אין ספק שהיחידים שיכולים לטפל בטרור הפרוטקשן בלי בג"ץ ובלי בצלם הם גובי הפרוטקשן בעצמם.

4 נשיא ארצות הברית דונלד טראמפ אמר שאיראן מפתחת נשק כימי במטרה לתקוף את ישראל. בתגובה אמר יושב ראש ועדת החוץ מביטחון אביגדור ליברמן שאומנם יש איום כזה, אבל הוא לא מצדיק תקיפה של ישראל לבדה, ואם נתניהו יורה על תקיפה כזאת היא תהיה פקודה בלתי חוקית בעליל. בשיחות סגורות הוסיף ליברמן שאם הוא יהיה יושב ראש ועדת החוץ והביטחון, הוא ישמיד את הנשק הכימי של האיראנים תוך 24 שעות. יום אחד היסטוריונים יגידו לבינה המלאכותית שלהם לכתוב להם מאמרים שמסבירים איך שלוש שנים אחרי הטבח בדרום, קבוצה כל כך גדולה בעם ישראל עדיין חושבת שתקיפה מקדימה נגד אויב שרוצה להשמיד אותנו היא חרחור מלחמה מסוכן של אוכלי מוות.

עמיחי מקים יישוב

מהרגע שהחלטנו להקים יישוב חדש היה לנו ברור שאנחנו מקבלים את מלוא הגיבוי מהמועצה האזורית. אבל בשלב מסוים התחלנו להרגיש שאנחנו מקבלים קצת יותר מדי גיבוי. כלומר, כמובן שמחנו שראש המועצה נפגש איתנו והבטיח את תמיכתו, אבל לא באמת היינו צריכים שהוא יבוא לפרוק את הקרוואנים. וכשכיתת הכוננות הוקפצה בגלל אופנוע שטח חשוד שמתצפת על היישוב, ואז התברר לנו שזה ראש המועצה שבא לעשות סיור ביטחוני ביום שישי בבוקר, זה כבר התחיל להיות מוגזם. רק אחרי שהוא הביא תקשורת זרה לטקס חלוקת סוכריות לתושבים הבנו שמשהו אחר קורה פה. ניסינו לברר בעדינות עם הסמנכ"ל, וככה שמענו על תחרות ראשי המועצות.

מתברר שהיום זה כבר לא מספיק להיות ראש מועצה טוב לתושבים שלך כדי להיבחר שוב לתפקיד. היום ראשי המועצות מתמודדים גם לרוחב, מול ראשי המועצות האחרים, מתוך תקווה שראש המועצה הטוב ביותר יקבל איזה פרס או יתקדם לפוליטיקה הארצית או משהו.

ולא מדובר בתחרות ידידותית, להפך. זה התחיל מתמונות לתקשורת מתפילת ראש חודש חגיגית, התדרדר מהר מאוד למבצעי יח"ץ אגרסיביים של סיורים בכל העולם ומפגש עם כל גוי שמוכן ללחוץ יד מול המצלמה, ועכשיו כבר הגענו להודעות חגיגיות על שתילת פרחים. אומרים שיש ראש מועצה אחד שמתכנן לעשות צניחה חופשית בטקס העלייה לקרקע של היישוב הבא שהוא מקים, כאילו שמדובר ברב פורים.

בהתחלה חשבנו לא לשתף עם זה פעולה. אם ראש המועצה רוצה להדליק זיקוקים בצבעי כחול־לבן בטקס חנוכת שולחן קק"ל ביישוב, הוא מוזמן להעביר את שולחן הקק"ל הזה על הגב שלו ליישוב אחר. אבל אז הבנו שבעצם זה בכלל לא מפריע לנו, ויש פה פוטנציאל לשיתוף פעולה קונסטרוקטיבי עם המועצה על בסיס הודעות יח"ץ. בקיצור, אם אתם רוצים לחזות בפלא שהוא טקס החלפת נורה בעמוד תאורה, או להגיע לתפילה חגיגית עם כלי נגינה לכבוד יום שלישי שנאמר בו פעמיים כי טוב, אתם מוזמנים בשמחה ליישוב שלנו. לא לשכוח לצלם ולהעלות לרשת!

על ספת הטיפולים
עם חנה דיין

אני אמורה להודות לו על זה שהוא בא?

אהבה, בניגוד לאופן התרבותי שלמדנו, לא באמת נוצרת מרגש אלא היא נוצרת מבחירה

הם נכנסו לקליניקה בשקט הזה שאני כבר מכירה. שקט מתורגל. שקט של שני אנשים שיכולים לנהל בית, קניות, ילדים, לשלם חשבונות, לארגן חופשות – ולא לדבר באמת במשך חודשים.

שלושה ילדים, עשר שנות נישואין, וביניהם משהו שהתייבש, התקשח, הפך לסוג של הסכם שלום קר.

"אני באה לבד כבר ארבעה חודשים," רינת פתחה. עיניה לא עזבו אותו, נוקשות אבל רועדות. "ופתאום הוא מופיע. ככה, בלי תיאום, בלי התייחסות. ואני אמורה להתפעל?" המשיכה רינת.

רפאל משך בכתפיו.

"חשבתי שזה יעשה לך טוב. שתראי שאני מוכן לנסות", אמר.

"באמת? אתה מגיע פעם אחת – וזה אמור לכפר על הכול?"

שניהם פנו אליי. חיכו שאכריע מי צודק. מי 'הבוגר', מי 'הקורבן'.

אבל זה בדיוק המקום שבו אני עוצרת, כי ברגע שאני מנסה להכריע מי פה הקורבן, שניהם הופכים להיות שבויים.

"את מרגישה שהוא גזל ממך משהו," אמרתי לה. "את השנים, המאמץ, תשומת הלב, אפילו את הנוכחות הפשוטה של בן זוג ששותף למרחב. את צודקת – זה באמת לא היה הוגן."

"ואז?" רינת לחשה, "אז מה עכשיו? אני אמורה למחוא כפיים על פירור נוכחות?" שאלה.

"לא. את לא אמורה למחוא כפיים. אבל את כן צריכה לראות מה קורה פה באמת", עניתי לה.

"כלומר?" שאלה.

"שהוא בחר לבוא. זו לא הצלה, זו לא תשובה. זו התחלה. והשאלה האמיתית היא לא אם מגיע לו פרס, אלא אם את מוכנה להפסיק להיות קורבן?" שאלתי.

"מוכנה? אני מעולם לא רציתי, אבל אני מרגישה שאני לא מצליחה", ענתה.

"זו הדרך היחידה שבה אפשר באמת לבחור", המשכתי.

הרגשתי שהיא נבהלה. לא כעסה. לא דחתה. פשוט נבהלה.

"את מדברת על בחירה, אבל אני לא זוכרת מתי בפעם האחרונה באמת בחרתי. אני פועלת על אוטומט כל כך הרבה שנים. קמה, מתפקדת, שורדת. מישהו היה צריך להחזיק את הבית הזה."

"ברור. וזה בדיוק העניין. כשאנחנו שורדים – אנחנו לא בוחרים. גם אם אנחנו מתפקדים מצוין."

רפאל הסתכל עליי. הפעם באמת.

"ואני?" הוא שאל. "מה איתי? לא הרגשתי בבית פה כבר שנים. היא סוגרת אותי. כל הזמן בודקת אותי. שופטת. לא משנה מה אני עושה, זה אף פעם לא מספיק", המשיך.

"אהבה היא לא מקום שבו אתה זוכה בצדק. היא מקום שבו אתה בוחר מחדש, גם כשאתה לא מקבל תעודת הוקרה. מפגש אמיתי לא יכול להתרחש כשאחד נעלב ונפגע והשני מתגונן ומסתגר, כי אז שניכם שוקעים בדינמיקה שבה כל אחד מחכה שהשני ישתנה.

כשהשני ישתנה – אז נוכל לפתוח את הלב. זה לא נקרא בחירה, זו עסקה עם תנאים.

החירות האמיתית בזוגיות מתחילה כשאני בוחר להישאר פתוח גם כשהשני סגור – כשאתה, רפאל, בוחר לפעול גם בלי לקבל הכרה על זה; ואת, רינת, בוחרת לראות את רפאל כאדם חדש למרות שהעבר עוד צורב".

"אבל איך עושים את זה?" שאלה רינת.

"זה יכול לקרות רק בתנאי שתוכלו לוותר על הזהות הקורבנית".

"אבל זה לא הוגן. אם אני בוחרת בו עכשיו, אני מוחקת את כל השנים האלה שבהן כאבתי לבד", אמרה בדמעות.

"את לא מוחקת, את פשוט לא נותנת להן לנהל אותך. הבחירה לא מוחקת את העבר, היא רק מורידה אותו מהבמה ומנתקת אותו מהמיקרופון הראשי".

"ומה אני אמור לעשות?" שאל רפאל.

"לבחור! כל יום. לא בהצהרות, במעשים קטנים, בהקשבה, לא לברוח גם כשהיא עדיין כואבת".

"זה קשה", אמר.

"נכון, כי זה חופש אמיתי. לפרוץ את השבי המוכר זה באמת קשה".

הם יצאו מהחדר כשמשהו אחר עבר ביניהם, ניתן היה להרגיש שיש פה שקט של יסודות חדשים שנבנים. רפאל חזר לפגישה לבד שבוע לאחר מכן.

"אני מבין למה רינת כל כך כעסה.גם כשהייתי נוכח, לא באמת הייתי איתה. רינת הייתה אצלי על תנאי. חיכיתי שהיא תשתנה. אני ממש מרגיש את השינוי שמתחולל בי, אני מנסה לבחור בה כמו שהיא, בלי לחכות".

שבוע לאחר מכן רינת הגיעה לבד.

"הרגשתי שאני רואה לראשונה את ההתחלה של החירות האמיתית. לא ניצחון, לא פיוס, אלא ממש בחירה".

"נכון, כי אהבה, בניגוד לאופן התרבותי שלמדנו, לא באמת נוצרת מרגש, אלא היא נוצרת מבחירה.

וכל בחירה כזו, יום אחרי יום, מגרשת את הקירות הישנים ומחליפה אותם בחומר אחר, לא אטום, גמיש ופגיע יותר, אבל לפחות, אמיתי".

כל הפרטים שונו למען שמירת הפרטיות

חנה דיין - טיפול זוגי ופרטני (לנשים) במשברי חיים | פסיכולוגיה יהודית תורת הנפש | קליניקה פרטית בשפלה | אפשרות גם בזום
054-4480705 | מייל: hanna.tipul@gmail.com | לכל המאמרים : www.hannad.co.il | (טיפול פרטני לגברים ינתן על ידי מטפל)

אבי סגל

דיסטופיה עם ערכים

המצב לא פשוט, העולם כולו נגדנו, ואנחנו חיים כאן בנס. כן חברים, אין כמו שלוש קלישאות לפתיחת הטור הפופולרי ביותר בבית משפחת סגל - בעיקר אם נוציא מהחישוב את האישה והילדים - וכולן נכונות. אירופה מתאסלמת, אמריקה מיטרללת, מוסדות משפטיים בין־לאומיים הופכים אותנו למוקצים, יהודים מוכים ונרדפים ברחבי העולם, גיבורי תרבות יוצאים נגדנו, מפגינים מכל סוג ומין מצטרפים לאויבינו בקריאה להשמדתנו, משפיעני רשת אנטישמים מרימים ראש, וכל זה כשאנחנו נמצאים זמן קצר אחרי שואה שנייה, תחת איום קיומי הולך וגובר ולצד בעלי ברית הולכים ופוחתים.

ובזמן שאותו עולם אכזר מכה בנו ושולל את קיומנו מבחוץ, יש מי שמשתף איתו פעולה מבפנים: ערביי ישראל ונציגיהם בכנסת שתומכים באויב ישירות ונועצים את טלפיהם בדמוקרטיה הישראלית, יהודים שתומכים בתומכי האויב ונאבקים ביהדות ובמגזרים שמייצגים אותה, פוליטיקאים ואישי ציבור שחיים בשישה באוקטובר ומעדיפים מדיניות כניעה עם או בלי קשר לרווחים פוליטיים, ומערכות ביטחון ומשפט אנטי־דמוקרטיות ששנאתן לימין מתחרה רק בתאוותן לכוח ולשליטה. ועל כל אלה מנצחת מקהלה משולבת של אנשי תקשורת, יחצנים ופרסומאים שתפקידם הוא לסכסך, להרעיל ולפרק אותנו מבפנים.

זה המצב כיום. ומה צפוי לנו בעתיד הלא רחוק, אם התפילות לניסים נוספים לא יתגשמו? הבדלנים באמריקה ינטשו אותנו; האסלאמו־ווק האנטישמי יתפוס את כס נשיאות ארצות הברית, אולי כבר בעוד שנתיים; אירופה תתפגר סופית; השמאל הישראלי ימשיך לנהל את קמפיין ההבל בעד מפלגות האויב ונגד העלק־גזענות מימין; ממשלת ישראל, לא משנה מאיזה גוש, תמסמס את הישגי המלחמה בסיוע השפעות עוינות מבפנים ומבחוץ; הסרבנים, המורדים והבוגדים מבפנים ימשיכו לא לשלם מחיר; טבח שבעה באוקטובר יתרחש שוב בזירות שונות תוך הפקת לקחי האויב מהפעם הקודמת; ואירן תצליח לפתח את הגרעין מחדש ובשלב מסוים גם תשתמש בו.

ואז, כשענן הפטרייה יתפזר, הנשורת תשקע, האש תכבה והזיהום יקטן, תישאר כאן ארץ שוממה וחרבה. הכול ייעלם, למעט דבר אחד. דמות קטנה, כמעט בלתי מזוהה, תופיע בהדרגה מתוך ערפל האבק הרדיואקטיבי המתפוגג, על ראשה כיפה סרוגה ובידה גזיר עיתון. "זה לא בסדר", ימלמל השורד הטרי וינענע את ראשו, "לפרסם תמונה כזאת של אחד משלנו עם רקע ירוק ושימוש לועג בשפה הערבית? פשוט נורא, לא מקובל עליי הסגנון הזה". ואחרי המהום נוסף, האיש יקפל את גזיר העיתון ויתחיל להתפלל ערבית.

הגנה סלקטיבית

מפעם לפעם מזדמן לאדם לשמוע טיעון הגיוני וסביר, ומאוחר יותר לשמוע טיעון הגיוני אחר, והעולם ממשיך להסתובב על צירו בלי הפרעה. אלא שאז יוצא לאותו אדם לשמוע את שני הטיעונים בזה אחר זה, והאוזניים שלו מתחילות להעלות עשן. זה מה שקרה לי במהלך האזנה לפודקאסט המשובח "צמד רעים" (ריי"ש קמוצה) עם יותם זמרי ואיתמר פליישמן, בפרק שבו אירחו השניים את הרב החרדי־ליטאי אברהם פינזל.

הרב פינזל, מנהל תלמוד תורה שהוצג כמי שנמצא בחדרים הסגורים של המשא ומתן הקואליציוני, לא ברר מילים כדי לתאר את הצד השני, אנשי גוש השינוי. מילים כמו "מסוכנים", "חלאות" ו"תעמולה גבלסית" התעופפו מפיו בלי פילטרים. אלא שלדבריו, אין למפלגות החרדיות ברירה אלא להקים קואליציה עם אותו גוש שמאל, או בקיצור "לחבור לשטן". המילים שלו, לא שלי.

"כשכל משפחה חרדית מסתובבת כשהבן שלה מפחד לצאת לרחוב, בגלל שכל מפגש עם שוטר נגמר בכלא", הסביר הרב, "אנשים שחונכו מאז שהם ילדים בגיל שלוש בחיידר, שהתורה שלהם היא זאת ששומרת על החיילים... מה אני אמרתי לתלמידים שלי בתלמוד תורה? חייל נוסע עכשיו בטנק בעזה. אם אתם תתפללו טוב ותלמדו טוב ותנצלו את

צילום: חיים גולדברג, פלאש 90

ממשלת ישראל תמסמס את הישגי המלחמה ואיראן תתקוף אותנו בגרעין, אבל מה שחשוב זה הסגנון. מתן כהנא

הזמן הם יחזרו הביתה שלמים ובריאים... האחריות עלינו, זה מה שאמרו המשגיחים בישיבות... ואנחנו עבריינים!... הציבור נמצא במצב סיר לחץ שמתפוצץ. הציבור רוצה פתרון בכל מחיר".

וזאת כל התורה על רגל אחת. חייל בעזה ייקלע למארב? יעלה על מטען? ייכנס למנהרה ממולכדת? אל דאגה, לימוד התורה בישיבות החרדיות יגן ויציל. תלמיד ישיבה ייכנס למעצר? אוי לא! אין ברירה אלא לחבור לשטן. גם אם כל אחד מהטיעונים בנפרד יכול איכשהו להחליק בגרון, בעיקר למי שאינו זולל חרדים לתיאבון או מנהל תעמולה גבלסית, כששני הדברים נאמרים בחדא מחתא - סליחה על הארמית - הפער ביניהם בלתי נתפס.

מדובון לבריון

לא רבים זוכרים אבל אחמד טיבי היה פעם דובוני אכפת לי של השמאל. בשנות התשעים, לאחר שפרץ לתודעה כיועצו הנאמן של הדוד החמוד ערפאת, הפך טיבי לכוכב תקשורת בישראל, כולל השתתפות בגרסה המחודשת לשעשועון "תשע בריבוע", משל היה ציפי שביט או מושיק טימור המנוח. כאן עליי לסייג ולציין שלא הצלחתי למצוא אישוש להופעותיו של טיבי בשעשועון, אבל אני סומך כתמיד על זיכרוני הפנומנלי. איפה הייתי? אה כן, טיבי.

מאז חלפו שנים רבות, וד"ר אחמד השיל מעליו את מעטה החמידות - והעביר אותו למנסור עבאס. משום מה נראה שהצלחת המפלגות הערביות לא היטיבה עם טיבי, אלא דווקא הוציאה ממנו את הבריון העצבני, הנרגן והאלים. מה שלא השתנה מהניינטיז הוא השמאל היהודי, שעדיין אוחז באותה נטייה ילדותית להתחנף ולנסות למצוא חן בעיני אדון הארץ החדש.

כלת פרס ישראל מרים פרץ אמרה בריאיון שאם מפלגת 'ישר!' תקים קואליציה הנסמכת על מפלגה ערבית - בנה אליסף פרץ יפרוש מחברותו בכנסת. מבחינתי, אין הבדל גדול בין חברות בקואליציה כזאת ובין התפטרות שתגלגל את האחריות למישהו אחר, אבל אולי זה רק אני. חמורה בעיניי לא פחות טענתו של בן כספית, בפוסט שפרסם בפייסבוק לפני שבועיים, שפרישה בסיטואציה כזאת סוכמה מראש בין אליסף פרץ למפלגת 'ישר!'. אם היה סיכום מוקדם כזה, והוא הוסתר מהציבור לפני הבחירות לטובת מודעות תעמולה חייכניות בעלוני המגזר - יש בכך משהו, אהמם, לא ישר.

בעבר הלא רחוק היו בשמאל הרהורים לסגור את גלי צה"ל, למשל כשיעקב ברדוגו היה כוכב התחנה. בסופו של דבר שעת הרצון חלפה, ההזדמנות הוחמצה, ונותרנו לנצח עם הבית של השמאלנים על חשבוננו. כעת נפתחה בפנינו הזדמנות מכיוון אחר, עם הפיכתו של מגיש ערוץ 13 אייל ברקוביץ' לאויב האומה הקפלניסטית בגלל התבטאויותיו נגד ערבים ומוסלמים. אם תשאלו אותי, זה הזמן לקואליציה בין ימין לשמאל שתוריד את כדורגלן העבר גס הרוח מהמסך. ואם גם ההזדמנות הזאת תחלוף, תמיד אפשר יהיה להיפטר ממנו על ידי מינויו למאמן נבחרת ישראל.

בימים האחרונים יצא משחק וידאו חדש שמטריף את העולם עד בחילה, ואין לי אלא להודות לריבון העולמים שפטר אותי מעולמם המסעיר של הגיימרים. יש לי מספיק התמכרויות משלי, תודה. אם הייתי רוצה לכלות את זמני בעולם בדיוני, גדוש בגיבורים נכלוליים ובהרפתקאות חסרות תוחלת, הייתי משתתף במשא ומתן הקואליציוני בין הליכוד לישר. אומנם בניגוד למשחק המדובר, בגרסה הפוליטית הסוף נראה ידוע מראש, ואין לאף אחד מהמשתתפים רצון כלשהו להצליח במשימה. אבל לפחות אין באירוע אלימות גרפית כמו במשחק האחר, מקסימום שפה בוטה ובוז עמוק.

נדל"ן

דירות

מכירה

אבני חפץ

באבני חפץ, דירת גן, 5 חדרים, 123 מ"ר + 28 מ"ר מרפסת + 19 מ"ר חצר. בפרוייקט הרי זהב. פחות ממחיר קבלן. 050-4155191

רמת גן

ברמת גן, דירת 4 חדרים, קומה 4, 115 מ', מושקעת מאוד, חזית, מעלית, ממ"ד, חניה, מרפסת שמש. אורית: 052-6831737

נדל"ן ירושלים

מכירה

דירות

מבשרת ציון

פנטהאוז חדש ומרהיב בבניין בוטיק! 4 חד', רמת גימור גבוהה, ממ"ד, תקרות גבוהות, מרפסת ענקית (45 מ"ר), נוף פתוח, קומה פרטית, חניה פרטית והכנה לעמדת טעינה, גג צמוד פרטי, קרוב לביהכנ"ס, מרכז קניות, תח"צ ועוד! בלעדי!אנגלו-סכסון 077-9973539 / 055-4549383

גבעת זאב

בגבעת זאב, באזור שקט, מול נוף פתוח, קוטג' פינתי, דו קומתי - עם זכויות לקומה נוספת, 6 חדרים, כ-140 מ"ר, טעון שיפוץ, חצר גדולה ומבנה צמוד של 50 מ"ר כולל מטבחון ושרותים, שווה לראות. בלעדי חיים - ת.ק.מ. 055-2133743

למכירה בגבעת זאב 5.5 חד' + גינה גדולה, מטופחת ושמורה. במחיר מצויין. חיים ת.ק.מ.055-2133743-

עין כרם

וילה מפנקת ומעוצבת! 240/583 מ"ר, 5 חד', יחידת הורים יפה, מטבח יוקרתי, חשמל חכם, חדרי אירוח, כושר, עבודה. בריכת שחיה צופה לנוף, שטחי חוץ נרחבים + מטבח חוץ, 2 חניות מקורות, פרטיות מרבית, בחלק העליון של עין כרם (ברקלי) עם גישה רגלית קלה משמריהו לוין, בלעדי! אנגלו-סכסון 077-9973539 / 055-4549512

צור הדסה

בוותיקה, וילה מרשימה, 7 חד', ממ"ד, מוארת, 240/500 מ"ר, תקרות גבוהות, מטבח גדול, יחידת הורים מפנקת, גינה גדולה וחצרות כ-300 מ"ר ומרפסת גדולה, חניה פרטית, רק להביא את המזוודות! בלעדי! אנגלו-סכסון 077-2314087

קרית משה

בקרית משה, בבניין חדש ואיכותי, 5 חדרים, מרפסת סוכה, חניה פרטית ומחסן. תיווך בבלעדיות JHProperty, יחזקאל טלפון: 072-3910676

רכב

למכירה פז' 2008 סטיישן דגם פרימיום מפואר ללא תאונות 2021, 64,000 ק"מ במצב מעולה , 052-5263090

המקצוענים

הרחקת יונים מיומנת מגגות, מסתורי כביסה. הדברת מזיקים מקצועית, לעסקים, מוסדות, מפעלים, כולל אישורי ביצוע תיקניים. 050-5544413

שידוכים

מעוניין להכיר אישה נחמדה, מאזור רחובות, בגיל 63-73, לקשר רציני. 052-3374405

מקום זה יכול להיות שלך

53589

המינהל האזרחי לאזור יהודה ושומרון
מועצת התכנון העליונה - ועדת משנה להתיישבות

הודעה על הפקדת תכנית מפורטת מספר 199/1/3, שינוי לתכנית מפורטת מספר:
סוג היחס: שינוי **מספר התכנית:** 199/1
גושים וחלקות: גוש מוסדר מס' 8 חלקה 14 בגוש מוסדר מס' 1 חלק מחלקה 7 באדמות הכפר: יעבד. ביישוב: ריחן - א. תעשיה שח"ק.
מטרות התכנית: 1. איחוד מגרשים 2. קביעת זכויות, הוראות ומגבלות בניה בתחום התוכנית בנושאים: תכסית וקווי בנין.
בהתאם לסעיף 20/ 24/ לחוק תכנון ערים, כפרים ובניינים מס' 79 לשנת 1966, מודיעה בזה התכנית נמצאת במשרדי לשכת התכנון המרכזית בבית אל ו/או משרדי מהנדס וועדה מיוחדת לתכנון ובניה שומרון, ויכול כל אחד לעיין בה ללא תשלום בימי קבלת קהל. נוסח זה הינו הנוסח המחייב של התכנית. בנוסף, ככלל, יפורסם עותק מן התכנית גם האתר האינטרנט של מנהל התכנון בישראל www.iplan.gov.il, ואולם אין מדובר בעותק מחייב ואין בפרסומו של עותק זה כדי להשפיע על מנין הימים לצורך הגשת התנגדויות. ובנוסף, ככלל, יפורסם נוסח הודעה על הפרסום גם באתר האינטרנט של המנהל האזרחי ליהודה ושומרון http://gov.digitalst.co.il. כל מי שיש לו עניין בתכנית ורואה עצמו נפגע ממנה, רשאי להגיש את התנגדותו המנומקת. התנגדות זו תוגש בכתב בצירוף כל המסכמים התומכים בהתנגדות, לרבות מפה או מסמכים אחרים המאפשרים זיהוי מיקומו של הנכס שבבעלות המתנגד וכן המוכיחים את זיקתו של המתנגד לתכנית. באזורים לא מוסדרים, לא יילקחו בחשבון נסחי רישום של משרדי מס רכוש ללא צירוף מפה טופוגרפית מצבית הערוכה בידי מודד מוסמך המתארת את הנכס, מיקומו, גודלו, וכו', וכן לא תילקח בחשבון התנגדות בלתי מנומקת ומבלי שהוכחה זיקתו של המתנגד לתכנית המופקדת. כן יש לצרף תצהיר, המאומת ע"י עורך דין והמאמת את העובדות שעליהן ההתנגדות מסתמכת. רשאי המתנגד לפרט את הצעותיו לשינוי התכנית אם ברצונו לכך. על המתנגד לפרט את כתובתו הפרטית ומס' הטלפון שלו. התנגדות לוועדה מחוזית תוגש באמצעות טופס הגשת התנגדות באתר מידע תכנוני של מינהל התכנון בכתובת https://mavat.iplan.gov.il. לחילופין, ניתן לשלוח את ההתנגדות למשרד לשכת התכנון בבית אל, ת.ד 16 או בדואר אלקטרוני planningyosh@iplan.gov.il, או למשרד מהנדס הוועדה המיוחדת לתכנון ובנייה שומרון, בתוך 60 יום מתאריך פרסום הודעה זו בעיתון.
מר יוני שרון, יו"ר ועדת משנה להתיישבות, אזור יהודה ושומרון

53570

מלון הבוטיק
שטרקמן ארנה בנהריה

חבילת אירוח זוגית
הכוללת טיפולי ספא
מחיר לזוג ללילה:
1,190 ₪

המחיר כולל לינה בחדרי אקזקיוטיב
וארוחת בוקר ישראלית עשירה

טיפול ספא אחד לאדם 45 דק'

בקבוק יין

המבצע תקף לימים א' עד ה' כולל עד לתאריך
31.12.2026 לא כולל חנוכה | טלח.כמות החדרים מוגבלת
מיקום מעולה במרחק הליכה קצר מהים והטיילת

לפרטים והזמנות:
04-9920170

56398

מעוניין לקנות
ספרי תורה ישנים
(גם גניזה)
משלם מחיר טוב
054-6420392

03-9185553

בית משפחתי פינתי בקדומים
עם נוף פתוח להרי השומרון

מיקום מרכזי בקרבה ל
גז שעשועים, בתי בנות, מוסדות חינוך, טופר מרכז

- 126 מר בנוי
- 4 חדרים
- ממ"ד
- 2 מרפסות
- חניה בטאבו
- אופציה להרחבה

לפרטים נוספים אייל 050-3339694

בס"ד

נחלים

קול קורא להגשת מועמדות
לתפקיד רב מושב נחלים

עם פרישתו לגמלאות של רב המושב, אנו מזמינים מועמדים מתאימים להגיש מועמדות לתפקיד רב מושב נחלים.

אנו מחפשים רב שיהיה מנהיג תורני ורוחני ואיש קהילה, שישתלב בחיי המושב, יהיה קשוב לכלל התושבים, יחבר בין חלקי הקהילה המגוונת שלנו וינהיג אותה בנועם ובמאור פנים.

1. תנאי סף

- השקפה: רב ציוני־דתי.
- הסמכה: בעל כושר מטעם הרבנות הראשית לכהן כרב מושב.
- חינוך: ילדי הרב לומדים במסגרות החינוך הדתי־לאומי.
- שירות צבאי: שירת או משרת בצה"ל.

2. דמות הרב שאנו מחפשים

- תלמיד חכם ורחב אופקים.
- בעל יכולת לפסוק הלכה.
- בעל ניסיון בהנהגה תורנית ובעשייה קהילתית.
- אדם מאחד ומקרב, אוהב שלום ורודף שלום.
- מאיר פנים, חם ולבבי, המכבד כל אדם.
- קשוב, סבלני ונגיש לכלל התושבים.
- בעל גישה טובה לילדים ולבני הנוער.

3. תפקידים ותחומי אחריות בקהילה

- הנהגה תורנית: שמירה על אופיו הדתי של המושב, מתן מענה הלכתי והעברת שיעורי תורה מעניינים לכל הגילים, תוך שילוב כוחות מקומיים.
- קשר עם הדור הצעיר: יצירת קשר אישי עם ילדים ובני נוער באמצעות מפגשים ושיחות.
- מעורבות קהילתית: היכרות אישית עם התושבים, ביקור חולים וקשישים וקבלת פנים למשפחות חדשות.
- ליווי אישי: ליווי תושבים ומשפחות בשמחות וברגעים מאתגרים.

4. היקף המשרה ומגורים במושב

היקף המשרה: 75%
הרב יתגורר עם משפחתו במושב נחלים, בבית מגורים שיועמד לרשותו על ידי המושב.

לשליחת מועמדות: office@israelrabbis.org
טלפון: 0554537300

פיזיותרפיה ש...
משנה חיים

רשת "שיח סוד" מגייסת פיזיותרפיסטים/יות,
בואו להיות חלק מהצוות הרב מקצועי -
במקום בו מקצועיות ושליחות נפגשים, ומשנים חיים!

שכר ותנאים מתגמלים במיוחד
ליווי אישי ומקצועי
סביבת עבודה מקצועית ומכבדת

מקצוענים? מחכים לכם! המקצועיות שלכם, הניסיון שלנו, העתיד שלהם!
בואו והצטרפו לצוות המקצועי! חייגו עכשיו, שלחו קורות חיים או סרקו את קוד הQR
JOBS@SEEACHSOD.ORG | 050-412-7483

שיח סוד
משנים את העולם לכולם

trilogy

הבית במעלה שומרון

sale day

שפת המגורים החדשה
בגוש קרני שומרון

את יום המכירות הזה
אסור לכם
לפספס!

לפרויקט של הרי זהב במעלה שומרון

שישי, כ"ד בכסלו | 4.12.26 | 09:00-13:00

משרד המכירות בקרני שומרון

דירות ענקיות
ומרווחות

טובל בנוף
ירוק וטבעי

מוסדות חינוך
במרחק הליכה

מרכזים
מסחריים קרובים

רק 15 דקות
מכפר סבא

לפרטים והרשמה חייגו: 076-599-6432

עמק להר
חברת יזמות ובניה בעיר

הרי זהב